

**ZAGREBAČKA
ŽUPANIJA**

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

IZVJEŠĆE

o stanju u prostoru Zagrebačke županije
2021. - 2024. godine

U Zagrebu, veljača 2025.



IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2021. - 2024. GODINE



ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE
Zagreb, Ulica grada Vukovara 72

Izrada Izvješća:

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Zagreb, veljača 2025.

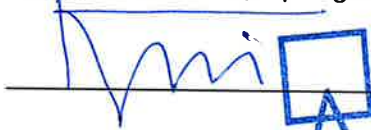
Ravnateljica:

ŽELJKA KUČINIĆ, dipl.ing.arh.



Voditelj izrade Izvješća:

HRVOJE KUJUNDŽIĆ, dipl.ing.arh.



HRVOJE KUJUNDŽIĆ
dipl.ing.arh.
OVLAŠTENI ARHITEKT
URBANIST
A-U 82

Stručni tim u izradi Izvješća:

- HRVOJE KUJUNDŽIĆ, dipl.ing.arh.
- ANDREA GALIĆ, dipl.ing.građ., univ.spec.oecoining
- ŽELJKA KUČINIĆ, dipl.ing.arh.
- ANA SIVRIĆ MIHELIĆ, dipl.ing.arh.
- ROBERTA PIŠPEK, dipl.ing.građ.
- ZORAN TONKOVIĆ, prof.geogr.
- VITOMIR ŠTOKIĆ, dipl.ing.arh.
- SUZANA VUJČIĆ, dipl.ing.arh.



KLASA: 350-04/24-01/01

URBROJ: 238/1-126-25-142

Zagreb, veljača 2025.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2021. - 2024. GODINE

Sadržaj:

1. POLAZIŠTA.....	1
1.1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA.....	1
1.2. ZAKONODAVNO – INSTITUCIONALNI OKVIR	2
1.3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	4
1.3.1. Prirodna i geografska obilježja	4
1.3.2. Administrativno-teritorijalni ustroj.....	8
1.3.3. Stanovništvo	10
1.4. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA U OKVIRU PROSTORNOGA UREĐENJA DRŽAVE.....	29
2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA.....	30
2.1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE.....	30
2.2. SUSTAV NASELJA	36
2.2.1. Sustav središnjih naselja	36
2.2.2. Društvena infrastruktura	38
2.2.3. Prostori za razvoj naselja.....	44
2.3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI.....	45
2.3.1. Gospodarski pokazatelji.....	45
2.3.2. Poduzetništvo i obrtništvo	50
2.3.3. Poljoprivreda, šumarstvo i lovstvo.....	51
2.3.4. Turizam.....	53
2.3.5. Eksploatacija mineralnih sirovina, ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe.....	54
2.3.6. Vodnogospodarski sustavi	56
2.3.7. Gospodarenje otpadom.....	73
2.4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM OD ZNAČAJA ZA ZAGREBAČKU ŽUPANIJU.....	75
2.4.1. Prometna infrastruktura.....	75
2.4.2. Energetska infrastruktura.....	87
2.4.3. Vodoopskrba i odvodnja	97
2.5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA	105
2.5.1. Zaštita prirode	105
2.5.2. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara	111
2.5.3. Zaštita i očuvanje okoliša	112
2.6. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI	113

3.	ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	117
3.1.	IZRADA PROSTORNIH PLANOVA.....	117
3.1.1.	<i>Nadležnost Zagrebačke županije, velikih gradova, gradova i općina</i>	<i>117</i>
3.1.2.	<i>Važeći prostorni planovi</i>	<i>119</i>
3.1.3.	<i>Prostorni planovi u postupku izrade i donošenja</i>	<i>137</i>
3.1.4.	<i>Vođenje Informacijskog sustava prostornog uređenja Zagrebačke županije</i>	<i>141</i>
3.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA.....	147
3.2.1.	<i>Izdavanje akata za provedbu prostornih planova</i>	<i>147</i>
3.2.2.	<i>Provedba prostornih planova državne razine</i>	<i>149</i>
3.2.3.	<i>Provedba prostornih planova županijske razine</i>	<i>149</i>
3.2.4.	<i>Provedba prostornih planova lokalne razine</i>	<i>149</i>
3.3.	PROSTORNI PLANOWI U ODNOSU NA DRUGE DOKUMENTE KOJI UTJEČU NA PROSTOR.....	151
3.3.1.	<i>Dokumentacija relevantna za prostor Zagrebačke županije izrađena u proteklom razdoblju ..</i>	<i>151</i>
3.3.2.	<i>Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području Zagrebačke županije izrađene u proteklom razdoblju</i>	<i>151</i>
3.3.3.	<i>Strateška studija o utjecaju VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije na okoliš</i>	<i>151</i>
3.4.	PROVEDBA ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPREĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2013. - 2016. GODINE	153
3.4.1.	<i>Pregled usvojenih izvješća o stanju u prostoru za područje Zagrebačke županije i jedinica lokalne samouprave</i>	<i>153</i>
3.4.2.	<i>Realizacija predviđene izrade i donošenja prostornih planova</i>	<i>154</i>
3.4.3.	<i>Realizacija vođenja informacijskog sustava te predviđene izrade studija i stručnih podloga ...</i>	<i>155</i>
3.4.4.	<i>Provođenje mjera kojima se utvrđuju obveze Zavoda u procesu praćenja stanja u prostoru ...</i>	<i>156</i>
4.	PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE	160
4.1.	POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG PROSTORNOG RAZVOJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE S OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE	160
4.2.	OCJENA POTREBE IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENA I DOPUNA VAŽEĆIH PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR NA RAZINI ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	162
4.2.1.	<i>Potreba izrade i donošenja izmjena i dopuna važećih prostornih planova.....</i>	<i>162</i>
4.2.2.	<i>Potreba izrade i donošenja prostornih planova nove generacije</i>	<i>162</i>
4.2.3.	<i>Potreba daljnjeg razvoja informacijskog sustava te izrada stručnih podloga i drugih dokumenata koji utječu na prostor Zagrebačke županije.....</i>	<i>163</i>
4.3.	PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA.....	164
5.	IZVORI PODATAKA.....	165

1. POLAZIŠTA

1.1. Ciljevi izrade Izvješća

„Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2021. – 2024. godine“ (u daljnjem tekstu: Izvješće) izrađeno je temeljem odredbi Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) (u daljnjem tekstu: Zakon), te Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15) (u daljnjem tekstu: Pravilnik), a odnosi se na razdoblje od početka 2021. do kraja 2024. godine.

Stručni izrađivač Izvješća je Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije (u daljnjem tekstu: Zavod).

Ovo Izvješće izrađuje se nastavno na prethodno „Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2016. – 2020.“ koje je objavljeno u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 8/21 od 1. ožujka 2021. godine.

Izvješće o stanju u prostoru je dokument kojim se Županijsku skupštinu i sva nadležna tijela županijske uprave, kao i stručnu i širu javnost, izvješćuje o prostornom razvoju u Zagrebačkoj županiji u navedenom razdoblju. Izvješće sadrži analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja na temelju obveznih prostornih pokazatelja o stanju u prostoru, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Svrha izrade Izvješća je dobivanje sveobuhvatnog pregleda prostornog razvoja i planiranja prostora Zagrebačke županije sa sustavom prostornog uređenja. Cilj izrade Izvješća je predvidjeti prostorno razvojne trendove temeljene na postojećim uvjetima, prikazati instrumente prostornog planiranja te učinkovite mjere što su ih nadležna tijela poduzela u razmatranom proteklom razdoblju na svim razinama planiranja. Izvješće prioritetno prikazuje utvrđene probleme u prostoru, postojeća rješenja za poboljšanje stanja te ukazuje na mogućnosti daljnjih usmjerenja prostornog razvoja, odnosno analizira stanja i promjene u prostoru koje nastaju pod utjecajem različitih društvenih procesa i imaju veći ili manji neposredan utjecaj na prostor.

U okviru Izvješća ocjenjuje se učinkovitost planskih mjera za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja, daje se osnova za određivanje smjernica prostornog razvoja Zagrebačke županije te određuje potreba izmjene i dopune važećih i/ili izrade novih strateških dokumenata prostornog uređenja područne (regionalne) razine, kao i drugih dokumenata te razine. Ovim dokumentom nastojalo se dobiti cjelovitu, argumentiranu i objektivnu spoznaju o prostoru Zagrebačke županije.

Povezivanjem svijesti o vlastitom prostornom potencijalu s praktičnim djelovanjem u području zaštite i uređenja prostora treba snažnije poticati vrijednosti prostora Županije, te zaustaviti negativne pojave u njemu. Izvješće ukazuje i na nužnost korištenja informacijskog sustava prostornih pokazatelja i podataka za praćenje stanja u prostoru, te na važnost edukacije i informiranja stručne i najšire javnosti o području urbanizma i prostornog planiranja.

1.2. Zakonodavno – institucionalni okvir

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, od prihvaćanja „Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2016.- 2020. godine“ do početka izrade novog „Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2021.- 2024. godine“, na snazi su ostali isti propisi koji se odnose na izradu izvješća o stanju u prostoru na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini: Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) i Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15). Kao što je vidljivo, Zakon o prostornom uređenju je u tom razdoblju mijenjan i dopunjavao 2023. godine s time da nisu mijenjane odredbe koje se odnose na Izvješće o stanju u prostoru.

Člankom 39. Zakona utvrđena je obveza izrade izvješća o stanju u prostoru na svim razinama za proteklo četverogodišnje razdoblje. Također, istim člankom određeni su subjekti koji mogu izrađivati izvješća na određenim razinama. Tako izvješće o stanju u prostoru za razinu jedinice lokalne samouprave izrađuje stručno upravno tijelo iste odnosno za Veliki grad zavod za prostorno uređenje velikog grada, ukoliko je ustrojen; zatim, izvješće o stanju u prostoru na razini područne (regionalne) samouprave izrađuju županijski zavodi za prostorno uređenje, a na razini države izvješće izrađuje odnosno vodi njegovu izradu Zavod za prostorni razvoj Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja. Nacrt izvješća, odnosno njegova dijela, na svim razinama može izrađivati pravna osoba, odnosno ovlašteni arhitekt, koji ispunjava uvjete za obavljanje poslova prostornog uređenja propisane posebnim zakonom. U izradi izvješća na svim razinama dužna su, na zahtjev subjekta koji izrađuje izvješće, sudjelovati javnopravna tijela u čijem je djelokrugu obavljanje poslova od utjecaja na sadržaj izvješća.

Člankom 40. Zakona određen je okvirni sadržaj izvješća, a člankom 41. Zakona propisana je obveza objave izvješća i zaključaka o razmatranju izvješća u određenim službenim glasilima, ovisno o razini za koju se isto odnosi, te obveza dostavljanja prihvaćenog izvješća Zavodu za prostorni razvoj.

Pravilnikom je određen detaljan sadržaj izvješća o stanju u prostoru kao i obvezni prostorni pokazatelji koje mora sadržavati izvješće na svim razinama, te drugi zahtjevi u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja.

Izvješće o stanju u prostoru županije odnosno Grada Zagreba je dokument praćenja stanja u prostoru područne (regionalne) razine koje razmatra predstavničko tijelo županije, odnosno Grada Zagreba, a izrađuje se u odnosu na prethodno izvješće županije, odnosno Grada Zagreba te: Strategiju prostornog razvoja Republike Hrvatske, Državni plan prostornog razvoja, prostorne planove posebnih obilježja, urbanističke planove uređenja državnog značaja, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje državne razine koji su od utjecaja na održiv razvoj na područnoj (regionalnoj) razini, prostorni plan županije, odnosno prostorni plan Grada Zagreba, urbanističke planove uređenja županijskog značaja, prostorne planove, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje niže razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru područne (regionalne) razine. Također prema navedenom Pravilniku, izvješće na razini županije, odnosno Grada Zagreba, izrađuju zavodi za prostorno uređenje županija, odnosno Grada Zagreba, a objavljuje se u službenom glasilu područne (regionalne) samouprave.

Slijedom navedenog, Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije je dokument praćenja stanja u prostoru područne (regionalne) razine koji razmatra predstavničko tijelo Županije, odnosno Skupština Zagrebačke županije, a izrađuje se u odnosu na Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2016.- 2020., Strategiju prostornog razvoja Republike Hrvatske, Državni plan prostornog razvoja, odnosno Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje državne razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru Zagrebačke županije, Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12 - pročišćeni tekst, 27/15 i 31/15 - pročišćeni tekst, 43/20, 46/20-ispravak i 2/21 - pročišćeni tekst) te prostorne planove uređenja velikih gradova, gradova i općina. Ovo Izvješće također je obuhvatilo prostorne planove područja posebnih obilježja državne razine: Prostorni plan Parka prirode Medvednica („Narodne novine“, broj 89/14) i Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje („Narodne novine“, broj 125/14 i 5/15 - ispravak), te ostale prostorne planove lokalne razine - generalne urbanističke planove, urbanističke planove uređenja i detaljne planove uređenja, koji se prema članku 200. stavku 3. Zakona smatraju također urbanističkim planovima uređenja.

Posljednji dokument praćenja stanja u prostoru na području prostornog uređenja Zagrebačke županije je „Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2016.- 2020. godine“. Izrađen je u skladu s tada važećim Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19)

i usvojen je po Županijskoj skupštini 23. veljače 2021. godine te objavljen u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 8/21 od 1. ožujka 2021. godine.

U skladu s odredbama Pravilnika, Zavod je sredinom svibnja 2024. godine zatražio dostavu aktualnih podataka o stanju u prostoru od nadležnih javnopravnih tijela te službeno započeo s izradom Izvješća. Pripremne aktivnosti na izradi Izvješća započele su ranije, u siječnju 2024. godine. Rezultat je ovo Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije, izrađeno za razdoblje od 2020. do 2024. godine.

METODOLOGIJA IZRADE IZVJEŠĆA

Prema navedenom Pravilniku, izvješća na svim razinama izrađuju se u tekstualnom obliku, a pojedina tematska područja mogu se prema potrebi dodatno obrazložiti, argumentirati i prikazati tabličnim iskazom pokazatelja, te grafičkim i drugim prikazima.

Odredbom članka 4. Pravilnika propisan je sadržaj Izvješća, prema kojem ono sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja, provedbe i trendova razvoja u prostoru, analizu provedbe dokumenata prostornoga uređenja i drugih dokumenata i prijedloge za unaprjeđenje razvoja s osnovnim preporukama za naredno razdoblje.

Polazišta obuhvaćaju pregled ciljeva izrade Izvješća unutar zakonodavnog, institucionalnog i međunarodnog okvira za razdoblje za koje se Izvješće izrađuje, te osnovna prostorna obilježja Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, velikih gradova, gradova i općina.

Analiza i ocjena stanja obuhvaća prikaz ostvarenja ciljeva prostornog uređenja i usmjerenja razvoja u prostoru koji su određeni Zakonom i Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske kroz prostorne planove i druge dokumente koji utječu na prostor, te ukazuje na trendove prostornog razvoja i usklađenost, odnosno nesklad u provedbi.

Analiza provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor obuhvaća prikaz pokrivenosti područja prostornim planovima, daje podatke o prostornim planovima i drugim strateškim, programskim i razvojnim dokumentima koji utječu na prostor, ukazuje na osnove njihove provedbe, potrebu i učestalost njihove promjene, te daje osvrt na provođenje zaključka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća.

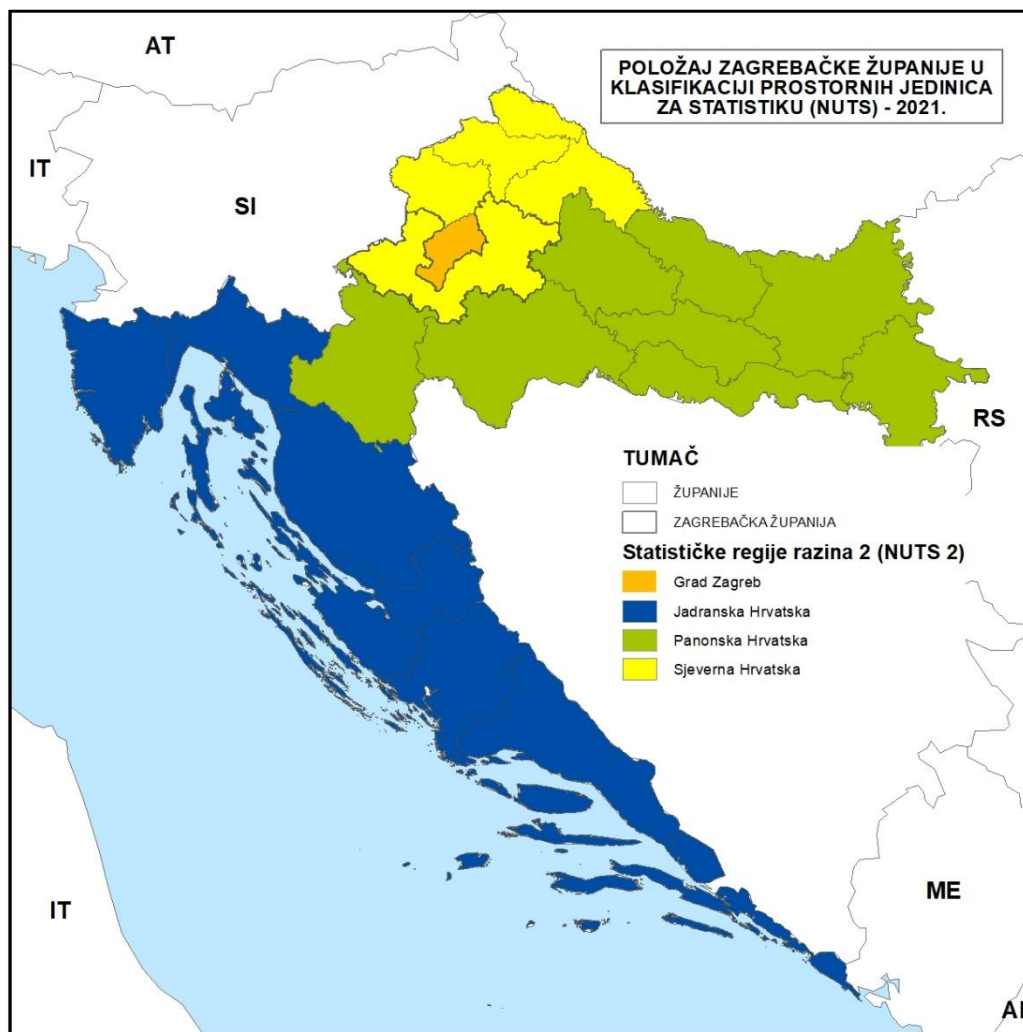
Prijedlozi za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za naredno razdoblje razrađuju se u cilju odlučivanja o daljnjem statusu strateških, programskih i planskih smjernica iz važećih prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, odnosno o njihovom zadržavanju, ukidanju ili promjeni. Preporuke obuhvaćaju mjere i prioritetne aktivnosti u narednom razdoblju.

Sukladno članku 9. Pravilnika, stručni izrađivač Izvješća je Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije. U izradi Izvješća koristili su se podaci iz dokumenata prostornog uređenja, službeno objavljeni i dostupni podaci nadležnih javnopravnih tijela, te podaci iz usvojenih i objavljenih pojedinih sektorskih strateških, razvojnih, planskih i provedbenih dokumenata, koji su od utjecaja na održiv razvoj prostora. Sudionici u izradi izvješća su nadležna državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove i pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj izvješća.

1.3. Osnovna prostorna obilježja Zagrebačke županije

1.3.1. Prirodna i geografska obilježja

Zagrebačka županija smještena je u sjeverozapadnoj dijelu Hrvatske, te prstenasto okružuje, s istočne, južne i zapadne strane, glavni grad Republike Hrvatske - Zagreb. Na sjeveru, Zagrebačka županija graniči s Krapinsko-zagorskom, Varaždinskom i Koprivničko-križevačkom županijom, na jugozapadu s Karlovačkom, na jugoistoku sa Sisačko-moslavačkom, a na istoku s Bjelovarsko-bilogorskom županijom. Dio sjeverozapadne granice Zagrebačke županije ujedno je i državna granica Republike Hrvatske s Republikom Slovenijom. Zagrebačka županija, s površinom od 3.061,70 km² jedna je od većih županija u Hrvatskoj (osma po veličini). Udio površine Županije u ukupnoj površini Države iznosi 5,4 %. Duljina granica Zagrebačke županije iznosi 693,19 km. Na području Županije, prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2021. godine, živjelo je 299.985 stanovnika.



Slika 1: Položaj Zagrebačke županije u klasifikaciji prostornih jedinica za statistiku (NUTS) - 2021.

Izvori: Eurostat (Geodata), 2024; EuroGeographic (administrativne granice); 2024, DGU (Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku), 2023.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

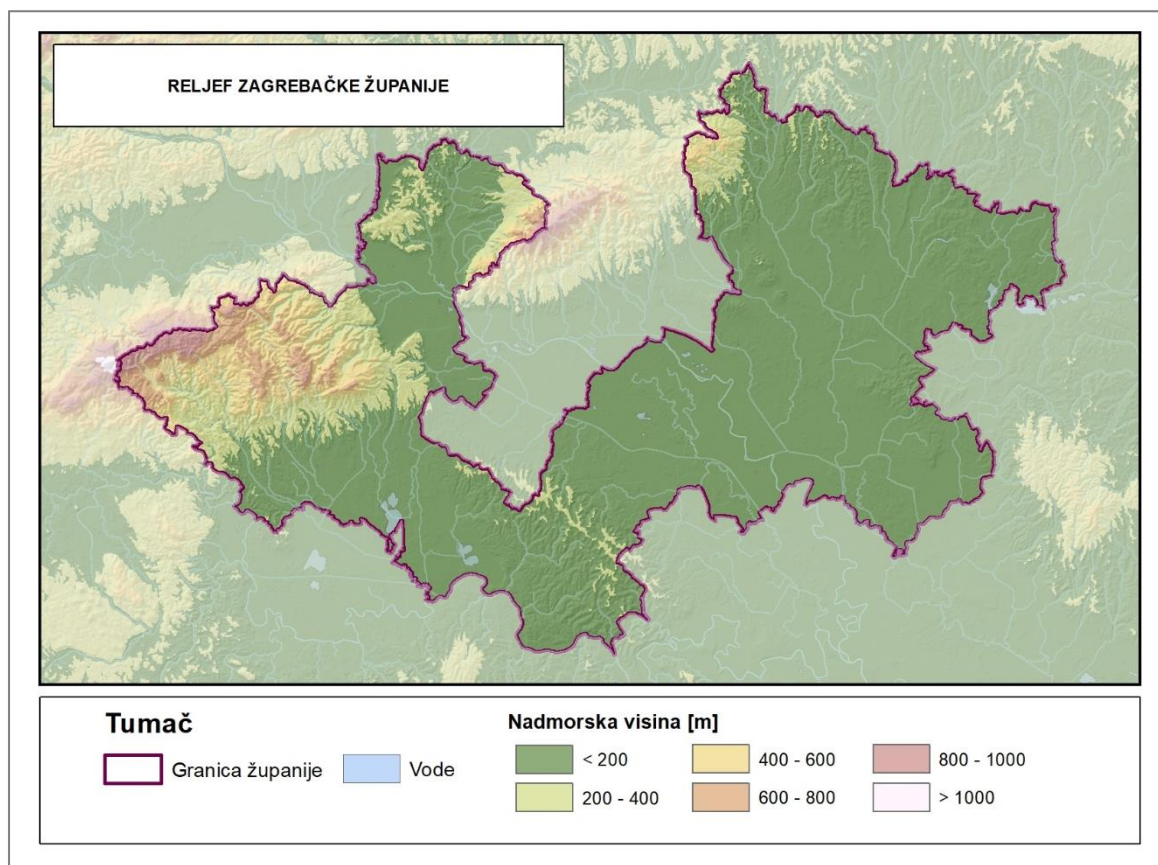
Europska unija uspostavila je zajedničko razvrstavanje teritorijalnih jedinica za statistiku, nazvano „NUTS”, radi lakšeg prikupljanja, obrade i objavljivanja usklađenih regionalnih statističkih podataka u Europskoj uniji.

NUTS klasifikacija predstavlja i važan alat koji se primjenjuje za potrebe provedbe pojedinih EU politika, a posebno kod kohezijske politike koja koristi NUTS klasifikaciju kako bi, između ostaloga, utvrdila prihvatljivost pojedinih područja za dobivanje financijskih potpora iz fondova Kohezijske politike te politike državnih potpora za utvrđivanje karte regionalnih potpora.

Nova podjela na NUTS 2 regije primjenjuje se od 1. siječnja 2021., a Republika Hrvatska podijeljena je na četiri NUTS 2 regije:

- **Panonska Hrvatska** koja obuhvaća: Bjelovarsko-bilogorsku, Virovitičko-podravsku, Požeško-slavonsku, Brodsko-posavsku, Osječko-baranjsku, Vukovarsko-srijemsku, Karlovačku i Sisačko-moslavačku županiju.
- **Jadranska Hrvatska** koja obuhvaća: Primorsko-goransku, Ličko-senjsku, Zadarsku, Šibensko-kninsku, Splitsko-dalmatinsku, Istarsku i Dubrovačko-neretvansku županiju
- **Grad Zagreb**
- **Sjeverna Hrvatska** koja obuhvaća: Međimursku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku i **Zagrebačku županiju**

Na prvoj razini (NUTS 1) cijela Republika Hrvatska predstavlja jednu jedinicu, a na trećoj razini (NUTS 3) svaka je županija zasebna jedinica. Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka USHR, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15) granica Zagrebačke županije nije se mijenjala u proteklom četverogodišnjem razdoblju, a prema najnovijim, detaljnije unesenim i najpreciznijim digitalnim podacima u grafičkom obliku za Zagrebačku županiju, dobivenim od Državne geodetske uprave 2023. godine, očitana površina za Županiju iznosi 3.061,70 km².



Slika 2: Reljef Zagrebačke županije;

Izvor: Digitalni model reljefa, DGU, 2010.; EU-Hydro River Network Database 2006-2012 (vector), Europe, <https://www.copernicus.eu>

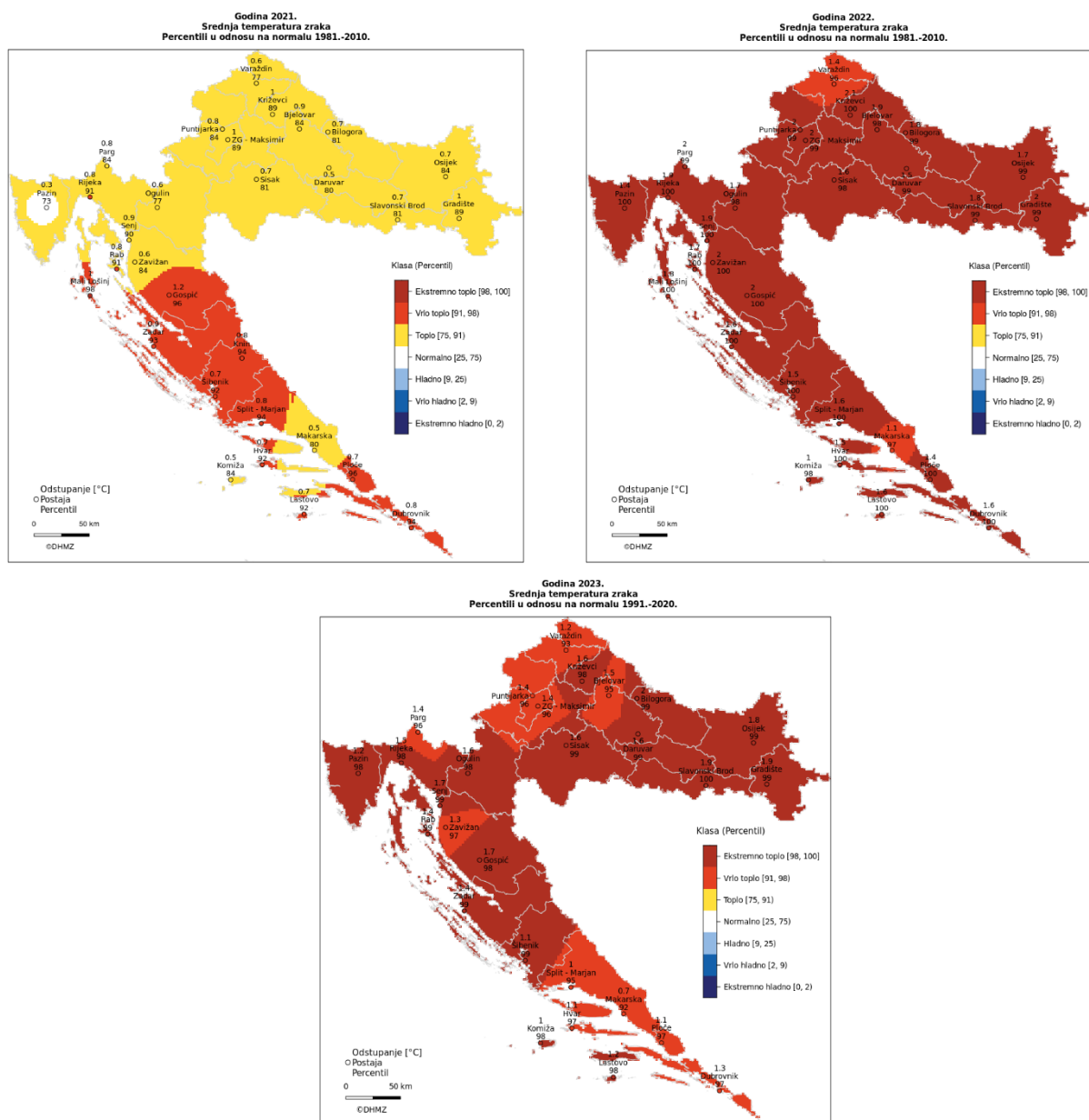
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Županija je smještena na jugozapadu Panonske zavale, a rubnim je dijelom sa zapada dotiču periferni ogranci Dinarida. Prostor Zagrebačke županije odlikuje se velikom reljefnom i krajobraznom raznolikošću, koja mu daje posebnu prirodnu i krajobraznu vrijednost. Reljefna struktura sastoji se od niskih ravničarskih močvarnih područja, plodnih riječnih dolina i ravnica, blago uzdignutih terena, pobrđa, gorja i gora. Prevladavaju nizinska područja do 200 mnv koja čine 81,88% površine županije (doline rijeka Save, Krapine, Kupe, Zeline i Lonje). Brežuljkasti krajevi i pobrđa (200-500 mnv) obuhvaćaju 12,47% (Marijagoričko pobrđe, Vukomeričke gorice, predgorja Medvednice, Žumberka i Samoborskog gorja), a površine iznad 500 mnv 5,65% ukupne površine županije (viši dijelovi Medvednice, Žumberka i Samoborskog gorja). Područja viša od 1.000 m s ukupnom površinom manjom od 1 km² obuhvaćaju 0,07% površine županije.

U skladu s reljefnim obilježjima, raspored površinskih voda u Zagrebačkoj županije obilježavaju dva različita dijela: istočni, nizinski, dio s relativno rijetkim stalnim vodotocima kojim dominiraju rijeke Sava, Lonja, Kupa, te hidromelioracijski kanali i zapadni dio, kojim dominiraju brojni potoci koji se slijevaju s brdskih i gorskih predjela Samoborskog gorja, Žumberka i Medvednice u glavne odvodnice Kupu, Savu i Krapinu. Nizinski dijelovi, a posebno prisavska ravnica, u hidrološkom smislu su najznačajniji, jer su tu koncentrirane velike količine površinskih i podzemnih voda. To su prostori bogati zalihama podzemnih pitkih voda, koje su od životne važnosti za vodoopskrbu Grada Zagreba, cijelog prostora Zagrebačke županije i dijela prostora Krapinsko-zagorske županije

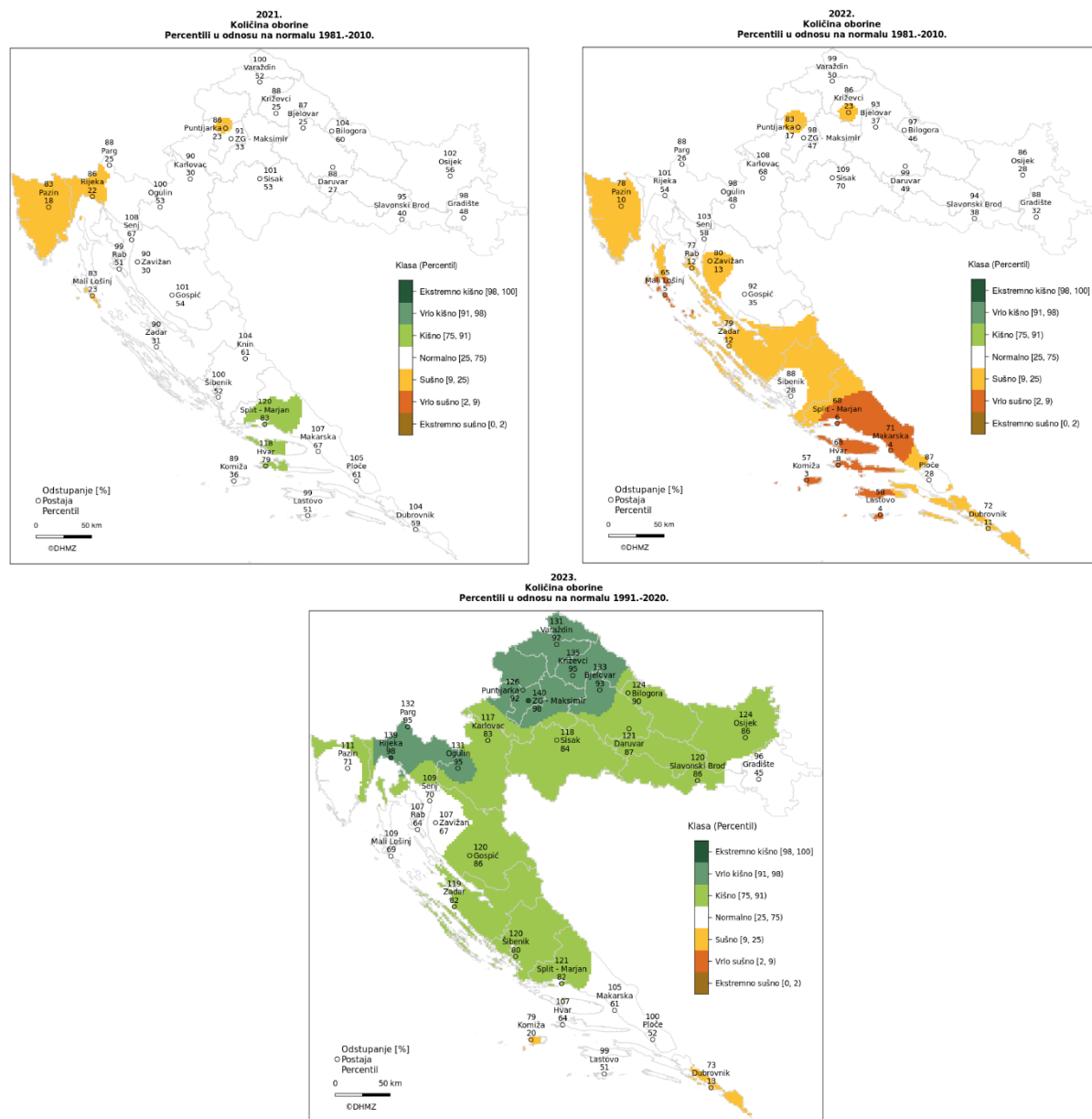
Glavna obilježja klime Zagrebačke županije uklapaju se u opće klimatske uvjete zapadnog dijela Panonske nizine. Ovo područje nalazi se unutar pojasa umjerenih širina, s izraženim godišnjim dobima, gdje se miješaju utjecaji euroazijskog kopna, Atlantika i Sredozemlja. Prema Köppenovoj klasifikaciji, pripada klimatskom području "Cfbwx". To je umjereno topla kišna klima, u kojoj nema suhog razdoblja tijekom godine i oborine su jednoliko razdijeljene na cijelu godinu. Najsušni dio godine javlja se u hladno godišnje doba. Srednja mjesečna temperatura najhladnijega mjeseca je 0°C, a srednja mjesečna temperatura najtoplijega mjeseca +22 °C.

Klimatske promjene, iako su već dugi niz godina prisutne, u posljednje četiri godine na koje se odnosi ovo Izvješće, ukazuju na sve veći stupanj zagrijavanje zraka. U 2021., 2022. i 2023. godini (<https://meteo.hr/>) srednja temperatura zraka odstupala je od višegodišnjeg prosjeka. Na području Zagrebačke županije bila je u kategorijama toplo, ekstremno toplo i vrlo toplo.



Slika 3: Odstupanje srednje temperature zraka 2021., 2022. i 2023. godine u odnosu na normalu 1991. – 2020.
Izvor: Odstupanje srednje temperature zraka u 2021., 2022. i 2023. godini; DHMZ, <https://meteo.hr/klima.php?>

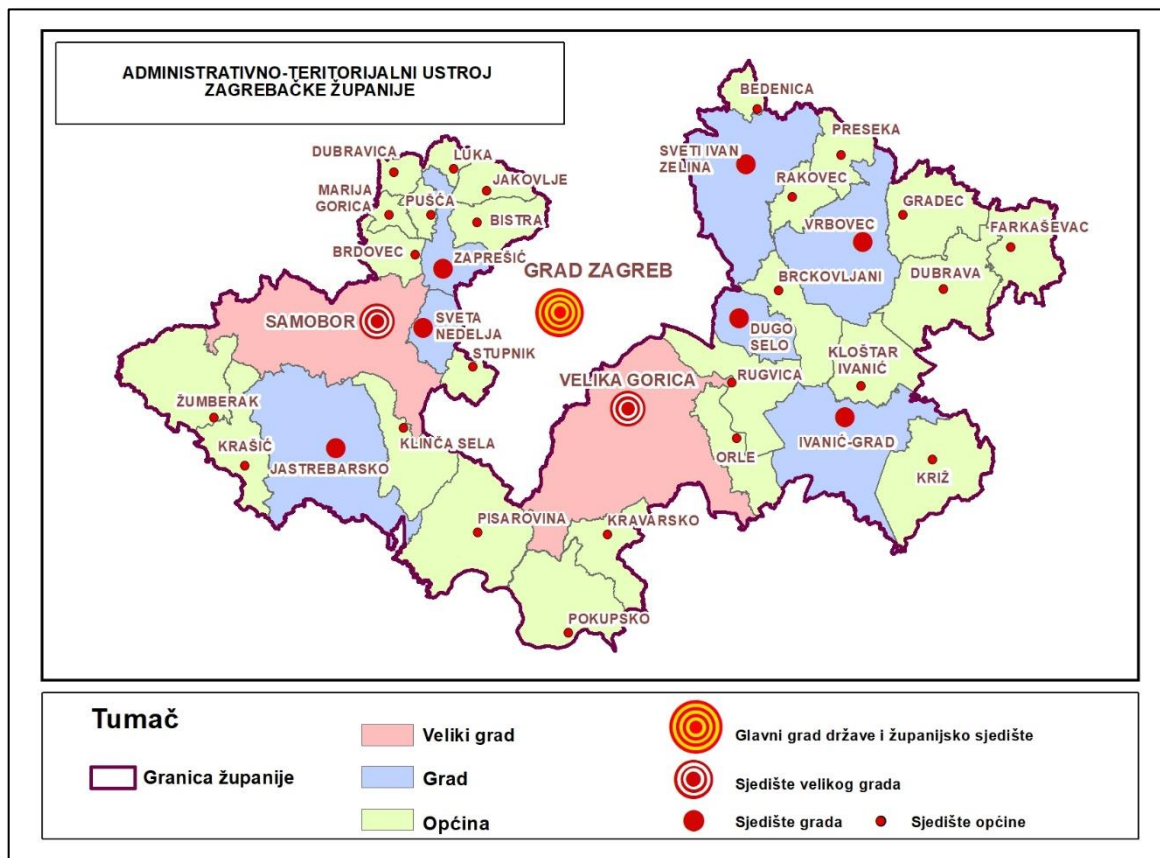
Prema podacima Državnog hidrometeorološkog zavoda („Analiza rangova i trendova srednjih godišnjih temperatura zraka i količina oborine za postaje Zagreb-Maksimir i Split-Marjan“) 2022. godina bila je najtoplija godina od kada postoje mjerenja na postaji Zagreb – Maksimir sa srednjom godišnjom temperaturom 13,2°C. Za razliku od prosječnih godišnjih temperatura, količina oborina u proteklom razdoblju nije znatnije odstupala od višegodišnjeg prosjeka.



Slika 4: Odstupanje količina oborine u 2021., 2022. i 2023. godini u odnosu na normalu 1991. – 2020.
Izvor: Odstupanje količina oborine u 2021., 2022. i 2023. godini; DHMZ, <https://meteo.hr/klima.php?>

1.3.2. Administrativno-teritorijalni ustroj

U proteklom četverogodišnjem razdoblju nije bilo izmjena Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine", broj 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka USHR, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15).



Slika 5: Administrativno-teritorijalni ustroj Zagrebačke županije,

Izvor: Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2023.,

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Sukladno navedenom Zakonu, područje Zagrebačke županija je administrativno podijeljeno na 9 gradova (Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Samobor, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić) i 25 općina (Bedenica, Bistra, Brckovljani, Brdovec, Dubrava, Dubravica, Farkaševac, Gradec, Jakovlje, Klinča Sela, Kloštar Ivanić, Krašić, Kravarsko, Križ, Luka, Marija Gorica, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Preseka, Pušća, Rakovec, Rugvica, Stupnik i Žumberak). Sjedište Županije nalazi se u Zagrebu.

Prema podacima Središnjeg registra prostornih podataka Državne geodetske uprave iz 2023. godine i podacima Državnog zavoda za statistiku, na području Zagrebačke županije nalazi se 694 naselja. Od toga se njih 352 nalazi u obuhvatu 9 gradova i zauzimaju ukupnu površinu od 1.472,71 km² (48,10% površine Županije), dok se 342 naselja nalaze unutar 25 općina i obuhvaćaju površinu od 1.588,99 km² (51,90% površine Županije). Najviše naselja u sastavu je Grada Samobora - 78, a najmanje u Općinama Jakovlje i Stupnik - 3.

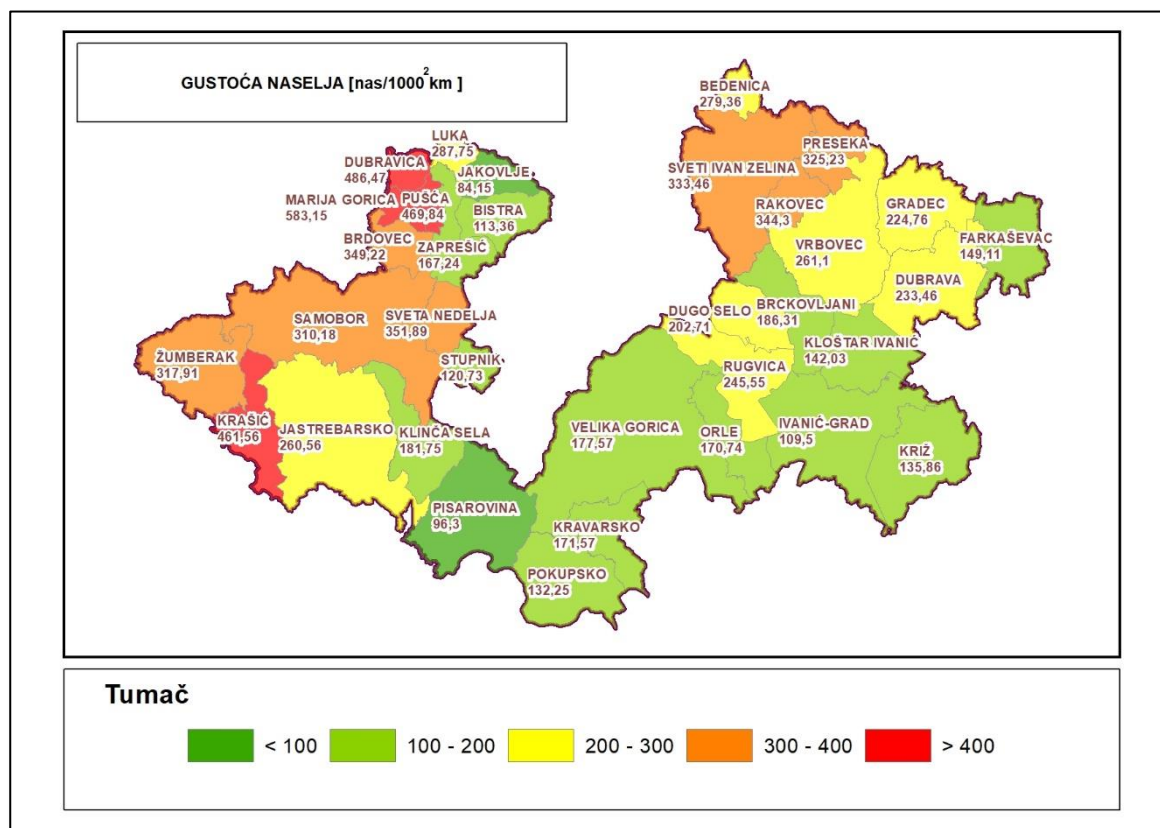
S obzirom da su prema najnovijim, detaljnijim, digitalnim podacima u grafičkom obliku površine naselja, općina i gradova neznatno izmijenjene (površina županije - 3.061,70 km², a prema Izvješću iz 2020. godine - 3.061,69 km²), podaci o gustoći naselja na 1.000 km² također su neznatno izmijenjeni. Površinom najveća jedinica lokalne samouprave je Grad Velika Gorica s površinom od 326,64 km², a najmanja Općina Pušća s površinom od 17,03 km². Među naseljima površinom je najmanje naselje Velika Jazbina s 0,21 km² (na području Grada Samobora), a najveće Ivanić-Grad s površinom od 45,32 km². Prosječna površina naselja u Zagrebačkoj županiji iznosi 4,41 km². Gustoća naselja, odnosno broj naselja na površini od 1.000 km² za cijelu županiju iznosi 226,67. Najmanju gustoću naselja ima Općina Jakovlje - 84,15/1000 km², a najveću Marija Gorica 583,15/1.000 km².

JLS	Broj naselja	Površina [km ²]	Gustoća naselja [n/1.000km ²]
BEDENICA	6	21,48	279,36
BISTRA	6	52,93	113,36
BRCKOVLJANI	13	69,77	186,31
BRDOVEC	13	37,23	349,22
DUBRAVA	27	115,65	233,46
DUBRAVICA	10	20,56	486,47
DUGO SELO	11	54,29	202,63
FARKAŠEVAC	11	73,77	149,11
GRADEC	20	88,98	224,76
IVANIĆ-GRAD	19	173,52	109,50
JAKOVLJE	3	35,65	84,15
JASTREBARSKO	59	226,44	260,56
KLINČA SELA	14	77,02	181,77
KLOŠTAR IVANIĆ	11	77,45	142,03
KRAŠIĆ	33	71,50	461,56
KRAVARSKO	10	58,29	171,57
KRIŽ	16	117,76	135,86
LUKA	5	17,38	287,75
MARIJA GORICA	10	17,15	583,15
ORLE	10	58,57	170,74
PISAROVINA	14	145,38	96,30
POKUPSKO	14	105,86	132,25
PRESEKA	15	46,12	325,23
PUŠĆA	8	17,03	469,84
RAKOVEC	12	34,85	344,30
RUGVICA	23	93,67	245,55
SAMOBOR	78	251,46	310,19
STUPNIK	3	24,85	120,73
SVETA NEDELJA	14	39,74	352,28
SVETI IVAN ZELINA	62	185,94	333,45
VELIKA GORICA	58	326,67	177,55
VRBOVEC	42	160,86	261,10
ZAPREŠIĆ	9	53,81	167,24
ŽUMBERAK	35	110,09	317,91
ŽUPANIJA UKUPNO	694	3061,70	226,67

Tablica 1: Broj, ukupna površina i gustoća naselja u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2023.,

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 6: Gustoća naselja na području Zagrebačke županije;

Izvor: Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2023.

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

1.3.3. Stanovništvo

Demografska obilježja stanovništva važan su pokazatelj stanja u prostoru kao indikator procesa (gospodarskih, socijalnih, političkih...) koji se odvijaju u prostoru. Zagrebačka županija je, kao i sve županije u Republici Hrvatskoj, u posljednjem međupopisnom razdoblju (2011. – 2021.) zabilježila pad broja stanovnika. S obzirom da je u proteklom izvještajnom razdoblju proveden Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, u ovom će Izvješću biti detaljnije obrađeni popisni podaci, a obradit će se i podaci koji se prate na godišnjoj razini: procjena broja stanovnika, migracije i prirodno kretanje stanovnika.

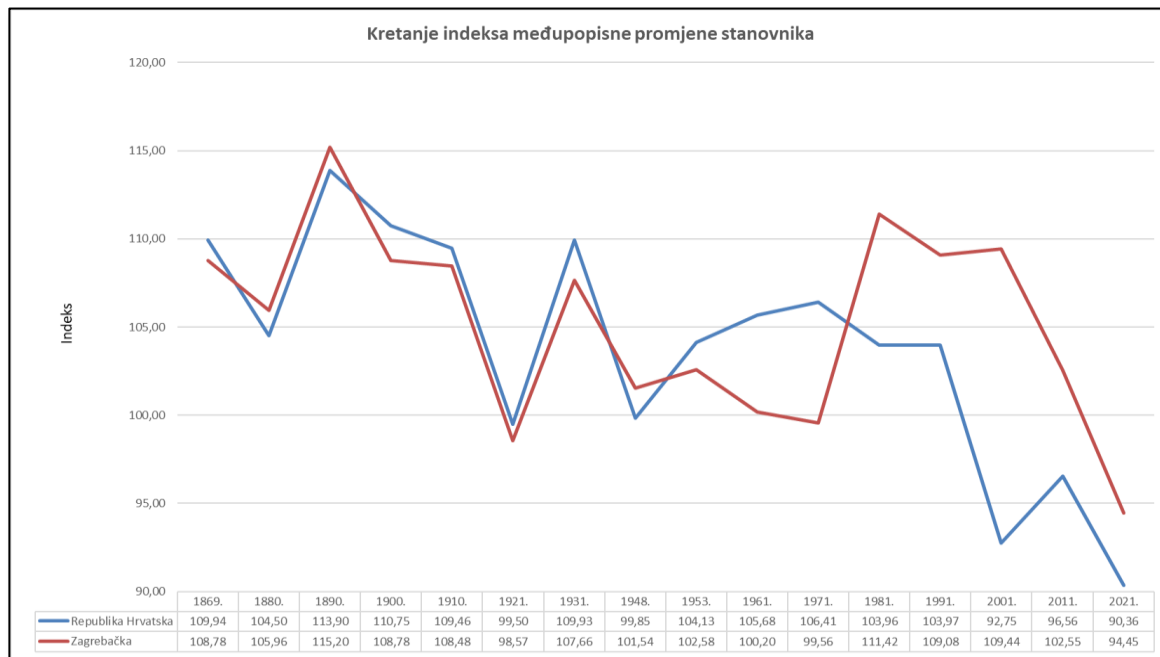
BROJ STANOVNIKA

Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine Zagrebačka županija imala je 299.985 stanovnika. U odnosu na popis iz 2011. godine, kada je broj stanovnika u Zagrebačkoj županiji iznosio 317.606, broj stanovnika se smanjio za 17.621 (-5,55%), odnosno indeks međupopisne promjene broja stanovnika iznosi 94,45. Zagrebačka županija, nakon Grada Zagreba, izgubila je najmanje stanovnika. Prema broju stanovnika Zagrebačka je županija treća u Republici Hrvatskoj (iza Grada Zagreba i Splitsko-dalmatinske županije). Primjetan trend usporavanja porasta broja stanovnika u županiji (Indeks 1981/71 – 111,42, 1991/81 – 109,08, 2001/1991 – 109,44, 2011/2001 – 102,55), prema Popisu iz 2021. godine u ovom međupopisnom razdoblju doveo je do smanjenja broja stanovnika.

Grad Velika Gorica sa 61.075 stanovnika i dalje je stanovništvom najbrojnija jedinica lokalne samouprave na području Zagrebačke županije, a slijede ju gradovi Samobor s 37.435 stanovnika i Zaprešić s 24.133. Najmnogoljudnija općina je Brdovec s 10.737 stanovnika, te Rugvica (7.133 stanovnika) i Križ (6.963 stanovnika). Najmanje stanovnika prema Popisu 2021. godine živjelo je u općinama Žumberak - 609, Preseka – 1.129 i Rakovec – 1.141 stanovnika.

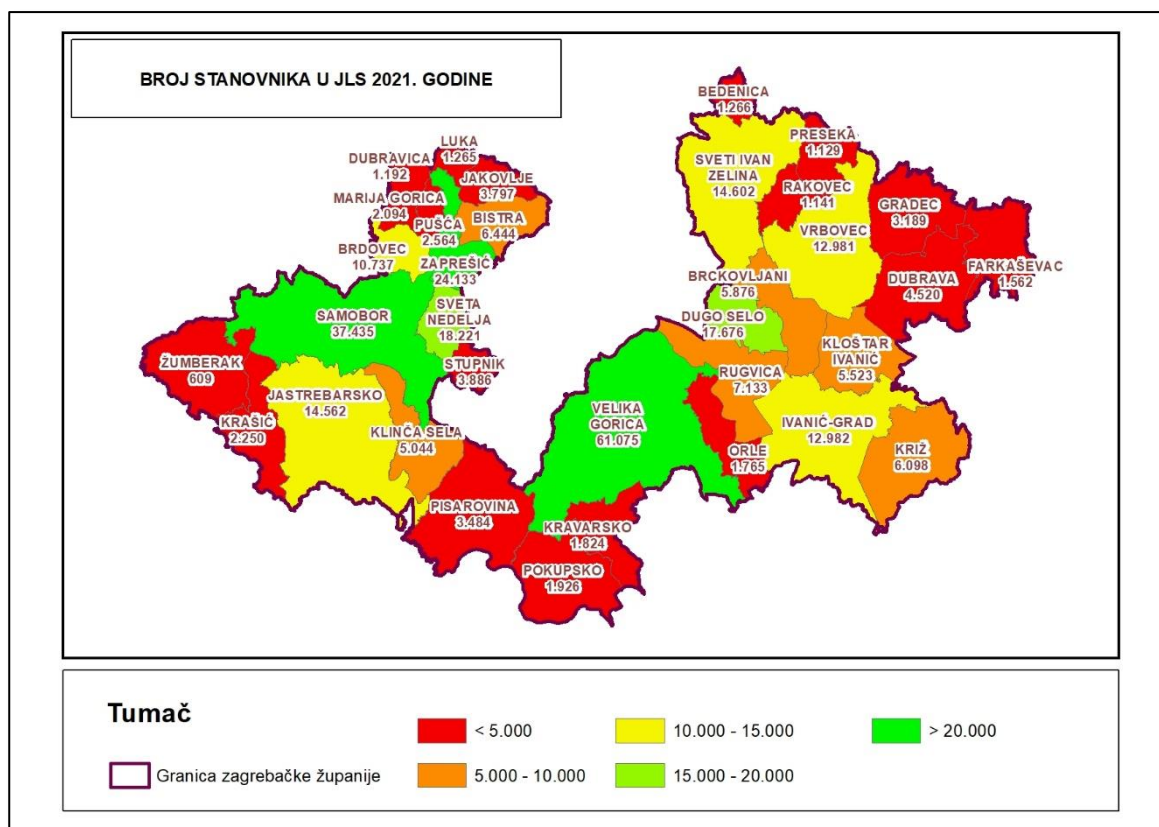
JLS	2011.	2021.	Indeks 2021./2011.
BEDENICA	1.432	1.266	88,41
BISTRA	6.632	6.444	97,17
BRCKOVLJANI	6.837	5.876	85,94
BRDOVEC	11.134	10.737	96,43
DUBRAVA	5.245	4.520	86,18
DUBRAVICA	1.437	1.192	82,95
DUGO SELO	17.466	17.676	101,20
FARKAŠEVAC	1.937	1.562	80,64
GRADEC	3.681	3.189	86,63
IVANIČ-GRAD	14.548	12.982	89,24
JAKOVLJE	3.930	3.797	96,62
JASTREBARSKO	15.866	14.562	91,78
KLINČA SELA	5.231	5.044	96,43
KLOŠTAR IVANIČ	6.091	5.523	90,67
KRAŠIĆ	2.640	2.250	85,23
KRAVARSKO	1.987	1.824	91,80
KRIŽ	6.963	6.098	87,58
LUKA	1.351	1.265	93,63
MARIJA GORICA	2.233	2.094	93,78
ORLE	1.975	1.765	89,37
PISAROVINA	3.689	3.484	94,44
POKUPSKO	2.224	1.926	86,60
PRESEKA	1.448	1.129	77,97
PUŠČA	2.700	2.564	94,96
RAKOVEC	1.252	1.141	91,13
RUGVICA	7.871	7.133	90,62
SAMOBOR	37.633	37.435	99,47
STUPNIK	3.735	3.886	104,04
SVETA NEDELJA	18.059	18.221	100,90
SVETI IVAN ZELINA	15.959	14.602	91,50
VELIKA GORICA	63.517	61.075	96,16
VRBOVEC	14.797	12.981	87,73
ZAPREŠIĆ	25.223	24.133	95,68
ŽUMBERAK	883	609	68,97
ŽUPANIJA UKUPNO	317.606	299.985	94,45

Tablica 2: Broj stanovnika i indeks kretanja broja stanovnika 2011.-2021. u Zagrebačkoj županiji;
Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2011. i 2021., DZS, 2011., 2021.,
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 7: Kretanje indeksa međupopisne promjene broja stanovnika;

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., <http://www.dzs.hr/>, DZS.; Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2011. i 2021., DZS, 2011., 2021.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 8: Broj stanovnika u jedinicama lokalne samouprave 2021. godine

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021., DZS, 2021.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2023., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Broj općina i gradova u Zagrebačkoj županiji u kojima je zabilježen porast broja stanovnika između popisa 2011. i 2021. godine smanjen je u odnosu na prethodno međupopisno razdoblje sa 16 na 3. Jedine jedinice lokalne samouprave u kojima je u međupopisnom razdoblju zabilježen porast broja stanovnika su gradovi Dugo Selo (indeks - 101,2) i Sveta Nedelja (indeks - 100,9), te općina Stupnik (indeks - 104,04). Najveći pad broja stanovnika zabilježen je u općinama Žumberak (indeks - 68,97), Preseka (indeks - 77,97) i Farkaševac (indeks - 80,64).



GUSTOĆA NASELJENOSTI

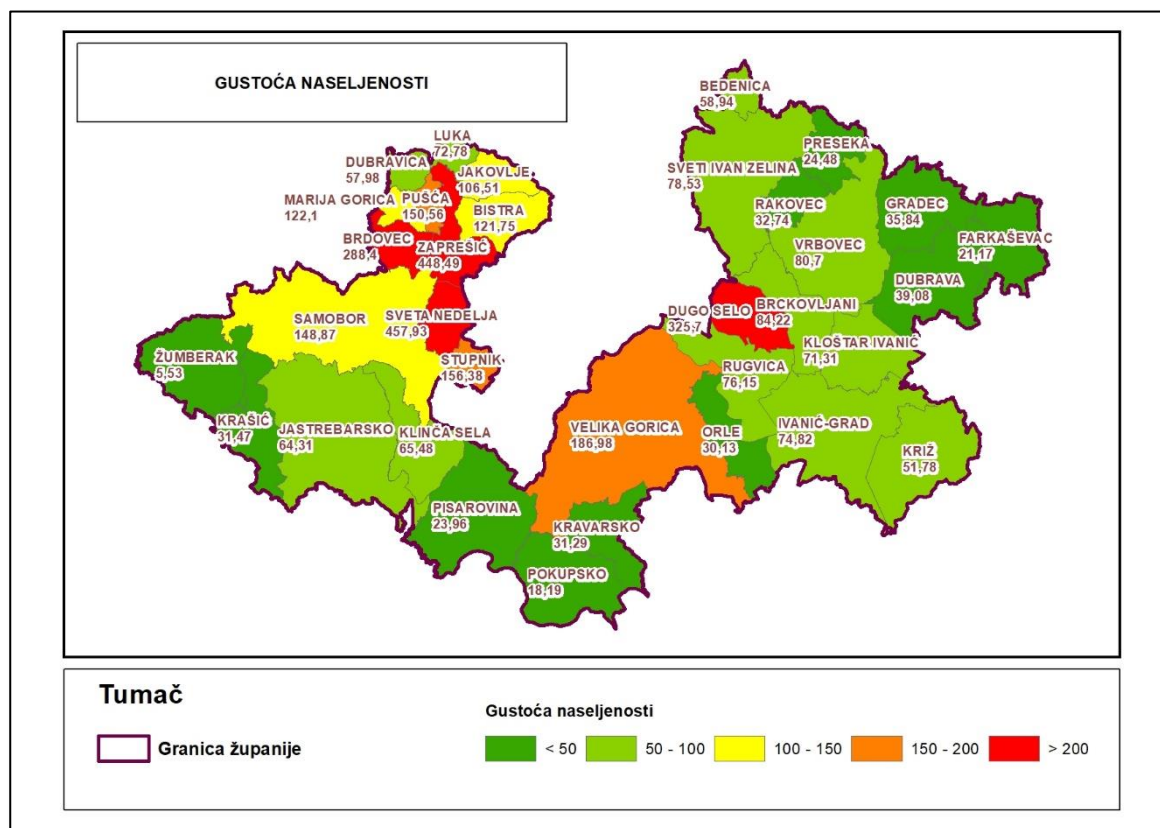
Prosječna gustoća naseljenosti u Zagrebačkoj županiji iznosi 97,98 stanovnika po km², te se smanjila u odnosu na 2011. godinu kada je iznosila 103,73 st./km². Pregled podataka o broju stanovnika i gustoći naseljenosti po gradovima i općinama u odnosu na Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, daje se u sljedećoj tablici:

JLS	Broj stanovnika	Površina [km ²]	Gustoća [st./km ²]
BEDENICA	1.266	21,48	58,94
BISTRA	6.444	52,93	121,75
BRCKOVLJANI	5.876	69,77	84,22
BRDOVEC	10.737	37,23	288,40
DUBRAVA	4.520	115,65	39,08
DUBRAVICA	1.192	20,56	57,98
DUGO SELO	17.676	54,27	325,70
FARKAŠEVAC	1.562	73,77	21,17
GRADEC	3.189	88,98	35,84
IVANIĆ-GRAD	12.982	173,52	74,82
JAKOVLJE	3.797	35,65	106,51
JASTREBARSKO	14.562	226,44	64,31
KLINČA SELA	5.044	77,03	65,48
KLOŠTAR IVANIĆ	5.523	77,45	71,31
KRAŠIĆ	2.250	71,5	31,47
KRAVARSKO	1.824	58,29	31,29
KRIŽ	6.098	117,76	51,78
LUKA	1.265	17,38	72,78
MARIJA GORICA	2.094	17,15	122,10
ORLE	1.765	58,57	30,13
PISAROVINA	3.484	145,38	23,96
POKUPSKO	1.926	105,86	18,19
PRESEKA	1.129	46,12	24,48
PUŠĆA	2.564	17,03	150,56
RAKOVEC	1.141	34,85	32,74
RUGVICA	7.133	93,67	76,15
SAMOBOR	37.435	251,46	148,87
STUPNIK	3.886	24,85	156,38
SVETA NEDELJA	18.221	39,79	457,93
SVETI IVAN ZELINA	14.602	185,93	78,53
VELIKA GORICA	61.075	326,64	186,98
VRBOVEC	12.981	160,86	80,70
ZAPREŠIĆ	24.133	53,81	448,49
ŽUMBERAK	609	110,09	5,53

Tablica 3: Broj stanovnika, površina i gustoća naseljenosti 2021. godine;

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021., DZS, 2021.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2023., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Područje Županije je nejednoliko naseljeno. Općine poput Žumberka (5,53 st./km²), Pokupskog (18,19 st./km²), Pisarovine (23,96 st./km²) i Farkaševca (21,17 st./km²) izrazito su rijetko naseljene. Ispodprosječnu gustoću naseljenosti (u odnosu na Zagrebačku županiju) imaju još i: Preseka, Kravarsko, Orle, Rakovec, Krašić, Gradec, Dubrava, Križ, Bedenica, Klinča Sela, Jastrebarsko, Dubravica, Kloštar Ivanić, Luka, Ivanić-Grad, Rugvica, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Brckovljani.



Slika 10: Gustoća naseljenosti 2021.

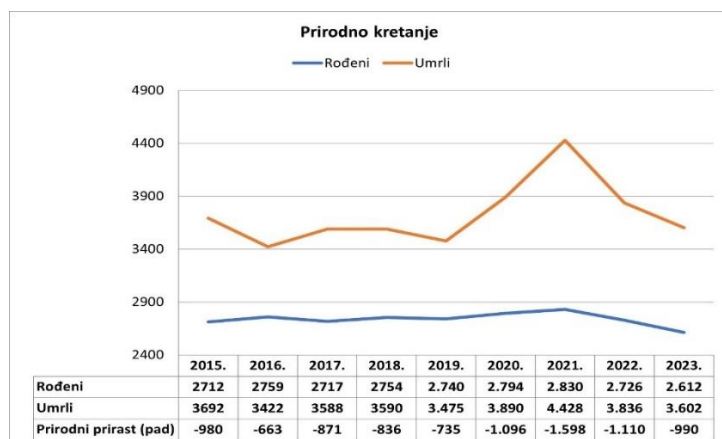
Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021., DZS, 2021.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2023., GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Nasuprot njima, gradovi u aglomeracijskom prostoru Zagrebačke aglomeracije vrlo su gusto naseljeni (Sveta Nedelja – 457,93 st./km², Zaprešić – 448,49 st./km², Dugo Selo – 325,70 st./km²). Osim njih, gušću naseljenost od Županijskog prosjeka imaju sljedeće jedinice lokalne samouprave: Jakovlje, Bistra, Marija Gorica, Stupnik, Samobor, Pušća, Velika Gorica i Brdovec.

PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA

Podaci o prirodnom kretanju (priraštaj ili pad) stanovnika prate se na godišnjoj razini, a objavljuje ih Državni zavod za statistiku.

Prema podacima za 2020., 2021., 2022. i 2023. godinu trend prirodnog pada broja stanovnika u Zagrebačkoj županiji nastavio se i u ovom četverogodišnjem razdoblju. U protekle četiri godine rođeno je 10.962, a umrlo 15.756 stanovnika. Prirodni pad broja stanovnika iznosio je -4.794 (u prethodnom četverogodišnjem razdoblju, od 2016. do 2019. godine, bilo je 3.105 više umrlih nego rođenih u Zagrebačkoj županiji).



Grafikon 1: Prirodno kretanje stanovništva u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske, Priopćenja DZS, 2015. – 2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Iz podataka za općine i gradove uočljivo je da se broj jedinica lokalne samouprave s pozitivnim prirodnim prirastom ubrzano smanjuje pa je tako 2011. u 11 općina i gradova zabilježen prirodni prirast, a u njih 23 prirodni pad. U 2015. godini je broj jedinica s prirodnim prirastom pao na samo 4, a u ostalih 30 zabilježen je prirodni pad, dok su 2019. godine samo grad Zaprešić i općina Kravarsko imale pozitivno prirodno kretanje stanovništva. 2023. godine samo su Grad Dugo Selo i Općina Bedenica imali prirodni prirast stanovništva.

U razdoblju od 2020. do 2023. godine ukupan pozitivni prirodni prirast imao je jedino Grad Dugo Selo.

Vitalni indeks veći od 100, koji označava proširenu reprodukciju stanovništva (broj stanovnika povećava se prirodnim promjenom, odnosno broj rođenih je veći od broja umrlih) na području Zagrebačke županije imali su u 2023. godini samo Grad Dugo Selo (vitalni indeks - 125,2) i Općina Bedenica (111,1). Najniži vitalni indeks bilježi se 2023. godine u općinama Žumberak (4,5), Krašić (24,4) i Pokupsko (31,1).

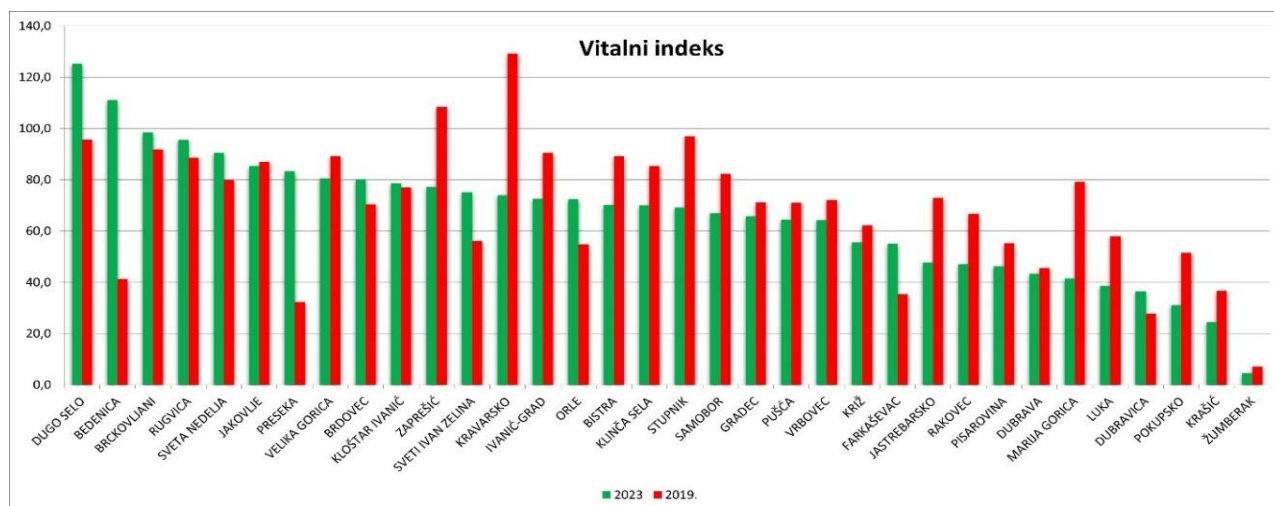
Na razini Zagrebačke županije vitalni indeks 2023. godine iznosio je 72,5 i po vrijednosti je bio na 5. mjestu u Republici Hrvatskoj (vitalni indeks RH – 62,7,8). Na području Županije u 2023. godini rođeno je 2.612, a umrlo 3.602 (990 stanovnika je više umrlo nego što ih je rođeno).

JLS	ROĐENI 2020.-2023.	UMRLI 2020.-2023.	PRIRODNI PRIRAST 2020.-2023.
BEDENICA	65	73	-8
BISTRA	215	334	-119
BRCKOVLJANI	245	283	-38
BRDOVEC	383	539	-156
DUBRAVA	133	299	-166
DUBRAVICA	41	77	-36
DUGO SELO	771	686	85
FARKAŠEVAC	57	120	-63
GRADEC	92	210	-118
IVANIĆ-GRAD	506	734	-228
JAKOVLJE	166	219	-53
JASTREBARSKO	481	967	-486
KLINČA SELA	175	273	-98
KLOŠTAR IVANIĆ	229	323	-94
KRAŠIĆ	46	202	-156
KRAVARSKO	75	96	-21
KRIŽ	226	388	-162
LUKA	38	86	-48
MARIJA GORICA	63	132	-69
ORLE	70	121	-51
PISAROVINA	106	239	-133
POKUPSKO	62	154	-92
PRESEKA	37	93	-56
PUŠĆA	87	125	-38
RAKOVEC	32	72	-40
RUGVICA	284	348	-64
SAMOBOR	1286	1891	-605
STUPNIK	130	160	-30
SVETA NEDELJA	646	758	-112
SVETI IVAN ZELINA	548	843	-295
VELIKA GORICA	2317	3033	-716
VRBOVEC	501	706	-205
ZAPREŠIĆ	844	1078	-234
ŽUMBERAK	5	94	-89

Tablica 4: Prirodno kretanje stanovništva u jedinicama lokalne samouprave na području Zagrebačke županije 2020.-2023.;

Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske, Priopćenja DZS, 2020. - 2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Grafikon 2: Vitalni indeks 2023.;

Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske, Priopćenja DZS, 2019. - 2024.

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

MIGRACIJE STANOVNIŠTVA

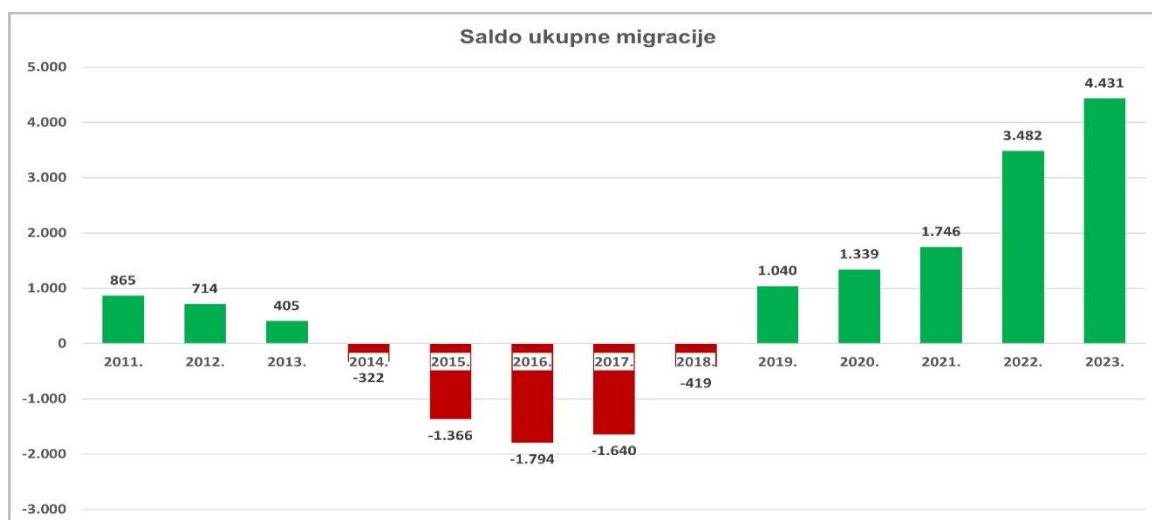
Migracije (konačne) stanovništva su druga odrednica razvitka stanovništva Zagrebačke županije. Nakon petogodišnjeg perioda negativnog migracijskog salda (od 2014. do 2018. godine) od 2019. godine saldo ukupne migracije je pozitivan. Od 2020. do 2023. godine u Županiju je doseljeno 10.998 stanovnika više nego što ih se odselilo.

Broj ukupno odseljenih stanovnika iz Zagrebačke županije 2023. godine iznosio je 6.145, a doseljenih u Županiju bilo je 10.576, uz ukupni saldo migracija 4.431. Na takav pozitivan migracijski saldo posebno je utjecao pozitivan migracijski saldo s inozemstvom (2015. godine saldo s inozemstvom je iznosio je -1.624, 2019. godine -7, a 2023. godine +2.350), a povećao se i pozitivan saldo migracija s drugim županijama unutar Republike Hrvatske (2015. godine saldo migracije među županijama iznosio je +258 stanovnika, 2019. +1.047 stanovnika, a 2023. godine +2.081). U nastavku su pregledni grafički i tablični prikazi migracija stanovništva u Zagrebačkoj županiji.

GODINA	UKUPNO DOSELJENO STANOVNIŠTVO	UKUPNO ODSELJENO STANOVNIŠTVO	SALDO MIGRACIJE MEĐU ŽUPANIJAMA	SALDO MIGRACIJE S INOZEMSTVOM	SALDO UKUPNE MIGRACIJE
2020.	6.448	5.109	1.315	24	1.339
2021.	7.738	5.992	1.904	-158	1.746
2022.	9.683	6.201	2.238	1.244	3.482
2023.	10.576	6.145	2.081	2.350	4.431

Tablica 5: Migracije stanovništva na području Zagrebačke županije 2020. - 2023.;

Izvor: Stanovništvo - pregled po županijama, DZS, 2024., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Grafikon 3: Migracije stanovništva na području Zagrebačke županije 2011. - 2023.

Izvor: Stanovništvo - pregled po županijama, DZS, 2012. - 2024., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Na razini gradova i općina u razdoblju od 2020. godine do 2023. godine negativan migracijski saldo imalo je 6 općina: Dubrava, Dubravica, Farkaševac, Kloštar Ivanić, Preseka i Rakovec. Preostali gradovi i općine imali su pozitivan migracijski saldo.

JLS	DOSELJENO 2020.-2023.	ODELJENO 2020.-2023.	SALDO MIGRACIJA 2020.-2023.
BEDENICA	117	115	2
BISTRA	916	786	130
BRCKOVLJANI	1.073	842	231
BRDOVEC	1.673	1.556	117
DUBRAVA	443	454	-11
DUBRAVICA	120	129	-9
DUGO SELO	3.430	2.252	1.178
FARKAŠEVAC	140	160	-20
GRADEC	374	364	10
IVANIĆ-GRAD	1.720	1.643	77
JAKOVLJE	386	274	112
JASTREBARSKO	2.009	1.442	567
KLINČA SELA	639	390	249
KLOŠTAR IVANIĆ	832	858	-26
KRAŠIĆ	195	183	12
KRAVARSKO	287	206	81
KRIŽ	807	763	44
LUKA	162	139	23
MARIJA GORICA	306	191	115
ORLE	332	224	108
PISAROVINA	392	246	146
POKUPSKO	201	184	17
PRESEKA	119	138	-19
PUŠĆA	296	264	32
RAKOVEC	119	128	-9
RUGVICA	1.609	1.164	445
SAMOBOR	5.789	3.983	1.806
STUPNIK	809	447	362
SVETA NEDELJA	3.765	2.327	1.438
SVETI IVAN ZELINA	2.536	1.750	786
VELIKA GORICA	9.422	6.868	2.554
VRBOVEC	1.698	1.461	237
ZAPREŠIĆ	3.422	3.213	209
ŽUMBERAK	74	70	4

Tablica 6: Migracije stanovništva u jedinicama lokalne samouprave na području Zagrebačke županije 2020. - 2023.;
Izvor: Gradovi u statistici, DZS, 2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

PROCJENA UKUPNOG BROJA STANOVNIKA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Na temelju podataka Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2021., prirodnoga kretanja i migracijskog salda, Državni zavod za statistiku daje procjenu ukupnog broja stanovnika Republike Hrvatske na razini županija. Posljednja dostupna procjena stanovništva odnosi se na 2023. godinu. U skladu s podacima o prirodnom kretanju, koje je u Zagrebačkoj županiji negativno, kao i podacima o migracijama, koji su od 2020. do 2023. godine ukazivali na pozitivan ukupni migracijski saldo, procjene Državnog zavoda za statistiku pokazuju da je sredinom 2023. godine na području Županije živjelo 304.354 stanovnika, odnosno 4.369 ili 1,46% stanovnika više nego u vrijeme Popisa stanovništva 2021. godine. Prema procjenama DZS, jedino su Zagrebačka i Zadarska županija zabilježile povećanje ukupnog broja stanovnika.



Grafikon 4: Procjena ukupnog stanovništva Zagrebačke županije sredinom godine 2011. - 2023.;

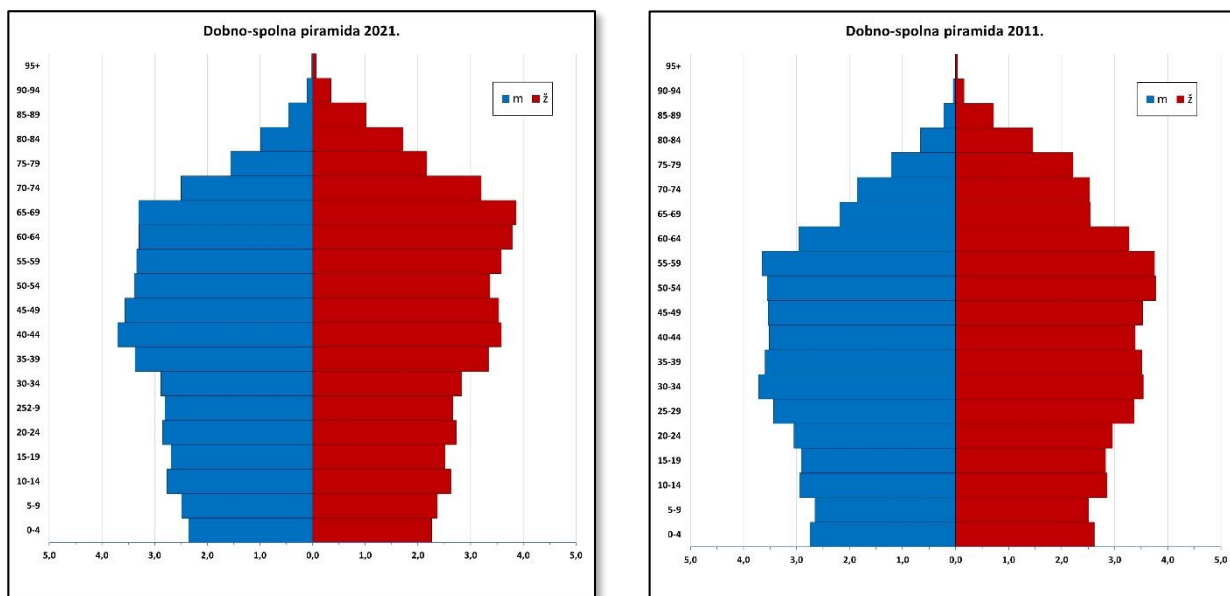
Izvor: Procjena stanovništva Republike Hrvatske, DZS, 2012. - 2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

JLS	POPIS 2011.	POPIS 2021.	PROCJENA 2023.	INDEKS PROMJENE 23/21
BEDENICA	1.432	1.266	1.265	99,92
BISTRA	6.632	6.444	6.522	101,21
BRCKOVLJANI	6.837	5.876	6.081	103,49
BRDOVEC	11.134	10.737	10.770	100,31
DUBRAVA	5.245	4.520	4.436	98,14
DUBRAVICA	1.437	1.192	1.173	98,41
DUGO SELO	17.466	17.676	18.627	105,38
FARKAŠEVAC	1.937	1.562	1.523	97,50
GRADEC	3.681	3.189	3.120	97,84
IVANIĆ-GRAD	14.548	12.982	13.043	100,47
JAKOVLJE	3.930	3.797	3.858	101,61
JASTREBARSKO	15.866	14.562	14.774	101,46
KLINČA SELA	5.231	5.044	5.161	102,32
KLOŠTAR IVANIĆ	6.091	5.523	5.520	99,95
KRAŠIĆ	2.640	2.250	2.182	96,98
KRAVARSKO	1.987	1.824	1.854	101,64
KRIŽ	6.963	6.098	6.051	99,23
LUKA	1.351	1.265	1.261	99,68
MARIJA GORICA	2.233	2.094	2.131	101,77
ORLE	1.975	1.765	1.824	103,34
PISAROVINA	3.689	3.484	3.536	101,49
POKUPSKO	2.224	1.926	1.864	96,78
PRESEKA	1.448	1.129	1.080	95,66
PUŠČA	2.700	2.564	2.560	99,84
RAKOVEC	1.252	1.141	1.110	97,28
RUGVICA	7.871	7.133	7.406	103,83
SAMOBOR	37.633	37.435	38.213	102,08
STUPNIK	3.735	3.886	4.143	106,61
SVETA NEDELJA	18.059	18.221	19.318	106,02
SVETI IVAN ZELINA	15.959	14.602	15.100	103,41
VELIKA GORICA	63.517	61.075	62.634	102,55
VRBOVEC	14.797	12.981	13.156	101,35
ZAPREŠIĆ	25.223	24.133	24.254	100,50
ŽUMBERAK	883	609	551	90,48

Tablica 7: Procjena broja stanovnika općina i gradova Zagrebačke županije 2021. - 2023. i indeks promjene

Izvor: Gradovi u statistici, DZS, 2024., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Grafikon 5: Dobno-spolna struktura stanovništva Zagrebačke županije 2021. i 2011.;

Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2011. i 2021., DZS, 2011., 2021.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

	Mlado [0-19]		Zrelo [20-59]		Staro [60+]	
	2011.	2021.	2011.	2021.	2011.	2021.
Zagrebačka županija	22,07 %	20,07 %	55,85 %	51,53 %	22,08 %	28,40 %
Republika Hrvatska	20,92 %	19,14 %	55,01 %	50,96 %	24,07 %	29,90 %

Tablica 8: Dobna struktura stanovništva u Zagrebačkoj županiji i Republici Hrvatskoj, 2011. i 2021. godine;

Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2011. i 2021., DZS, 2011., 2021., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Prosječna dob stanovništva Zagrebačke županije je 43,5 godina (RH 44,3). U skladu s ostalim dobnim pokazateljima je i prosječna starosna dob stanovništva, pa je tako u Dugom Selu stanovnik prosječno star 41,0 godinu, u Brckovljanima 42,2, u Rugvici i Svetoj Nedelji 42,7, a u Žumberku 57,7 i Krašiću 49,5 godina. Najpovoljniji indeks starenja u županiji ima grad Dugo Selo – 106,0 (s udjelom mladog stanovništva od 22,91% i starog 24,8%), zatim općine: Brckovljani – 124,2 (21,87%; 27,16%) i Sveta Nedelja – 126,3 (20,49%; 25,88%), iako i ove vrijednosti indeksa ukazuju na duboku starost. Najnepovoljniji indeks starenja u općinama je Žumberak (673,9) i Krašić (252,9,06).

Navedeni podaci prikazuju se u sljedećoj tablici:

JLS	Mlado (0-19) [%]	Zrelo (20-59) [%]	Staro (60+) [%]	Prosječna starost	Indeks starenja
BEDENICA	20,85	51,03	28,12	43,3	134,8
BISTRA	19,27	51,63	29,10	43,9	151,0
BRCKOVLJANI	21,87	50,97	27,16	42,2	124,2
BRDOVEC	19,98	51,24	28,78	43,7	144,1
DUBRAVA	16,86	48,36	34,78	47,0	206,3
DUBRAVICA	17,37	51,09	31,54	46,0	181,6
DUGO SELO	22,91	52,81	24,28	41,0	106,0
FARKAŠEVAC	18,95	52,05	29,00	44,3	153,0
GRADEC	19,79	49,33	30,89	44,8	156,1
IVANIĆ-GRAD	20,19	51,03	28,78	43,5	142,5
JAKOVLJE	19,88	51,15	28,97	43,5	145,7
JASTREBARSKO	18,55	50,34	31,12	44,9	167,8

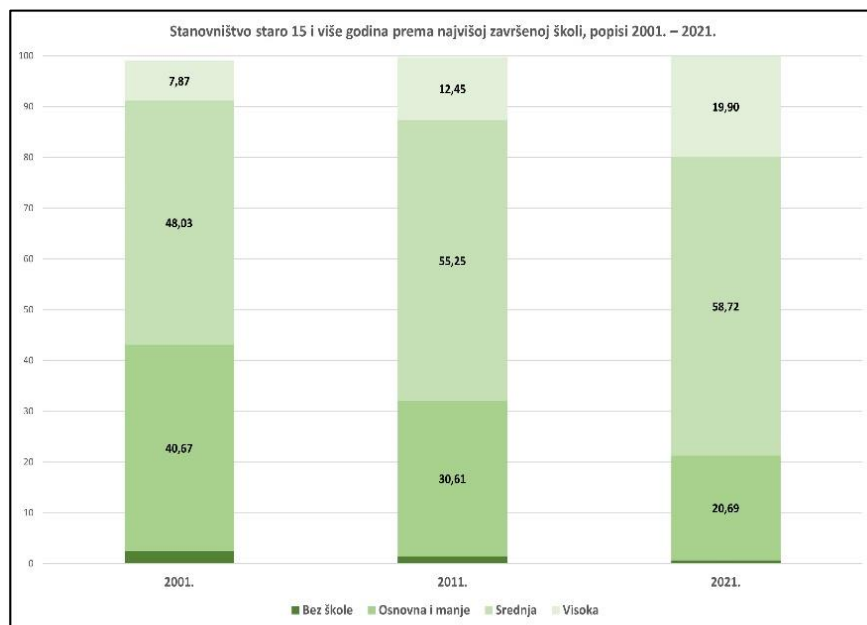
KLINČA SELA	20,08	51,43	28,49	43,7	141,9
KLOŠTAR IVANIĆ	20,28	50,75	28,97	43,6	142,9
KRAŠIĆ	14,80	47,78	37,42	49,5	252,9
KRAVARSKO	19,35	52,52	28,13	43,1	145,3
KRIŽ	18,53	49,90	31,57	45,2	170,4
LUKA	18,02	52,49	29,49	44,5	163,6
MARIJA GORICA	18,58	47,76	33,67	45,5	181,2
ORLE	20,00	48,90	31,10	44,7	155,5
PISAROVINA	19,75	49,86	30,40	44,6	153,9
POKUPSKO	16,20	52,18	31,62	46,1	195,2
PRESEKA	17,89	53,23	28,88	44,1	161,4
PUŠĆA	20,59	47,58	31,83	44,7	154,5
RAKOVEC	20,77	48,82	30,41	43,9	146,4
RUGVICA	20,48	51,70	27,81	42,7	135,8
SAMOBOR	19,73	52,68	27,59	43,5	139,9
STUPNIK	20,77	51,60	27,64	42,8	133,1
SVETA NEDELJA	20,49	53,64	25,88	42,7	126,3
SVETI IVAN ZELINA	19,66	50,41	29,93	44,1	152,2
VELIKA GORICA	20,73	52,00	27,27	42,8	131,5
VRBOVEC	20,15	50,43	29,42	43,7	146,0
ZAPREŠIĆ	19,83	51,68	28,49	43,4	143,7
ŽUMBERAK	7,55	41,54	50,90	57,7	673,9

Tablica 9: Prosječna dob stanovništva i indeks starenja u Zagrebačkoj županiji 2021. godine;

Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2021., DZS, 2021., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Obrazovna struktura stanovništva važan je pokazatelj socioekonomskog razvoja društva. U usporedbi podataka Popisa stanovništva 2021. prema najvišoj završenoj školi s popisima 2011. i 2001. godine, na području Zagrebačke županije može se uočiti znatno smanjenje udjela stanovništva s osnovnim ili manjim obrazovanjem uz istodobno povećanje udjela stanovništva sa završenim srednjoškolskim i osobito značajnim



povećanjem broja stanovnika s visokim obrazovanjem. Broj stanovnika bez škole pao je sa 2,46% 2001. godine na 0,65% 2021. godine. U 2021. od ukupnog stanovništva staroga 15 i više godina osnovnoškolsko obrazovanje ili manje imalo je 20,69% stanovništva, što je 9,92 postotna boda manje u odnosu na 2011. i 19,98 postotnih bodova manje u odnosu na 2001. godinu. U razdoblju između 2001. i 2021. udio stanovništva sa završenom srednjom školom povećao se s 48,03% na 58,72%, a 2021. u odnosu na 2011. vidljiv je porast udjela stanovništva sa završenom srednjom školom za 3,47 postotnih bodova.

Grafikon 6: Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi u godinama 2001., 2011. i 2021. godine; Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2001., 2011.

i 2021. DZS, 2021., 2011. i 2021.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024

Najveći udio stanovništva s visokim obrazovanjem u 2021. imali su Grad Zaprešić (27,91%), Grad Samobor (26,06%), Grad Velika Gorica (23,47%) i Grad Sveta Nedelja (23,03%), a općine Farkaševac (5,32%), Žumberak (7,11 %), Pokupsko (7,82%) i Preseka (7,99%) najmanji udio visokoobrazovanog stanovništva.

Najviše stanovnika starijih od 15 godina sa završenom samo osnovnom školom ili do 3., odnosno 7. razreda osnovne škole imale su općine Farkaševac (46,09%), Preseka (45,90%) i Žumberak (43,33%), a najmanje gradovi Zaprešić (13,52%), Sveta Nedelja (16,05%) i općina Stupnik (16,20%).

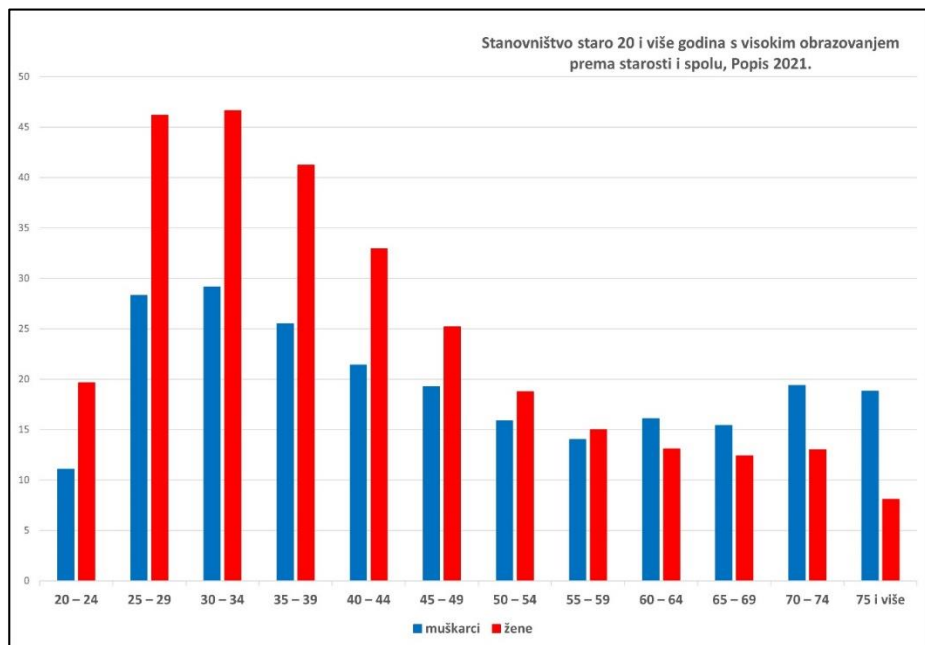
JLS	Bez škole	Osnovna i niže	Srednja	Visoka
Bedenica	0,47	32,02	57,00	10,52
Bistra	0,61	19,91	62,74	16,10
Brckovljani	1,51	28,54	57,79	12,09
Brdovec	0,40	17,17	63,77	18,64
Dubrava	1,51	34,64	54,15	9,69
Dubravica	0,29	28,15	58,49	13,07
Dugo Selo	0,89	18,61	59,78	20,65
Farkaševac	2,73	46,09	44,83	5,32
Gradec	0,58	36,83	52,69	9,90
Ivanić-Grad	0,94	21,62	57,94	19,46
Jakovlje	0,50	26,75	60,19	12,38
Jastrebarsko	0,45	21,07	59,59	18,89
Klinča Sela	0,32	22,30	62,01	15,34
Kloštar Ivanić	0,93	27,25	58,46	13,36
Krašić	0,65	38,02	50,30	11,03
Krvarsko	0,45	28,07	60,05	11,43
Križ	0,96	27,78	57,82	13,44
Luka	0,36	28,19	58,58	12,77
Marija Gorica	0,39	20,12	62,20	17,29
Orle	0,80	32,25	58,31	8,64
Pisarovina	0,93	34,73	52,61	11,67
Pokupsko	1,23	36,35	54,61	7,82
Preseka	0,51	45,90	45,40	7,99
Pušća	0,55	21,29	61,20	16,92
Rakovec	1,43	40,29	46,52	11,76
Rugvica	2,69	25,44	61,30	10,46
Samobor	0,34	16,63	56,94	26,06
Stupnik	0,34	16,20	63,56	19,90
Sveta Nedelja	0,30	16,05	60,59	23,03
Sveti Ivan Zelina	0,72	25,36	58,80	15,09
Velika Gorica	0,54	16,37	59,59	23,47
Vrbovec	0,68	26,38	57,11	15,83
Zaprešić	0,28	13,52	58,27	27,91
Žumberak	1,91	43,33	47,66	7,11
Zagrebačka županija	0,65	20,69	58,72	19,90

Tablica 10: Obrazovna struktura stanovništva Zagrebačke županije 2021.;

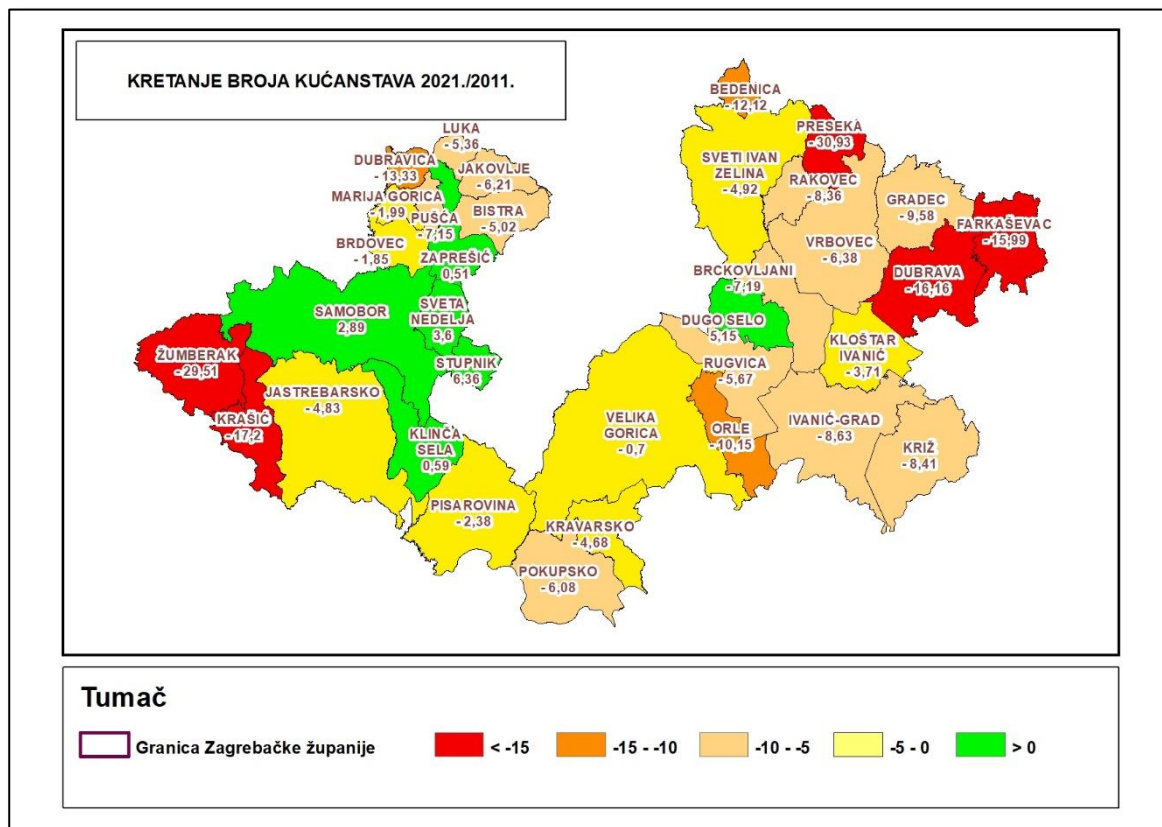
Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova i 2021., DZS, 2021.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

U ukupnom broju stanovnika starijih od 20 godina s visokim obrazovanjem na području Zagrebačke županije 56,27% je žena, a 43,73% muškaraca. Jednako vrijedi za sve općine i gradove, osim za općinu Žumberak u kojoj je veći udio visokoobrazovanih muškaraca (56,10%) od žena (43,90%).

U visokoobrazovanom stanovništvu Zagrebačke županije dominiraju žene u gotovo svim dobnim skupinama, osim u dobnim skupinama iznad 60 godina.



Grafikon 8: Stanovništvo Zagrebačke županije staro 20 i više godina s visokim obrazovanjem prema starosti i spolu;
Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2021., DZS, 2021.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 13: Kretanje broja kućanstava u gradovima i općinama Zagrebačke županije 2021./2011.;
Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2021., DZS, 2021.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2023. Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

KUĆANSTVA I STANOVI

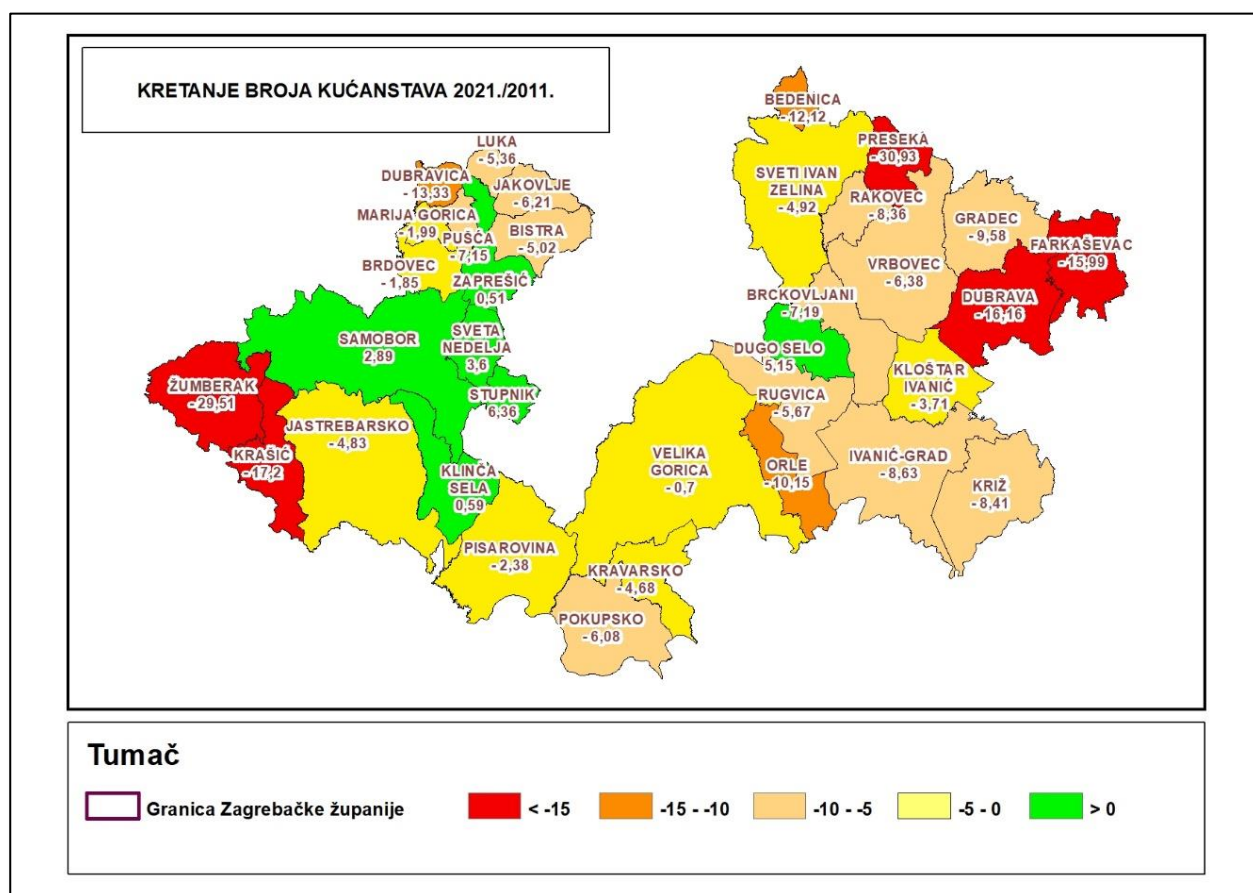
Prema podacima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2021. broj kućanstava se od 2011. godine, kada ih je na području Zagrebačke županije bilo 101.274, smanjio za 2.093 (-2,11%) odnosno na 99.181 koliko ih je bilo 2021. godine. Najveći porast broja kućanstava zabilježen je u gradovima: Samobor: +366, Dugo Selo: +291, Sveta Nedelja: +208, a najveće smanjenje broja kućanstava zabilježeno je u gradovima: Ivanić-Grad - 394, Vrbovec -262, Jastrebarsko -230 i Sveti Ivan Zelina -230.

JLS	Broj kućanstava 2011.	Prosječan broj članova 2011.	Broj kućanstava 2021.	Prosječan broj članova 2021.
Bedenica	407	3,52	363	3,49
Bistra	2.071	3,10	1.972	3,13
Brckovljani	1.954	3,33	1.823	3,11
Brdovec	3.466	3,20	3.403	3,15
Dubrava	1.524	3,30	1.312	3,18
Dubravica	459	3,13	405	2,94
Dugo Selo	5.363	3,23	5.654	3,07
Farkaševac	544	3,50	469	3,27
Gradec	1.132	3,25	1.033	3,03
Ivanić-Grad	4.957	2,92	4.563	2,84
Jakovlje	1.265	3,09	1.191	3,15
Jastrebarsko	4.996	3,14	4.766	3,04
Klinča Sela	1.514	3,43	1.523	3,31
Kloštar Ivanić	1.899	3,17	1.831	2,95
Krašić	879	2,90	750	2,81
Kravarско	671	2,96	641	2,85
Križ	2.371	2,92	2.187	2,76
Luka	413	3,27	392	3,19
Marija Gorica	716	3,11	702	2,97
Orle	651	3,03	591	2,98
Pisarovina	1.163	3,17	1.136	3,07
Pokupsko	733	3,03	691	2,79
Preseka	436	3,32	333	3,39
Pušća	854	3,08	797	3,11
Rakovec	376	3,33	347	3,29
Rugvica	2.294	3,37	2.171	3,2
Samobor	12.286	3,06	12.652	2,94
Stupnik	1.075	3,40	1.148	3,29
Sveta Nedelja	5.576	3,23	5.784	3,15
Sveti Ivan Zelina	4.907	3,24	4.677	3,1
Velika Gorica	20.944	3,02	20.799	2,92
Vrbovec	4.367	3,33	4.105	3,12
Zaprešić	8.638	2,91	8.682	2,77
Žumberak	373	2,23	288	1,95

Tablica 11: Broj kućanstava i prosječan broj članova kućanstva u Zagrebačkoj županiji 2011. i 2021. godine;
Izvor: DZS, 2011. i 2021., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Prikazano u relativnim odnosima (koji bolje prikazuju podatke u prostornim jedinicama) najviše se smanjio broj kućanstava u općinama Preseka (za 30,93%), Žumberak (29,51%) i Krašić (za 17,20%), a najviše porastao u općini Stupnik (za 6,36%) te gradovima Dugo Selo (za 5,15%) i Sveta Nedelja (za 3,60%).

U međupopisnom razdoblju se smanjio i prosječan broj članova kućanstava koji je u Zagrebačkoj županiji 2011. godine iznosio 3,09, a 2021. godine 2,99. U općinama Bistra, Jakovlje, Preseka i Pušća broj članova kućanstva se neznatno povećao, a u većini jedinica lokalne samouprave (njih 30) prosječan broj članova kućanstava se smanjio. Najveća su kućanstva u Bedenici (3,49) i Klinča Selima (3,31), a najmanja u Žumberku (1,95) i Križu (2,76).



Slika 14: Kretanje broja kućanstava u gradovima i općinama Zagrebačke županije 2021./2011.;

Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2021., DZS, 2021.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2023. Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

BROJ STANOVA

Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2021. na području Zagrebačke županije bilo je ukupno 144.764 stambenih jedinica. U odnosu na podatke popisa 2011. godine, kada ih je bilo 139.233, broj stanova se povećao za 3,97% (za 5.531 stan). Od ukupnog broja stanova 86,79% (128.404) namijenjeno je za stalno stanovanje. Od stanova namijenjenih za stalno stanovanje 22,8% (29.285) stanova je prazno (nenastanjeno). Nenastanjenih stanova najviše je na području općina Žumberak (55,90%), Preseka (48,13%), Krašić (43,77%) i Rakovec (42,64%). Na području gradova Sveta Nedelja (15,15%), Zaprešić (16,21%) i Velika Gorica (17,70%) praznih (nenastanjenih) stanova je najmanje.

Stanovi koji se koriste povremeno (u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi i za odmor) najbrojniji su na područjima općina Pokupsko (38,92%), Kravarsko (34,76%) i Marija Gorica (33,05%), a najmanje ih je na području općine Stupnik (1,11%), grada Vrbovca (1,96%) i općine Dubrava (2,43%).

JLS	Ukupan broj stanova				Stanovi za stalno stanovanje			
	2021.	2011.	pad/ porast	indeks promjene	2021.	% od ukupnog	2011.	% od ukupnog
Bedenica	680	699	-19	97,28	574	84,41	515	73,68
Bistra	2.661	2.673	-12	99,55	2.455	92,26	2.428	90,83
Brckovljani	3.849	3.444	405	111,76	2.937	76,31	2.458	71,37
Brdovec	4.606	4.526	80	101,77	4.180	90,75	3.941	87,07
Dubrava	2.103	2.129	-26	98,78	2.038	96,91	2.036	95,63
Dubravica	709	721	-12	98,34	572	80,68	555	76,98
Dugo Selo	7.929	7.456	473	106,34	7.205	90,87	6724	90,18
Farkaševac	738	781	-43	94,49	696	94,31	753	96,41
Gradec	1.497	1.430	67	104,69	1.404	93,79	1.335	93,36
Ivanić-Grad	6.249	6.302	-53	99,16	5.911	94,59	5.991	95,07
Jakovlje	1.750	1.724	26	101,51	1.550	88,57	1.457	84,51
Jastrebarsko	8.107	8.237	-130	98,42	6.470	79,81	6.385	77,52
Klinča Sela	2.261	2.038	223	110,94	2.042	90,31	1.724	84,59
Kloštar Ivanić	3.596	3.108	488	115,70	2.500	69,52	2.236	71,94
Krašić	1.674	1.757	-83	95,28	1.332	79,57	1.291	73,48
Kravarско	1.237	1.300	-63	95,15	803	64,92	792	60,92
Križ	3.128	3.038	90	102,96	2.991	95,62	2.891	95,16
Luka	697	674	23	103,41	562	80,63	493	73,15
Marija Gorica	1.292	1.282	10	100,78	862	66,72	893	69,66
Orle	1.006	1.020	-14	98,63	934	92,84	895	87,75
Pisarovina	1.978	2.004	-26	98,70	1.463	73,96	1.460	72,85
Pokupsko	1.534	1.632	-98	94,00	935	60,95	976	59,80
Preseka	666	680	-14	97,94	642	96,40	546	80,29
Pušća	1.247	1.256	-9	99,28	1.004	80,51	963	76,67
Rakovec	685	497	188	137,83	605	88,32	458	92,15
Rugvica	3.075	2.831	244	108,62	2.968	96,52	2.769	97,81
Samobor	18.321	16.864	1.457	108,64	15.728	85,85	14.353	85,11
Stupnik	1.438	1.335	103	107,72	1.415	98,40	1.313	98,35
Sveta Nedelja	7.096	6.854	242	103,53	6.817	96,07	6.531	95,29
Sveti Ivan Zelina	8.794	8.472	322	103,80	7.069	80,38	6.252	73,80
Velika Gorica	26.975	25.956	1.019	103,93	25.261	93,65	23.863	91,94
Vrbovec	5.602	5.259	343	106,52	5.473	97,70	5.071	96,43
Zaprešić	10.670	10.268	402	103,92	10.353	97,03	9.892	96,34
Žumberak	914	986	-72	92,70	653	71,44	597	60,55
ŽUPANIJA UKUPNO	144.764	139.233	5.531	103,97	128.404	88,70	120.837	86,79

Tablica 12: Broj stanova u Zagrebačkoj županiji 2011. i 2021. godine;

Izvor: DZS, 2011. i 2021., Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

1.4. Zagrebačka županija u okviru prostornoga uređenja Države

Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) propisan je sustav prostornog uređenja u Republici Hrvatskoj. Sustav čine subjekti, dokumenti, akti i postupci kojima se osigurava praćenje stanja u prostoru, određivanje uvjeta i načina izrade, donošenja i provođenja prostornih planova te uređenja građevinskog zemljišta. Sustav je utvrđen tako da postoji više razina planiranja u skladu s kojima se izrađuju i donose prostorni planovi:

- Prostorni planovi državne razine su;
 - Državni plan prostornog razvoja (DPPR),
 - prostorni planovi područja posebnih obilježja (PPPPO);
 - Prostorni plan ZERP-a,
 - Prostorni plan epikontinentalnog pojasa RH,
 - prostorni plan nacionalnog parka,
 - prostorni plan parka prirode,
 - drugi prostorni planovi područja posebnih obilježja čija je obveza donošenja propisana DPPR-om i
 - urbanistički plan uređenja državnog značaja određen DPPR-om i PPPPO-om (UPU).
- Prostorni planovi područne (regionalne) razine su;
 - prostorni plan županije (PPŽ),
 - prostorni plan Grada Zagreba (PPGZ) i
 - urbanistički plan uređenja županijskog značaja određen PPŽ-om odnosno PPGZ-om (UPU).
- Prostorni planovi lokalne razine su;
 - prostorni plan uređenja grada (PPUG), odnosno općine (PPUO),
 - generalni urbanistički plan građevinskog područja naselja i izdvojenog građevinskog područja izvan naselja središnjeg naselja velikog grada (GUP),
 - urbanistički plan uređenja lokalnog značaja (UPU).

Na županijskoj razini, u okviru djelatnosti prostornog uređenja sudjeluje župan kao izvršno tijelo županije, županijska skupština kao predstavničko tijelo županije, nadležni upravni odjel kao upravno tijelo županije i nadležni zavod kao stručno tijelo županije.

U skladu sa Zakonom o prostornom uređenju stručne poslove prostornog uređenja za Županiju obavlja Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije. Djelatnost Zavoda osobito obuhvaća:

- izradu, odnosno koordinaciju izrade i praćenja provedbe prostornih planova županijske razine,
- izradu izvješća o stanju u prostoru,
- vođenje informacijskog sustava prostornog uređenja i upravljanje njime u okviru svojih ovlasti,
- pripremu polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova uži područja,
- pružanje stručne savjetodavne pomoći u izradi prostornih planova lokalne razine,
- izdavanje mišljenja o usklađenosti konačnih prijedloga generalnih urbanističkih planova, urbanističkih planova uređenja te prostornih planova uređenja gradova i općina sa Prostornim planom Županije, Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona.

Također, u skladu sa Zakonom, Zavod može izrađivati prostorne planove područja posebnih obilježja, prostorne planove uređenja gradova i općina, generalne urbanističke planove, urbanističke planove uređenja od značaja za Državu, odnosno Županiju, te obavljati stručne analitičke poslove iz područja prostornog uređenja, ako to zatraži Ministarstvo ili župan.

U smislu obavljanja stručnih upravnih poslova prostornog uređenja Zagrebačke županije nadležan je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša kojemu su osnovne djelatnosti provedba prostornih planova i vođenje postupka izrade i donošenja prostornih planova županijske razine odnosno njihovog stavljanja izvan snage.

Predstavničko tijelo Županije, Županijska skupština, sudjeluje u prostornom uređenju Županije donošenjem odluka o izradi i odluka o donošenju prostornih planova županijske razine odnosno odluka o njihovom stavljanju izvan snage, razmatranjem i usvajanjem izvješća o stanju u prostoru županije te ostalih akata koji utječu na djelatnost prostornog uređenja na području Zagrebačke županije.

Izvršno tijelo Županije, Župan, sudjeluje u prostornom uređenju Županije utvrđivanjem prijedloga i konačnih prijedloga prostornih planova županijske razine te donošenjem drugih akata koji utječu na djelatnost prostornog uređenja na području Zagrebačke županije.

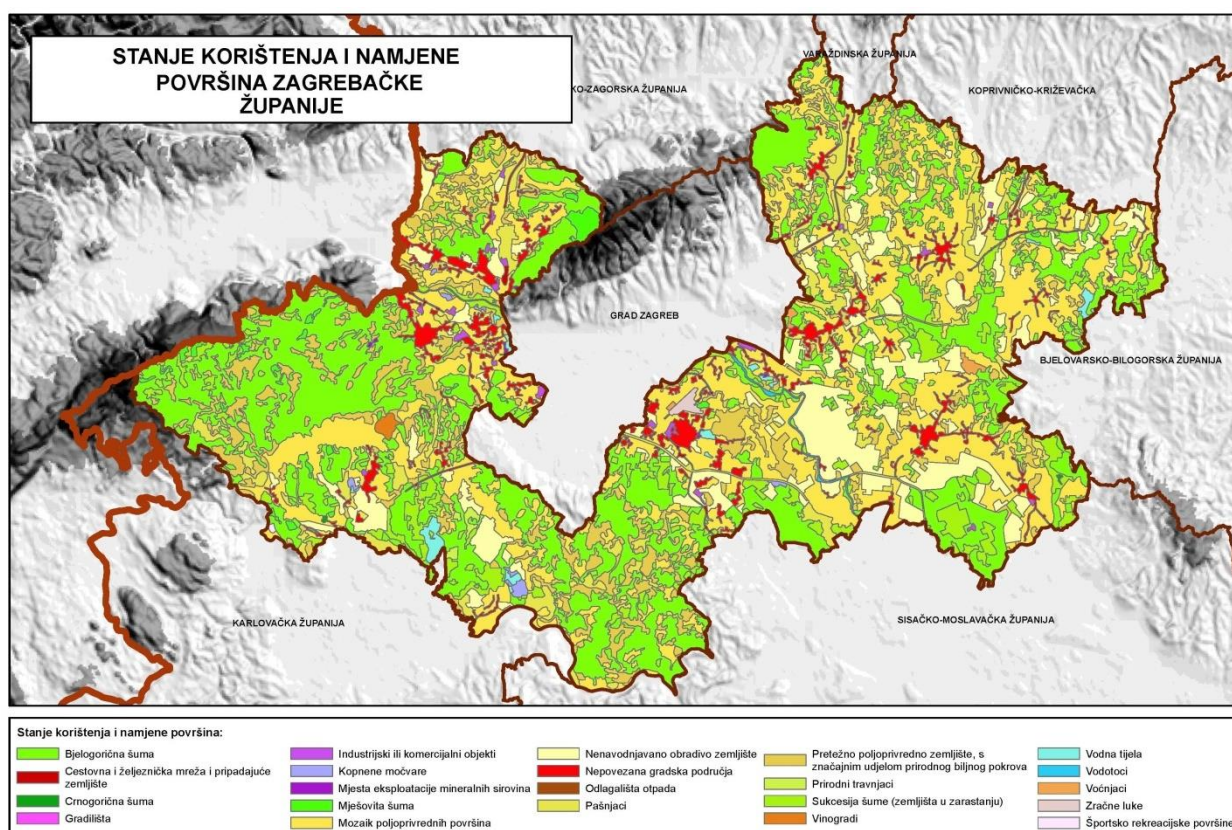
2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Zagrebačke županije

Prostornu strukturu korištenja i namjene površina Zagrebačke županije moguće je sagledati u dvije osnovne kategorije. Prva kategorija je stanje prostorne strukture čiji se prikaz temelji na digitalnoj bazi podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta na području Republike Hrvatske pod nazivom CORINE (COoRdination of INformation on the Environment) za čije održavanje je nadležno Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije. Druga je planska kategorija prostorne strukture koja se temelji na podacima iz prostornih planova gradova i općina.

STANJE KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA 2018.

Tijekom 2017. i 2018. godine izrađena je CLC (Corine land cover) baza za referentnu 2018. godinu. Sljedeća CLC baza pokrivat će šestogodišnje razdoblje od 2018. – 2024. a podaci će biti objavljeni početkom 2026. godine. S obzirom da nema novijih podataka koji bi pokrivali razdoblje za koje se izrađuje ovo Izvješće, u nastavku se daje prikaz razdoblja 2012. – 2018. godine.

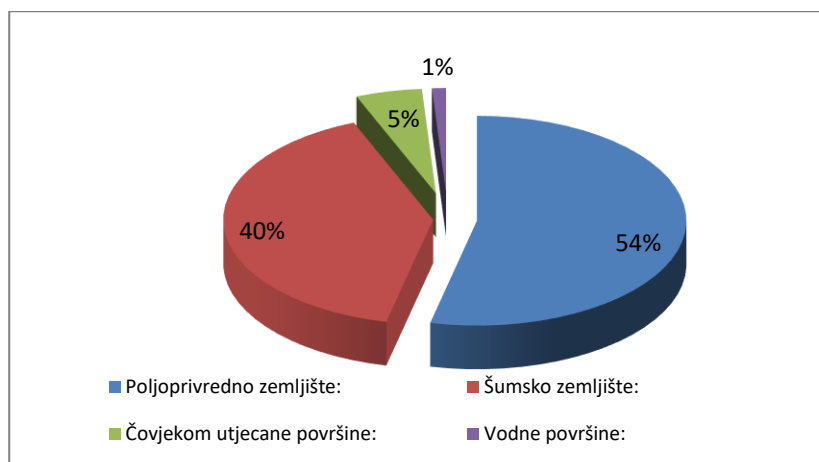


Slika 15: Stanje korištenja i namjene površina Zagrebačke županije 2018.;
Izvor: Corine Land Cover 2018., Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2020.

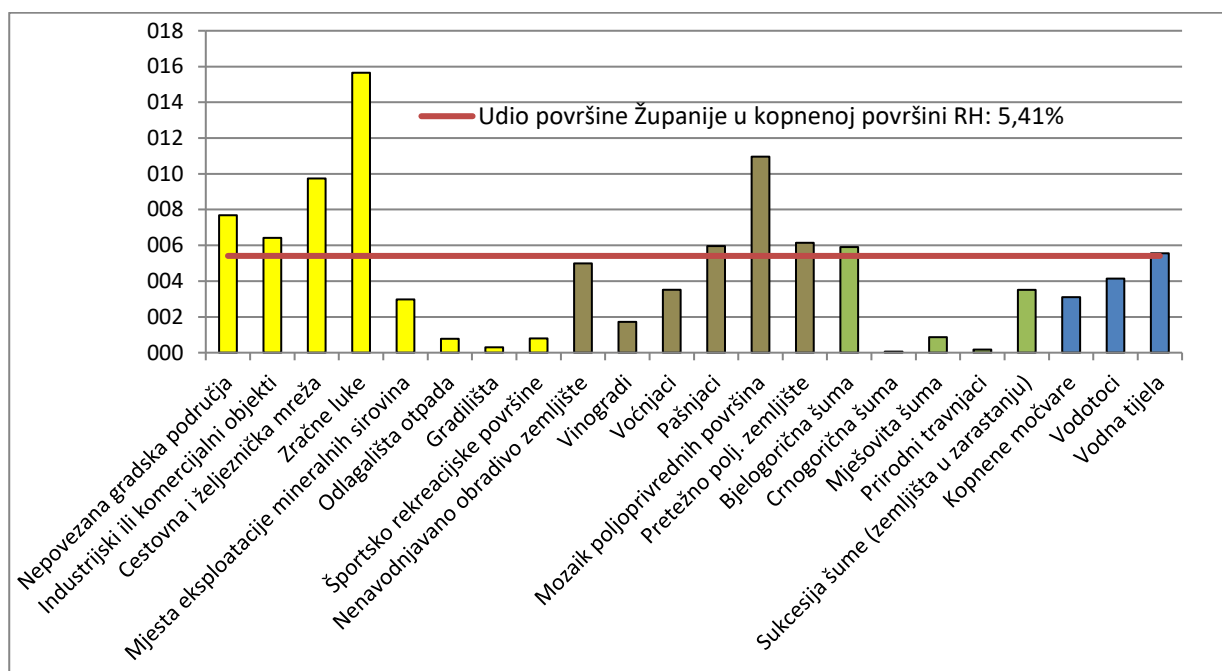
Od 38 utvrđenih klasa pokrova zemljišta na državnoj razini za 2018. godinu, u Zagrebačkoj županiji je detektirano 22. Najveći dio zemljišta, oko 54%, koristi se kao poljoprivredno, zatim slijedi šumsko zemljište s udjelom od oko 40%, potom vodne površine s oko 1% i na kraju čovjekom utjecane površine (izgrađene strukture) sa udjelom od oko 5%.

Površina Zagrebačke županije čini 5,41% ukupne kopnene površine Republike Hrvatske. Na državnoj razini 2018. godine, Zagrebačka županija je iznadprosječno sudjelovala sa svojim poljoprivrednim i čovjekom utjecanim površinama. Naime, 7,30% poljoprivrednog zemljišta i 7,29% čovjekom utjecanih površina Republike Hrvatske nalazi se na području Zagrebačke županije. Od izgrađenih struktura to su: zračne luke sa 15,65%, naselja sa 7,68% i gospodarske zone sa udjelom od 6,42% na državnoj razini. Vode te šume i šumsko zemljište zastupljene su ispodprosječno sa 4,4% odnosno 4,1%.

Iz navedenog se zaključuje da je prostor Zagrebačke županije izrazito poljoprivrednog karaktera interpoliran potezima urbaniteta s koncentracijom većih naselja i prateće infrastrukture, od koje se veličinom izdvajaju Zračna luka „Franjo Tuđman“, 400 kV transformatorska postrojenja, autoceste i dr.



Grafikon 9: Stanje korištenja i namjene površina Zagrebačke županije 2018.;
Izvor: Corine Land Cover 2018., Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2020.



Grafikon 10: Udio površina Zagrebačke županije na državnoj razini;
Izvor: CORINE Land Cover 2018., Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2020.

PLANIRANO KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA

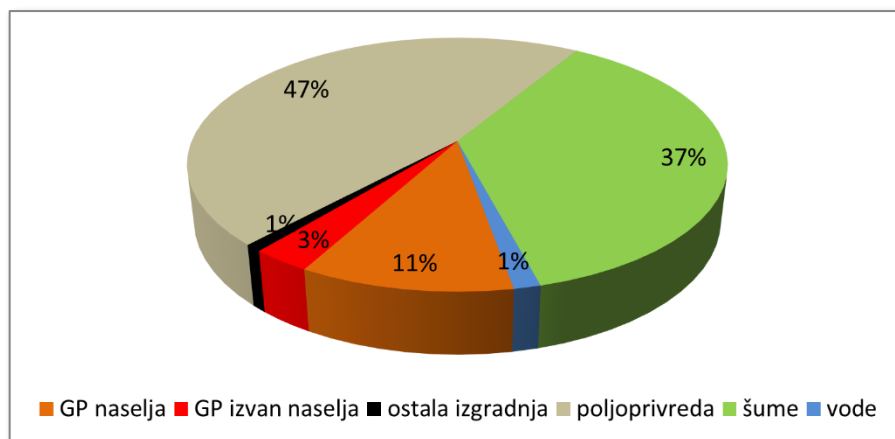
Pravilnikom je utvrđen obvezni iskaz površina i prostornih pokazatelja pri izradi prostornih planova uređenja za prostor svake jedinice lokalne samouprave. Takvim ujednačenim prikazom na razini pojedine jedinice lokalne samouprave omogućen je sveukupni prikaz na županijskoj razini.

Za potrebe što točnijeg prikaza planiranog korištenja i namjene površina Zavod je proveo detaljnu digitalnu analizu prostornih planova uređenja gradova i općina koji su bili na snazi završno sa 1. rujna 2024. godine. Koristeći podatke iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije (2016. – 2020. godine) podaci su za ovo Izvješće dopunjeni i revidirani i podacima iz digitalne baze Registra prostornih planova Zagrebačke županije koji također vodi ovaj Zavod.

Pregledom navedenih prostornih planova uočen je nejedinstven prikaz te približan izračun površina građevinskih područja (kao i ostalih planskih kategorija). Ta različitost je posljedica primjene različitih metodologija izračuna koje su primjenjivali stručni izrađivači prostornih planova te iz razloga nasljeđivanja metodologije izrade izmjena i dopuna prostornih planova u razdoblju od proteklih petnaestak godina. Tako, u

nekim prostornim planovima u građevinska područja nisu uračunavane niti prikazivane pripadajuće prometnice, dok su u drugima prikazivane, ali ne i uračunavane, a u trećima su prikazivane i uračunavane. Zbrajanje takvih neujednačenih podataka dalo bi krivi pokazatelj na razini županije. Stoga je Zavod kroz analizu ujednačio prikaz površina građevinskih područja tako što su u sva ubrojene i površine pripadajućih prometnica koje su nedvojbeno u funkciji naselja ili izdvojene zone gospodarske ili športsko-rekreacijske namjene. Nadalje, pregledom prostornih planova uočeno je preklapanje pojedinih površina. U cilju što točnijeg izračuna površina, Zavod je izvršio eliminiranje tih preklapanja u najvećoj mogućoj mjeri. Prikaz vodnih površina je također ujednačen, na način da su uračunate površine većih vodotoka (rijeka Sava, Kupa, Lonja, kanali Sava-Odra, Zelina-Glogovnica...), akumulacija, šljunčara i ribnjaka, dok su površine retencija izuzete, s obzirom da iste ne predstavljaju namjenu, već samo režim korištenja. U infrastrukturne površine izvan građevinskih područja uračunate su veće površinske (zračne luke, 110 – 400 kV trafostanice, riječna luka, termoelektrana...) i linijske građevine (autoceste, planirane državne ceste, željezničke pruge...), a od eksploatacijskih polja uračunati su kamenolomi, gliništa i šljunčare bez velikih površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (eksploatacija nafte, plina i geotermalna polja) s obzirom da iste predstavljaju režim korištenja.

Prostornim planovima uređenja gradova i općina dan je prikaz planirane namjene i korištenja površina. Zbirnim prikazom površina svih navedenih prostornih planova utvrđena je detaljna planirana struktura korištenja površina Zagrebačke županije. Površine planirane za izgradnju naselja sa 33.340 ha čine vrlo visoki udjel od oko 11% ukupne površine. Površine namijenjene izgradnji izvan naselja sa 9.391 ha u što se ubrajaju gospodarske i športsko-rekreacijske zone, groblja, infrastrukturne građevine, vojni objekti i eksploatacijska polja (kamenolomi i gliništa), čine oko 3% ukupne površine.



Grafikon 11: Struktura planiranih površina Zagrebačke županije;

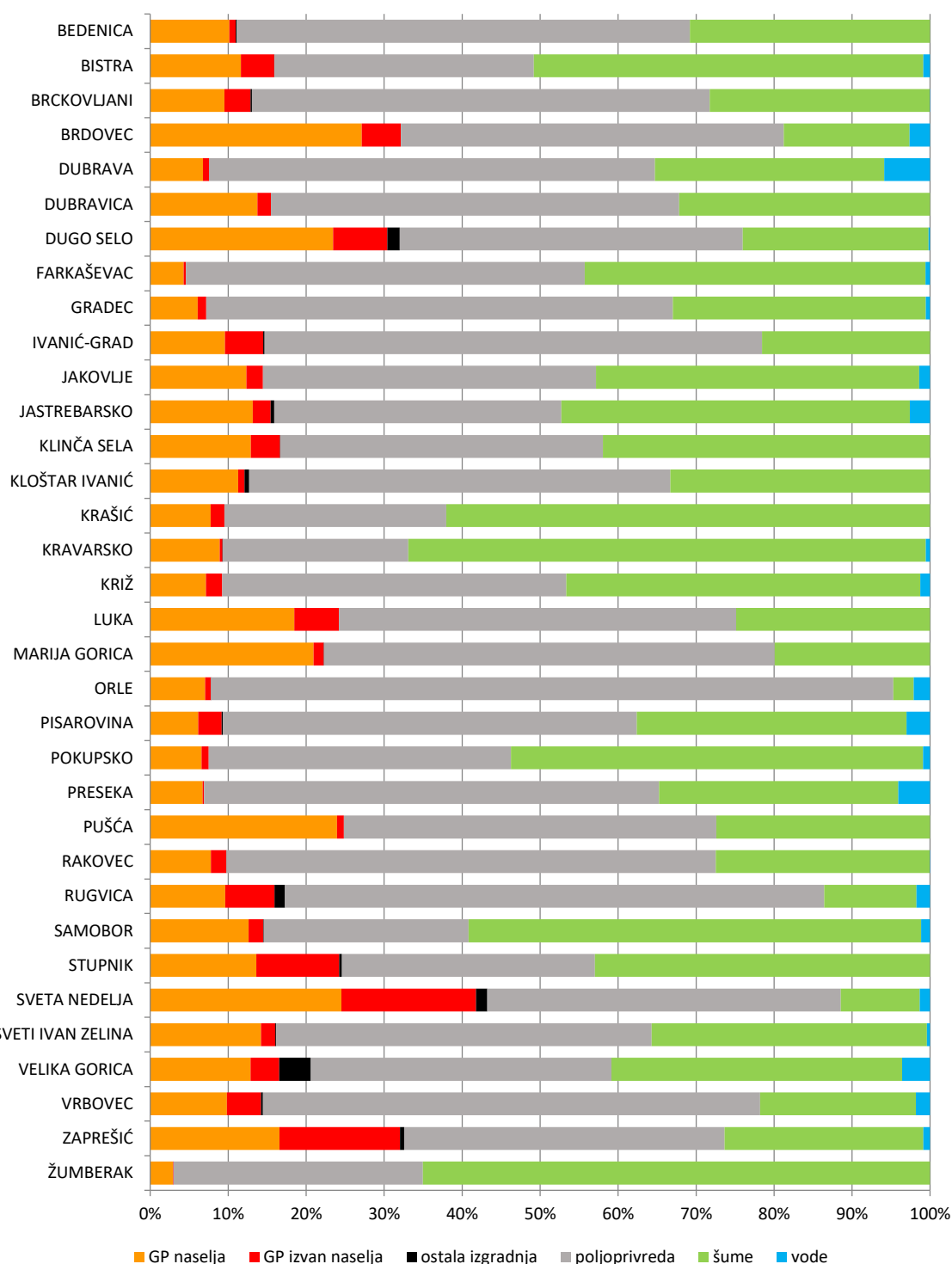
Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 1.9.2024.

Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, prosinac 2024.

Usporedbom stanja zemljišnog pokrova za referentnu 2018. godinu i planiranog korištenja površina u prostornim planovima uređenja uočava se i dalje manji trend prenamjene poljoprivrednog i šumskog zemljišta u zemljište namijenjeno izgradnji. Sukladno smjernicama Prostornog plana Zagrebačke županije kojim se štiti vrijedno poljoprivredno zemljište i šume, planirana prenamjena odnosi se isključivo na manje vrijedno poljoprivredno zemljište i na površine u zarastanju (sukcesije šuma).

Sagledavajući strukturu planirane namjene i korištenja površina po gradovima i općinama uočava se da vrlo velike natprosječne udjele površina namijenjenih izgradnji imaju Grad Sveta Nedelja (oko 40%), zatim gradovi Zaprešić, Dugo Selo i Općina Brdovec (oko 30%) te općine Stupnik, Pušća i Luka (oko 25%). Od tih površina značajniji udio planiranih građevinskih područja naselja (preko 20%) imaju sljedeće jedinice lokalne samouprave: Brdovec, Marija Gorica, Pušća, Sveta Nedelja i Dugo Selo. S najvećim udjelom planiranih izdvojenih građevinskih područja izvan naselja ističu se gradovi Sveta Nedelja i Zaprešić.

Najmanje urbanizirane jedinice lokalne samouprave sa najmanjim udjelom planiranih površina za gradnju su u prvom redu općine Žumberak (tek 3%) i Farkaševac, a potom ih slijede općine Preseka, Pokupsko, Orle, Gradec i Dubrava. Dakako, upravo te općine imaju i najveći udio slobodnih negrađivih površina (poljoprivreda i šume). Najveći udio šuma imaju općine Kravarsko – 60%, Krašić i Žumberak – 65% te Grad Samobor – 60%, a najmanje općina Orle – 2% i Grad Sveta Nedelja – 7%. Poljoprivredne površine najzastupljenije su u Općini Orle (više od 80%). Veći udio vodnih površina imaju jedinice lokalne samouprave uz tokove rijeka Kupe i Save i tamo gdje su smješteni veći ribnjaci i šljunčare (Općina Dubrava – 7%, Grad Velika Gorica – 4%, općine Orle, Pitarovina i Rugvica te Grad Jastrebarsko – 3%).

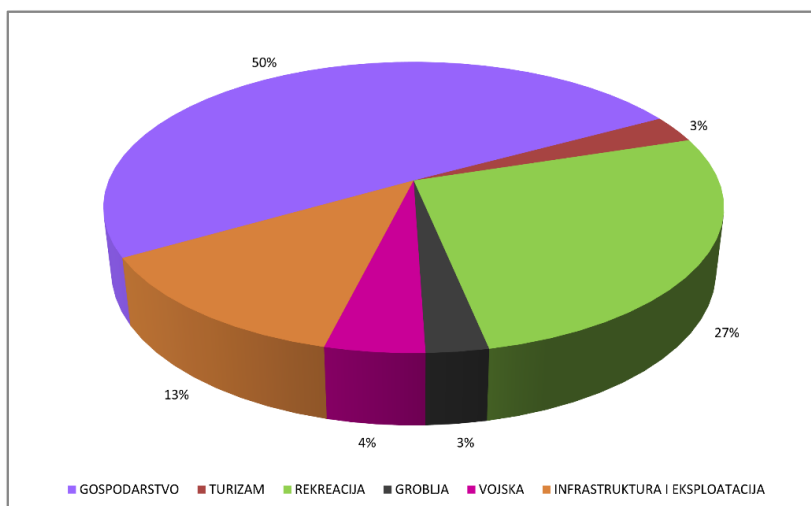


Grafikon 12: Raspodjela planirane namjene i korištenja površina po gradovima i općinama;

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 1.9.2024.

Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, prosinac 2024.

Najveći dio površina planiranih za izgradnju izvan naselja koja čine sa svojih 10.842,40 ha ukupno 3,5% površine županije, odnosi se na gospodarske djelatnosti (proizvodne, poslovne i turističke zone) s udjelom od 53% (oko 6.058,94 ha). Sa udjelom od 13% slijede infrastrukturne građevine, kamenolomi i gliništa (oko 1.451,06 ha). Uz postojeće, planirane su znatne nove športsko-rekreacijske zone od onih većih površina (golf igrališta), pa do manjih u ukupnoj površini od 3.021,80 ha (27%). Groblja, čiji je smještaj planiran izvan naselja, zauzimaju površinu od ukupno 310,60 ha (3%), a vojni objekti 496,19 ha (4%).

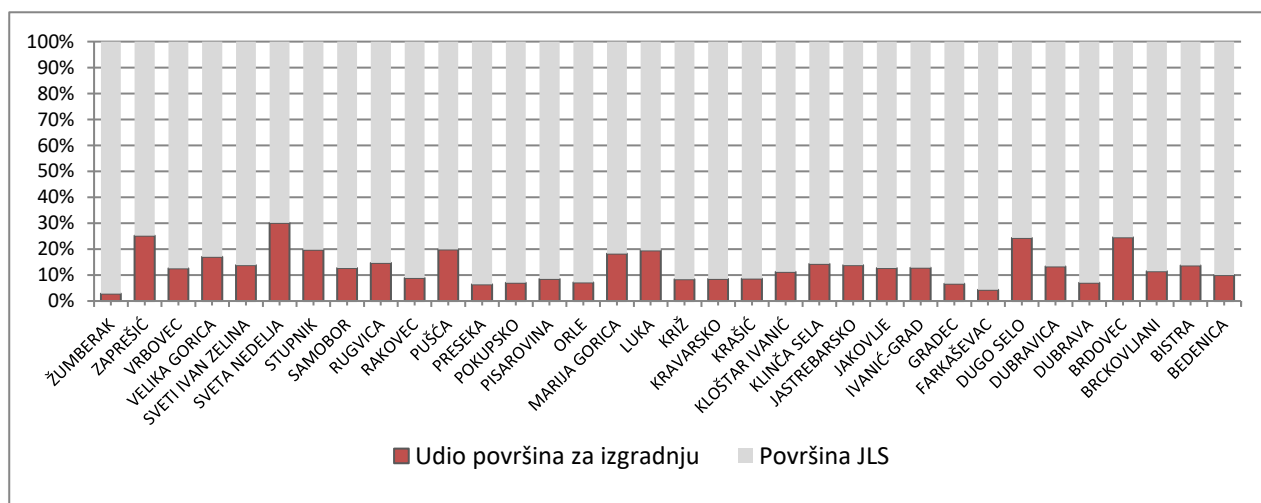


Grafikon 13: Struktura planiranih površina namijenjenih izgradnji izvan naselja;

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 1.9.2024.

Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, prosinac 2024.

Promatrana po jedinicama lokalne samouprave, struktura površina namijenjenih izgradnji varira. Prema udjelu površina namijenjenih izgradnji u odnosu na ukupnu površinu JLS predvode gradovi Sveta Nedelja (43%) i Zaprešić (33%) te Općina Brdovec i Grad Dugo Selo (32%) dok najmanji udio imaju općine Preseka (7%), Farkaševac (5%) i općina Žumberak (svega 3%).



Grafikon 14: Udio površina za izgradnju u ukupnoj površini gradova i općina;

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 1.9.2024.

Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, prosinac 2024.

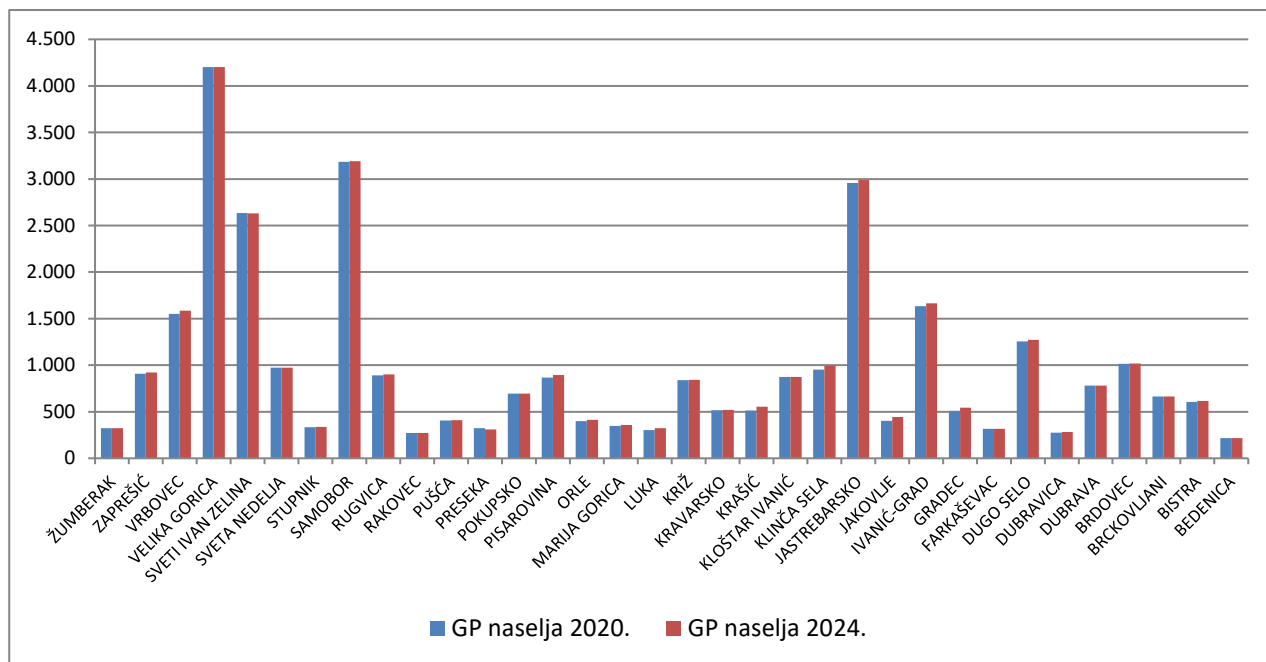
Prema udjelu površina namijenjenih izgradnji izvan naselja u odnosu na ukupnu površinu JLS predvode gradovi Sveta Nedelja (19%) i Zaprešić (16%) te Općina Stupnik (11%) dok najmanji udio imaju općine Žumberak (svega 0,1%), Preseka (0,2%) i Farkaševac (0,3%).

Analizirajući strukturu površina namijenjenih izgradnji izvan naselja vidljive su razlike u raspodjeli pojedinih namjena. Po strukturi površina namijenjenih izgradnji izvan naselja ističe se Općina Žumberak u kojoj 45% planiranih površina čine groblja. Općina Kloštar-Ivanič se izdvajaja po natprosječnom udjelu površina posebne namjene od oko 41%. Sa značajnijim udjelom površina turističkih zona izdvajaju se općine Pokupsko (36%) i Žumberak (34%).

Udio površina proizvodno-poslovnih zona u gradivim strukturama najveći je u općinama Rakovec (97%), Orle (97%), Dubravica (94%) i Farkaševac (92%) iz razloga, jer je riječ o manjim jedinicama lokalne samouprave s jednom ili dvije radne zone. Gradovi kao npr. Zaprešić (50%) i Sveta Nedelja (45%) imaju znatno manje udjele proizvodno-poslovnih zona iz razloga prisutnosti i drugih namjena kao npr. turizam i sport. Sa udjelom u površinama športsko-rekreacijske namjene ističu se Grad Samobor (62%), Općina Krašić (58%), Grad Jastrebarsko (50%), Općina Rugvica (46%) i Grad Sveta Nedelja (45%).

Potrebno je napomenuti još nekoliko specifičnosti. Od ukupno 34 jedinice lokalne samouprave u 9 su prisutni objekti posebne namjene, u 3 nema utvrđenih športsko-rekreacijskih zona izvan naselja te ih je 11 bez i jedne turističke zone izvan naselja. Općina Žumberak jedina nema utvrđenih proizvodno-poslovnih zona izvan naselja.

S obzirom na metodologiju izračuna površina koja se nadovezuje na metodologiju korištenu u prethodnom Izvešću o stanju u prostoru, moguće je točnije utvrditi trend korištenja površina utvrđenih PPUG/O-ima u proteklom četverogodišnjem razdoblju. Vidljivo je održavanje gotovo iste ukupne površine građevinskih područja naselja.

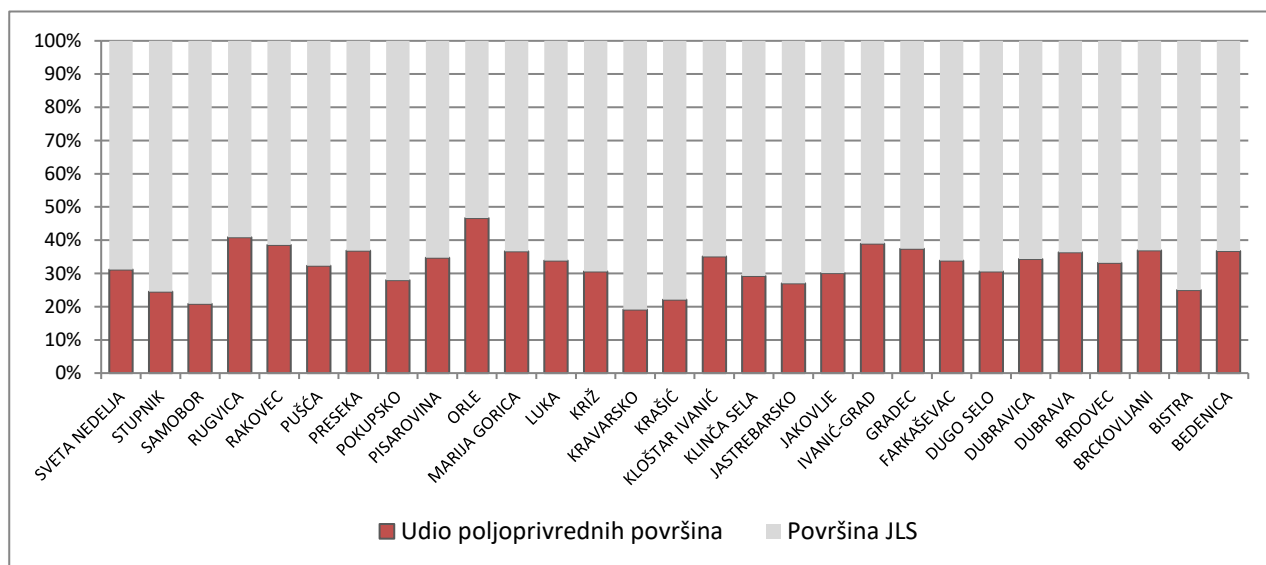


Grafikon 15: Udio površina za izgradnju u ukupnoj površini gradova i općina;

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 1.9.2024.

Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, prosinac 2024.

Prostornim planovima uređenja se i dalje zadržava, jača i potiče daljnji urbani razvoj koji je izraženiji u neposrednom kontaktnom području s metropolom, ali i na glavnim razvojnim osima: Zagreb – Zaprešić – Zabok, Zagreb – Sveta Nedelja – Samobor, Zagreb – Stupnik - Jastrebarsko, Zagreb - Velika Gorica, Zagreb – Dugo Selo – Ivanić-Grad, Zagreb – Dugo Selo – Vrbovec i Zagreb – Sveti Ivan Zelina. Preostali najveći udio površina i dalje čine poljoprivredne, šumske i vodne površine.



Grafikon 16: Udio poljoprivrednih površina u ukupnoj površini gradova i općina;

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, zaključno sa 1.9.2024.

Digitalna analiza PPUG/O: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, prosinac 2024.

2.2. Sustav naselja

2.2.1. Sustav središnjih naselja

Sustav središnjih naselja bitna je odrednica kvalitetnog prostornog uređenja i razvitka svake države, a potom i županijske (regionalne) i gradske odnosno općinske (lokalne) razine. Time se usmjerava i kontrolira prostorni razvoj, prostorna raspodjela stanovništva, potiče razvitak optimalne mreže naselja u svim dijelovima države usmjeravanjem gospodarskih djelatnosti i urbanih funkcija te podržava razvoj ostalih gradskih i ruralnih naselja koja imaju nužne preduvjete.

Strategijom prostornog uređenja RH iz 1997. godine i Programom prostornog uređenja RH iz 1999. godine policentrični model razvoja mreže naselja postavljen je kao jedan od prioriteta ukupnog sustava prostornog uređenja države utemeljen na postojećoj strukturi i sustavu naselja. Osim afirmacije policentričnosti sustava naselja, važećom Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske iz 2017. godine stavlja se naglasak i na gradske regije (gradovi s njihovim urbaniziranim okolicama), ali i unaprjeđivanje urbano-ruralnih veza što je značajno i u kontekstu suvremenih europskih pristupa planiranja urbanih područja.

Polazeći od smjernica iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, sustav središnjih naselja i razvojnih središta za prostor Zagrebačke županije utvrđen je Prostornim planom Županije. U skladu s utvrđenim sustavom iz Prostornog plana Županije, jedinice lokalne samouprave u svojim su prostornim planovima primijenile temeljni ustroj i podjelu na razvojna, regionalna i lokalna središta, ali su ga i dijelom prilagodile s obzirom na svoje lokalne karakteristike i prostorno – razvojne mogućnosti, stvarajući nešto gušću mrežu lokalnih središta i pridruženih središnjih funkcija.

U središnjim naseljima i razvojnim središtima razmještene su pojedine društvene i gospodarske djelatnosti, osobito one koje pripadaju skupini središnjih uslužnih funkcija (uprava, pravosuđe, školstvo, kultura, umjetnost, šport, zdravstvo i socijalna skrb, financije, trgovina i sl.). U proteklom četverogodišnjem razdoblju nije bilo promjena u područnom ustroju koje bi se odnosile na područje Zagrebačke županije.

Sagledavajući prostor Zagrebačke županije s obzirom na utvrđeni sustav središnjih naselja i razvojnih središta te primjenjujući kriterije koji uključuju regionalnu pripadnost, geografske specifičnosti pojedinih područja, postojeću administrativno – teritorijalnu podjelu, demografska i prostorno – fizička obilježja i ograničenja, mogućnosti prometne povezanosti te prostorno razvojnog odnosa prema gradu Zagrebu, razlikujemo 9 temeljnih subregionalnih ustrojstvenih prostorno – planerskih cjelina koje čine jedinice lokalne samouprave sa svojim naseljima te pripadajućim utjecajnim i gravitacijskim područjima: Samobor, Zaprešić, Velika Gorica, Dugo Selo, Jastrebarsko, Ivanić-Grad, Vrbovec, Sveti Ivan Zelina i Sveta Nedelja. Navedena centralna naselja prostorno su u odnosu na Zagreb pravilno raspoređena iz čega proizlazi niz prednosti (vremenska i prostorna dostupnost do Zagreba, mogućnost korištenja zagrebačke infrastrukture te jednostavnost, funkcionalnost dnevne migracije stanovništva i dr.).

Prostor Zagrebačke županije čini mreža lokalnih središta, ukupno 42: Bregana, Rude, Sveti Martin pod Okićem, Galgovo, Sveta Nedelja, Donji Stupnik, Gornji Stupnik, Donja Bistra, Poljanica Bistranska, Brdovec, Prigorje Brdovečko, Marija Gorica, Dubravica, Donja Pušća, Luka, Jakovlje, Buševac, Donja Lomnica, Vukovina, Velika Mlaka, Šćitarjevo, Orle, Veleševac, Kravarsko, Pokupsko, Brckovljani, Rugvica, Klinča Sela, Krašić, Pisarovina, Kostanjevac, Kloštar Ivanić, Križ, Lonjica, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka, Rakovec, Donja Zelina i Bedenica.

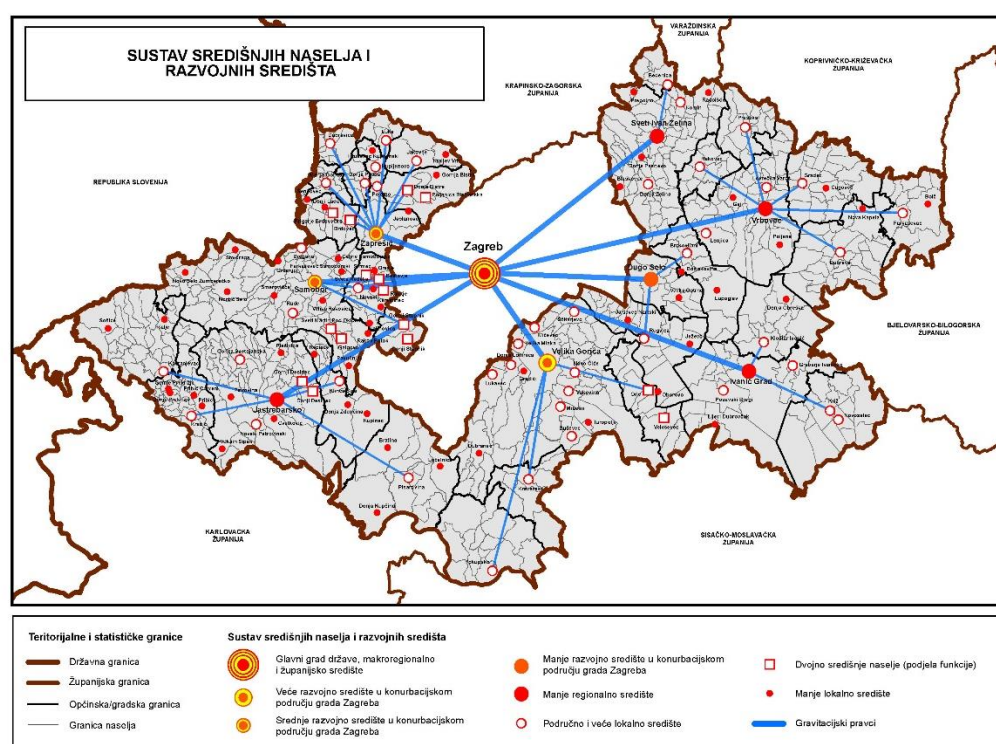
Na mrežu lokalnih središta nadovezuje se mreža pomoćnih središnjih naselja, ukupno 53: Grdanjci, Novo selo Žumberačko, Stojdraga, Noršić Selo, Smerovišće, Rakov Potok, Pavučnjak, Strmec Samoborski, Brestovje, Rakitje, Orešje, Novaki Samoborski, Kerestinec, Kupljenovo, Gornja Bistra, Šenkovec, Kraljev Vrh, Mraclin, Dubranec, Lukavec, Novo Čiče, Mičevac, Božjakovina, Lupoglav, Oborovo, Jalševac Nartski, Donji Desinec, Gornji Desinec, Plešivica, Gorica Svetojanska, Petrovina, Cvetković, Donja Zdenčina, Kupinec, Pribić, Bratina, Donja Kupčina, Lučelnica, Kalje, Sošice, Graberje Ivaničko, Posavski Bregi, Novoselec, Lovrečka Varoš, Poljana, Gaj, Nova Kapela, Cugovec, Haganj, Blaškovec i Komin.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju uočavaju se daljnji pozitivni pomaci u međusobnoj prometnoj povezanosti središnjih naselja, lokalnih središta i pomoćnih središnjih naselja pa tako i šireg prostora Županije te prema gradu Zagrebu. S obzirom na demografski aspekt u proteklom razdoblju koji se razmatra ovim Izvešćem prisutan je trend pada broja stanovnika Zagrebačke županije (stanovništvo nestaje prirodnim putem i vanjskim iseljavanjem). Djelomično je ovaj trend ublažen pozitivnim priljevom stanovništva iz inozemstva i

drugih županija te sa užeg područja grada Zagreba pa se bilježi prosperitet razvojnih središta u širem konurbacijskom području grada Zagreba.

Osim kriterija sve bolje prometne povezanosti Županije i grada Zagreba, smanjene kvalitete i skupoće života u gradu Zagrebu, atraktivnosti šireg područja Županije sigurno doprinosi daljnja gradnja i opremanje infrastrukturom (posebno optičkom mrežom – širokopojasni Internet), daljnja integracija središnjih uslužnih funkcija van gustog gradskog područja, izmještanje i veća fleksibilnost manjih gospodarskih subjekata koji uspješno posluju izvan grada Zagreba.

Stručnom podlogom za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije u području Sustava središnjih naselja, autora Dr.sc. Stjepan Šterc utvrđeno je da središnje funkcije naselja (centralitet) tj. grupiranje različitih prostornih i centralnih funkcija danas sve manje vrše svoju osnovnu zadaću vezanu uz organizaciju i funkcioniranje prostora iz razloga negativnih demografskih trendova te da je stoga potrebno primijeniti planski pristup za usmjeravanje i podizanje sadržaja središnjih naselja (lokalnih središta) u funkciji zaustavljanja demografskog sloma i provođenja koncepta revitalizacije. Osnovna razvojna koncepcija u budućnosti treba se temeljiti na poreznim poticajnim razredima vezanim uz lokalna središta te poboljšanje obrazovne i zdravstvene funkcije koje su uz kulturu, znanost i pravni sustav temelj svake uređene države.



Slika 16: Sustav središnjih naselja i razvojnih središta u Zagrebačkoj županiji te gravitacijski pravci;

Izvor: Prostorni plan Zagrebačke županije (Elaborat pročišćenog teksta Odredbi za provođenje i Grafičkog dijela Plana - Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2021.) i Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije u području Sustava središnjih naselja (autor: Dr.sc. Stjepan Šterc, 2018.);

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

USPOSTAVA URBANIH PODRUČJA - URBANA AGLOMERACIJA ZAGREB

Urbana aglomeracija Zagreb ustrojena je u ožujku 2016. godine i obuhvaća Grad Zagreb kao središte aglomeracije i još 29 jedinica lokalne samouprave: sedam s područja Krapinsko-zagorske i 22 s područja Zagrebačke županije. Sukladno odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, ministar nadležan za regionalni razvoj na prijedlog grada, sjedišta urbane aglomeracije, uz prethodno mišljenje svih lokalnih jedinica uključenih u pojedinu aglomeraciju i ministarstva nadležnog za prostorno uređenje Odlukom o ustrojavanju urbane aglomeracije Zagreb utvrdio je jedinice lokalne samouprave, odnosno gradove i općine koje ulaze u sustav urbane aglomeracije. Sa područja Zagrebačke županije to su: gradovi Dugo Selo, Jastrebarsko, Samobor, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica i Zaprešić te općine Bistra, Brckovljani, Brdovec, Dubravica, Klinča Sela, Kravarsko, Luka, Marija Gorica, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Pušća, Rugvica i Stupnik.

Nakon osnivanja Urbane aglomeracije Zagreb (UAZ), u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, kao sljedeći korak utvrđena je obveza izrade Strategije razvoja urbane aglomeracije Zagreb.

Strategija predstavlja temeljni strateški dokument kojim se određuju ciljevi i prioriteti razvoja urbanog područja te je nužna za daljnji planirani razvoj šireg urbanog područja kao i pripadajućeg dijela Zagrebačke županije.

Grad Zagreb, kao središte urbane aglomeracije, proveo je proceduru izrade i donošenja Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje do 2020. godine (Strategija UAZ 2020), koju je Gradska skupština Grada Zagreba usvojila 21. prosinca 2017. godine, zajedno s Akcijskim planom i Komunikacijskom strategijom. Od strategijom predloženih 9 strateških projekata treba izdvojiti projekte odobrene preko poziva Sustav biciklističkih staza Urbane aglomeracije Zagreb i Pilot-projekt Greenway – državna biciklistička ruta br. 2, u okviru kojih je ugovoreno ukupno 12 projekata za izgradnju i modernizaciju biciklističkih staza na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije. Strategija razvoja Urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje do 2027. godine (Strategija UAZ 2027) usvojena je na 28. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba, 09. studenoga 2023. („Službeni glasnik Grada Zagreba“ br. 37/2023.). Strategijom je predloženo 10 strateških projekata od kojih se sljedeća 2 odnose na područje Zagrebačke županije:

- Greenway - projekt se provodi na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije uz rijeku Savu (na nasipima i uz nasipe rijeke Save) od granice sa Republikom Slovenijom,
- Novo ruho Novih dvora – projekt se provodi na području Grada Zaprešića.

2.2.2. Društvena infrastruktura

Razvitak društvenih djelatnosti, za koje su nadležne javne službe (uprava, pravosuđe, prosvjeta, visoko školstvo i znanost, kultura, zdravstvo, socijalna skrb i sport), udruge građana, političke stranke, vjerske zajednice i druge organizacije u svezi s njihovim glavnim obilježjima i svojstvima, rezultat je prirodnih, gospodarskih, društvenih i kulturnih polazišta i njihovih strateških ciljeva u prostoru. Razvitak javnih službi, tj. njihova struktura, razmještaj i dimenzioniranje, moraju slijediti razvoj i razmještaj njihovih korisnika, i ujedno podizati i poboljšavati standard i kvalitetu života stanovništva. Mreža i sadržaji društvenih djelatnosti razmatrani su analizom važećeg zakonodavstva, prostorno planske dokumentacije, prostornih standarda, procjena, planova i odluka te pitanja važnih za dimenzioniranje pojedinih segmenata mreža. Analiza stanja je dana za glavne skupine pojedinih djelatnosti, iako se unutar tih skupina razlikuju brojne podskupine i još brojnije institucije raznih razina, nadležnosti i uslužnosti te njihov utjecaj u prostoru.

USTANOVE JAVNIH SLUŽBI

Mreža javnih službi osigurava, u skladu s propisima za sadržaje državne uprave, područne (regionalne) i lokalne samouprave te ostale upravne službe i institucije, prostorne uvjete rada i razvoja. Na isti način obuhvaćene su i potrebe za pravosudne funkcije (sudovi, odvjetništvo, pravobraniteljstvo, javno bilježničke službe i dr.).

Upravne funkcije odgovaraju političko-teritorijalnom ustroju u zemlji, odnosno organizaciji lokalne uprave i samouprave, a raspoređene su prema zakonskim i podzakonskim aktima od razine države, županije, preko gradova i općina do pojedinih naselja. Na razini županije obavljaju se poslovi propisani odgovarajućim zakonima. Za obavljanje poslova područne (regionalne) samouprave na području Zagrebačke županije ustrojeni su županijski upravni odjeli i njihove ispostave u središtima gradova.

Pravosudne funkcije organizirane su i razmještene u skladu s uspostavljanjem pravosuđa, kao jednog od tri samostalna segmenta hrvatske vlasti, također na temelju zakona i podzakonskih akata i na razini županije, gradova i općina. Prema podacima Ministarstva pravosuđa, za područje Zagrebačke županije nadležna su sljedeća pravosudna tijela:

- **Vrhovni sud Republike Hrvatske**
 - **Visoki kazneni sud Republike Hrvatske**
 - **Županijski sud u Velikoj Gorici** nadležan je za područje Općinskih sudova u Velikoj Gorici, Sesvetama i u Novom Zagrebu.
 - **Općinski sud u Velikoj Gorici** (sa stalnom službom u Ivanić-Gradu) nadležan je za područje općina Kloštar Ivanić, Kravarsko, Križ, Orle, Pokupsko te gradova Ivanić-Grad i Velika Gorica.
 - **Općinski sud u Sesvetama** (sa stalnim službama u Dugom Selu, Vrbovcu i Sv. Ivanu Zelini) nadležan je za područje općina Bedenica, Brckovljani, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka i Rugvica, za područje gradova Dugo Selo, Sv. Ivan Zelina i Vrbovec te za područje gradske četvrti Sesvete.
 - **Općinski sud u Novom Zagrebu** (sa stalnim službama u Jastrebarskom, Samoboru i Zaprešiću) nadležan je za područje općina Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Klinča Sela, Krašić, Luka, Marija Gorica, Pisarovina, Pušća, Stupnik i Žumberak, zatim gradova Jastrebarsko, Samobor, Sveta Nedelja i Zaprešić na području Zagrebačke županije te gradskih četvrti Grada Zagreba Brezovica, Novi Zagreb - zapad i Novi Zagreb - istok.

- **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske**
 - **Trgovački sud u Zagrebu** nadležan je za područje: Krapinsko – zagorske, Sisačko – moslavačke, Karlovačke te Zagrebačke županije i Grada Zagreba.
- **Visoki upravni sud Republike Hrvatske**
 - **Upravni sud u Zagrebu** za rješavanje upravnih sporova nadležan je za područje: Koprivničko – križevačke, Krapinsko – zagorske, Međimurske, Varaždinske, Sisačko – moslavačke, Bjelovarsko – bilogorske te Zagrebačke županije i Grada Zagreba.
- **Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske**
- **Državno odvjetništvo Republike Hrvatske**
 - **Županijsko državno odvjetništvo u Velikoj Gorici** mjesno je nadležno za područje Županijskog suda u Velikoj Gorici te postupa pred Trgovačkim sudom u Zagrebu za područje Zagrebačke županije kao i pred Upravnim sudom u Zagrebu za područje Zagrebačke županije (Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava, Narodne novine, broj 67/18).
 - **Općinsko državno odvjetništvo u Velikoj Gorici** (Kazneni odjel i Građansko-upravni odjel) postupa pred Općinskim sudom u Velikoj Gorici, a mjesno je nadležno za općine Kloštar Ivanić, Kravarsko, Križ, Orle i Pokupsko te gradove Ivanić-Grad i Velika Gorica.
 - **Općinsko državno odvjetništvo u Novom Zagrebu** (sa stalnom službom u Samoboru, građansko-upravni odjel) mjesno je nadležno za područje općina Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Klinča Sela, Krašić, Luka, Marija Gorica, Pisarovina, Pušća, Stupnik i Žumberak te gradova Jastrebarsko, Samobor, Sveta Nedelja i Zaprešić kao i gradskih četvrti Grada Zagreba: Brezovica, Novi Zagreb - zapad i Novi Zagreb - istok.
 - **Općinsko kazneno državno odvjetništvo u Zagrebu** (sa stalnom službom u Zagrebu) nadležno je za područje:
 - **Općinskoga kaznenog suda u Zagrebu** nadležnog za postupanje u kaznenim predmetima za područje općina: Bedenica, Brckovljani, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka, Rakovec i Rugvica, gradova: Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina i Vrbovec te gradskih četvrti Grada Zagreba: Čnomerec, Donja Dubrava, Donji grad, Gornja Dubrava, Gornji grad - Medveščak, Maksimir, Peščenica - Žitnjak, Podsljeme, Podsused - Vrapče, Sesvete, Stenjevec, Trešnjevka - sjever, Trešnjevka - jug i Trnje i
 - **Općinskog suda u Sesvetama** nadležnog za postupanje u prekršajnim predmetima za područje općina: Bedenica, Brckovljani, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka, Rakovec i Rugvica, gradova: Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina i Vrbovec te gradske četvrti Grada Zagreba Sesvete.

USTANOVE PREDŠKOLSKOG ODGOJA

Programi predškolskog odgoja i obrazovanja nisu u županijskoj nadležnosti, ali Zagrebačka županija potiče sve projekte vezane uz unaprjeđenje odgoja najmlađeg uzrasta. Skrb djece predškolske dobi ostvaruje se u dječjim vrtićima (državni vrtići, vrtići vjerskih zajednica te privatni vrtići) i drugim pravnim osobama (osnovnim školama, pri zdravstvenim ustanovama za djecu s teškoćama u razvoju, pri socijalnim ustanovama za djecu s teškoćama u razvoju, kao igraonice u knjižnicama, kraći programi pri sportskim ustanovama, kraći programi pri kulturnim ustanovama te kraći programi pri udrugama) koje ostvaruju programe predškolskog odgoja.

DJEČJI VRTIĆI I DRUGE PRAVNE OSOBE KOJE OSTVARUJU PROGRAME DJEČJEG ODGOJA NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE						
POČETAK PEDAGOŠKE GODINE	OSNIVATELJ DJEČJE USTANOVE	BROJ DJEČJIH VRTIĆA	BROJ DRUGIH PRAVNIH OSOBA	BROJ DJECE	BROJ ODGOJITELJA I UČITELJA	BROJ DJECE / ODGOJITELJU I UČITELJU
2020./2021.	DRŽAVNI	63	11	8.386	1.416	5,9
	PRIVATNI	34	2	2.291	322	7,1
	VJERSKIH ZAJ.	4	-	191	35	5,5
	UKUPNO	101	13	10.868	1.773	6,1
2021./2022.	DRŽAVNI	64	8	8.892	1492	5,9
	PRIVATNI	33	2	2.436	366	6,6
	VJERSKIH ZAJ.	4	-	180	32	5,6
	UKUPNO	101	10	11.508	1.899	6,1
2022./2023.	DRŽAVNI	68	8	9.561	1.599	5,9
	PRIVATNI	33	2	2.476	365	6,8
	VJERSKIH ZAJ.	4	-	188	33	5,7
	UKUPNO	105	10	12.225	1.997	6,1
2023./2024.	DRŽAVNI	70	8	9.709	1.649	5,9
	PRIVATNI	35	2	2.610	403	6,5
	VJERSKIH ZAJ.	4	-	249	33	7,5
	UKUPNO	109	10	12.568	2.085	6,0

Tablica 13: Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaraju programe dječjeg odgoja na području Zagrebačke županije;

Izvor: Državni zavod za statistiku, Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja od 2.7.2021., 25.7.2022., 14.7.2023. i 19.7.2024.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju povećao se broj djece te se srazmjerno povećao i broj odgojitelja i učitelja. Prosječni broj djece po učitelju odnosno odgojitelju iznosi 6 djece po odgojitelju / učitelju.

Najveći broj dječjih ustanova nalazi se na području Grada Velike Gorice (28) i Grada Samobora (18), što čini 40% dječjih ustanova Županije.

OSNOVNE ŠKOLE

Prema podacima Upravnog odjela za odgoj i obrazovanje Zagrebačke županije, na području Županije djeluje 124 osnovne škole od čega je Zagrebačka županija osnivač 31 osnovne škole.

Temeljem Programa javnih potreba u školstvu Zagrebačke županije za 2024. godinu („Službeni glasnik Zagrebačke Županije“, br. 67/23), kapitalno ulaganje u školstvo biti će usmjereno na projektiranje, izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju školskog prostora prema propisanim standardima i normativima, a u skladu s državnim pedagoškim standardom. Također, cilj programa je prelazak što većeg broja osnovnih škola na rad u jednoj smjeni kao preduvjet za uvođenje cjelodnevne nastave te stvaranje jednakih uvjeta školovanja na području cijele Zagrebačke županije.

MATIČNE I PODRUČNE OSNOVNE ŠKOLE NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE						
POČETAK ŠKOLSKE GODINE	BROJ ŠKOLA (matične i područne)	BROJ RAZREDNIH ODJELA	BROJ UČENIKA	BROJ UČITELJA	BROJ UČENIKA / RAZREDNOM ODJELU	BROJ UČENIKA / UČITELJU
2020./2021.	130	1362	25103	2440	18,43	10,28
2021./2022.	127	1425	24963	2514	17,51	9,93
2022./2023.	123	1378	24815	2529	18,00	9,80
2023./2024.	124	1364	24490	2509	17,95	9,76

Tablica 14: Matične i područne osnovne škole na području Zagrebačke županije;
Izvor: Državni zavod za statistiku, Priopćenje za godinu 2020., 2021., 2022. i 2024.;
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

SREDNJE ŠKOLE

Prema podacima Upravnog odjela za odgoj i obrazovanje Zagrebačke županije, na području Županije djeluje 34 srednjih škola i to u 8 gradova (bez Grada Svete Nedelje) od čega je 14 srednjih škola osnovala Zagrebačka županija.

SREDNJE ŠKOLE NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE						
POČETAK ŠKOLSKE GODINE	BROJ ŠKOLA (matične i područne)	BROJ RAZREDNIH ODJELA	BROJ UČENIKA	BROJ UČITELJA	BROJ UČENIKA / RAZREDNOM ODJELU	BROJ UČENIKA / UČITELJU
2020./2021.	33	317	6293	1076	19,85	5,84
2021./2022.	33	315	6344	944	20,13	6,72
2022./2023.	33	319	6394	1170	20,04	5,46
2023./2024.	34	316	6452	1205	20,42	5,35

Tablica 15: Srednje škole na području Zagrebačke županije;
Izvor: Državni zavod za statistiku, Priopćenje za godinu 2020., 2021., 2022. i 2024.;
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Strategija kapitalnih ulaganja u školske objekte na području Zagrebačke županije za razdoblje od 2021. do 2026. godine („Službeni glasnik Zagrebačke Županije“, br. 53/21) predviđa sljedeća ulaganja u školske objekte: izgradnja nove škole i dvorane u Dugom Selu, izgradnja nove škole i dvorane u Jastrebarskom, izgradnja nove škole i dvorane PŠ Komin, dogradnja škole i izgradnja dvorane OŠ Đure Deželića u Ivanić-Gradu, izgradnja nove dvorane u Strmcu, izgradnja nove zgrade i hangara ZTŠ, Rudolf Perešin te nove zgrade Gimnazije u Velikoj Gorici kao i zajedničke sportske dvorane, rekonstrukciju i dogradnju Gimnazije Antuna Gustava Matoša u Samoboru, izgradnju dvorane OŠ Ksaver Šandor Ćalski u Donjoj Zelini, izgradnju dvorane OŠ Bistra, rekonstrukciju i dogradnju dvorane OŠ Kardinala Alojzija Stepinca u Krašiću, izgradnju Glazbene škole Ferdo Livadić u Samoboru, dogradnju OŠ Rugvica, dogradnju škole OŠ Braće Radić u Kloštar Ivaniću, rekonstrukciju i dogradnju OŠ Ivana Perkovca u Šenkovcu, izgradnju škole i dvorane PŠ Stupnik, rekonstrukciju i dogradnju PŠ Farkaševac, rekonstrukciju i dogradnju OŠ Jakovlje te adaptaciju i opremanje prostora Učeničkog doma u Ivanić-Gradu.

Prema podacima iz Strategije kapitalnih ulaganja u školske objekte na području Zagrebačke županije za razdoblje od 2021. do 2026. godine, u razdoblju od 2021. do 2024. godine na području Zagrebačke županije izvršena su ili su u tijeku sljedeća kapitalna ulaganja u školske objekte:

- Dogradnja OŠ Vladimira Nazora u Pisarovini (2021.)
- OŠ Antuna Augustinčića - izgradnja dvorane (2021.)
- OŠ Bedenica – izgradnja dvorane i opremanje,
- OŠ Klinča Sela – izgradnje dvorane i opremanje,
- OŠ Luka – izgradnja škole i opremanje,
- OŠ Pušća – rekonstrukcija i dogradnja škole i opremanje,
- OŠ Josipa Badalić, Graberje Ivanečko – izgradnja dvorane i opremanje,
- SŠ Dragutina Stražimira, Sv. Ivan Zelina - dogradnja radionica i praktikuma

UČENIČKI DOMOVI

Na području Zagrebačke županije djeluje jedan dom za smještaj i prehranu učenika srednjih škola u Ivanić-Gradu smještajnog kapaciteta za 120 učenika.

USTANOVE VISOKOG ŠKOLSTVA, ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE

Na području Zagrebačke županije danas postoje tri visokoškolske ustanove, a to su: Veleučilište u Velikoj Gorici s pet stručnih i tri diplomatska specijalistička stručna studija (izvor: www.vvg.hr), Visoka škola u Ivanić-Gradu (izvor: www.vsig.hr) i privatno Veleučilište u Zaprešiću (izvor: www.bak.hr).

USTANOVE KULTURE I ŠPORTA

Mreža ustanova za kulturu, informiranje i tjelesnu kulturu obuhvaća knjižnice, kazališta, kinematografe, muzeje, javne glazbene ustanove, otvorena ili pučka učilišta, arhive, javna glasila – televizijske i radio postaje, izdavačke ustanove, umjetničke organizacije, informativne službe, zajednice i udruge tehničke kulture i dr.

Programom javnih potreba u kulturi Zagrebačke županije za 2024. godinu („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 53/23) navodi se sljedeće:

- Knjižnice grada Zagreba obavljaju zadaću županijske matične službe za narodne i školske knjižnice na području Zagrebačke županije. Okupljaju 14 područnih knjižnica s mrežom od 27 ograna na ukupno 42 lokacije, bibliobusnu službu s bibliobusom na bibliobusnim stajalištima u Zagrebačkoj županiji.
- U Zagrebačkoj županiji djeluje 7 pučkih otvorenih učilišta i 2 centra za kulturu koji obavljaju više raznovidnih djelatnosti među kojima su i djelatnosti kulture. Ovo su polivalentne ustanove čiji značaj za kulturni život lokalne zajednice je vidljiv i u organizaciji lokalnih manifestacija i kulturnih programa različitog sadržaja. Od koncerata, izložbi, kazališnih predstava, kinematografskih projekcija sve do podrške amaterskim i drugim društvima u realizaciji kulturnih programa i sadržaja.
- U Zagrebačkoj županiji djeluje 10 muzeja, 12 galerija i 6 privatnih zbirki koji služe kao kolijevka različitih umjetničkih postava i događanja, značajnih predstavnika hrvatske i inozemne umjetnosti. Muzeji i galerije daju kulturološki i povijesni pregled života na ovim područjima; prirodoslovno-geološki, arheološki, etnografski i kulturno-povijesni. Od 10 muzeja u Županiji, njih osam se nalazi u gradovima, dok su općine Brdovec i Pisarovina jedine u Županiji koje na svojem području imaju muzej.

Prema Programu javnih potreba u tehničkoj kulturi Zagrebačke županije za 2024. godinu („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 53/23) zajednica tehničke kulture Zagrebačke županije okuplja 4 gradske zajednice (Ivanić-Grad, Samobor, Velika Gorica i Zaprešić) i jednu općinsku zajednicu tehničke kulture (Križ) sa svojim članicama te 33 udruge. Članice Zajednice tehničke kulture Zagrebačke županije u okviru zajednice djeluju na razvijanju i promicanju tehničke kulture građana, znanstvenom i tehničkom opismenjavanju građana, tehničkom odgoju i obrazovanju mladih naraštaja, te poticanju i razvijanju tehnike i znanosti i populariziranju njezinih dostignuća, kao osnovnom cilju zajedničkog djelovanja.

Županija, također, potiče razvoj javnih potreba u športu te izgradnju i održavanje športskih objekata i drugih sadržaja i nekretnina za potrebe športa, rekreacije, zabave i odmora stanovnika i drugih korisnika. Zajednica športskih udruga i saveza Zagrebačke županije okuplja zajednice sportskih udruga gradova i općina Zagrebačke županije, županijske granske saveze te udruge čija je djelatnost od značaja za sport županije, a radi provođenja sportskih aktivnosti građana Zagrebačke županije. Županijski sportski savezi potiču i promiču razvoj sporta, usklađuju djelatnosti udruga – članica saveza, organiziraju i provode natjecanja i dr.

ZDRAVSTVENE USTANOVE

Zagrebačka županija je osnivač šest zdravstvenih ustanova, a to su: Dom zdravlja Zagrebačke županije, Ljekarne Zagrebačke županije, Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije, Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Naftalan i Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra.

Dom zdravlja Zagrebačke županije je zdravstvena ustanova primarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite. Djelatnosti Ustanove sukladne su Zakonu o zdravstvenoj zaštiti: Primarna zdravstvena zaštita (opća/obiteljska medicina, dentalna zdravstvena zaštita, zdravstvena zaštita žena, zdravstvena zaštita predškolske djece, medicina rada, laboratorijska dijagnostika, patронаžna zdravstvena zaštita, ljekarnička djelatnost, zdravstvena njega i palijativna skrb bolesnika) i Specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita (radiološka i druga dijagnostika, fizikalna medicina i rehabilitacija, dermatologija i venerologija, interna medicina, oftalmologija, ortodoncija, psihijatrija i pulmologija).

Zbog zemljopisne specifičnosti djelatnost se obavlja u 8 ispostava u 8 gradova (Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Samobor, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić), te u 48 područnih ambulanti u kojima se većinom pružaju zdravstvene usluge obiteljske (opće) medicine i dentalne zdravstvene zaštite (izvor: Plan zdravstvene zaštite Zagrebačke županije za razdoblje 2024. – 2030., „Glasnik Zagrebačke županije“, br. 43/23).

Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije zdravstvena je ustanova za obavljanje javnozdravstvene djelatnosti i nositelj organiziranog promicanja zdravlja. Nositelj je većine preventivnih programa na području Županije. Zavod za javno zdravstvo ima svojih 8 ispostava, a sjedište Zavoda i uprave je u Zaprešiću. U svakoj ispostavi djeluju higijensko-epidemiološki odjeli te odjeli školske i sveučilišne medicine. Mikrobiološki laboratorij smješten je u Ivanić Gradu i Rakitju, a Služba za zdravstvenu ekologiju u Rakitju. Služba za javno zdravstvo, mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti smještena je u Zaprešiću i Samoboru, ali poslove iz svoga djelokruga obavlja i u savjetovalištima u Jastrebarskom, Velikoj Gorici, Dugom Selu i Vrbovcu smještenim u ispostavama Službe za epidemiologiju i Službe za školsku i sveučilišnu medicinu Zavoda (izvor: www.zzzjz-zz.hr).

Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije je zdravstvena ustanova za obavljanje djelatnosti izvanbolničke hitne medicine i sanitetskog prijevoza, provodi mjere hitnog zdravstvenog zbrinjavanja i hitnog prijevoza oboljelih i ozlijeđenih osoba u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu te zdravstvenog zbrinjavanja za vrijeme prijevoza. Prema Odluci o donošenju Mreže hitne medicine i sanitetskog prijevoza (NN br. 134/23), županijski Zavod za hitnu medicinu ima 55 T1 tima, 20 T2 tima, 6 radnika Prijavno-dojavne jedinice sanitetskog prijevoza koja se nalazi u Velikoj Gorici i 33 tima sanitetskog prijevoza. Zavod ima osam ispostava i sjedište u Velikoj Gorici.

Ljekarne Zagrebačke županije zdravstvena su ustanova zadužena za opskrbu i izradu lijekova, a ujedno za područje „zagrebačkog prstena“ osiguravaju dostupnost širokog spektra proizvoda, uključujući lijekove i medicinske proizvode, homeopatske pripravke, dječju hranu, dijetetske i kozmetičke proizvode te medicinska pomagala. Danas ljekarnička ustanova broji 21 jedinicu koje se nalaze u Velikoj Gorici, Bregani, Svetom Ivanu Zelini, Jastrebarskom, Kupljenovu, Donjoj Lomnici, Mariji Gorici, Mraclinu, Pokupskom, Samoboru, Svetoj Nedelji, Strmcu Samoborskom, Buševcu, Kloštar Ivaniću, Krašiću, Pisarovini, Rudama i Donjoj Zelini.

Naftalan, specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju nalazi se u Ivanić-Gradu. Djelatnost ustanove je medicinska rehabilitacija, fizikalna medicina, reumatologija i dermatovenerologija (kroz bolničku i specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu). Specijalna bolnica u liječenju koristi prirodne ljekovite činitelje: naftalansko ulje i termomineralne vode. Bolnica raspolaže sa ukupno 137 kreveta, od čega je 26 kreveta višeg smještajnog nivoa. 2020. godine završena je kapitalna investicija Specijalne bolnice „Naftalan 2 - s unutarnjim i vanjskim bazenima“ u okviru koje su izgrađeni unutarnji i vanjski bazeni, teretana, konferencijska dvorana, te nova bolnička kuhinja i restoran. Kroz nove sadržaje poboljšana je zdravstvena usluga pacijentima, ali su ujedno stvoreni i uvjeti za razvoj zdravstvenog turizma.

Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra je specijalna zdravstvena ustanova smještena u dvorcu Oršić. U njoj se liječe pacijenti u dobi 0 do 18 godina koji boluju od kroničnih, uglavnom invalidirajućih i neizlječivih bolesti i stanja. Za provođenje bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite bolesnika oboljelih od kroničnih bolesti predviđeno je 110 postelja te radom kroz specijalističku pedijatrijsko-neurološku ambulantu. Specijalna bolnica Gornja Bistra je jedina bolnica tog tipa u Republici Hrvatskoj. Republika Hrvatska darovala je 2019. godine Zagrebačkoj županiji državno zemljište u svrhu izgradnje kompleksa nove Specijalne bolnice. Potreba za izgradnjom nove bolničke zgrade nužna je i zbog toga što je sadašnja bolnička zgrada smještena u neadekvatnom prostoru dvorca Oršić (zaštićeno kulturno dobro), te je također jako oštećena prilikom potresa koji su pogodili Hrvatsku (izvor: Plan zdravstvene zaštite Zagrebačke županije za razdoblje 2024. – 2030., „Glasnik Zagrebačke županije“, br. 43/23).

SOCIJALNE USTANOVE

Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine broj 18/22, 46/22, 119/22, 71/23 i 156/23) osnovan je Hrvatski zavod za socijalni rad kao javna ustanova za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi. Sukladno članku 317. istoga Zakona, dosadašnji centri za socijalnu skrb u Republici Hrvatskoj, prestali su s radom 31. prosinca 2022.

godine, a njihove poslove od 01. siječnja 2023. godine, preuzeo je Hrvatski zavod za socijalni rad u okviru čije djelatnosti se poslovi obavljaju kao javne ovlasti i stručni poslovi, i to u središnjoj ustrojstvenoj jedinici i područnim ustrojstvenim jedinicama. Središnja ustrojstvena jedinica ustrojena je za obavljanje stručno-analitičkih, pravnih, ekonomskih, administrativnih, i drugih poslova, kao Središnja služba Hrvatskog zavoda za socijalni rad. Područne ustrojstvene jedinice Zavoda, ustrojene su kao županijske službe, kojima su postali dosadašnji centri za socijalnu skrb u sjedištima županija, te područni uredi, kojima su postali ostali centri za socijalnu skrb sa svojim teritorijalnim podružnicama.

Centri za socijalnu skrb, prestali su s radom te njihove poslove preuzima Hrvatski zavod za socijalni rad odnosno Županijska služba Zagrebačke županije sa područnim uredima u gradovima Dugom Selu, Ivanić-Gradu, Jastrebarskom, Samoboru, Svetom Ivanu Zelini, Velikoj Gorici, Vrbovcu i Zaprešiću. Oni djeluju kao ključni koordinator i pružatelj usluga, procjenjuju potrebe korisnika, te pružaju financijsku pomoć, socijalnu podršku i savjetovanje.

Domovi socijalne skrbi su javne ustanove osnovane za pružanje socijalnih usluga, koje mogu osnovati Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) samouprave, jedinice lokalne samouprave, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga strana ili domaća fizička i pravna osoba. Uslugu smještaja pružaju za 20 ili više korisnika. Za područje Županije ustrojeni su sljedeći domovi socijalne skrbi (izvor: <https://mrosp.gov.hr/registar-pruzatelja/13416>):

- dom za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju (Centar za odgoj i obrazovanje Lug u Bregani, Grad Samobor),
- domovi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi (Dječji dom SOS-dječje selo Lekenik - podružnica Zajednica mladih u Velikoj Gorici, Dječji dom Zagreb – podružnica u Laduču, Općina Brdovec),
- domovi za tjelesno ili mentalno oštećene osobe (Centar za odgoj i obrazovanje Lug u Bregani, Grad Samobor, Centar za rehabilitaciju Stančić, Općina Brckovljani, Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica, Grad Velika Gorica),
- domovi za odrasle osobe s invaliditetom (mentalnim oštećenjem) (Dom za psihički bolesne odrasle osobe BISER u Ivanić-Gradu, Dom za psihički bolesne odrasle osobe Skupnjak u Svetom Ivanu Zelini i Dom za psihički bolesne odrasle osobe u Dubravi),
- domovi za starije osobe (ukupno 19 na području Županije i to: u Dugom Selu, Prozorju, Rugvici, Velikoj Gorici, Ključić Brdu, Pribiću, Krašiću, Kloštar Ivaniću, Novakima, Samoboru (2), Gornjoj Pušći, Novakima Bistranskim, Gornjoj Bistri, Pojatnu, Zaprešiću, Dubravi (2) i Vrbovcu.
- obiteljski domovi predstavljaju oblik profesionalnog obavljanja djelatnosti socijalne skrbi. Fizička osoba u obiteljskom domu pruža usluge smještaja ili boravka za 5-20 odraslih korisnika, odnosno za 4-10-oro djece koja žive ili borave s obitelji pružatelja usluge. Na području Županije nalazi se 58 obiteljskih domova za smještaj starijih osoba te obiteljskih domova za smještaj odraslih osoba s invaliditetom (mentalnim oštećenjem).
- zasebne organizacijske jedinice odnose se na oblike društava, poslovnih subjekata koji pružaju socijalne usluge. Na području Zagrebačke županije nalazi se 32 poslovna subjekta koji pružaju uslugu smještaja za starije osobe.
- Vjerske zajednice na području Zagrebačke županije pružaju usluge smještaja za odrasle osobe s invaliditetom (odrasle osobe s intelektualnim oštećenjem), smještaja žrtava obiteljskog nasilja te smještaja starijih i nemoćnih osoba. To su: Caritas sisačke biskupije za smještaj odraslih osoba s invaliditetom u Oborovu (Općina Rugvica), Caritasova stambena zajednica za osobe s invaliditetom (usluga organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku za odrasle osobe s invaliditetom), sklonište Caritasa zagrebačke nadbiskupije na nepoznatoj lokaciji, Caritas bjelovarsko-križevačke biskupije za smještaj starijih osoba u Vrbovcu i Stepinčev dom za starije i nemoćne osobe u Cugovcu (Općina Gradec).
- Udruge civilnog društva pružaju socijalne usluge: namijenjene djeci, mladima i obiteljima (6), osobama s invaliditetom (9), starijim osobama (13), osobama ovisnima o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti (1) - Hrvatski Crveni križ u Vrbovcu i beskućnicima (1) - Hrvatski Crveni križ u Velikoj Gorici.

VJERSKE ZAJEDNICE

Od vjerskih zajednica na području Zagrebačke županije naročito se ističe katolička crkva. Sukladno njezinoj organizaciji područje Zagrebačke županije pripada Zagrebačkoj metropoliji te je podijeljeno između Zagrebačke nadbiskupije (zapadni i središnji dio Županije), Sisačke biskupije (jugoistočni dio županije: općine Križ, Kloštar Ivanić, Kravarsko, Pokupsko i Pisarovina, južni dio Općine Rugvica, Grad Ivanić-grad i južni dio Grada Velike Gorice) i Bjelovarsko-križevačke biskupije (sjeveroistočni dio Županije: općine Bedenica, Preseka, Rakovec, Gradec, Dubrava i Farkaševac te Grad Vrbovec i sjeverni dio Grada Sveti Ivan Zelina). U Županiji su ukupno ustrojena sjedišta 73 župe, od čega Zagrebačkoj nadbiskupiji pripada 53, Sisačkoj biskupiji 12 i Bjelovarsko-križevačkoj biskupiji 8 župa.

2.2.3. Prostori za razvoj naselja

U prostornim planovima prostori za razvoj naselja utvrđuju se građevinskim područjima naselja. Uvjeti određivanja i kriteriji dimenzioniranja građevinskih područja naselja propisani su Prostornim planom Zagrebačke županije u skladu sa smjernicama iz Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske. Temeljem toga, na području Zagrebačke županije, granice građevinskih područja naselja utvrđene su i detaljno prikazane prostornim planovima uređenja gradova i općina. Osim toga, Zakonom o prostornom uređenju predviđeno je da se građevinska područja unutar nacionalnih parkova i parkova prirode određuju prostornim planovima tih parkova. S obzirom da su prostorni planovi parkova prirode Medvednica i Žumberak – Samoborsko gorje, koji se nalaze na području Zagrebačke županije, izrađeni i doneseni po postupku prije navedenog Zakona, istima nisu određena građevinska područja, već su dane smjernice za njihovo utvrđivanje putem prostornih planova uređenja gradova i općina.

IZGRAĐENOST GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju građevinska područja naselja i izdvojena građevinska područja (odvojeni dio postojećeg građevinskog područja istog naselja nastao djelovanjem tradicijskih, prostornih i funkcionalnih utjecaja) podijeljena su na izgrađeni i neizgrađeni dio. Izgrađeni dio predstavlja područje uređenja, rekonstrukcije i sanacije postojeće strukture naselja, a neizgrađeni dio predstavlja prostor rezerviran za daljnji razvoj naselja.

Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“, broj 106/98, 39/04, 45/04 - ispravak, 163/04 i 9/11) utvrđen je obvezni iskaz prostornih pokazatelja prema kojem je za građevinska područja naselja potrebno iskazati uz ukupnu površinu i površinu izgrađenog dijela. Prikazana izgrađenost građevinskih područja u prostornim planovima ne znači i prikaz stvarno izgrađenog građevnog zemljišta. Primjenom stručnih analiza i metodologija, jedan dio stručnih izrađivača prostornih planova, za izgrađene dijelove građevinskih područja, utvrdio je dijelove naselja koja su u urbanističkom smislu dovršena, dok je drugi za izgrađenost prikazao stvarno stanje izgrađenosti građevnog zemljišta. Zaključak je da izgrađenost građevinskih područja naselja u prostornim planovima ne prikazuje stvarnu izgrađenost zemljišta, jer se u izgrađeno zemljište pribraja zemljište koje je u većoj ili manjoj mjeri neizgrađeno, ali uređeno.

UREĐENOST GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

Neizgrađeni dio građevinskog područja na kojemu nije izgrađena planirana osnovna infrastruktura jest neuređeni dio građevinskog područja. Izgrađeni, neizgrađeni i neuređeni dijelovi građevinskih područja utvrđuju se prostornim planovima uređenja odnosno generalnim urbanističkim planovima.

Ukoliko za neuređeni dio građevinskog područja nije izrađen urbanistički plan uređenja ili prostornim planom uređenja odnosno generalnim urbanističkim planom, nisu propisani uvjeti provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja, na tom dijelu građevinskog područja nije moguće izdati lokacijsku dozvolu i građevinsku dozvolu za građenje nove građevine. Sve jedinice lokalne samouprave na području Zagrebačke županije koje su od navedene zakonske obveze donijele izmjene i dopune prostornog plana uređenja, utvrdile su razgraničenje na uređene i neuređene neizgrađene dijelove građevinskih područja odnosno uvjete provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja ili obvezu izrade urbanističkih planova uređenja.

2.3. Gospodarske djelatnosti

2.3.1. Gospodarski pokazatelji

Osnove gospodarskog razvoja Zagrebačke županije i dalje čine poljoprivreda, industrija, prerađivačka - osobito prehrambena i uslužne djelatnosti, razvoj transportnih i logističkih usluga te poduzetničkih zona.

Zbog vrlo povoljnog geoprometnog položaja i u promatranom razdoblju nastavio se proces premještanja pojedinih industrija i prerađivačkih kapaciteta iz Grada Zagreba na područje Županije, prvenstveno u neposredno kontaktno područje, zbog manjih troškova proizvodnje, cijene prostora te investicijskih pogodnosti i dobre infrastrukturne opremljenosti koje nudi Zagrebačka županija.

Prvu polovicu izvještajnog razdoblja obilježila je epidemija koja je dovela do zastoja gospodarstva, kako na svjetskoj i nacionalnoj, tako i na županijskoj razini. Kako bi se ublažile negativne posljedice po gospodarstvo Zagrebačka županija je početkom travnja 2020. godine pokrenula neophodne mjere za prevladavanje krize. Od ukidanja epidemije u svibnju 2023. u Zagrebačkoj županiji nastavio se rast svih gospodarskih pokazatelja. U svrhu prikaza kretanja gospodarskih pokazatelja Zagrebačke županije u promatranom razdoblju daje se indeksa razvijenosti.

INDEKS RAZVIJENOSTI

U skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 147/14 i 123/17), i Uredbi o indeksu razvijenosti („Narodne novine“, broj 131/17) provodi se postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema stupnju razvijenosti u određenom razdoblju, koji se temelji na indeksu razvijenosti. Indeks razvijenosti je složeni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti više društveno-gospodarskih pokazatelja (stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku, općeg kretanja stanovništva, stope obrazovanosti i indeksa starenja). Izračunava se periodički, svake tri godine, s ciljem praćenja stupnja razvijenosti u određenom razdoblju. Postupak provodi Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije Republike Hrvatske.

Postupak ocjenjivanja i razvrstavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj koji se temelji na indeksu razvijenosti proveden je prvi puta 2010. i nakon toga 2013., a zatim i 2017. godine kada je proveden prema novom modelu, sukladno važećoj regulativi. Izračun indeksa razvijenosti iz 2017. godine (u primjeni od 1.1.2018. godine) proveden je na temelju trogodišnjih podataka za 2014., 2015. i 2016. godinu, dok ocjenjivanje i razvrstavanje JLP(R)S-ova na temelju trogodišnjih podataka za 2017., 2018. i 2019. godinu nije provedeno. Krajem 2023. godine postupak je proveden na temelju trogodišnjih podataka za 2020., 2021. i 2022. godinu i rezultati su objavljeni u Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti donesenoj na sjednici Vlade Republike Hrvatske 4. siječnja 2024. Odluka je objavljena u „Narodnim novinama“, broj 3/24) i u primjeni je od 13. siječnja 2024.

Sukladno rezultatima, jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstane su u četiri razvojne skupine pomoću distribucije ranga, pri čemu se polazi od prosječnog praga razvijenosti (indeks 100). U **I. skupinu** razvrstane su jedinice područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave, u **II. skupinu** koje se nalaze u prvoj polovici ispodprosječno rangiranih, u **III. skupinu** koje se nalaze u drugoj polovini iznadprosječno rangiranih i u **IV. skupinu** one u prvoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave.

Zagrebačka županija rangirana je u **IV. razvojnu** skupinu gospodarski najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj (zajedno s Dubrovačko-neretvanskom županijom, Gradom Zagrebom, Istarskom županijom i Zadarskom županijom). Ukupno gledajući, Zagrebačka županija s indeksom razvijenosti od 108,271 je 2. najrazvijenija jedinica područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj odmah iza Grada Zagreba (2018. godine s indexom 105,89 bila je 4. najrazvijenija).

Razdoblje	Prosječni dohodak po stanovniku	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva 2020/2012.	Indeks starenja 2021.	Stupanj obrazovanja VSS, 20-65 2021.	Indeks razvijenosti	Razvojna skupina
2020.-2022.	113,39	102,67	111,40	112,73	110,04	100,76	108,271	4
2014.-2016.	108,31	101,22	109,61	111,66	108,50	97,47	105,890	4

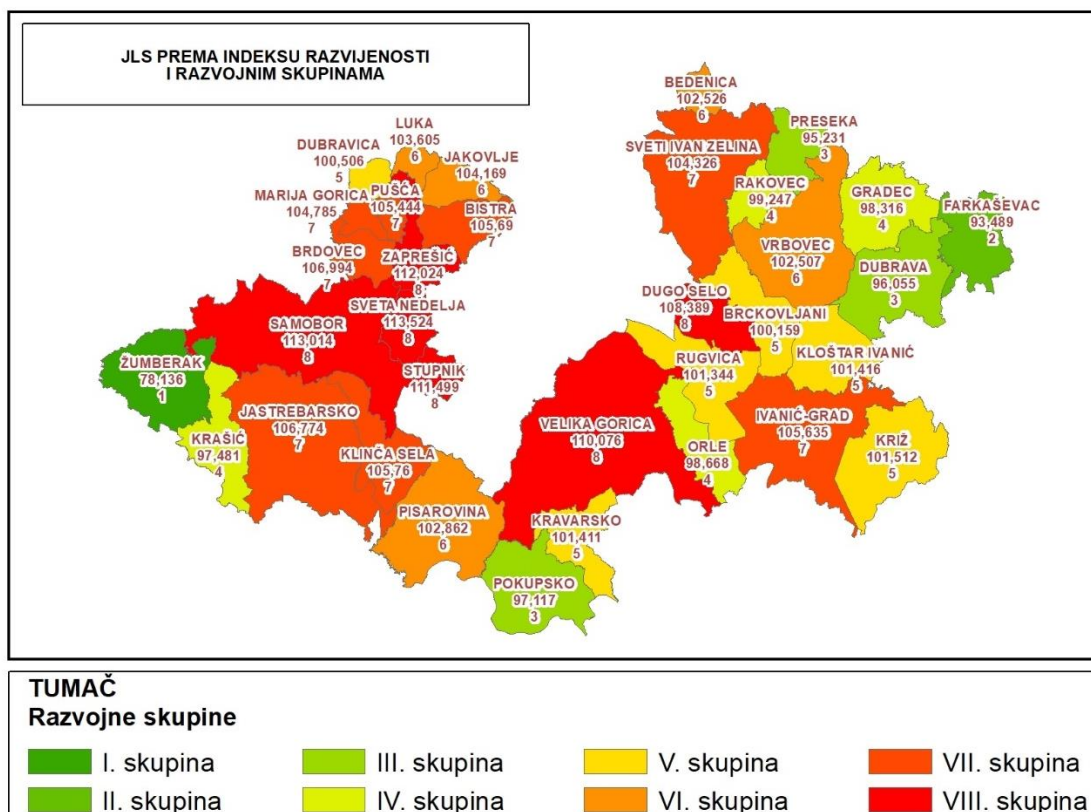
Tablica 16: Ocjenjivanje i razvrstavanje Zagrebačke županije prema stupnju razvijenosti 2024. i 2018. godine
Vrijednosti indeksa razvijenosti i standardiziranih pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti
Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, www.razvoj.gov.hr, 2024.

Razdoblje	Prosječni dohodak po stanovniku	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva 2020/2012.	Indeks starenja 2021.	Stupanj obrazovanja VSS, 20-65 2021.	Indeks razvijenosti	Razvojna skupina
2020.-2022.	4.690,77	0,0392	94,97	141,50	23,68	108,271	4	4.690,77

Tablica 17: Ocjenjivanje i razvrstavanje Zagrebačke županije prema stupnju razvijenosti 2024. godine
Vrijednosti indeksa razvijenosti i osnovnih pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti.

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, www.razvoj.gov.hr, 2024.

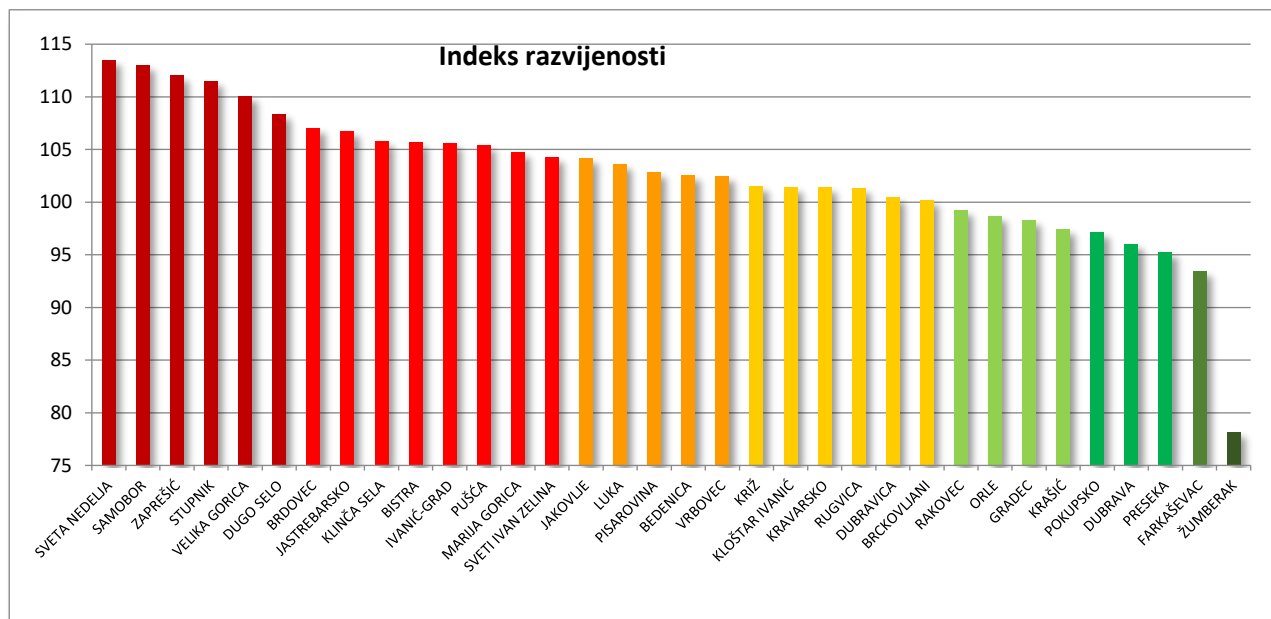
Jedinice lokalne samouprave razvrstane su u osam skupina distribucijom ranga prema indeksu razvijenosti 100. U I. skupini su jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih (Žumberak), u II. koje se nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih (Farkaševac), u III. koje su u drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih (Pokupsko, Dubrava, Preseka), u IV. koje su u prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih (Rakovec, Orle, Gradec, Krašić), zatim u V. koje su u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih (Križ, Kloštar Ivanić, Kravarsko, Rugvica, Dubravica, Brckovljani), u VI. koje su u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih (Jakovlje, Luka, Pisarovina, Bedenica, Vrbovec), u VII. koje su u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih (Brdovec, Jastrebarsko, Klinča Sela, Bistra, Ivanić-Grad, Pušća, Marija Gorica, Sveti Ivan Zelina) te u VIII. one koje se nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinice lokalne samouprave (Sveta Nedelja, Samobor, Zaprešić, Stupnik, Velika Gorica, Dugo Selo).



Slika 17: Gradovi i općine Zagrebačke županije prema indeksu razvijenosti i razvojnim skupinama
Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Zagreb, www.razvoj.gov.hr, 2024.
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Prema aktualnim podacima na području Zagrebačke županije 25 jedinica lokalne samouprave (74%) iz skupine V.-VIII. ima indeks razvijenosti veći od prosječnog praga razvijenosti Republike Hrvatske (indeks 100), dok je njih 9 (26%) iz skupine I.-IV. ispod prosjeka razvijenosti i sukladno zakonu imaju status potpomognutih područja. Prema podacima iz 2018. godine u skupini V.-VIII. bile su 22 jedinice (65%), a u skupini I.-IV. njih 12 (35%). U razdoblju od 2018. godine ukupno je 15 jedinica lokalne samouprave promijenilo stupanj razvijenosti u viši (Bedenica, Brckovljani, Dubravica, Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jakovlje, Klinča Sela, Krašić, Marija Gorica, Orle, Pisarovina, Preseka, Rakovec, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina). Od jedinica koje bilježe rast stupnja razvijenosti njih 3 su promijenile status ispodprosječno razvijenih u iznadprosječno rangirane (Bedenica iz IV. u VI. skupinu te Brckovljani i Dubravica iz IV. u V. skupinu), 4 jedinice bilježe rast u skupini II.-IV (Preseka iz II. u III. te Krašić, Rakovec i Orle iz III. u IV.), a 7 jedinica razvija se dalje u skupini iznadprosječno rangiranih (Jakovlje i Pisarovina sada u VI. skupini, Ivanić-Grad, Klinča Sela, Marija Gorica i Sv. Ivan Zelina i u VII. te Dugo Selo u najrazvijenijoj VIII. skupini). 19 jedinica lokalne samouprave je rangirano

u istom statusu, od toga 5 jedinica u skupini ispodprosječne razvijenosti I.-IV. (Žumberak u I. skupini, Farkaševac u II., Dubrava i Pokupsko u III. te Gradec u IV.) i 14 jedinica u skupini iznadprosječne razvijenosti V.-VIII. (Kloštar Ivanić, Kravarsko, Križ i Rugvica u V. skupini, Luka i Vrbovec u VI., Bistra, Brdovec, Jastrebarsko i Pušća u VII. te Samobor, Stupnik, Velika Gorica i Zaprešić u VIII.).



RAZVOJNE SKUPINE:

VIII. VII. VI. V. IV. III. II. I.

Grafikon 17: Gradovi i općine Zagrebačke županije prema indeksu razvijenosti i razvojnim skupinama

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, www.razvoj.gov.hr, 2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

JLS	2018.	2024.
BEDENICA	4	6
BISTRA	7	7
BRCKOVLJANI	4	5
BRDOVEC	7	3
DUBRAVA	3	5
DUBRAVICA	4	8
DUGO SELO	7	2
FARKAŠEVAC	2	4
GRADEC	4	7
IVANIĆ GRAD	6	6
JAKOVlje	5	7
JASTREBARSKO	7	7
KLINČA SELA	6	5
KLOŠTAR IVANIĆ	5	4
KRAŠIĆ	3	5
KRAVARSKO	5	5
KRIŽ	5	6
LUKA	6	7
MARIJA GORICA	6	4
ORLE	3	6
PISAROVINA	5	3
POKUPSKO	3	3
PRESEKA	2	7
PUŠĆA	7	4
RAKOVEC	3	5
RUGVICA	5	8
SAMOBOR	8	8
STUPNIK	8	7
SVETA NEDELJA	7	8
SVETI IVAN ZELINA	6	8
VELIKA GORICA	8	6
VRBOVEC	6	8
ZAPREŠIĆ	8	1
ŽUMBERAK	1	1

RAZVOJNE SKUPINE:

VIII. VII. VI. V. IV. III. II. I.

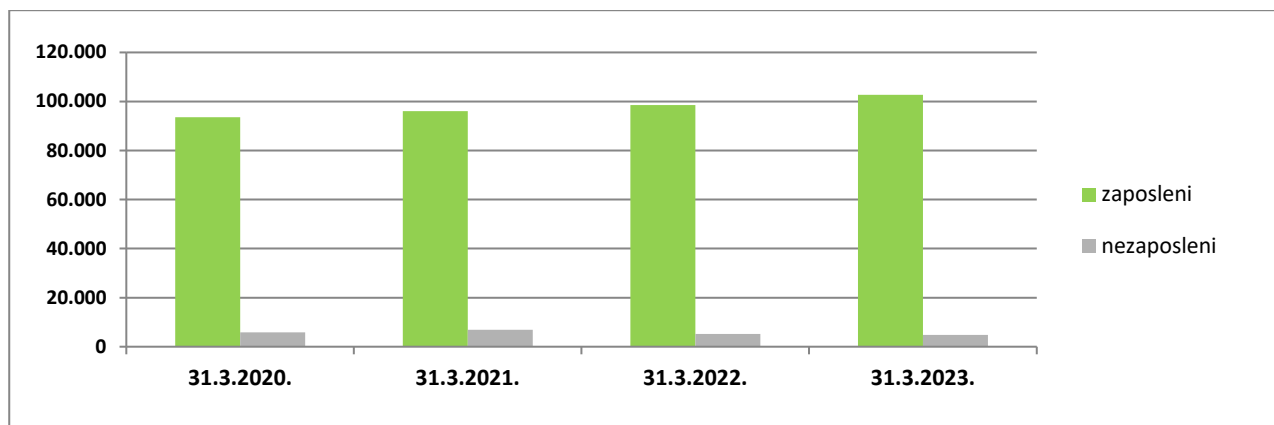
Tablica 18: Gradovi i općine Zagrebačke županije prema razvojnim skupinama 2018. i 2024. godine

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, www.razvoj.gov.hr, 2024.

Najveći indeks razvijenosti 2024. godine u Zagrebačkoj županiji imaju gradovi Sveta Nedelja (113,524), Samobor (113,014), Zaprešić (112,024), Velika Gorica (110,076) i Dugo Selo (108,389) te Općina Stupnik (111,499) iz skupine VIII. Gradovi Sveta Nedelja i Samobor spadaju u 10 najrazvijenijih jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj (zauzimaju 7. i 9. mjesto od ukupno 556). Općina Žumberak iz skupine I. ima najmanji indeks razvijenosti (78,136) u Županiji, značajno manji i od slijedećeg najmanjeg indeksa (93,489) koji ima Općina Farkaševac iz skupine II.

OSTALI POKAZATELJI

U promatranom razdoblju, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, broj zaposlenih je bio stalno u porastu, a broj nezaposlenih u opadanju. U Zagrebačkoj županiji 2023. god. bilo je registrirano ukupno 102.686 zaposlenih (podaci obuhvaćaju zaposlene u pravnim osobama, zaposlene u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija te zaposlene poljoprivrednike), a 2020. ukupno 93.538 zaposlenih (bilježi se rast od 9,78%). Stopa registrirane nezaposlenosti 2023. godine bila je 4,4%, a 2020., na početku izvještajnog razdoblja bila je 5,8%.



Grafikon 19: Broj zaposlenih i nezaposlenih u Zagrebačkoj županiji 2020.-2023.

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr, 2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

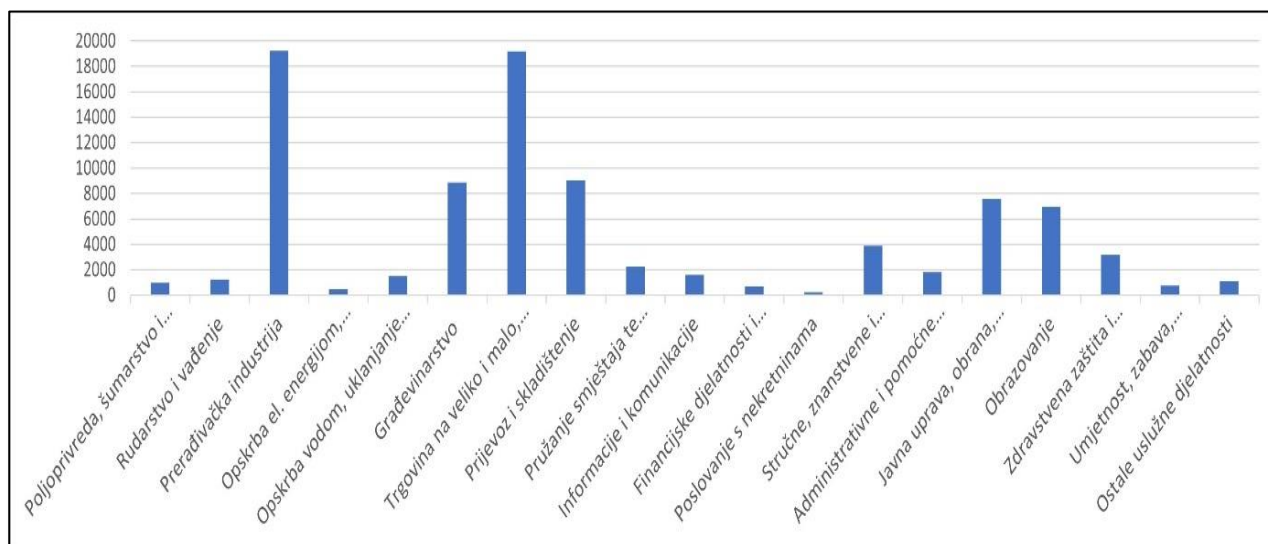
Prema zaposlenosti najznačajniji sektori gospodarstva Zagrebačke županije u razdoblju 2020.-2024. godine su prerađivačka industrija i trgovina, a zatim prijevoz i skladištenje te građevinarstvo. Struktura zaposlenosti u pravnim osobama na području Zagrebačke županije u promatranom razdoblju pokazuje da je najveći broj zaposlenih u prerađivačkoj industriji i trgovini. Također i najveći broj registriranih odnosno aktivnih tvrtki je u prerađivačkoj industriji i trgovini. U pravnim osobama po broju zaposlenih zatim slijede sektori građevinarstva te prijevoza i skladištenja. Struktura zaposlenosti u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija na području pokazuje najviše zaposlenih u prerađivačkoj industriji, a zatim u građevinarstvu, trgovini te ugostiteljskim i uslužnim djelatnostima, prijevozu i skladištenju.

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Rudarstvo i vađenje	Prerađivačka industrija	Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gosp. otpadom, zaštita okoliša	Građevinarstvo	Trgovina na veliko i malo, popravak mot. vozila i motocikla	Prijevoz i skladištenje	Pružanje smještaja te priprema i posluživanje hrane	Informacije i komunikacije	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Poslovanje s nekretnostima	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Javna uprava, obrana, obvezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	Umjetnost, zabava, rekreacija	Ostale uslužne djelatnosti	Djelatnosti kućanstva, roba i usluge za vlastite potrebe	Izvanteritorijalne organizacije i tijela
BROJ ZAPOSLENIH U PRAVNIM OSOBAMA																				
860	1.207	17.652	513	1.548	7.498	17.364	8.304	1.917	1.152	673	148	2.507	1.158	7.994	6.420	3.091	684	931	-	-
918	1.129	17.418	515	1.513	8.277	17.957	8.190	1.888	1.368	709	152	3.372	1.072	8.063	6.561	3.166	692	1.075	-	-
852	919	19.662	498	1.480	8.218	17.542	8.341	2.030	1.382	846	190	3.412	1.423	7.951	6.831	3.137	686	1.008	-	-
972	1.249	19.244	494	1.507	8.848	19.165	9.051	2.238	1.575	729	219	3.867	1.815	7.580	6.991	3.180	737	1.084	-	-
BROJ AKTIVNIH PRAVNIH OSOBA																				
175	11	1.427	30	49	1.317	2.186	529	641	438	39	128	1.172	274	45	184	193	673	1.467	-	-
179	12	1.502	35	41	1.511	2.175	553	618	476	43	150	1.233	306	45	190	195	676	1.471	-	-
157	12	1.573	32	46	1.701	2.203	559	618	546	44	165	1.294	340	45	196	191	699	1.499	-	-
173	10	1.621	39	43	1.899	2.229	598	622	586	43	178	1.354	390	45	205	201	711	1.529	-	-
BROJ ZAPOSLENIH U OBRТУ I DJELATNOSTIMA SLOBODNIH PROFESIJA																				
404	7	2.744	-	15	1.533	1.374	959	1.185	248	85	32	772	259	53	70	951	148	1.080	117	-
444	6	2.743	-	14	1.605	1.316	987	1.150	269	88	35	873	271	41	63	952	158	1.106	91	-
459	4	2.658	-	22	1.605	1.293	927	1.082	264	81	31	893	310	53	86	928	159	1.145	93	-
457	3	2.683	-	21	1.742	1.301	973	1.099	295	72	34	956	342	55	108	907	187	1.229	78	-

Tablica 18: Zaposlenost u Zagrebačkoj županiji prema područjima djelatnosti

Izvor: Priopćenje RAD-god-2-4 Zaposleni prema područjima djelatnosti i po županijama 2020.-2023., Priopćenje POSL-god-1-2/2. Broj i struktura poslovnih subjekata po županijama 2020.-2023., Priopćenje RAD-god-2-2/4. Zaposleni u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija, Državni zavod za statistiku; www.dzs.hr, 2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Grafikon 20: Zaposlenost u Zagrebačkoj županiji prema području djelatnosti u 23.

Izvor: Državni zavod za statistiku; www.dzs.hr, 2024.

Obrada podataka: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

U promatranom razdoblju prema podacima Državnog zavoda za statistiku zabilježen je rast ukupnog broja aktivnih tvrtki sa 10.978 na 12.476 (13,6%), kao i broja obrta sa 5.150 na 5.849 (13,6%). Paralelno s povećanjem broja poduzetnika rastao je i broj zaposlenika, što je utjecalo na pad broja nezaposlenih. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje broj nezaposlenih u razdoblju 2021. do 2024. pao je sa 6.143 na 4.333, odnosno za gotovo 30%. Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje 31.10.2024. godine (Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, broj 10/2024, studeni 2024.), od ukupno 100.172 osiguranika 85,8% ih je radilo kod pravnih osoba, 6,9% kod fizičkih osoba, 5,4% su bili obrtnici, 1% poljoprivrednici te 0,8% ostali. Broj osiguranih osoba koje su radile kod pravnih osoba i obrtnika se povećao, dok se broj zaposlenih kod fizičkih osoba i poljoprivrednika smanjio.

MJERE POTICANJA RAZVOJA GOSPODARSTVA

Prema podacima Upravnog odjela za gospodarstvo i fondove Europske unije Zagrebačke županije, u proteklom promatranom razdoblju izrađeni su sljedeći dokumenti vezani uz stanje i razvoj gospodarstva na području Zagrebačke županije:

- Program poticanja razvoja gospodarstva Zagrebačke županije za 2021. godinu, donesen na sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 10.12.2020.
- Program poticanja razvoja gospodarstva Zagrebačke županije za 2022. godinu, donesen na sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 30.11.2021.
- Program poticanja razvoja gospodarstva Zagrebačke županije za 2023. godinu, donesen na sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 05.12.2022.
- Program poticanja razvoja gospodarstva Zagrebačke županije za 2024. godinu, donesen na sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 27.11.2023.

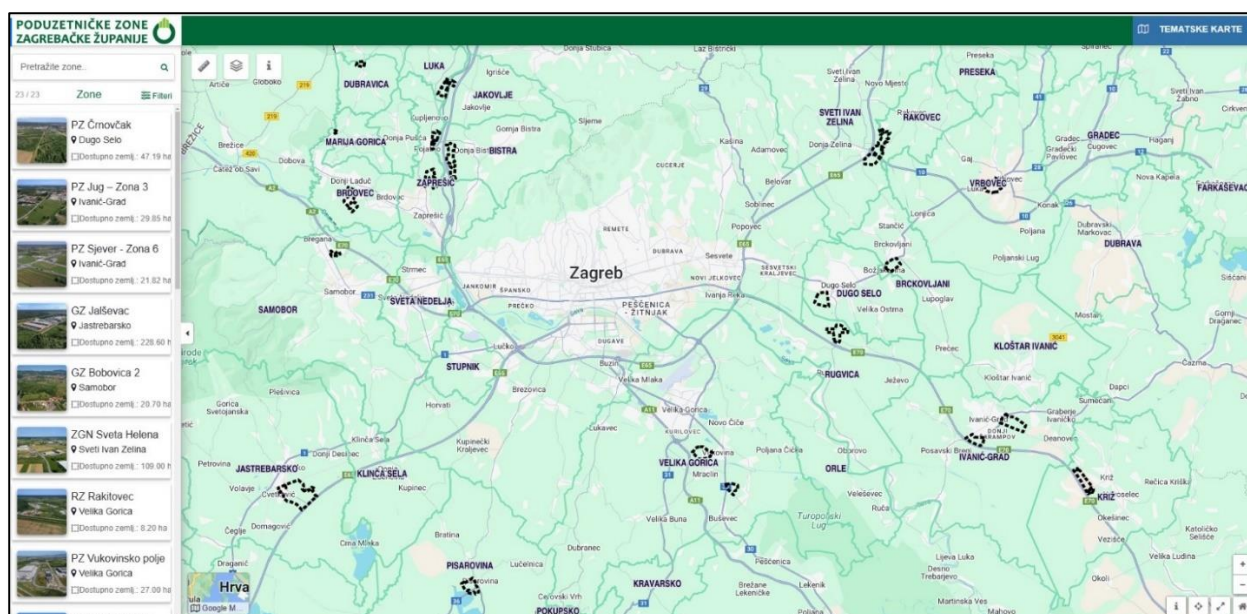
PODUZETNIČKE ZONE

Poduzetnički centar Zagrebačke županije, d.o.o. izradio je 2023. godine interaktivnu aplikaciju s prostornim prikazom 23 aktivne zone, koje su prikazane u sljedećoj tablici:

Grad / Općina	Poduzetnička zona	Ukupna površina, ha	Slobodna površina, ha
Dugo Selo	PZ Črnovčak	85,34	47,19
Ivanić-Grad	PZ Jug – Zona 3	49,65	29,85
Ivanić-Grad	PZ Sjever - Zona 6	60,79	21,82
Jastrebarsko	GZ Jalševac	354,3	228,6
Samobor	GZ Bobovica 2	20,7	20,7
Sveti Ivan Zelina	ZGN Sveta Helena	122	109
Velika Gorica	RZ Rakitovec	38,52	8,2

Velika Gorica	PZ Vukovinsko polje	109,94	27
Vrbovec	PZ Poduzetnik Vrbovec	122,56	3,33
Zaprešić	GZ Pojatno	49,18	11,17
Zaprešić	GZ Industrijska	117,89	68,17
Bedenica	PZ Bedenica	10,7	4,07
Bistra	GZ Bistra	120	97
Brckovljani	PZ Božjakovina 3	80,6	46
Brdovec	PZ Drenje Brdovečko	115,37	46,03
Dubravica	PZ Farma Dubravica	13	13
Jakovlje	PZ Sjever 2	16	4
Križ	PZ Križ I	126	55
Luka	GZ Općine Luka	68,55	32,33
Marija Gorica	PZ Kraj donji - istočni dio	4,35	4,35
Pisarovina	PZ Pisarovina	103	4,2
Rakovec	PZ Mlaka	75,6	75,6
Rugvica	RZ Rugvica Sjever	105	22

Tablica 19: Poduzetničke zone Zagrebačke županije
Izvor: <https://www.pcz.hr/poduzetnicke-zone>; 2024.



Slika 18: Aktivne poduzetničke zone Zagrebačke županije

Izvor: Prostorni prikaz poduzetničkih zona Zagrebačke županije, Poduzetnički centar Zagrebačke županije d.o.o., <https://zagrebicka-zupanija.pipgis.hr/thematic-map/pz?so=>; 2024.

2.3.2. Poduzetništvo i obrtništvo

Prema podacima Financijske agencije (FINA) u Zagrebačkoj je županiji u 2023. godini, prema broju obrađenih godišnjih financijskih izvještaja, sjedište imalo 11.043 poduzetnika, kod kojih je bilo 82.363 zaposlenih, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje broja zaposlenih za 4,6%. Poduzetnici županije ostvarili su u 2023. godini ukupne prihode u iznosu većem od 13 milijardi eura (12,1% više u odnosu na 2022. g.), ukupne rashode veće od 12 milijardi kuna (10,3% više), dobit razdoblja u iznosu od 819.162€ (28,1% više), gubitak razdoblja od 187.036€ (26,1% manje) te neto dobit od 632.127€ (63,7% više). Bruto investicije u 2023. godini bilježe rast u odnosu na prethodnu godinu i to za 8,4%. Uvoz je povećan za 6,5%, a izvoz za 2,1%, s tim da je trgovinski deficit 656.123€. Prosječna mjesečna neto obračunata plaća iznosila je 1.042€, što je 9,4% više u odnosu na 2022. godinu.

Opis	Zagrebačka županija			Udjel ZŽ u RH (u %)
	2022.	2023.	Index	
Broj poduzetnika		11.043	-	7,07
Broj dobitaša	7.688	8.379	109,0	7,77
Broj gubitaša	2.365	2.664	112,6	5,51
Broj zaposlenih	78.760	82.363	104,6	8,00
Ukupni prihodi	11.702.371	13.116.709	112,1	8,14
Ukupni rashodi	11.189.250	12.341.271	110,3	8,20
Dobit prije oporezivanja	766.664	962.481	125,5	7,20
Gubitak prije oporezivanja	253.543	187.043	73,8	6,79
Porez na dobit	126.990	143.312	112,9	7,72
Dobit razdoblja	639.258	819.162	128,1	7,11
Gubitak razdoblja	253.127	187.036	73,9	6,79
Konsolidirani financ. rezultat dobit (+) ili gubitak (-) razdoblja	386.131	632.127	163,7	7,21
Izvoz	2.518.338	2.571.989	102,1	7,67
Uvoz	3.030.890	3.228.112	106,5	11,09
Trgovinski saldo (izvoz minus uvoz)	-512.551	-656.123	128,0	-
Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu	307.675	333.476	108,4	6,02
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	952	1.042	109,4	101,32

Tablica 20: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika Zagrebačke županije u 2023. godini;
Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Na rang listi 34 grada i općine Zagrebačke županije, Velika Gorica je prva po broju poduzetnika (2.019), po broju zaposlenih (13.650) i po ukupnom prihodu (više od 18 milijardi kuna). Zagrebačka županija je u odnosu na druge županije na petom mjestu prema broju poduzetnika, trećem prema broju zaposlenih kod poduzetnika te na drugom mjestu prema iskazanim ukupnim prihodima i trećem prema neto dobiti.

Naziv grada/općine	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Neto dobit/gubitak	
	Broj	Rang u RH	Broj	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH
Velika Gorica*	2.187	9	22.707	5	3.085.354	5	164.005	6
Sveta Nedelja*	1.082	18	11.700	13	2.381.820	8	24.443	40
Samobor*	1.742	10	9.517	15	1.409.968	12	122.034	8
Stupnik**	290	69	4.991	28	1.201.744	14	83.195	16
Rugvica**	279	71	3.171	42	855.677	22	26.018	37

Tablica 21: TOP 5 najvećih JLS Zagrebačke županije po kriteriju ukupnoga prihoda poduzetnika u 2023. godini;
Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prema pokazatelju produktivnosti rada mjerenim odnosom ukupnih prihoda i broja zaposlenih, Zagrebačka županija je u odnosu na druge županije druga, prema pokazatelju produktivnosti rada mjerenim odnosom neto dobiti i broja zaposlenih treća, a po ekonomičnosti poslovanja je na petom mjestu među svim županijama.

2.3.3. Poljoprivreda, šumarstvo i lovstvo

POLJOPRIVREDA

Zagrebačka županija 2023. godine u poljoprivrednoj proizvodnji Republike Hrvatske sudjeluje sa oko 10%, pa je tako treća među županijama, nakon Osječko-baranjske i Bjelovarsko-bilogorske županije. Među vodećim je županijama u stočarskoj proizvodnji, voćarstvu, proizvodnji krmnog bilja, proizvodnji kravljeg mlijeka, jaja, vina, grožđa, u površinama za proizvodnju povrća i po brojnosti stoke.

Uvidom u podatke Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Agronet je elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi), u 2024. godini na području Zagrebačke županije evidentirano je ukupno 13.701 poljoprivrednih gospodarstva i 71.308 ha korištenog poljoprivrednog zemljišta. Najviše poljoprivrednih gospodarstava su po strukturi obiteljska poljoprivredna gospodarstva (13.282 ili 96,9%), a preostali dio su

pravne osobe, trgovačka društva, zadruge i obrti i drugi. U prosjeku, na jedno poljoprivredno gospodarstvo dolazi 5 ha poljoprivrednog zemljišta.

Prema podacima u Jedinstvenom registru domaćih životinja Ministarstva poljoprivrede (JRDŽ), na dan 31.12. 2023. godine u Zagrebačkoj županiji evidentiran je stočni fond od ukupno 136.845 životinja (goveda, kopitara, svinja, ovaca i koza) na 6.391 gospodarstvu. U odnosu na 2019. godinu broj se životinja smanjio za 25%, a broj gospodarstava za više od 43%. Najviše se smanjio broj svinja i ovaca (za više od 30%), a porastao je broj konja i magaraca.

	Goveda		Konji		Magarci		Svinje		Ovce		Koze	
	Broj gospodarstava	Broj životinja	Broj gospodarstava	Broj životinja	Broj gospodarstava	Broj životinja	Broj gospodarstava	Broj životinja	Broj gospodarstava	Broj životinja	Broj gospodarstava	Broj životinja
ZŽ 2020.	2.169	38.437	487	2.533	48	220	7.321	108.419	973	29.774	311	2.694
ZŽ 2021.	1.934	37.986	487	2.766	52	249	7.402	106.798	959	32.927	295	2.758
ZŽ 2022.	1.712	37.940	493	2.920	55	289	2.119	71.636	910	27.193	277	2.689
ZŽ 2023.	1.565	36.707	489	2.927	59	308	3.115	74.509	889	20.265	274	2.129
RH 2023.	16.211	422.635	5.612	33.053	1.381	6.691	36.584	961.443	17.917	601.029	4.461	62.751
udio u RH	9,7%	8,7%	8,7%	8,9%	4,3%	4,6%	8,5%	7,7%	5,0%	3,4%	6,1%	3,2%

Tablica 22: Brojno stanje domaćih životinja i gospodarstava 2020.-2023.,

Izvor: Jedinstveni registar domaćih životinja 2020.-2023., Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, 2024

Prema podacima JRDŽ za 2023. godinu, po uzgoju goveda sa udjelom broja goveda od 8,7% Zagrebačka županija je na 4. mjestu u Državi, iza Osječko-baranjske, Bjelovarsko-bilogorske i Koprivničko-križevačke županije. Po broju svinja sa udjelom 7,7% od ukupnog uzgoja u Državi također zauzima 4. mjesto, iza Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske i Brodsko-posavske županije. Po broju konja sa udjelom od 8,86% Zagrebačka županija je na 3. mjestu ukupnog uzgoja u Državi. Uzgoj koza na području Županije čini oko 3,15% nacionalnog uzgoja, ovaca 3,37, a magaraca 4,6%.

Ukupna populacija goveda na kraju 2023. godine u Zagrebačkoj županiji brojila je 36.707 grla, te je u odnosu na 2020. godinu manja za oko 4,5%, a broj gospodarstava manji je za čak 17,9%. No, gospodarstva koja ostaju u govedarskoj proizvodnji povećavaju broj grla, te postupno raste prosječan broj grla po stadu. Prosječno je po gospodarstvu u 2020. godini bilo 17,7 grla, a u 2023. godini bilo je 23,5 grla, te je prosječna veličina stada u promatrane 4 godine porasla za oko 32%.

U svinjogojstvu, trend pada ukupnog broja svinja u Republici Hrvatskoj zabilježen je u proteklom razdoblju i u Zagrebačkoj županiji. U odnosu na 2020. godinu, broj svinja je 2023. godine manji za oko 31,5%, a broj gospodarstava/uzgajivača pada za oko 57%.

Pregled statističkih podataka JRDŽ ukazuje na stabilan rast konjogojstva. U promatranom razdoblju 2020.-2023. bilježi se povećanje ukupnog broja konja za oko 15%, dok broj gospodarstava to jest broj uzgajivača varira, u konačnici na razini stagnacije. Broj uzgajivača magaraca povećao se za oko 23%, a ukupan broj magaraca za čak 40%, međutim radi se o relativno malom ukupnom broju komada (308). Usporednim pokazateljima 2020. i 2023. godine u ovčarstvu se bilježi pad ukupnog broja ovaca za trećinu, a broj uzgajivača se smanjio. Istovremeno u promatranom razdoblju bilježi se pad ukupnog broj koza za oko 20%, kao i broja uzgajivača za oko 12%.

U razdoblju od 2020. do 2023. godine količina isporučenog kravljeg mlijeka kao i broj isporučitelja mlijeka je konstantno u opadanju. Prema podacima iz Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka (SLKM) 2023. godine u Zagrebačkoj županiji bilo je isporučeno 4,2% kravljeg mlijeka od ukupne količine na državnoj razini.

	2020.		2021.		2022.		2023.	
	Broj isporučitelja	Količina mlijeka (kg)	Broj isporučitelja	Količina mlijeka (kg)	Broj isporučitelja	Količina mlijeka (kg)	Broj isporučitelja	Količina mlijeka (kg)
Županija	357	20.656.415	284	19.377.519	227	17.329.150	185	15.860.719
RH	4.750	434.220.206	4.115	428.665.190	3.480	405.425.392	2.939	376.980.383
udio u RH	7,5%	4,8%	6,9%	4,5%	6,5%	4,3%	6,3%	4,2%

Tablica 23: Isporučene količine kravljeg mlijeka (kg) i ukupan broj isporučitelja 2020.-2023.

Izvor: Količina isporučenog kravljeg mlijeka 2020.-2023., Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, 2024.

ŠUMARSTVO

Prema podacima iz Plana razvoja Zagrebačke županije za period 2021.-2027. (Razvojna agencija Zagrebačke županije, ožujak 2022.) 95% šuma u Zagrebačkoj županiji pripada gospodarskim šumama, ostalo su zaštitne šume (zaštita zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, naselja) i šume s posebnom namjenom (sjemenske šume, parkovi prirode, rezervati, šume za odmor i rekreaciju, znanstvena istraživanja, obranu i sl.).

Prema strukturi vlasništva, 51,44% površine šuma u vlasništvu je države, a 48,56% u privatnom vlasništvu. Stanje šuma na površinama u državnom vlasništvu znatno je bolje (dvostruko veća drvena zaliha, veći etat), pa je unapređenje gospodarenja šumama u privatnom vlasništvu prepoznato kao prioritet u razvoju korištenja tog prirodnog resursa. Provedbom više znanstvenih projekata na području Županije utvrđeni su glavni razvojni problemi vezano za gospodarenje privatnim šumama. Među navedenim ističu se velika rascjepkanost i usitnjenost šumskog posjeda (prosječna veličina šumskog gospodarstva je 0,65 ha), visoka prosječna starost i nizak stupanj obrazovanja šumoposjednika, ekstenzivno i nestručno gospodarenje privatnim šumama, niska drvena zaliha i njena loša struktura, zamjena vrjednijih vrsta manje vrijednim, izostanak odgovarajuće obnove sastojina i slaba otvorenost privatnih šumskih kompleksa (nedostatak šumskih putova i cesta). S ciljem unapređenja gospodarenja privatnim šumama na području Zagrebačke županije, a u suradnji s djelatnicima savjetodavne službe, Županija šumoposjednicima dodjeljuje potpore za biološku obnovu šuma i nabavu sitne šumske mehanizacije za provedbu radova biološke obnove šuma.

LOVSTVO

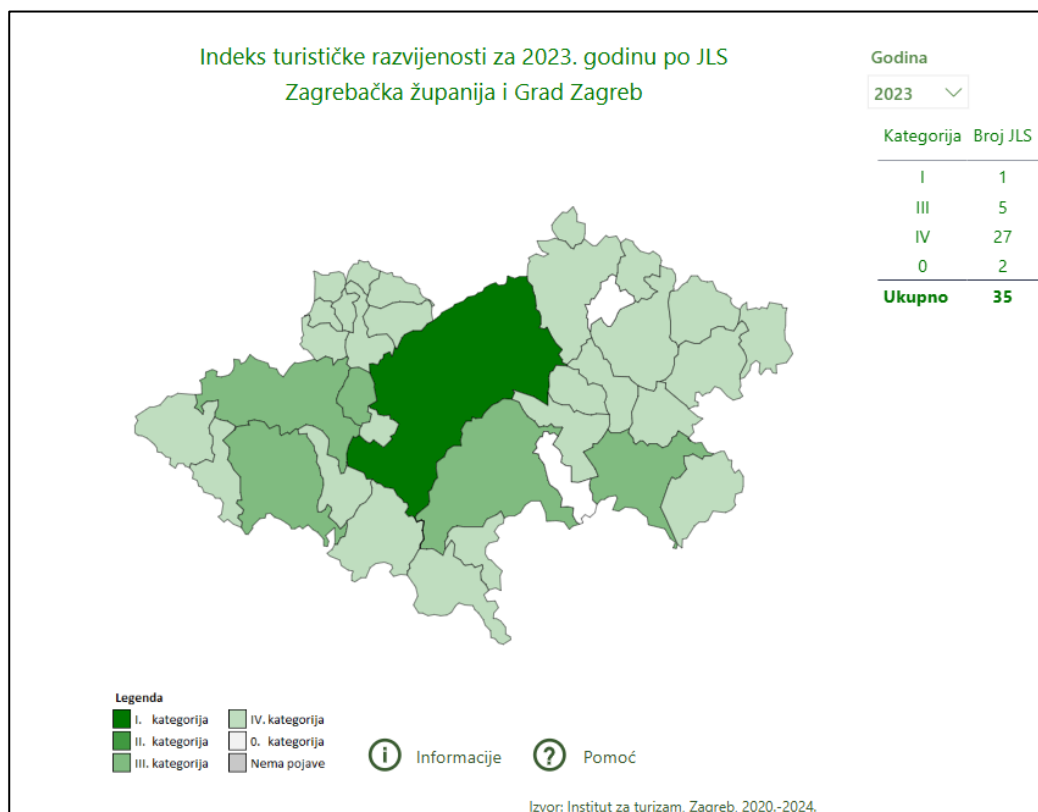
Osnovni propis kojim se uređuje gospodarenje lovištem i divljači jest Zakon o lovstvu („Narodne novine“, broj 99/18, 32/19, 32/20). Sukladno navedenom propisu na području Zagrebačke županije osnovan je Lovački savez Zagrebačke županije koji broji oko 3.400 članova okupljenih u 80 lovačkih udruga i društava (izvor: <https://lszz.hr>).

2.3.4. Turizam

INDEKS TURISTIČKE RAZVIJENOSTI

Ministarstvo turizma i sporta RH i Institut za turizam provode u skladu sa Zakonom o turizmu godišnji izračun Indeksa turističke razvijenosti (ITR) za jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave te za turističke zajednice područja. Prema Indeksu turističke razvijenosti, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se u kategorije I, II, III, IV i 0 pri čemu su u kategoriju I svrstana turistički najrazvijenija područja, a u kategoriju 0 područja bez turističke aktivnosti. Osnovu za izračun čine podaci Državnog zavoda za statistiku i eVisitora (ukupan broj postelja, broj postelja u smještajnim objektima, broj turističkih dolazaka, broj noćenja, broj zaposlenih u ugostiteljstvu i turizmu, broj postelja po stanovniku, broj postelja u hotelima po stanovniku, broj dolazaka turista po stanovniku, broj noćenja po stanovniku, udio zaposlenih u ugostiteljstvu i turizmu). Prema indeksu turističke razvijenosti određuju se pozicije gradova i općina u sustavu financiranja u turizmu, u svrhu stimuliranja razvoja turizma i ublažavanja aktualnih neravnomjernosti.

Na području Zagrebačke županije od ukupno 34 jedinica lokalne samouprave prema podacima o indeksu turističke razvijenosti (ITR) za 2023. godinu, 5 jedinica pripada u kategoriju III - ITR od 15 do 24,99 (Velika Gorica – 21,50, Jastrebarsko – 22,11, Sveta Nedelja 19,06, Samobor 18,99 i Ivanić-Grad 18,93), 27 jedinica u kategoriju IV - ITR od 0,01 do 14,99 (Zaprešić 13,56, Pisarovina 12,85, Dugo Selo 12,58, Sveti Ivan Zelina 12,10, Žumberak 11,69, Vrbovec 9,54, Jakovlje 8,49, Kloštar Ivanić 8,38, Marija Gorica 7,90, Brdovec 7,69, Klinča Sela 7,51, Brckovljani 7,51, Luka 6,64, Krašić 6,50, Dubravica 6,47, Pokupsko 6,15, Bistra 5,39, Bedenica 5,36, Gradec 5,23, Farkaševac 4,90, Stupnik 4,85, Rugvica 4,81, Dubrava 4,48, Pušća 3,96, Križ 3,90, Kravarsko 3,87, Preseka 0,76), a 2 jedinice (Orle i Rakovec) pripadaju u kategoriju bez turističkih aktivnosti 0 - ITR jednak 0. Na području Zagrebačke županije nisu zastupljene najrazvijenije kategorije: I ITR (veći ili - jednak 30) i II ITR (veći od 25). Osim turističke zajednice Zagrebačke županije, 16 jedinica lokalne samouprave ima svoju lokalnu turističku zajednicu.



Slika 19: Gradovi i općine Zagrebačke županije prema indeksu turističke razvijenosti 2023. godine
Izvor: Institut za turizam, Zagreb, www.iztgz.hr, 2024.

2.3.5. Eksploatacija mineralnih sirovina, ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe

MINERALNE SIROVINE

Na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina odnose se odredbe Zakona o rudarstvu („Narodne novine“, broj 56/13, 14/14, 52/18, 115/18, 98/19 i 83/23). Sukladno navedenom zakonu, od mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije eksploatiraju se građevni pijesak i šljunak, tehničko-građevni kamen i ciglarska glina. Prema podacima Ministarstva gospodarstva u sljedećoj tablici su iskazane ukupne rezerve mineralnih sirovina za razdoblje od 2020. do 2023. godine, zajedno sa otkopanim količinama mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije. Primjetno je, tijekom promatranog razdoblja, smanjenje otkopanih količina građevnog pijeska i šljunka te povećanje otkopanih količina tehničko-građevnog kamena, dok je eksploatacija ciglarske gline bila evidentirana samo 2023. godine.

STANJE UKUPNIH REZERV MINERALNIH SIROVINA U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI ZA RAZDOBLJE 2020.-2023.					
vrsta mineralne sirovine		2020.	2021.	2022.	2023.
građevni pijesak i šljunak	broj eksploatacijskih polja	8	8	8	8
	eksploatacijske rezerve	21.959.145 m ³	21.111.010 m ³	21.022.436 m ³	20.547.010 m ³
	otkopane količine	666.741 m ³	848.135 m ³	504.826 m ³	480.785 m ³
tehničko-građevni kamen	broj eksploatacijskih polja	5	5	5	5
	eksploatacijske rezerve	16.800.377 m ³	16.430.569 m ³	16.433.757 m ³	16.179.046 m ³
	otkopane količine	411.736 m ³	369.809 m ³	359.912 m ³	520.411 m ³
ciglarska glina	broj eksploatacijskih polja	1	1	1	1
	eksploatacijske rezerve	1.823.160 m ³	1.823.160 m ³	1.794.593 m ³	1.761.366 m ³
	otkopane količine	0 m ³	0 m ³	0 m ³	33.227 m ³

Tablica 24: Stanje ukupnih rezervi mineralnih sirovina u Zagrebačkoj županiji za razdoblje 2020.-2023.

Izvor: Ministarstvo gospodarstva, Stanje ukupnih rezervi na dan 31.12.2020., 31.12.2021., 31.12.2022. i 31.12.2023.

U nastavku su dani tablični podaci za aktivna eksploatacijska polja mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije. Prema navedenim podacima, na području Zagrebačke županije nalazi se 8 aktivnih eksploatacijskih polja građevnog pijeska i šljunka ukupne površine od 293,60 ha, 5 eksploatacijskih polja tehničko-građevnog kamena ukupne površine od 78,13 ha i 2 eksploatacijska polja ciglarske gline ukupne površine od 74,51 ha.

AKTIVNA EKSPLOATACIJSKA POLJA MINERALNIH SIROVINA NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE					
Oznaka u registru	naziv eksploatacijskog polja	Vrsta mineralne sirovine	GRAD/OPĆINA	Površina	Rok koncesije do
EP-E11-67	ABESINIJA	Građevni pijesak i šljunak	RUGVICA	54,77 ha	31.12.2027.
EP-E11-80	TRSTENIK	Građevni pijesak i šljunak	RUGVICA	76,63 ha	31.12.2038.
EP-E11-70	JAGODNO	Građevni pijesak i šljunak	VELIKA GORICA	4,67 ha	31.12.2026.
EP-E11-72	NOVO ČIČE	Građevni pijesak i šljunak	VELIKA GORICA	76,20 ha	31.12.2034.
EP-E11-81	VUKOVINA	Građevni pijesak i šljunak	VELIKA GORICA	16,95 ha	31.12.2048.
EP-E11-76	SAVRŠČAK I	Građevni pijesak i šljunak	SAMOBOR, BRDOVEC	26,67 ha	-
EP-E11-77	SAVRŠČAK II	Građevni pijesak i šljunak	SAMOBOR, BRDOVEC	22,29 ha	31.12.2030.
EP-E11-78	SAVRŠČAK III	Građevni pijesak i šljunak	SAMOBOR	15,42 ha	31.12.2032.
EP-E8-8	GRADNA	Tehničko-građevni kamen	SAMOBOR	18,41 ha	31.12.2025.
EP-E8-18	ŠKROBOTNIK	Tehničko-građevni kamen	SAMOBOR	25,6 ha	31.12.2028.
EP-E8-7	DRAGA	Tehničko-građevni kamen	JASTREBARSKO	9,12 ha	31.12.2032.
EP-E8-19	TRSTENICA	Tehničko-građevni kamen	JASTREBARSKO	14,31 ha	31.12.2053.
EP-E8-17	SLAPNICA	Tehničko-građevni kamen	KRAŠIĆ	10,69 ha	28.08.2024.
EP-E9-32	MRACLIN	Ciglarska glina	VELIKA GORICA	47,47 ha	31.12.2054.
EP-E9-31	ĐURDIŠĆE II	Ciglarska glina	VRBOVEC	27,04 ha	-

Tablica 25: Aktivna eksploatacijska polja mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije

Izvor: Ministarstvo gospodarstva, jisms.gospodarstvo.gov.hr/#/maps, stanje 3.9.2024.

Eksploatacija mineralnih voda i voda u ljekovite, balneološke ili rekreativne svrhe i druge namjene na području Zagrebačke županije obrazložena je u poglavlju 2.3.7. ovog izvješća „Vodnogospodarski sustavi“ s obzirom da se na tu vrstu eksploatacije primjenjuju propisi o vodama.

UGLJIKOVODICI I GEOTERMALNA VODA U ENERGETSKE SVRHE

Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika („Narodne novine“, broj 52/18, 52/19 i 30/21) uređuje se istraživanje i eksploatacija ugljikovodika te istraživanje i eksploatacija geotermalnih voda iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe. Eksploataciju nafte vrši koncesionar INA d.d. na 9 eksploatacijskih polja koja su smještena u istočnom dijelu Zagrebačke županije, dok eksploataciju plina vrši na eksploatacijskom polju Dugo Selo. Na eksploatacijskom polju PSP Okoli tvrtka PSP Okoli d.o.o. vodi, održava i razvija sustav skladištenja plina u podzemno skladište plina. Tehnološki proces skladištenja plina odvija se u dva ciklusa; ciklus utiskivanja u razdoblju 1. travanj - 30. rujan (± 30 dana) i ciklus povlačenja u razdoblju 1. listopad - 31. ožujak (± 30 dana). Maksimalni projektirani radni volumen skladišta je 438 milijuna m³ (izvor: www.psp.hr/poslovanje/o-skladistenju-plina/tehnice-karakteristike-pp-a-okoli/1161, pristupljeno; rujna 2024.).

EKSPLOATACIJSKA POLJA UGLJIKOVODIKA I GEOTERMALNIH VODA NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE				
Oznaka u registru	naziv eksploatacijskog polja	Vrsta eksploatacije	GRAD/OPĆINA	Površina (unutar žup.)
EP-E4-88	GT IVANIĆ	Geotermalne vode	IVANIĆ-GRAD	-
EP-E3-71	GEOTERMALNO POLJE ZAGREB	Geotermalne vode	STUPNIK	-
EP-E1-36	DUGO SELO	Ugljikovodici	DUGO SELO	2,69 km ²
EP-E3-17	VEZIŠĆE	Ugljikovodici	KRIŽ	20,28 km ²
EP-E4-95	PSP OKOLI	Ugljikovodici	KRIŽ	*5,10 km ²
EP-E2-45	OKOLI	Ugljikovodici	KRIŽ	*17,08 km ²
EP-E2-42	ŽUTICA	Ugljikovodici	KRIŽ, IVANIĆ-GRAD	55,89 km ²
EP-E1-31	ŠUMEČANI	Ugljikovodici	KRIŽ, IVANIĆ-GRAD	13,95 km ²
EP-E1-34	BUNJANI	Ugljikovodici	KRIŽ, IVANIĆ-GRAD	13,62 km ²
EP-E2-11	IVANIĆ	Ugljikovodici	IVANIĆ-GRAD	19,15 km ²
EP-E1-60	JEŽEVO	Ugljikovodici	IVANIĆ-GRAD, RUGVICA	3,21 km ²
EP-E1-33	KLOŠTAR	Ugljikovodici	IVANIĆ-GRAD, BRCKOVLJANI, KLOŠTAR IVANIĆ	30,51 km ²
EP-E3-16	LUPOGLAV	Ugljikovodici	BRCKOVLJANI, KLOŠTAR IVANIĆ	21,42 km ²

Tablica 26: Eksploatacijska polja ugljikovodika i geotermalnih voda na području Zagrebačke županije

Izvor: INA d.d., lipanj 2024., AZU, WEB GIS portal, pristupljeno rujna 2024.

* površine se preklapaju

Za potrebe izrade VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije Agencija za ugljikovodike je, u travnju 2022. godine, dostavila podatke o utvrđenoj površini planiranoj za iskorištavanje ugljikovodika u istočnom dijelu Zagrebačke županije iz koje su izuzeta postojeća eksploatacijska polja ugljikovodika. Osim toga određeni su istražni prostori ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe. Unutar planirane površine za iskorištavanje ugljikovodika te istražnih prostora ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe moguće je formirati nova eksploatacijska polja bez izmjena i dopuna prostornog plana, a u skladu sa smjernicama iz Županijskog plana.

ISTRAŽNI PROSTORI UGLJIKOVODIKA I GEOTERMALNIH VODA NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE		
naziv istražnog prostora	Vrsta istraživanja	GRAD/OPĆINA
ZAGREB	Geotermalne vode	STUPNIK
SVETA NEDELJA 1	Geotermalne vode	SVETA NEDELJA
SVETA NEDELJA 2	Geotermalne vode	SVETA NEDELJA
SVETA NEDELJA - GENERA	Geotermalne vode	SVETA NEDELJA
BRDOVEC	Geotermalne vode	BRDOVEC
Drava-02 (DR-02)	Ugljikovodici	FARKAŠEVAC
Sava-06 (SA-06)	Ugljikovodici	VELIKA GORICA, KRAVARSKO, ORLE, RUGVICA, DUGO SELO, BRCKOVLJANI, KLOŠTAR IVANIĆ, IVANIĆ-GRAD, KRIŽ, SVETI IVAN ZELINA, RAKOVEC, PRESEKA, VRBOVEC, GRADEC, DUBRAVA I FARKAŠEVAC
Sava-11 (SA-11)	Ugljikovodici	SAMOBOR, SVETA NEDELJA, STUPNIK, JASTREBARSKO, ŽUMBERAK, KRAŠIĆ, KLINČA SELA, PISAROVINA, POKUPSKO, KRAVARSKO I VELIKA GORICA
Sava-12 (SA-12)	Ugljikovodici	POKUPSKO I KRAVARSKO
Sjeverozapadna Hrvatska (SZH-05)	Ugljikovodici	ZAPREŠIĆ, BRDOVEC, MARIJA GORICA, PUŠČA, DUBRAVICA, LUKA, JAKOVLJE, BISTRA, BEDENICA I SVETI IVAN ZELINA

Tablica 27: Istražni prostori ugljikovodika i geotermalnih voda na području Zagrebačke županije
Izvor: Agencija za ugljikovodike, 2024.

Osim navedenih istražnih prostora iz gornje tablice na području Zagrebačke županije nalaze se, u cijelosti ili djelomično, površine istražnih potencijala geotermalnih voda; Samobor, Podsused, Savica, Laktec, Zelina, Štakorovec, Vrbovec, Rugvica i Okešinec, zatim preliminarni istražni prostori geotermalne vode Zaprešić i Velika Gorica.

2.3.6. Vodnogospodarski sustavi

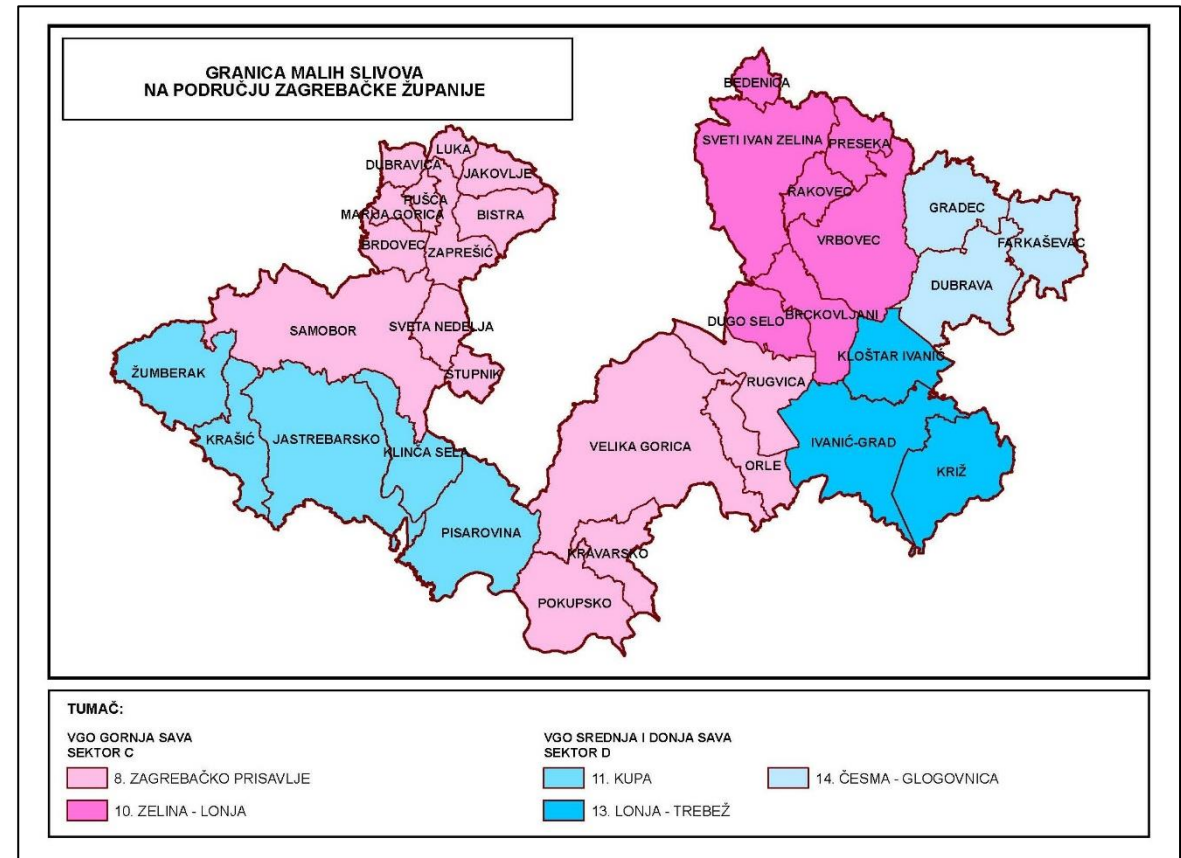
VODNI RESURSI

Prema Zakonu o vodama ("Narodne novine", broj 66/19, 84/21 i 47/23), planski dokumenti čiji je zadatak upravljanje vodama u dužem razdoblju su: Strategija upravljanja vodama, Plan upravljanja vodnim područjima te višegodišnji programi gradnje. U proteklom razdoblju Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 28. lipnja 2023. godine donijela je Odluku o donošenju drugog **Plana upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027. godine** ("Narodne novine", broj 84/23) za sljedeće šestogodišnje razdoblje.

Cilj koji se planira postići Planom upravljanja vodnim područjima je postizanje i očuvanje dobrog stanja voda radi zaštite zdravlja ljudi, zaštite njihove imovine te zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava. Također su doneseni planski dokumenti: **Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine** ("Narodne novine", broj 147/21) i **Višegodišnji program gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine** („Narodne novine“, broj 140/24).

Područje Zagrebačke županije u cijelosti pripada vodnom području rijeke Dunav odnosno području podsliva rijeke Save. Za područje Zagrebačke županije podsliv rijeke Save detaljnije je podijeljen na područja malih slivova:

- Zagrebačko prisavlje,
- Zelina – Lonja,
- Kupa,
- Lonja – Trebež,
- Česma – Glogovnica.



Slika 20: Granica malih slivova na području Zagrebačke županije;

Izvor: Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine”, broj 97/10, 31/13)

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

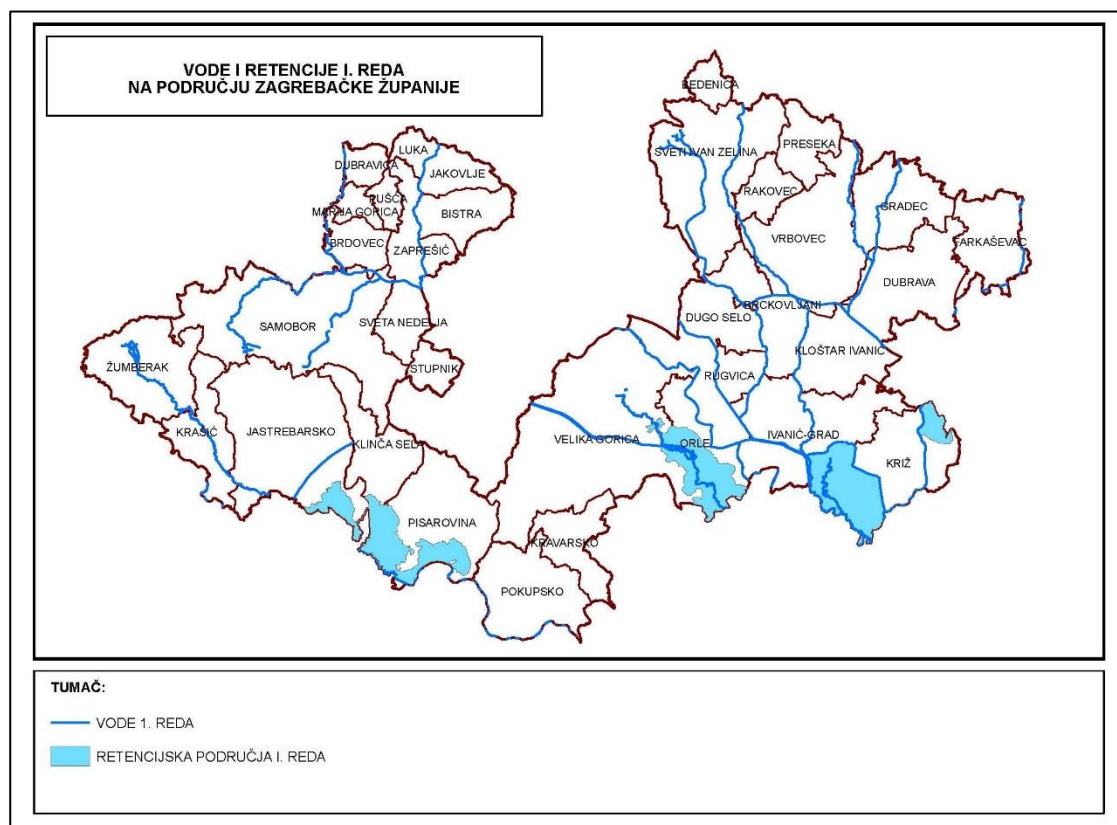
Prikaz podjele na male slivove u Zagrebačkoj županiji, pripadnost grada i općine pojedinom slivu, kao i nadležnost nad pojedinim slivovima, daje se u sljedećoj tablici:

SEKTOR	MALI SLIV	Grad / općina	Nadležnost prema ustrojstvu Hrvatskih voda
C	8. Zagrebačko prisavlje	Samobor, Sveta Nedelja, Velika Gorica, Zaprešić, Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Kravarsko, Luka, Marija Gorica, Orle, Pokupsko, Pušća, Rugvica, Stupnik	VGO za gornju Savu sa sjedištem u Zagrebu
	10. Zelina - Lonja	Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Bedenica, Brckovljani, Preseka, Rakovec	
D	11. Kupa	Jastrebarsko, Klinča Sela, Krašić, Pisarovina i Žumberak	VGO za srednju i donju Savu sa sjedištem u Zagrebu
	13. Lonja - Trebež	Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić, Križ	
	14. Česma - Glogovnica	Dubrava, Farkaševac, Gradec	

Tablica 28: Prikaz malih slivova i sektora u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora ("Narodne novine", broj 97/10, 31/13)

Odlukom o popisu voda I. reda („Narodne novine“, broj 79/10) utvrđen je Popis voda I. reda, koji uključuje međudržavne vode (vodotoci i umjetna vodna tijela), druge veće vode i kanale, prirodna jezera te bujične vode veće snage na području Zagrebačke županije.



Slika 21: Vode i retencije 1. reda na području Zagrebačke županije

Izvor: podaci Hrvatskih voda; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

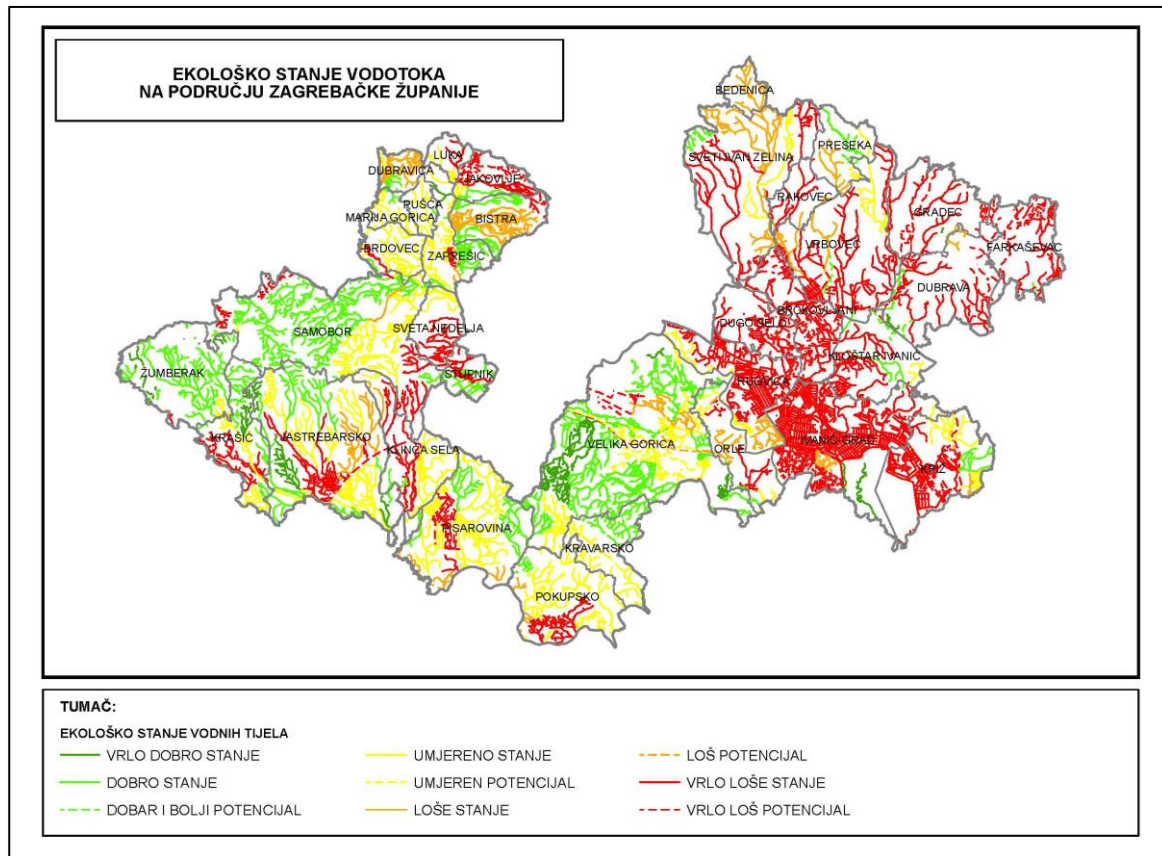
Naziv vodotoka	Duljina (m)	Naziv retencije	Površina (km ²)
Bregana	22,32	Kupčina	59,13
Česma	16,61	Retencija Žutica	57,61
Črnec	32,93	Odransko polje	48,82
Glogovnica	20,58	Jantak	9,93
Gradna	7,82	Inundacija rijeke Česme	0,94
Kanal Lonja-Strug	13,81	Retencija Lonjsko polje	0,77
Kanal Sirota	3,41	Kupa - Kupa	0,16
Krapina	19,17	Ukupno retencije (km²)	177,35
Kupa	12,49		
Kupčina	33,31		
Lateralni kanal Črnec	6,1		
Lateralni kanal Deanovac	5,01		
Lateralni kanal DeanovEc Križ	10,93		
Lateralni kanal Odra	9,99		
Lonja	63,93		
Lonja Trebež	1,25		
Lonjica	11,52		
Mala rijeka	3,2		
Odra	24,59		
Oteretni kanal Kupa-Kupa	1,62		
Oteretni kanal Sava-Odra	20,24		
Rudarska Gradna	7,65		
Sabirni Kanal	9,4		
Sava	47,47		
Spojini kanal Zelina-Lonja-Glogovnica	18,04		
Sutla	8,5		
Velika rijeka	3,73		
Velika rijeka (Česma)	5,16		
Zelina	37,62		
Ukupno vodotoci (km)	478,4		

Tablica 29: Vode 1. reda (vodotoci i retencije) na području Zagrebačke županije;

Izvor: podaci Hrvatskih voda, 2024.

Planom upravljanja vodnim područjima 2022. – 2027. godine utvrđeno je **stanje voda** na razini vodnih tijela koja predstavljaju osnovne jedinice za analizu kakvoće na području Zagrebačke županije i to za površinske vode - vodotoci i stajačice (jezera, ribnjaci i dr.) i podzemne vode. Podaci i analize pokazatelja stanja voda ukazuju na činjenicu da su vodni resursi izloženi utjecaju ljudskih aktivnosti.

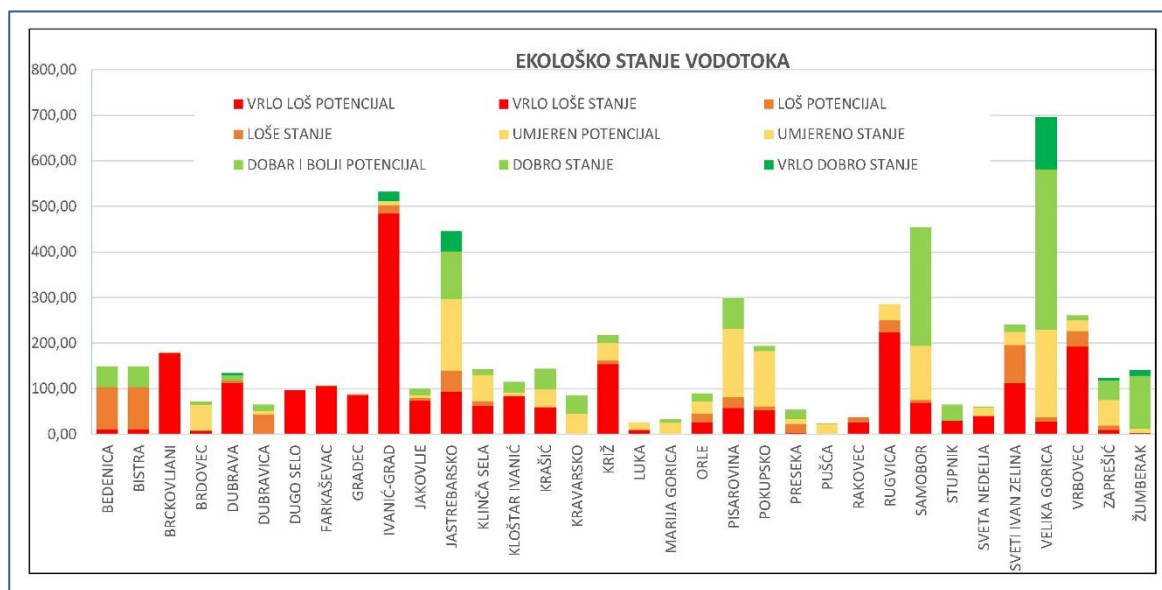
Stanje površinske vode je općeniti pojam koji označava stanje tijela površinske vode određeno njezinim ekološkim i kemijskim stanjem dok je **stanje tijela podzemne vode** određeno njezinim količinskim i kemijskim stanjem.



Slika 22: Ekološko stanje površinskih voda na području Zagrebačke županije;

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2022.-2027.; Hrvatske vode;

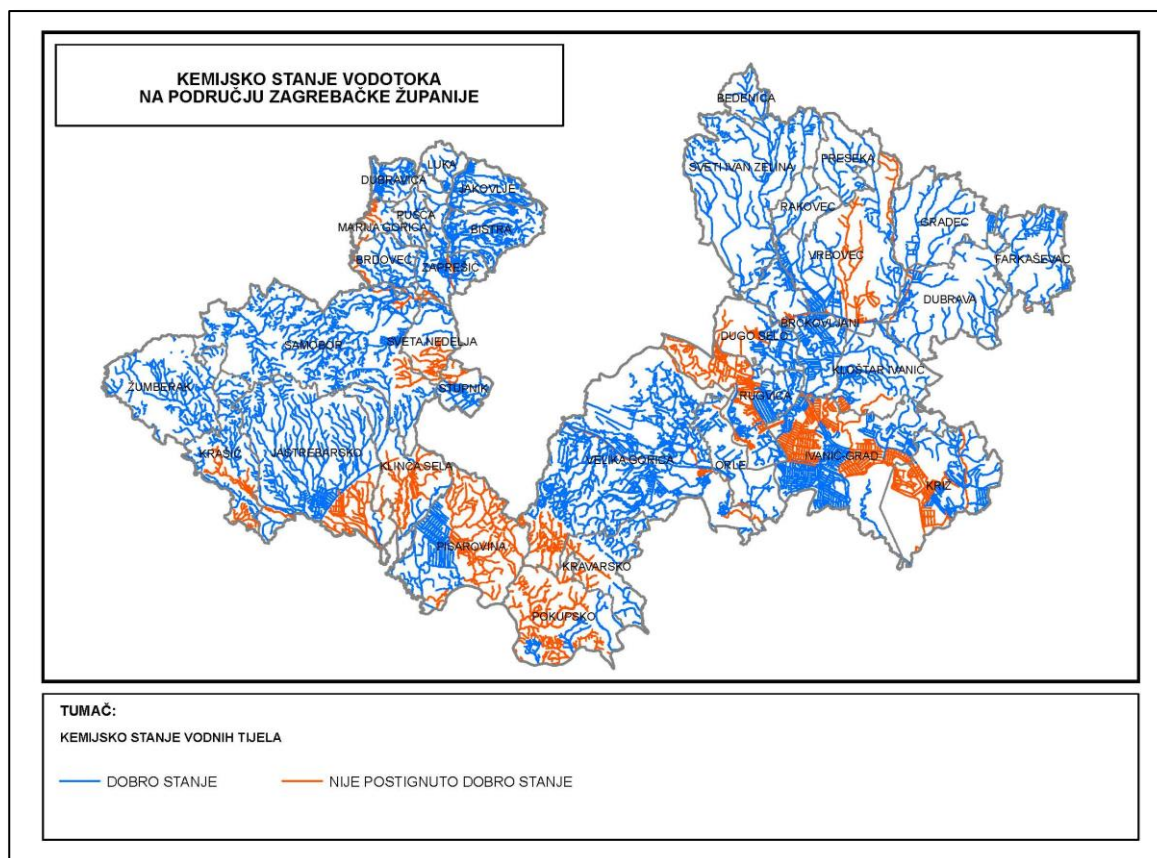
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



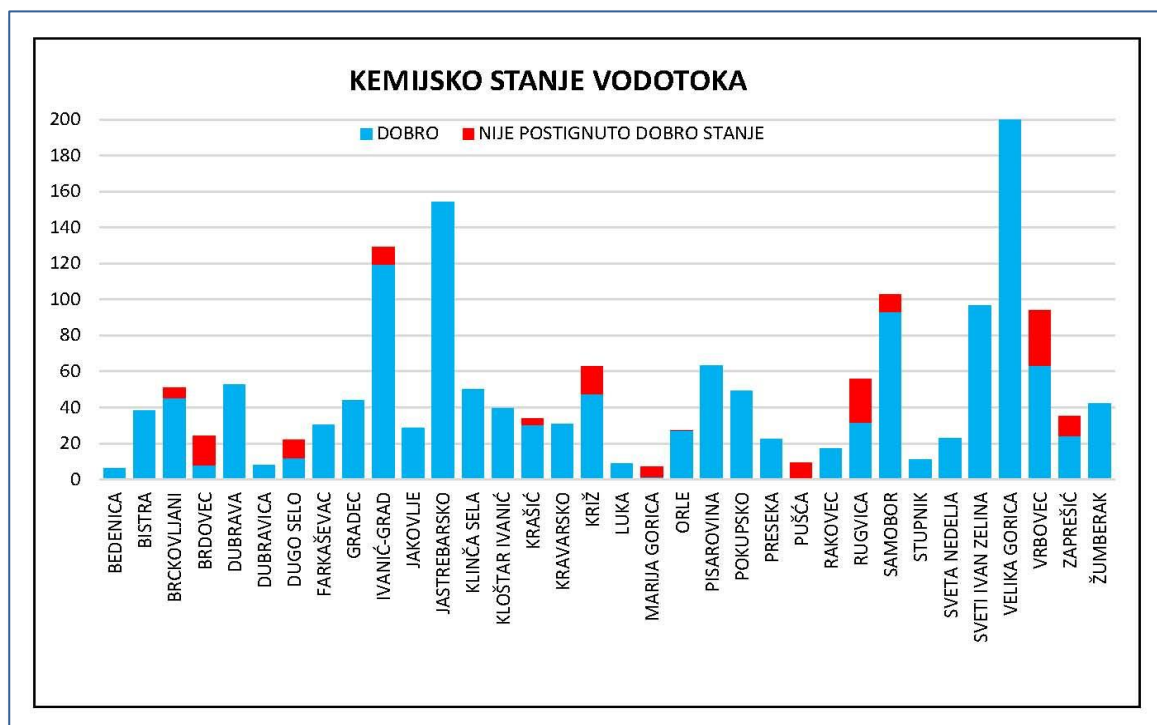
Grafikon 23: Ekološko stanje prema duljini vodotoka na području Zagrebačke županije;

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima do 2027.; Hrvatske vode;

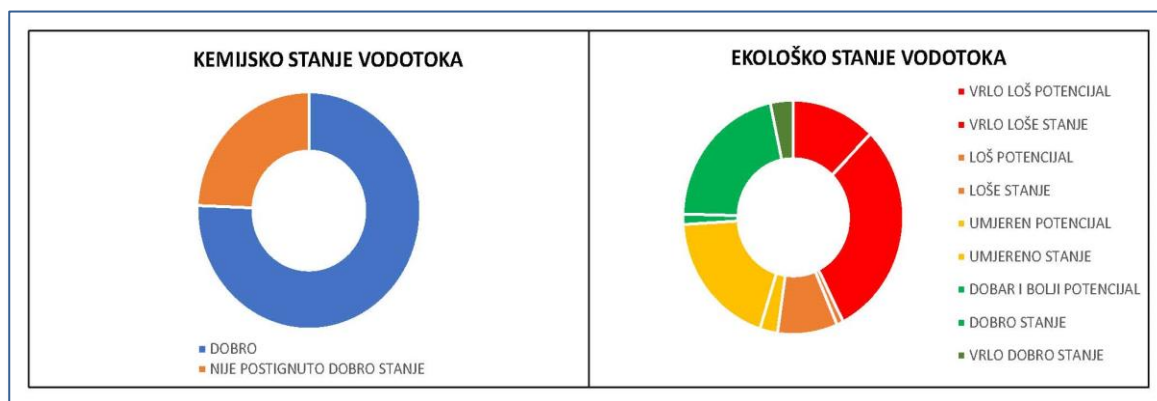
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 24.: Kemijsko stanje površinskih voda na području Zagrebačke županije;
Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027., Hrvatske vode;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Grafikon 25: Kemijsko stanje prema duljini vodotoka na području Zagrebačke županije;
Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027., Hrvatske vode;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Grafikon 23: Ekološko i kemijsko stanje prema duljini vodotoka na području Zagrebačke županije;

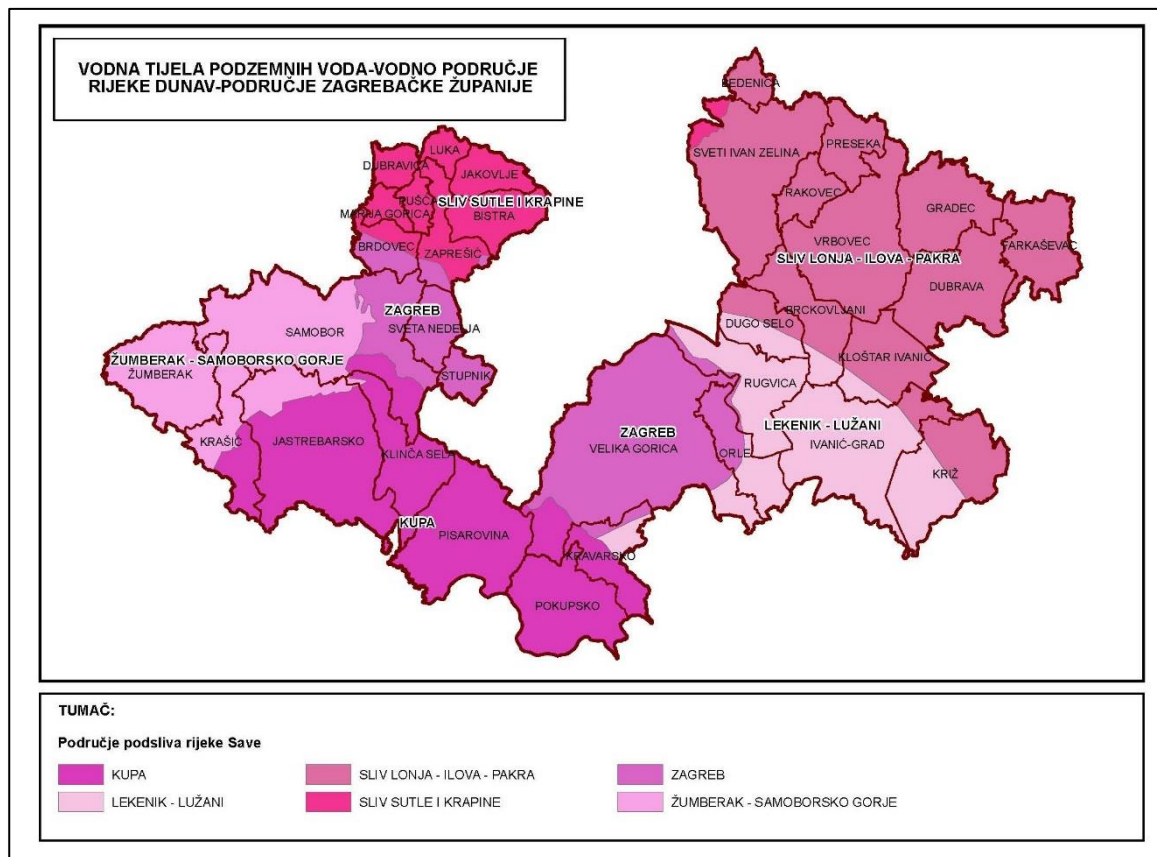
Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima do 2027., Hrvatske vode;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Sukladno važećem Planu upravljanja vodnim područjima 2022.-2027. godine, područje Zagrebačke županije podijeljeno je na ukupno 6 grupa vodnih tijela podzemne vode i to:

- CSGI_24 sliv Sutle i Krapine,
- CSGN_25 sliv Lonja-Ilova-Pakra,
- CSGI_27 Zagreb,
- CSGI_28 Lekenik–Lužani,
- CSGI_30 Žumberak – Samoborsko gorje,
- CSGI_31 sliv Kupa.

Prema dostavljenim podacima Hrvatskih voda, stanje tijela podzemne vode za područje Zagrebačke županije odnosno za svih 6 vodnih tijela ocijenjeno je kao ukupno „dobro“ stanje, a određeno je također „dobro“ kemijsko stanje te „dobro“ količinsko stanje.



Slika 26: Vodna tijela podzemnih voda – vodno područje rijeke Dunav - području Zagrebačke županije;

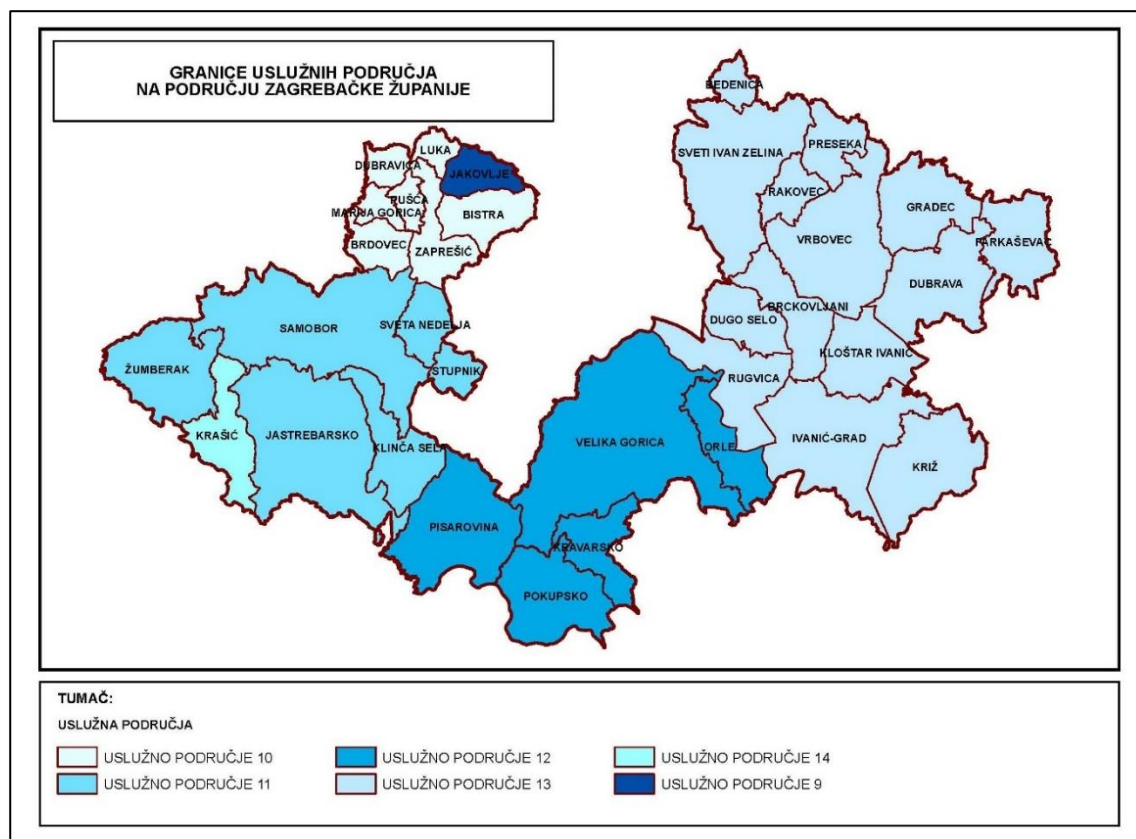
Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2022.- 2027. godine, Hrvatske vode;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Zakonom o vodama definirano je ranjivo područje odnosno područje koje otjecanjem i procjeđivanjem može pridonijeti povećanju onečišćenja voda, koje su onečišćene ili im prijeti onečišćenje nitratima te koje su eutrofične ili podložne eutrofikaciji.

Sastavni dio Plana upravljanja vodnim područjima je i Registar zaštićenih područja kojeg su izradile Hrvatske vode. Zaštićena područja su područja gdje je radi zaštite voda i vodnoga okoliša potrebno provesti dodatne mjere zaštite, kao npr. površinske i podzemne vode za ljudsku potrošnju, područja pogodna za zaštitu gospodarski značajnih vodenih organizama, područja za kupanje i rekreaciju, područja podložna eutrofikaciji i područja ranjiva na nitrata, područja namijenjena zaštiti staništa ili vrsta gdje je održavanje ili poboljšanje stanja voda bitan element njihove zaštite.

Uredbom o uslužnim područjima („Narodne novine“ broj 70/23), kojom su određene granice uslužnih područja, započela je reorganizacija komunalnog sektora. Ovom Uredbom određeno je ukupno 41 uslužno područje na području Republike Hrvatske. Za područje Zagrebačke županije određena su uslužna područja 9, 10, 11, 12, 13, i 14.



Slika 27: Granice uslužnih područja na području Zagrebačke županije;

Izvor: Uredba o uslužnim područjima („Narodne novine“ broj 70/23);

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

KORIŠTENJE VODA ZA JAVNU VODOOPSKRBU

Na području Zagrebačke županije korištenje voda za javnu vodoopskrbu provodi se zahvaćanjem i crpljenjem podzemnih voda putem izvorišta:

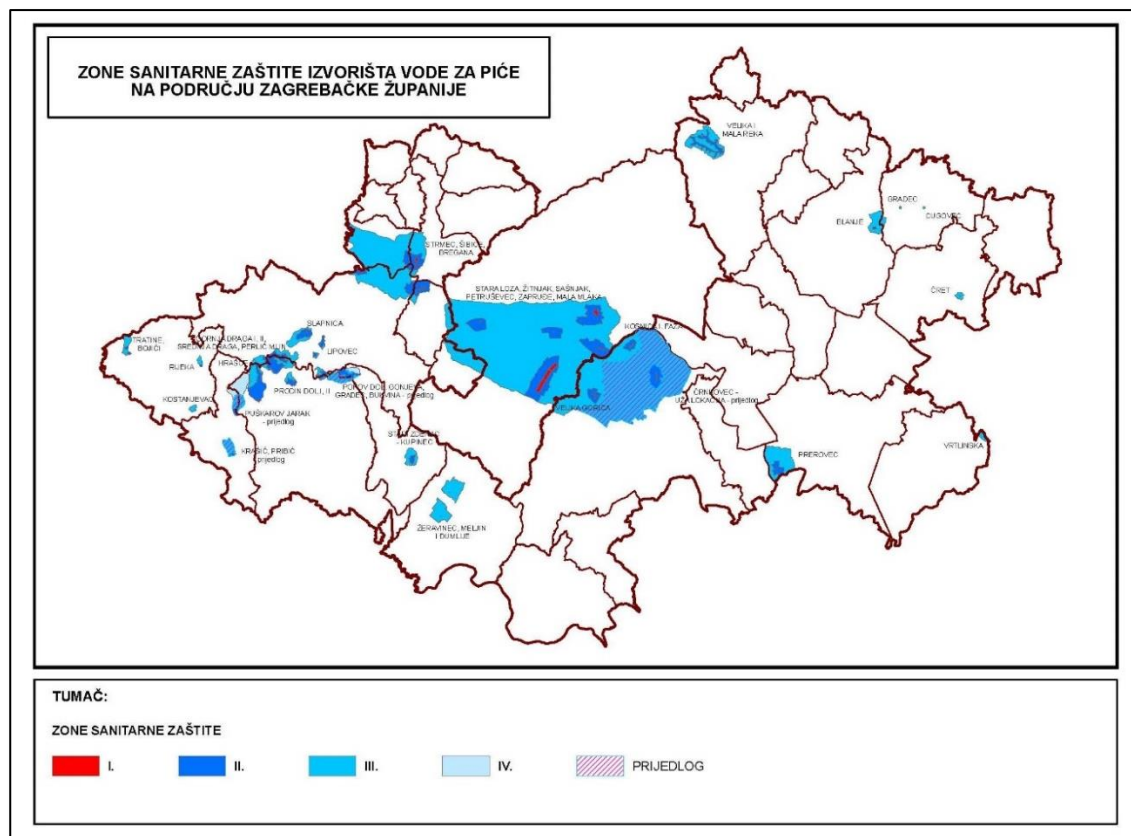
1. Izvorišta za koje su zone sanitarne zaštite utvrđene Odlukama o zaštiti izvorišta:
 - a) Iz vodonosnika s međuzrnskom poroznosti smještenim na većinskom dijelu površine Zagrebačke županije,
 - b) Iz vodonosnika s pukotinskom i pukotinsko-kavernoznom poroznosti, smještenim na području Žumberka i Samoborskog gorja,
2. Potencijalno vodozaštitno područje Črnkovec – područje rezervirano za razvoj izvorišta,
3. Prostor rezerviran za I. zonu sanitarne zaštite.

Zakonom o vodama („Narodne novine“, broj 66/19, 84/21 i 47/23) propisano je da područje na kojem se nalazi izvorište ili drugo ležište vode koje se koristi ili je rezervirano za javnu vodoopskrbu, kao i područje na kojem se za iste potrebe zahvaća voda iz rijeka, jezera, akumulacija i sl., mora biti zaštićeno od namjernog ili slučajnog onečišćenja i od drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost voda ili na njezinu izdašnost (zone sanitarne zaštite).

Evidentirane zone sanitarne zaštite (donesene ili prijedlog) obuhvaćaju ukupno 220,75 km², odnosno 7,21% ukupne površine Zagrebačke županije. Najveći dio vodozaštitnih zona zauzima III. zona sanitarne zaštite (zona ograničenja i zaštite) na koju otpada 85,66% ukupne površine zona sanitarne zaštite na području Zagrebačke županije.

Izvorište	I zona (km ²)	II zona (km ²)	III zona (km ²)
Šibice	0,220	3,370	43,840
Bregana	0,120	0,720	
Strmec	0,130	3,360	
Velika Gorica	0,080	1,540	16,600
Slapnica i Lipovec	0,020	1,860	2,450
Blanje	0,070	0,540	3,520
Velika i Mala Reka	0,080	2,360	4,270
Kosnica I. faza	0,090	1,090	6,710
Stara Loza, Sašnjak, Žitnjak, Petruševac, Zaprude i Mala Mlaka	0,000	0,000	9,220
Črnkovec – uža lokacija	0,100	3,040	65,080
Kosnica-istok	0,050	0,000	0,000
Prerovec	0,015	1,283	8,030
Prodin dol I, Prodin dol II	0,009	0,546	0,668
Gornja Draga I, Gornja Draga II, Srednja Draga, Perlić Mlin	0,021	3,537	4,318
Sopote I, Sopote II, Sopote III	0,008	0,601	0,610
Hrašće	0,040	3,652	2,530
Stari Zdenac - Kupinec	0,001	0,435	1,714
Vrtlinska	0,008	0,086	0,615
Rijeka, Kostanjevac, Bojići i Tratine	0,003	0,224	2,275
Gradec	0,000	0,000	0,058
Cugovec	0,000	0,000	0,050
Čret	0,013	1,013	3,256
Žeravinec, Meljin i Đumlije	0,004	0,000	7,490
Popov Dol, Gonjeva, Gradec, Bukvina	0,002	1,233	2,338
Krašić, Pribić, Puškarov Jarak	0,011	0,599	3,461
UKUPNO (km²)	1,095	30,550	189,103

Tablica 30: Prikaz površina evidentiranih zona sanitarne zaštite koje se u cijelosti ili djelomično nalaze na području Zagrebačke županije; Izvor: Hrvatske vode i dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 28: Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na području Zagrebačke županije; Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije; Hrvatske vode; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Evidentirane zone sanitarne zaštite koje se u cijelosti ili samo djelomično nalaze na području Zagrebačke županije prikazuju se u sljedećoj tablici:

Naziv crpilišta	Odluka o zonama sanitarne zaštite	God.	Grad/općina	Aktivnosti
Temeljem Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće ("Narodne novine", broj 55/02)				
Prerovec	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta Prerovec („Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada“, broj 12/07)	2007.	Ivanić-Grad	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Prodin dol I, Prodin dol II	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta "Prodin dol I" i "Prodin dol II" ("Službeni vjesnik Grada Jastrebarskog", broj 9/08)	2008.	Jastrebarsko	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Velika i Mala Reka (Biškupečka Zelina) kapacitet: 43 l/s	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta pitke vode „Velika i Mala Reka“ („Službeno glasilo Grada Svetog Ivana Zeline“, broj 9/08)	2008.	Sveti Ivan Zelina	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite (NN 66/11 i 47/13), Program mjera: nema
Gornja Draga I, Gornja Draga II, Srednja Draga, Perlič Mlin	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Gornja Draga I“, „Gornja Draga II“, „Srednja Draga“ i „Perlič Mlin“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/09)	2009.	Jastrebarsko, Samobor	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Sopote I, Sopote II, Sopote III	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Sopote I“, „Sopote II“ i „Sopote III“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/09)	2009.	Jastrebarsko, Samobor	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Hrašće	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Hrašće“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/09)	2009.	Jastrebarsko, Samobor	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Stari Zdenac - Kupinec	Odluka o zonama sanitarne zaštite crpilišta "Stari Zdenac" - Kupinec („Glasnik Zagrebačke županije“, 8/09)	2009.	Klinča Sela	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite (NN 66/11 i 47/13)
Vrtlinska	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta Vrtlinska („Županijski glasnik“ službeno glasilo Bjelovarsko-bilogorske županije broj 5/10) Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o zonama sanitarne zaštite izvorišta Vrtlinska („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 10/11)	2010.	Križ, Bjelovarsko-bilogorska županija	Postojeću Odluku potrebno je novelirati sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite (NN 66/11 i 47/13)
		2011.		
Temeljem Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta ("Narodne novine", broj 66/11 i 47/13)				
Stara Loza, Sašnjak, Žitnjak, Petruševac, Zapruđe, Mala Mlaka kapacitet: Sašnjak 750 l/s Žitnjak 50 l/s Petruševac 1500 l/s Zapruđe 290 l/s Mala Mlaka 1000 l/s	Odluka o zaštiti izvorišta Stara Loza, Sašnjak, Žitnjak, Petruševac, Zapruđe i Mala Mlaka ("Službeni glasnik Grada Zagreba", broj 21/14 i 12/16) Zaključak o Sklapanju Sporazuma o primjeni Odluke o zaštiti izvorišta Stara Loza, Sašnjak, Žitnjak, Petruševac, Zapruđe i Mala Mlaka na području Zagrebačke županije („Službeni glasnik Zagrebačke županije“, broj 21/15)	2014. 2015.	Zagreb, III. zona sanitarne zaštite je dio Svete Nedelje i Stupnika	Program mjera sanacije unutar zona sanitarne zaštite izvorišta za postojeće građevine i postojeće djelatnosti donesen je 2016. godine i sastavni je dio Odluke.
Rijeka, Kostanjevac, Bojići i Tratine	Odluka o zaštiti izvorišta Rijeka, Kostanjevac, Bojići i Tratine („Glasnik Zagrebačke županije“, br. 20/14)	2014.	Žumberak	
Šibice, Strmec, Bregana kapacitet:	Odluka o zaštiti izvorišta Strmec, Šibice i Bregana („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/15)	2015.	Brdovec, Zaprešić,	Program mjera sanacije unutar zona sanitarne zaštite izvorišta za postojeće građevine i postojeće djelatnosti (Glasnik Zagrebačke županije br. 45/17).

Izvešće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2021. - 2024.

Strmec 580 l/s; Šibice 450 l/s; Bregana 50 l/s.			Sveta Nedelja, Samobor	
Slapnica, Lipovec kapacitet: 80 l/s	Odluka o zaštiti izvorišta Slapnica i Lipovec („Službene vijesti Grada Samobora“, broj 5/15)	2015.	Samobor	
Gradec	Odluka o zaštiti izvorišta „Gradec“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 8/17)	2017.	Gradec	
Cugovec	Odluka o zaštiti izvorišta „Cugovec“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 8/17)	2017.	Gradec	
Blanje Kapacitet: 12 l/s	Odluka o zaštiti izvorišta „Blanje“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 13/17)	2017.	Vrbovec	
Čret	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Čret“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 9/17)	2017.	Dubrava	
Žeravinec, Meljin i Đumlije	Odluka o zaštiti izvorišta Žeravinec, Meljin i Đumlije („Službene novine Općine Pisarovina“ broj 12/18)	2018.	Pisarovina	
Kosnica I. faza kapacitet 300 l/s	Odluka o zaštiti izvorišta Kosnica I. faza („Službeni glasnik Grada Velike Gorice“ broj 4/23)	2023.	Velika Gorica	
Kosnica II. faza Kapacitet 900 l/s	Daljnji razvoj izvorišta na lokaciji Kosnica I. faza			
Kosnica III. faza Kapacitet 400- 600 l/s	Daljnji razvoj izvorišta na lokaciji Kosnica I. faza – preduvjet izgradnja HE Drenje			
Velika Gorica kapacitet 858 l/s	Odluka o zaštiti izvorišta Velika Gorica („Službeni glasnik Grada Velike Gorice“ broj 4/23)	2023.	Velika Gorica	
Prijedlog Odluke o zonama sanitarne zaštite izvorišta – temeljem Elaborata o zonama sanitarne zaštite				
Popov Dol, Gonjeva, Gradec, Bukvina	Prijedlog Odluke o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Popov Dol“, „Gonjeva“, „Gradec“ i „Bukvina“ temeljem Elaborata „Izvorišta Popov Dol, Gonjeva, Gradec i Bukvina – Karbonatni masiv Plešivice“	2007.	Klinča Sela, Jastrebarsko Samobor	
Krašić, Pribić, Puškarov Jarak	Prijedlog Odluke o zaštiti izvorišta Krašić, Pribić i Puškarov Jarak temeljem Elaborata s prijedlogom zona sanitarne zaštite crpilišta Krašić i Pribić – Puškarov Jarak (Rudarsko-geološko- naftni fakultet, 2013.)	2013.	Krašić, Jastrebarsko	
Črnkovec – uža lokacija Područje rezervirano za razvoj izvorišta kapacitet 1200 l/s	Prijedlog Odluke o zonama sanitarne zaštite vodocrpilišta Črnkovec – uža lokacija temeljem Elaborata o zonama sanitarne zaštite Potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec – uža lokacija (Rudarsko-geološko-naftni fakultet, 2015.)	2015.	Velika Gorica	Na Elaborat o zonama sanitarne zaštite potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec – uža lokacija dano pozitivno mišljenje Hrvatskih voda. Mjere i ograničenja u prostoru treba uskладiti s ponašanjima i postupanjima u prostoru u skladu s Pravilnikom o zonama sanitarne zaštite.
Kosnica – Istok Kapacitet 600 l/s				Mjere i ograničenja u prostoru treba uskладiti s ponašanjima i postupanjima u prostoru u skladu s Pravilnikom o zonama sanitarne zaštite.

Tablica 31: Prikaz evidentiranih zona sanitarne zaštite koje se u cijelosti ili djelomično nalaze na području Zagrebačke županije;
Izvor: Hrvatske vode i dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Tijekom 2024. godine pušteno je u rad vodocrpilište Kosnica I. faza kojim se opskrbljuje područje Zagrebačke županije-istok a kojim upravlja isporučitelj vodne usluge Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije. Izgradnja novog vodocrpilišta Kosnica kapaciteta $Q \approx 450$ l/s započela je početkom 2020. godine, a radovi su uključivali gradnju vodocrpilišta sa svim pratećim objektima. Vodocrpilište Kosnica je glavno crpilište Regionalnog vodoopskrbnog sustava Zagrebačke županije – Zagreb Istok, a za potrebe spajanja crpilišta sa

ZAŠTITA VODA

Zaštita voda provodi se na temelju Zakona o vodama i niza ostalih propisa iz područja zaštite voda od onečišćenja, uz uvažavanje i drugih zakona, propisa i dokumenata, kao i potpisanih međunarodnih sporazuma. Poslovi zaštite voda namjenski se financiraju iz naknade za zaštitu voda, koja se plaća prema količini ispuštene otpadne vode i stupnju utjecaja na pogoršanje kakvoće i uporabljivosti vode. Jedna od najdjelotvornijih mjera zaštite vode jest ekonomska mjera, odnosno primjena načela „onečišćivač plaća“. Temeljem Zakona o vodama i posebnih propisa određena su zaštićena područja na kojima je radi zaštite voda i vodnog okoliša potrebno provesti dodatne mjere zaštite voda.

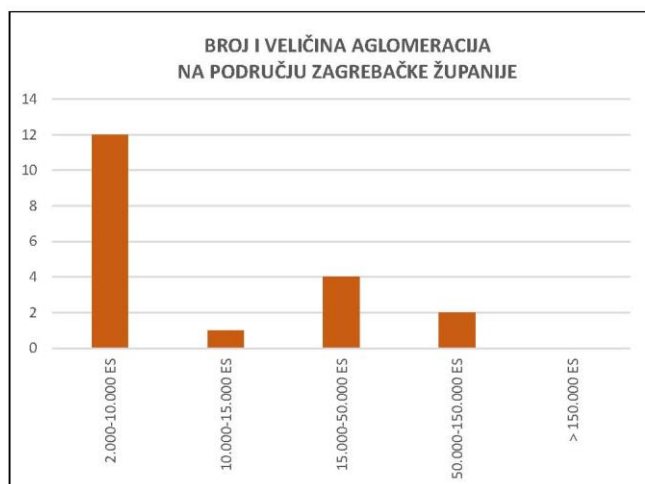
Sukladno Zakonu o vodama za svako vodno tijelo (površinskih i podzemnih voda) pojedinačno se donosi ocjena njegova stanja i razvrstava se u odgovarajuću kategoriju na temelju monitoringa te se uz analizu utjecaja procjenjuje rizik da određeno vodno tijelo neće postići ciljeve zaštite vodnog okoliša odnosno da neće zadržati stanje sukladno ciljevima zaštite vodnog okoliša.

Aglomeracija je područje na kojem su stanovništvo i gospodarske djelatnosti dovoljno koncentrirani da se komunalne otpadne vode mogu prikupljati i odvoditi do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda ili do krajnje točke ispuštanja u prijemnik. Republika Hrvatska je odabrala koncept koji podrazumijeva da se područje jedne aglomeracije opslužuje s jednim sustavom za prikupljanje i jednim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda.

R.br.	Aglomeracija	Vrsta prijemnika	Naziv prijemnika	Ukupno opterećenje (ES)
1.	Velika Gorica	vodotok	Sava	65.191
2.	Zaprešić	vodotok	Sava	53.602
3.	Samobor	vodotok	Rakovica	31.894
4.	Rugvica	vodotok	Sava	23.478
5.	Ivanić-Grad	vodotok	Lonja	17.368
6.	Vrbovec	vodotok	Luka - Lonja	16.699
7.	Jastrebarsko	vodotok	Sabirni kanal	12.599
8.	Sveti Ivan Zelina	vodotok	Lonja	8.125
9.	Brckovljani	vodotok	Nova Zelina	4.452
10.	Križ - Novoselec	vodotok	Česma	4.185
11.	Donja Zdenčina	vodotok	Brebernica	4.055
12.	Jakovlje	vodotok	Kupinje	3.930
13.	Mala Buna	vodotok	Buna	3.377
14.	Polonje	vodotok	Lonja	3.082
15.	Paukovec	vodotok	Zelina	2.799
16.	Dubrava	vodotok	Ograđenka	2.634
17.	Lipovec Lonjski	vodotok	Lonja	2.441
18.	Gradec	vodotok	Glogovnica	2.364
19.	Gudci	vodotok	Peščenjak	2.002

Tablica 32: Popis aglomeracija većih od 2.000 ES na području Zagrebačke županije;

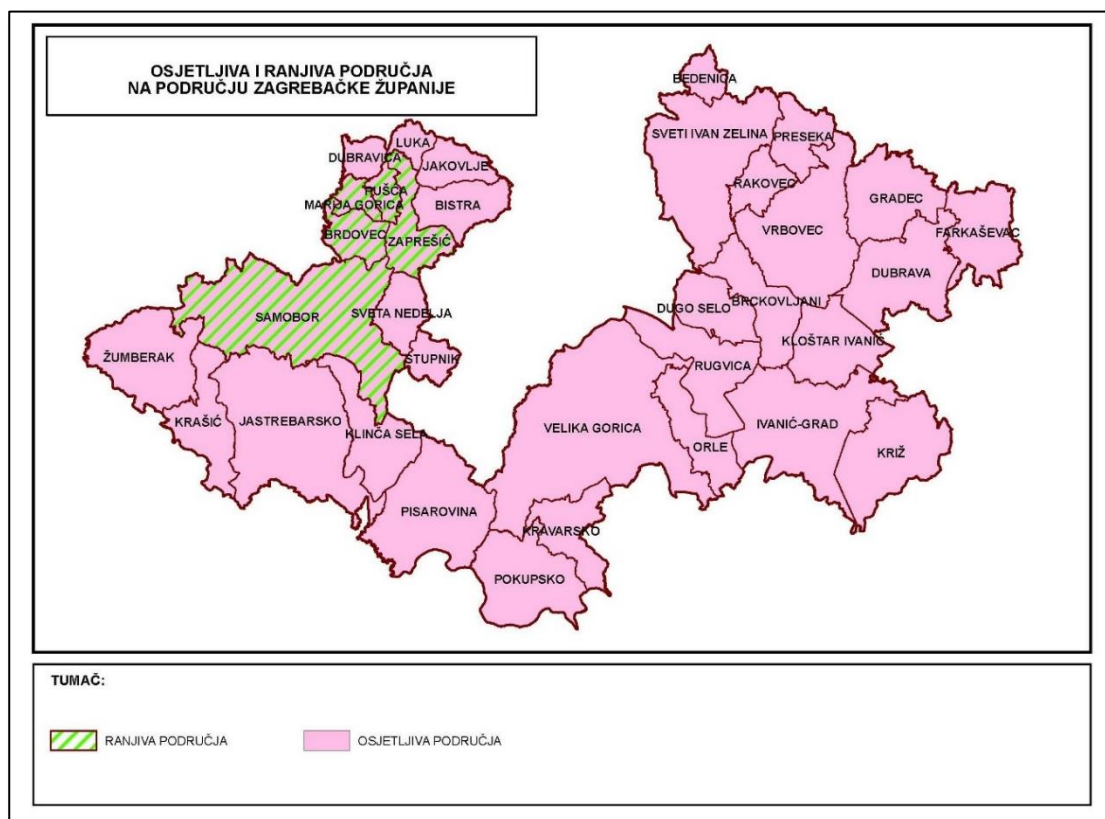
Izvor: Višegodišnji program građenja komunalnih vodnih građevina do 2030. godine („Narodne novine“, broj 147/21).



Grafikon 24: Broj i veličina aglomeracije na području Zagrebačke županije;

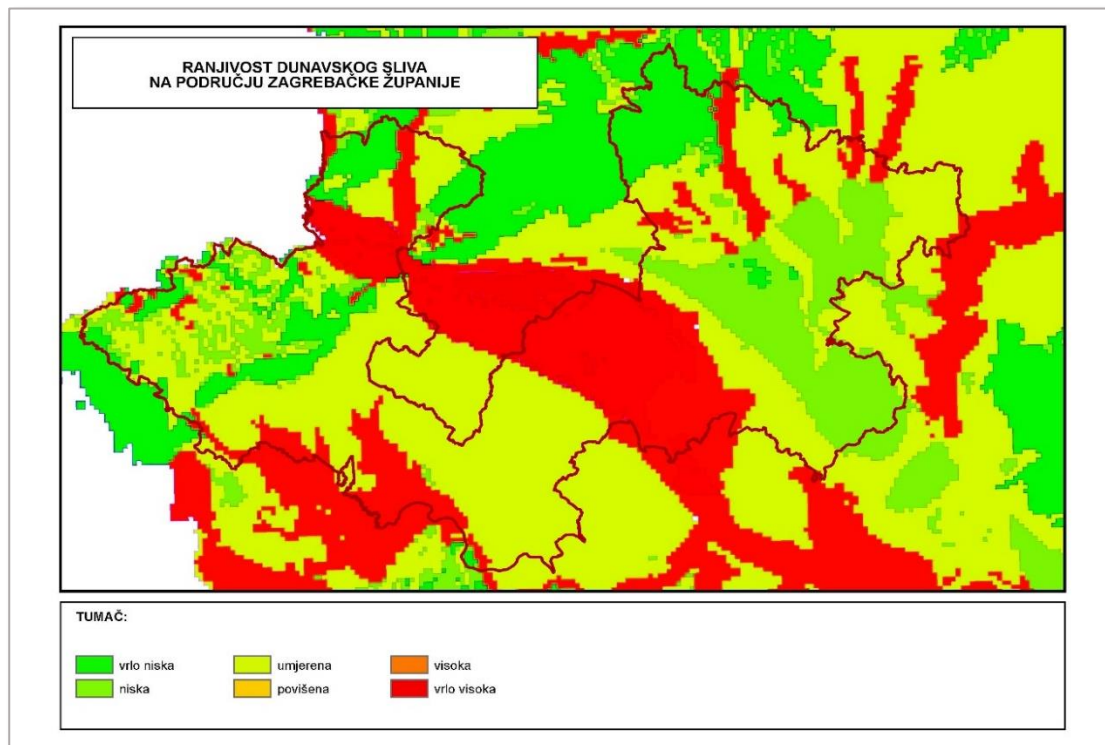
Izvor: Višegodišnji program građenja komunalnih vodnih građevina („Narodne novine“, broj 147/21), obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

U skladu s Odlukom o određivanju osjetljivih područja ("Narodne novine", broj 79/22), vodno područje rijeke Dunav, odnosno cjelokupno područje Zagrebačke županije određeno je kao sliv osjetljivog područja. Osjetljiva područja su područja na kojima je zbog postizanja ciljeva kakvoće voda potrebno provesti višu razinu ili viši stupanj pročišćavanja komunalnih otpadnih voda od propisanog Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (II. ili III. stupanj pročišćavanja otpadnih voda ovisno o veličini aglomeracije).



Slika 30: Osjetljiva i ranjiva područja na području Zagrebačke županije;

Izvor: Odluka o određivanju osjetljivih područja („Narodne novine“, broj 79/22) i Odluka o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 130/12); GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 31: Ranjivost Dunavskog sliva na području Zagrebačke županije

Izvor: podaci Hrvatskih voda, Vodnogospodarski odjel za gornju Savu, 2024.

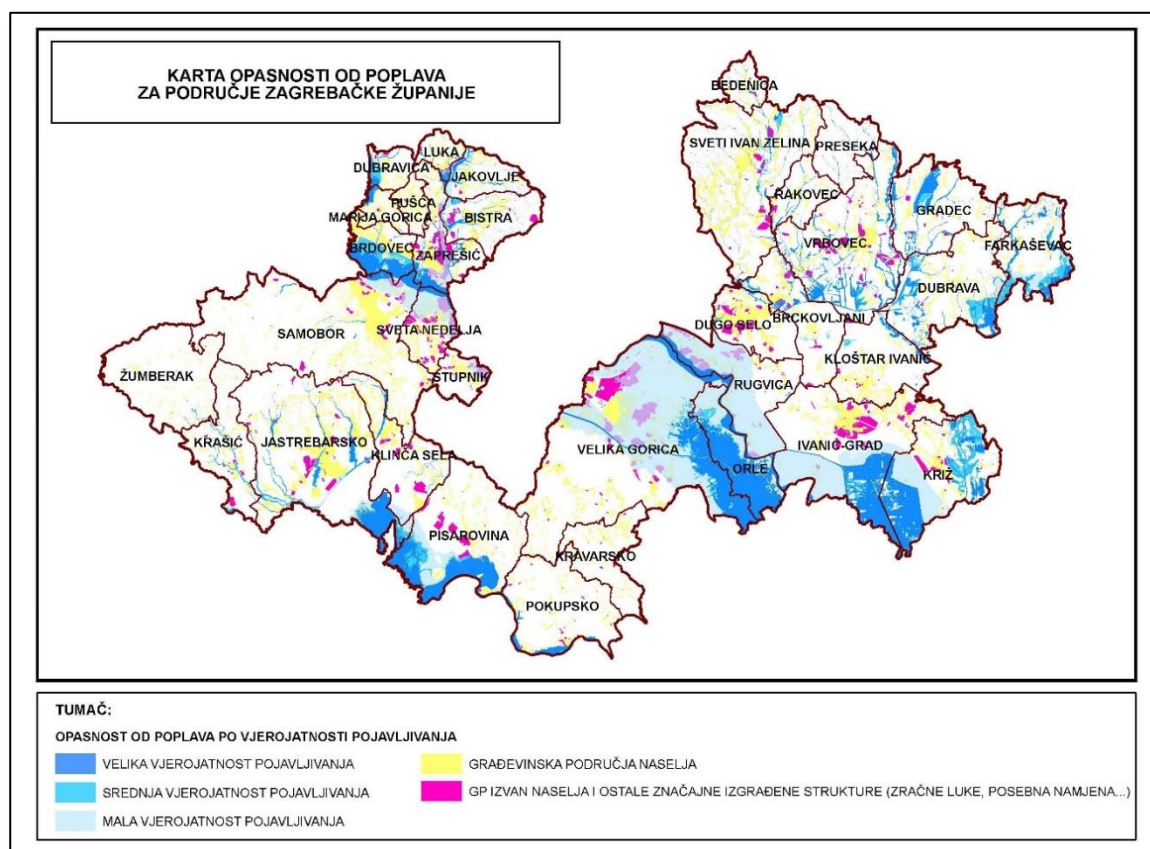
Područja ranjiva na nitratre (ranjiva područja) proglašena su na slivovima vodnih tijela opterećenih nitratima poljoprivrednog porijekla. Odlukom o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 130/12) određene su općine i gradovi na području Zagrebačke županije koje se nalaze unutar ranjivih područja, a to su: gradovi Samobor, Zaprešić te općine Brdovec, Pušća i Marija Gorica. Na površini određenoj kao ranjivo područje potrebno je provesti pojačane mjere zaštite površinskih i podzemnih voda od onečišćenja nitratima poljoprivrednog porijekla.

U skladu sa zakonskom regulativom Odlukom o odvodnji otpadnih voda za pojedinu općinu ili grad ili aglomeraciju definira se način odvodnje i lokacije ispuštanja otpadnih voda, obaveza priključenja na sustav javne odvodnje otpadnih voda te uvjeti i način ispuštanja otpadnih voda na područjima na kojima nije izgrađen sustav odvodnje.

ZAŠTITA OD POPLAVA

Sastavni dio Plana upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027. godinu („Narodne novine“, broj 84/2023) je i **Plan upravljanja rizicima od poplava** koji sadrži ciljeve za upravljanjem rizicima od poplava, mjere za ostvarenje tih ciljeva, uključujući preventivne mjere, zaštitu, pripravnost, prognozu poplava i sustave za obavješćivanje i upozoravanje. Osnovu za izradu Plana upravljanja rizicima od poplava čine **karte prethodne procjene rizika od poplave, karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava**, objavljene na mrežnoj stranici Hrvatskih voda u WebGIS preglednicima

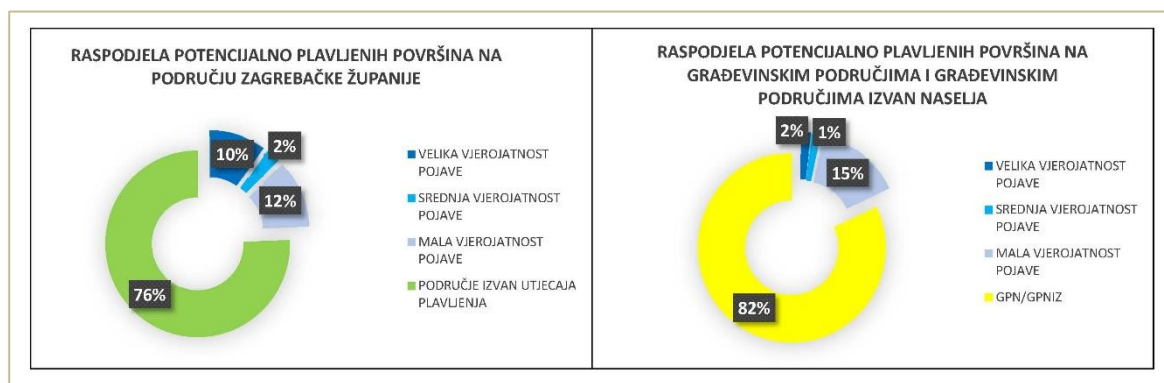
Karte opasnosti od poplava prokazuju tri poplavna scenarija određena kao područja sa potencijalno značajnim rizicima od poplava: poplave velike, srednje (povratno razdoblje 100 godina) i male vjerojatnosti pojavljivanja (poplave uslijed mogućih rušenja nasipa na većim vodotocima te rušenja visokih brana- umjetne poplave).



Slika 32: Karta opasnosti od poplava za područje Zagrebačke županije;

Izvor: podaci Hrvatskih voda,

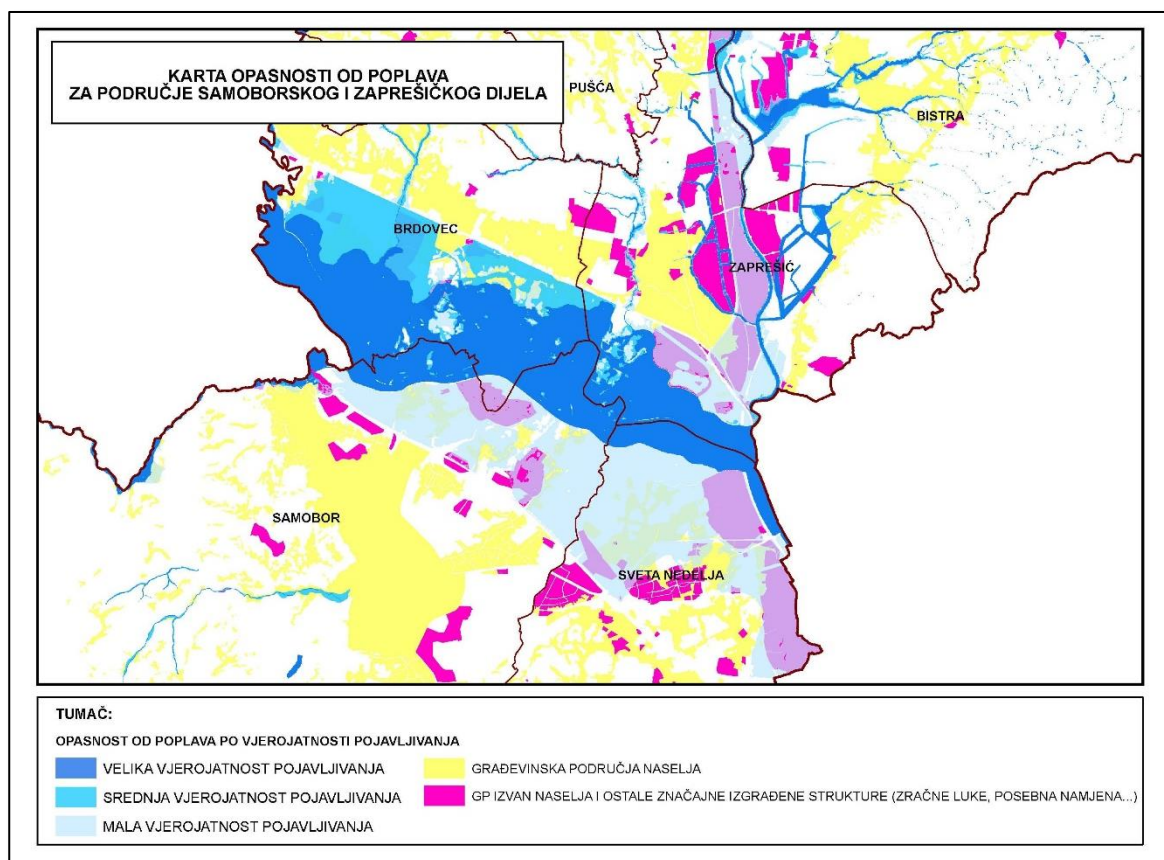
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Grafikon 25: Raspodjela potencijalno plavljenih površina Zagrebačke županije;

Izvor: podaci Hrvatskih voda, <http://korp.voda.hr/>;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 33: Karta opasnosti od poplava za područje samoborskog i zapreškog dijela;

Izvor: podaci Hrvatskih voda;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Na slivu Save je od velikih voda Save primjereno zaštićen samo grad Zagreb koji je, prema procjenama, siguran od 1000-godišnjih velikih voda. Ostala područja uz Savu uglavnom su nedovoljno zaštićena. Uzvodno od Zagreba prema slovenskoj granici obrambeni nasipi samo su dijelom izgrađeni, pa su niski dijelovi šire zapreške i samoborske regije ugroženi od poplava. Nizvodno od Zagreba, mnoga područja uz Savu imaju nižu razinu sigurnosti od potrebne, jer je zaštitni sustav Srednjeg posavlja nedovršen, a postojeći obrambeni nasipi na mnogim su mjestima nedovoljno visoki za zaštitu od ekstremnih velikih voda koje se javljaju u posljednje vrijeme.

Hrvatske vode pokrenule su brojne aktivnosti na području Zagrebačke županije u skladu s Planom upravljanja vodama za 2024. godinu od kojih izdvajamo najznačajnije:

- Tijekom 2022. godine izgrađen je transverzalni nasip od desnog savskog nasipa kod sela Suša do lijevog nasipa odteretnog kanala Odra duljine 6.825 m na južnom dijelu općine Orle. Izgradnjom transverzalnog nasipa ostvarena je potrebna zaštita naseljenih i poljoprivrednih područja desnog savskog zaobalja koja se nalaze pod utjecajem uspornih voda retencije Odransko polje, a koja su u

dosadašnjim uvjetima bila izložena povremenim poplavama (Čička Poljana na području grada Velika Gorica, odnosno Ruča i Suša na području Općine Orle),

- Projekt rekonstrukcije lijevoobalnih savskih nasipa između Hrušćice i Nartskih Novaka u dužini cca 7,1 km u skladu s novelacijom mjerodavnih vodostaja u uvjetima hidroloških i morfoloških promjena rijeke Save a posebno uz zabilježen veliki vodni val 2023. godine;
- završeni su radovi na održavanju/ sanaciji nasipa na desnoj obali rijeke Save u Donjem Bukevju nakon oštećenja nastalih potresom tijekom 2020. godine;
- Projekt Sustava zaštite od poplava karlovačko-sisačkog područja (I. faza – karlovačko područje i II. faza – sisačko područje). Planirani zahvat I. faze - karlovačko područje, na području Zagrebačke županije, obuhvaća planiranu retenciju Kupčinu s pripadajućim istočnim nasipom, kanal Kupa – Kupa te izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih nasipa. Planirani zahvat II. faze - sisačko područje, na području Zagrebačke županije, obuhvaća planirani transverzalni nasip od odteretnog kanala Odra do savskog nasipa kod naselja Suša i transverzalni nasip od naselja Suša do Sisačko-moslavačke županije uz retenciju Odransko polje. Projekt zaštite od poplave Grada Karlovca proglašen je strateškim investicijskim projektom Republike Hrvatske;
- Izvođenje radova izgradnje retencije Lipovečka Gradna s pripadajućim objektima. Retencija je smještena na vodotoku Gradna na području Samobora. Funkcija izgradnje retencije je zaštita od velikih voda i poplava u donjem dijelu toka Gradne;
- uređenje vodotoka Martin Breg nizvodno od brane;
- uređenje vodotoka Lonje i vodotoka Žeravinec od utoka potoka u rijeku Lonju pa sve do sportske dvorane Žeravinec u duljini od 1,6 km, sve na području Ivanić-Grada;
- rekonstrukcija (stabilizacija) savskog nasipa u Dubrovčaku Lijevom u duljini oko 2,5 km;
- čvor Poljanski Lug – rješenje rasterećenja velikih voda spojnog kanala Zelina – Lonja – Glogovnica – Česma rijekom Lonjom,
- postupak procjene utjecaja na okoliš za retenciju Bregana Koretići na području Samobora i dr.

KORIŠTENJE MINERALNIH VODA I VODA U LJEKOVITE, BALNEOLOŠKE ILI REKREATIVNE SVRHE

Popisom prirodnih mineralnih voda i prirodnih izvorskih voda priznatih u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 146/22) na području Zagrebačke županije smještena su dva izvora prirodnih mineralnih voda:

- Janino Vrelo na području Općine Pisarovina, lokalitet Jamnička Kiselica (trgovački naziv proizvoda „Jamnica“),
- Sveta Jana na području Grada Jastrebarsko, lokalitet Svetojanske Toplice (trgovački naziv proizvoda „Jana“).

U proteklom razdoblju provedene su aktivnosti vezano na povećanje proizvodnje i kapaciteta crpljenja mineralne vode Sveta Jana uz maksimalnu eksploataciju podzemne vode od 360.000 m³/god.

Na području Grada Jastrebarsko u Svetojanskim toplicama te na području Grada Samobora na lokaciji Sv. Helena (Šmidhen), nalaze se izvori tople vode. Na području Grada Sveti Ivan Zelina smješteno je na lokaciji Topličica izvoriste čiste niskomineralizirane radioaktivne termalne vode, kapaciteta većeg od 20 l/s, a koja se radi ljekovitosti može koristiti u medicinske svrhe. Na području Grada Sveti Ivan Zelina smješteno je izvoriste Krečaves, također nalazište niskomineralizirane termalne vode za koje je potrebno provesti dodatna istraživanja.

Na području Grada Ivanić-Grada nalazi se jedino u Europi, a drugo u svijetu, nalazište posebne vrste ljekovite nafte, naftalan. Uz nju se nalaze i izvori fluorne, natrij-kloridne slane termalne vode koja se, zajedno s ljekovitom naftom, koristi u lječilištu "Naftalan" za liječenje kožnih i reumatskih bolesti.

KORIŠTENJE VODA ZA NAVODNJAVANJE

Javno navodnjavanje je vodnogospodarska djelatnost zahvaćanja podzemnih i površinskih voda i njihova isporuka radi natapanja poljoprivrednog zemljišta. Prema podacima iz Plana upravljanja vodnim područjima za područje Zagrebačke županije određen je potencijal zemljišta za navodnjavanje (u ha):

Potencijal zemljišta za navodnjavanje (ha)	Površina (ha)	Udio (%)
Vrlo visok	-	0
Visok	39.004	24
Umjeren	120.329	74
Nizak	3.453	2
Vrlo nizak	7	0
Ukupno:	162.793	

Tablica 33: Potencijal zemljišta za navodnjavanje za Zagrebačku županiju;
Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima za 2022.-2027. godinu

U proteklom razdoblju izrađena je Studija o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu zahvata „Sustav navodnjavanja Rugvica – Lupoglav“ smješten na području Rugvice i Brckovljana. Planirani sustav sastoji se od dvije cjeline koje imaju zajednički izvor vode za navodnjavanje rijeku Savu. Površina zemljišta planiranog sustava navodnjavanja Rugvica – Lupoglav procijenjeno je na oko 1.657 ha (od ukupne površine 1.944 ha) te je namijenjeno za poljoprivrednu proizvodnju ratarskih kultura. Preostali dio od ukupne površine zahvata otpada na gospodarske objekte, vodene površine (kanale), šume i putove.

Prema Planu navodnjavanja poljoprivrednih površina i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama za područje Zagrebačke županije navodnjava se svega 177,07 ha, odnosno 0,23% od ukupne površine koja se koristi u poljoprivredne svrhe. Razlog za ovako niski postotak površina koje se navodnjavaju u poljoprivredne svrhe nije u nedostatku izvora vode nego prvenstveno neizgrađenost i nedovoljno održavanje sustava infrastrukture za navodnjavanje. Vode za navodnjavanje zahvaćaju se iz rijeka i jezera, a rasprostranjeno je i nekontrolirano zahvaćanje podzemnih voda. Predložena površina za navodnjavanje prema županijskom planu za Zagrebačku županiju iznosi cca. 8.953 ha.

VIŠENAMJENSKI SUSTAVI

Na području Zagrebačke županije trenutno ne postoje hidroenergetski objekti i postrojenja za proizvodnju električne energije. Značajan i do danas neiskorišten hidroenergetski potencijal rijeke Save u Republici Hrvatskoj najinteresantniji je na dionici Save na području Zagrebačke županije i Grada Zagreba.

„Program zaštite, uređenja i korištenja rijeke Save i zaobalja od granice s Republikom Slovenijom do Siska“ predstavlja dugoročni projekt višenamjenskog uređenja i korištenja rijeke Save čime bi se osigurala sigurnost od poplava Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Sisačko – moslavačke županije, stabilizacija korita rijeke Save, povećanje izdašnosti vodonosnika za potrebe javne vodoopskrbe, proizvodnja električne energije, poboljšanje prometnih veza preko rijeke Save te očuvanje i obnova prirodnih vrijednosti uz rijeku Savu.

KORIŠTENJE VODA ZA PLOVNE PUTOVE

Temeljem Pravilnika o razvrstavanju i otvaranju vodnih putova na unutarnjim vodama („Narodne novine“, broj 77/11, 66,14 i 81/15) razvrstani su vodni putovi na unutarnjim vodama i to na rijeci Savi i rijeci Kupi.

Na području Zagrebačke županije rijeka Sava je klasificirana kao državni vodni put na dijelu od Siska do Rugvice II. klase u duljini od 68 km, te od Rugvice do granice sa Slovenijom kao vodni put I. klase u duljini 53 km.

Rijeka Kupa je klasificirana kao državni vodni put na dionici od ušća Odre do Ozlja kao vodni put I. klase na duljini 155,6 km.

KORIŠTENJE VODA ZA UZGOJ SLATKOVODNIH RIBA

Korištenje voda za uzgoj slatkovodnih riba, odnosno ribnjačarstvo, kao gospodarska grana na području Zagrebačke županije ima dugu tradiciju. Na području Zagrebačke županije izgrađena su četiri veća ribnjaka: Vukšinci (281 ha), Crna Mlaka (535 ha), Pisarovina (357 ha) i Novaki (43 ha) te nekoliko malih ribnjaka Ključić Brdo (20 ha), Grdović, Zagrepčanka, Marenić, S.Hrlić, Belušić i Novo Mjesto – Mokrica (8 ha).

Za sve navedene ribnjake problemi su vrlo slični i u osnovi se svode na: nedovoljne količine vode u odnosu na potrebe ribnjaka, stalno pogoršanje kakvoće voda na pripadnom slivu, loše stanje objekata za zahvat i upravljanje vodama. Stanje kakvoće voda nije zadovoljavajuće, s obzirom da otpadne vode naselja i izgrađenih proizvodnih objekata, upotreba zaštitnih sredstava u poljoprivredi i šumarstvu te upotreba umjetnih gnojiva, intenzivno zagađuju vode potoka koji se koriste za vodoopskrbu ribnjaka.

U Nacionalnom planu akvakulture za razdoblje do 2027. godine („Narodne novine“, broj 133/22) u kojem se navodi za Zagrebačku županiju površina za uzgoj toplodvodne vrste 1.273,67 ha i za hladnovodne vrste površina od 2.016,00 ha. Uzgoj slatkovodnih vrsta riba uključuje uzgoj toplodvodnih (cipridnih, šaranskih) i hladnovodnih (salmonidnih, pastrvskih) vrsta, pri čemu su šaran (*Cyprinus carpio*) i kalifornijska pastrva (*Oncorhynchus mykiss*) najznačajnije vrste.

KORIŠTENJE VODA ZA SPORT I REKREACIJU

Za sport i rekreaciju na području Zagrebačke županije koriste se umjetna jezera u ravničarskom dijelu uz Savu, nastala iskopom mineralnih sirovina, a koja se prihranjuju podzemnom vodom. Sportske aktivnosti obuhvaćaju vožnju kajakom i kanuom, sportski ribolov, rafting, vožnju kanuom i izletničke aktivnosti. Najznačajnije lokacije uređene za sport i rekreaciju na području Zagrebačke županije su: Novo Čiče (Velika Gorica), Rakitje (Sveta Nedelja), Zajarki (Zaprešić) i Trstenik (Rugvica).

MELIORACIJSKA ODVODNJA

Sustavi melioracijske odvodnje izvode se zbog odvođenja suvišnih voda s poljoprivrednoga i drugog zemljišta putem odgovarajućih vodnih građevina i uređaja kojima se neposredno ili posredno omogućuje brže i pogodnije otjecanje površinskih ili podzemnih voda i osiguravaju povoljniji uvjeti korištenja zemljišta i obavljanja gospodarskih i drugih djelatnosti. Unutar melioracijskog područja najveća je zastupljenost poljoprivrednog, osobito obradivog zemljišta, na kojem se izgradnjom sustava melioracijske odvodnje stvaraju bolji uvjeti unutarnje odvodnje, a izgradnjom sustava zaštite od poplava ovo se zemljište izdvaja iz nezaštićenoga poplavnog područja. Ostali dio melioracijskog područja nalazi se na površinama šuma, ribnjaka, naselja i prometnica.

Na području Zagrebačke županije izgrađena su melioracijska područja:

1. rijeke Sutle - površine 923 ha, a čini je riječna dolina Sutle od naselja Donji Kraj do granice Županije,
2. međusliva Save od Sutle do Krapine: melioracijsko područje Zaprešića – površine cca 1.800 ha, smješteno na lijevoj obali Save od ušća Sutle do ušća Krapine,
3. rijeke Krapine – površine 330 ha, smješteno na lijevoj i desnoj obali u području aluvijalne doline rijeke Krapine,
4. kanala Lonja – Strug: melioracijsko polje Črnc polje (dio), ostala melioracijska područja – ukupne površine 74.900 ha. Cjelokupno područje melioracijskog područja Črnc polja ima oblik trokuta u čijim se vrhovima nalaze Zagreb, Čazma i Sisak,
5. pritoka Save, od Bregane do naselja Stupnik, melioracijsko područje Samobora, ostala melioracijska područja – ukupne površine 4.700 ha,
6. rijeke Kupe: melioracijsko područje Odranskog polja (dio), ostala melioracijska područja – Odransko polje prostire se između Zagreba i Siska, ukupne površine 57.000 ha, a na području Županije cca 7.200 ha. Ostale melioracijske površine na rijeci Kupi smještene su uz postojeću državnu cestu Zagreb – Jastrebarsko – Karlovac, ukupne površine cca 16.600 ha.

2.3.7. Gospodarenje otpadom

Planirani sustav gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji temelji se na odredbama Zakona o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 84/21 i 142/23) te propisima i dokumentima koji iz njega proizlaze, prvenstveno Planu gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2023. – 2028. godine („Narodne novine“, broj 84/23) i Sporazumu o suradnji na pripremi projekta „Centar za gospodarenje otpadom Zagreb“ koji su u siječnju 2018. godine sklopile Zagrebačka županija i Grad Zagreb.

Prema navedenom Zakonu, više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom. Temeljem Sporazuma o suradnji na pripremi projekta „Centar za gospodarenje otpadom Zagreb“ iz 2018. godine, Zagrebačka županija razmatra s Gradom Zagrebom zajedničku lokaciju centra za gospodarenje otpadom na području Grada Zagreba.

Na području Zagrebačke županije, 2020. godine bilo je aktivno 5 odlagališta komunalnog i inertnog otpada koja se koriste do uspostave Centra za gospodarenje otpadom. U nastavku je popis aktivnih odlagališta sa planiranim građevinama za gospodarenje otpadom prema županijskom prostornom planu:

1. Tarno (Grad Ivanić-Grad) – lokacija predviđena za smještaj građevine za gospodarenje otpadom za potrebe Zagrebačke županije i pretovarna stanica,
2. Novi Dvori (Grad Zaprešić) – pretovarna stanica i lokacija za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest,
3. Mraclinska Dubrava (Grad Velika Gorica) – pretovarna stanica i lokacija za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest,
4. Beljavina (Grad Vrbovec) – lokacija za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest,
5. Andrilovac (Grad Dugo Selo) – pretovarna stanica.

Na lokacijama postojećih saniranih neaktivnih odlagališta komunalnog i inertnog otpada na lokacijama Cerovka (Grad Sveti Ivan Zelina), Božićka (Grad Jastrebarsko) i Trebež (Grad Samobor), županijskim prostornim planom su određene lokacije pretovarnih stanica.

Do uspostave Centra za gospodarenje otpadom (CGO) odlaganje komunalnog i inertnog otpada nastaviti će se na postojećim aktivnim odlagalištima komunalnog otpada. Nakon uspostave CGO, planira se namjenu svih odlagališta revidirati i prilagoditi potrebama sustava - na odgovarajućem dijelu lokacije formirati pretovarnu stanicu, uz mogućnost smještaja i drugih sadržaja vezanih uz zbrinjavanje otpada (skladištenje otpada, prikupljalište, sortirnice, kompostane, reciklažni centri i dr.) ili prenamijeniti u skladu sa Zakonom i prostornim planovima. Nakon detaljnije razrade sustava gospodarenja otpadom moguće je očekivati i smanjenje broja pretovarnih stanica na području Županije.

Planiranje sustava primarne reciklaže, kao i određivanje lokacija reciklažnih dvorišta, obveza je gradova i općina, koja se provodi kroz izradu i donošenje prostornih planova uređenja. Reciklažna dvorišta je moguće planirati uz pretovarne stanice na postojećim lokacijama odlagališta, kao i na drugim prikladnim lokacijama (gospodarske zone i dr.) ili izvan naselja. Izuzetak je područje Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, gdje se, sukladno Prostornom planu Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, reciklažna dvorišta mogu planirati samo unutar građevinskih područja naselja. Županijskim prostornim planom se usmjerava jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze odlagališta komunalnog otpada, uključivo sanirana odlagališta Trebež u Samoboru, Božička u Jastrebarskom i Kraljev Vrh u Jakovlju, da jedno od planiranih reciklažnih dvorišta s njihovog područja bude smješteno na postojećem, odnosno saniranom odlagalištu. Obveza jedinica lokalne samouprave je i uklanjanje odnosno sanacija evidentiranih nelegalnih odlagališta na svome području.

Uvjete za gospodarenje opasnim otpadom osigurava Vlada Republike Hrvatske. Lokacija/lokacije za smještaj Centra za gospodarenje opasnim otpadom (CGOO) na području Republike Hrvatske utvrdit će se na razini Države, nakon provedenih stručnih analiza o količinama, vrsti i načinima gospodarenja opasnim otpadom. Mrežu sabirnih centara za opasni otpad treba organizirati u okviru prostora skladišta za opasni otpad koje posjeduju ovlaštene tvrtke za skladištenje opasnog otpada, kao i u reciklažnim dvorištima u gradovima za opasni otpad iz domaćinstava. Odvojeni i skupljeni opasni otpad iz reciklažnih dvorišta i skladišta ovlaštenih skupljača, preko ovlaštenih skupljača/ovlaštenih prijevoznika, odvoziti će se u CGOO na obradu, odlaganje ili izvoz, ili u industrijske objekte koji posjeduju dozvolu za obradu opasnog otpada.“

ODLOŽENA KOLIČINA OTPADA U 2018. GODINI NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE					
ODLAGALIŠTE OTPADA	Odloženo otpada (t)				Preostali kapacitet do planiranog zatvaranja odlagališta (t)
	ukupno svih vrsta	komunalnog	ostalog	biorazgrađiva komunalna komponenta	
Andrilovac Grad Dugo Selo	4.168	4.168	0	2.709	0
Beljavine Grad Vrbovec	5.420	5.178	242	3.366	15.789
Mraclinska Dubrava Grad Velika Gorica	20.759	18.538	2.221	11.618	81.000
Novi Dvori Grad Zaprešić	11.543	10.818	725	7.086	56.864
Tarno Grad Ivanić-Grad	4.710	4.486	225	2.914	6.072
Zagrebačka županija	46.600	43.188	3413	27693	159.725

Tablica 34: Odložena količina otpada u 2023. godini na području Zagrebačke županije;

Izvor: Pregled podataka o odlaganju i odlagalištima otpada za 2023. godinu, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, listopad 2024.

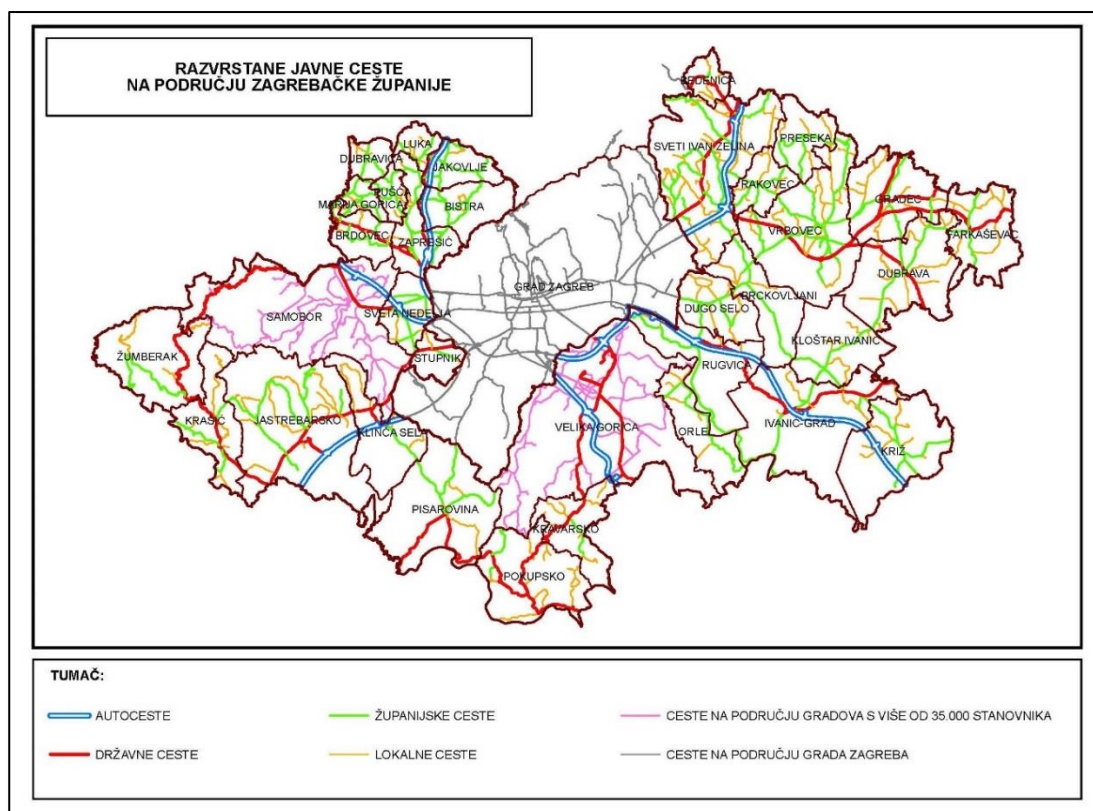
2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom od značaja za Zagrebačku županiju

2.4.1. Prometna infrastruktura

Planiranje razvoja prometnog sustava provodi se u skladu sa Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske i Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske. Detaljan opis postojećeg i planiranog prometnog sustava na području Zagrebačke županije prikazan je u Prostornom planu Zagrebačke županije, prostornim planovima uži područja te dijelom u prethodnom Izvješću o stanju u prostoru. Stoga će u ovom Izvješću biti riječi o novoizgrađenim dionicama prometne infrastrukture, kao i o studijama, planovima i projektima planiranim, započetim ili izrađenim u proteklom razdoblju.

CESTOVNI PROMET

Planiranje razvoja cestovne mreže na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini provodi se kroz prostorno plansku dokumentaciju, a u skladu sa Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske i Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske. Na sljedećoj slici daje se prikaz postojećeg stanja autocesta, državnih cesta, županijskih cesta i lokalnih cesta na području Zagrebačke županije:



Slika 34: Razvrstane javne ceste na području Zagrebačke županije;
Izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, broj 86/24);
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Odlukom o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, broj 86/24), javne ceste razvrstane su u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste. Osnovni pokazatelji izgrađenosti postojeće cestovne mreže na području Zagrebačke županije daju se u sljedećoj tablici:

Pokazatelji cestovne mreže					
Duljina cesta prema skupinama (km)					
sveukupno	autoceste	državne ceste	županijske ceste	lokalne ceste	ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika
2583,73	131,5	362,85	632,3	571,04	886,04

Udio pojedinih vrsta cesta (%)					
sveukupno	autoceste	državne ceste	županijske ceste	lokalne ceste	ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika
100%	5,09%	14,04%	24,47%	22,10%	34,29
Cestovna gustoća - duljina cesta/površina Zagrebačke županije (km/km ²)					
Površina Zagrebačke županije (km ²)		3061,69 km ²			
sveukupno	autoceste	državne ceste	županijske ceste	lokalne ceste	ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika
0,84	0,04	0,12	0,21	0,19	0,29

Tablica 35: Pokazatelji izgrađenosti postojeće cestovne mreže na području Zagrebačke županije;

Izvor: HAC, HC, Županijska uprava za ceste, Odluka o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, broj 86/24), Odluka o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste („Narodne novine“, broj 44/12).

Prema podacima Hrvatskih autocesta d.o.o. na području Zagrebačke županije izgrađene su autoceste u dužinama kako slijedi:

Oznaka ceste	Naziv ceste	Duljina (km)	Upravitelj
A1	Zagreb (čvorište Lučko, A3) – Karlovac – čvorište Bosiljevo 2 (A6) – čvorište Žuta Lokva (A7) – Split – Ploče – Opuzen – Zavalja (granica RH/BiH) – Imotica (granica RH/BiH) – Dubrovnik – Osojnik (granica RH/BiH)	14,6	Hrvatske autoceste d.o.o.
A2	Gornji Macelj (granica RH/Slovenija) – Krapina – Zagreb (čvorište Zagreb zapad, A3)	19,6	Autocesta Zagreb – Macelj d.o.o.
A3	Bregana (granica RH/Slovenija) – čvorište Zagreb zapad (A2) – čvorište Lučko (A1) – Zagreb – čvorište Jakuševac (A11) – čvorište Zagreb istok (A4) – Slavonski Brod – čvorište Sredanci (A5) – Lipovac (GP Bajakovo (granica RH/Srbija))	63,1	Hrvatske autoceste d.o.o.
A4	Goričan (granica RH/Mađarska) – Varaždin – Zagreb (čvorište Zagreb istok, A3)	18,3	Hrvatske autoceste d.o.o.
A11	Zagreb (čvorište Jakuševac, A3) – Velika Gorica – Sisak	15,9	Hrvatske autoceste d.o.o.
Ukupno (km)		131,5	

Tablica 36: Duljine autocesta na području Zagrebačke županije;

Izvor: HAC, Odluka o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, broj 86/24), 2024

Odlukom o označavanju autocesta („Narodne novine“, broj 2/22 i 43/24) smješteni su slijedeći ulazi/izlazi, čvorišta i odmorišta na autocestama na području Zagrebačke županije:

Oznaka ceste	Naziv čvorišta	Naziv odmorišta
A1	Donja Zdenčina Jastrebarsko	Stupnik Desinec Draganić
A2	Zaprešić	Jakovlje
A3	Samobor Sveta Nedelja Rakitje Kosnica Otok Svibovski Rugvica Ivanić-Grad Križ	Gradna Črnc Ježev Novoselec
A4	Komin Sveta Helena	
A11	Velika Gorica sjever Velika Gorica jug Buševac	

Tablica 37: Nazivi izlaza, čvorišta i odmorišta na autocestama na području Zagrebačke županije;

Izvor: Odluka o označavanju autocesta („Narodne novine“, broj 2/22, 43/24), 2024

Prema podacima Hrvatskih cesta d.o.o. na području Zagrebačke županije izgrađene su državne ceste u dužinama kako slijedi:

Oznaka ceste	Naziv ceste	Duljina (km)
DC1	Gornji Macelj (A2) - Krapina - Ivanec Bistranski (A2) - Zagreb (A1) - Karlovac - Gračac - Knin - Sinj - Split (D8)	43,411
DC10	Sveta Helena (A4) - Cugovec - Križevci - Koprivnica - Gola (G.P. Gola (granica RH/Mađarska))	28,746
DC12	Zabrđe (D10) - Haganj - Zvonik - Bjelovar - Virovitica - Terezino Polje (GP Terezino Polje (granica RH/Mađarska))	17,566
DC225	Harmica (GP Harmica (granica RH/Slovenija)) - Brdovec - Ivanec Bistranski (A2)	14,282
DC231	Bregana (GP Bregana Naselje (granica RH/Slovenija)) - Samobor - Brezje (A3/Ž3063)	10,935
DC26	Naselje Stjepana Radića (D10/Ž3288) - Dubrava - Čazma - Garešnica - Dežanovac - Daruvar (D5)	13,764
DC28	Cugovec (D10/Z3052) - Zvijerci (D43) - Bjelovar (D43) - Veliki Zdenci (D5/D45)	7,357
DC3	Goričan (GP Goričan (granica RH/Mađarska) - A4) - Hodošan (A4) - Čakovec - Varaždin - Breznički Hum - Popovec (A1) - Karlovac (D1) - Rijeka (D8)	17,899
DC30	Velika Kosnica - Velika Gorica - Petrinja - Hrvatska Kostajnica (D47 - GP Hrvatska Kostajnica (granica RH/BiH))	20,090
DC31	Velika Gorica (D30) - Pokupsko - Gornji Viduševac (D6)	35,079
DC310	Jastrebarsko (D1) - Čabdin (A1)	4,534
DC36	Karlovac (A1/D1) - Pokupsko (D31) - Gladovec Pokupski (D31) - Žažina (D30) - Sisak - Popovača (Ž3124)	33,485
DC408	Velika Gorica (zračna luka Franjo Tuđman - D30)	3,695
DC43	Đurđevac (D2) - Bjelovar - Čazma - Ivanić-Grad - Ježevo - Rugvica (A3/Ž3070)	30,774
DC430	Selnica Šćitarjevska (D30) - Velika Gorica (zračna luka Franjo Tuđman)	2,108
DC536	Buševac (A11 - D30)	1,009
DC540	Konjščina (D24) - Bedenica - Komin (A4/D3)	9,522
DC543	Klinča Sela (D1/L31143) - Donja Zdenčina (A1)	2,324
DC544	Zvonik (D12/Ž2231) - Farkaševac - Rajić - Bjelovar (D43)	7,366
DC546	Bregana (D231) - Stojdraga - Novo Selo Zumberačko - Hartje - Krašić - Draganić (D1)	58,907
UKUPNO		362,853

Tablica 38: Duljine državnih cesta na području Zagrebačke županije;

Izvor: HAC, Odluka o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, broj 86/24), 2024

U nastavku se daje tabelarni prikaz postojećih županijskih i lokalnih cesta na području Zagrebačke županije, a prema podacima Županijske uprave za ceste, te duljina nerazvrstanih cesta na području velikih gradova prema podacima Upravnog odjela nadležnog za promet gradova Velika Gorica i Samobora:

Jedinica lokalne samouprave	Duljina ceste (km)	Duljina nerazvrstanih cesta (bivše LC i ŽC ceste) na području velikih gradova (km)
Bedenica	12,93	-
Bistra	22,30	-
Brckovljani	32,83	-
Brdovec	21,58	-
Dubrava	58,46	-
Dubravica	14,09	-
Dugo Selo	37,09	-
Farkaševac	34,42	-
Gradec	48,05	-
Ivanić-Grad	47,82	-
Jakovlje	22,80	-
Jastrebarsko	86,97	-
Klinča Sela	25,38	-
Kloštar Ivanić	31,87	-

Krašić	39,51	-
Kravarско	23,87	-
Križ	42,69	-
Luka	14,87	-
Marija Gorica	21,77	-
Orle	32,52	-
Pisarovina	35,96	-
Pokupsko	34,46	-
Preseka	30,96	-
Pušća	18,24	-
Rakovec	29,89	-
Rugvica	34,5	-
Samobor	-	614,15
Stupnik	6,48	-
Sveta Nedelja	31,44	-
Sveti Ivan Zelina	129,86	-
Velika Gorica	-	271,54
Vrbovec	109,87	-
Zaprešić	31,47	-
Žumberak	38,32	-
Ukupno:	1203,36	886,04

Tablica 39: Duljina postojećih županijskih i lokalnih cesta na području Zagrebačke županije;

Izvor: Županijska uprava za ceste, Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu Zagrebačke županije, Grada Samobora i Velike Gorice, 2024.

Prometnice na području gradova Samobor i Velika Gorica koje su ranijim Odlukama o razvrstavanju cesta bile županijske i lokalne ceste, temeljem Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste („Narodne novine“, broj 44/12) određene su kao nerazvrstane ceste. Upravljanje, građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Zagrebačke županije u nadležnosti je Županijske uprave za ceste, osim za područja Grada Velike Gorice i Grada Samobora, gdje je u nadležnosti gradova Velike Gorice i Samobora, odnosno Upravnog odjela nadležnog za promet.

Kao najznačajniji planirani cestovni projekt na području Zagrebačke županije, prostornoplanskom dokumentacijom planirana je trasa Nove autocestovne obilaznice Grada Zagreba „Zaprešić – Samobor – Horvati – Mraclin – Ivanić-Grad – Sveti Ivan Zelina“ sa planiranim čvorištima Zaprešić I, Samobor, Samobor I, Rakov Potok, Horvati, Brezovica, Markuševac Turopoljski, Mraclin, Orle, Oborovo, Ivanić-Grad I, Prečec, Brckovljani, Rakovečica i Zelina I. Planirana autocesta smještena je na području Zagrebačke županije i Grada Zagreba.

Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine („Narodne novine“, broj 84/17) se planira reorganizacija glavne zagrebačke cestovne mreže te se navodi potreba dovršetka izgradnje državnih cesta D10 Vrbovec – Križevci – Koprivnica - DG i D12 Vrbovec 2 – Bjelovar – Virovitica – DG (tzv. zapadni i istočni krak „Podravskog ipsilona“). Također se u cilju povećanja kapaciteta i propusne moći, predviđa analiza izgradnje namjenske trake za javni prijevoz kao treće trake na autocesti između Zagreba i Karlovca te na postojećoj zagrebačkoj obilaznici.

Od brojnih stručnih studija, studija utjecaja na okoliš, projektne dokumentacije i aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji u proteklom razdoblju za područje Zagrebačke županije, izdvajamo one koji se odnose na cestovni promet od važnosti za Državu i Županiju:

- projektna dokumentacija i ishođenje dozvola za izgradnju treće trake na autocesti A1 na dionici od Zagreba do Karlovca. Projekt obuhvaća rekonstrukciju čvora Jastrebarsko te izgradnju čvora Stupnik. Planirani početak građevinskih radova je tijekom 2026. godine. Kao preduvjet ugovaranja projekta je pripajanje tvrtke Autocesta Rijeka – Zagreb (ARZ) sa tvrtkom Hrvatske autoceste (HAC) što se i provelo početkom 2021. godine. Tijekom 2024. godine izrađen je Elaborat zaštite okoliša u postupku procjene utjecaja na okoliš za predmetni zahvat,
- projektna dokumentacija i ishođenje dozvola za autocestu A3, dionica Zagreb zapad – Zagreb istok sa dogradnjom kolnika trećom voznom trakom. U okviru dogradnje treće trake, rekonstruirati će se postojeći mostovi i vijadukti te će se izgraditi odmorište Mlaka. Planirani početak građevinskih radova je početkom 2025. godine. Projekt rekonstrukcije i izgradnje trećeg traka zagrebačke obilaznice obuhvaća trasu dugu 26 km od Lučkog do Ivanje Reke,
- Studija procjene utjecaja na okoliš za planiranu državnu cestu Čvor Bobovica (A3) – Prigorje Brdovečko (D225) ukupne duljine 4,3 km tijekom 2024. godine,

- Izrađena je Studija procjene utjecaja na okoliš za planiranu županijsku cestu Bestovje – most na Savi – Zaprešić ukupne duljine cca. 7,7 km tijekom 2024. godine. Predmetna prometnica povezivat će mostom preko Save Zaprešić i Svetu Nedelju,
- Studija procjene utjecaja na okoliš za planiranu državnu cestu Spojna cesta od obilaznice Vrbovca (D28) do Ivanić-Grada (D43) ukupne duljine cca. 18,6 km tijekom 2022. godine,
- priprema projekta rekonstrukcije državne ceste DC28 Haganj – Sveti Ivan Žabno – Markovac Križevački. U okviru rekonstrukcije ceste DC28 predviđena je i izgradnja vodnokomunalnog sustava otpadnih voda u pojasu prometnice,
- priprema projekta vezano na izgradnju Južne obilaznice centra grada Dugo Selo,
- tijekom 2021. godine pušten je u promet novi dio južne obilaznice Grada Zaprešića u duljini 786 m u sklopu koje je izgrađen pješački pothodnik i nadvožnjak Šibice iznad željezničke pruge.
- aktivnosti za zahvat rekonstrukcija dijela DC36 na dionici Hotnja – Orleković u duljini 4 km tijekom 2024. godine, te obnova državne ceste DC36 za dionicu Blatnica Pokupska – most na kanalu Kupa tijekom 2021. godine,
- priprema projekta Rekonstrukcija državne ceste DC43 na dionici Ivanić-Grad – Rugvica,
- uređenje novog parkirališta i pristupne prometnice uz željeznički kolodvor u Velikoj Gorici sa 50-tak parkirnih mjesta tijekom 2021.godine.

ŽELJEZNIČKI PROMET

Uredbom o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 84/21) željezničke pruge razvrstavaju se na pruge za međunarodni promet (M), pruge za regionalni promet (R) i pruge za lokalni promet (L). Pruge za međunarodni promet dijele se na glavne (koridorske) pruge (koridori RH1, RH2 i RH3) i ostale pruge za međunarodni promet.

Željezničke pruge za međunarodni promet su:

- glavne (koridorske) željezničke pruge, koje se nalaze na osnovnoj Transeuropskoj mreži -TEN-T, i/ili na koridorima osnovne mreže, i/ili na željezničkim teretnim koridorima,
- ostale željezničke pruge za međunarodni promet, koje unutar željezničkih čvorišta i izvan njih funkcionalno povezuju glavne (koridorske) željezničke pruge ili koje međunarodne morske i riječne luke te terminale povezuju s glavnim (koridorskim) željezničkim prugama ili su dio sveobuhvatne TEN-T mreže ili povezuju željezničku mrežu Republike Hrvatske sa željezničkom mrežom susjednih zemalja.

Osnovni pokazatelji izgrađenosti postojeće mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije daju se u sljedećoj tablici:

Pokazatelji mreže željezničkih pruga			
Duljina željezničkih pruga prema Odluci o razvrstavanju željezničkih pruga (km)			
sveukupno	Pruga za međunarodni promet	Pruga za regionalni promet	Pruga za lokalni promet
180,43	141,23	16,20	23,00
Duljina željezničkih pruga prema vrsti (km)			
sveukupno	dvokolosječne	jednokolosječne	elektrificirane
180,43	34,80	145,63	149,94
Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga (%)			
sveukupno	dvokolosječne	jednokolosječne	elektrificirane
100%	19,29%	80,71%	83,10%
Gustoća željezničke mreže - duljina željezničke/površina Zagrebačke županije (km/km ²)			
Površina Zagrebačke županije (km ²)		3061,70 km ²	
sveukupno	dvokolosječne	jednokolosječne	elektrificirane
0,059	0,011	0,048	0,049

Tablica 40: Pokazatelji izgrađenosti postojeće mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije;
Izvor: HŽ Infrastruktura, Uredba o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 84/21).

U nastavku se daje tablični prikaz postojećih željezničkih pruga za međunarodni promet, pruga za regionalni promet i pruga za lokalni promet na području Zagrebačke županije prema dostavljenim podacima HŽ Infrastruktura:

Oznaka pruge	Naziv pruge	Pruga za međunarodni promet (km)	Pruga za regionalni promet (km)	Pruga za lokalni promet (km)	Napomena
Željeznička pruga za međunarodni promet					
Glavne (koridorske) željezničke pruge					
M 101	DG – S. Marof – Zagreb Gk	25,998 (2x12,999 km)	-	-	dvokolosječna, elektrificirana
M 102	Zagreb Gk – Dugo Selo	5,358 (2x2,68km)	-	-	dvokolosječna, elektrificirana
M 103	Dugo Selo – Novska	33,225	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
M 201	DG – Botovo – Koprivnica -Dugo Selo	30,690	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
M 202	Zagreb Gk – Karlovac - Rijeka	19,328	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
M 401	Sesvete – Sava rasputnica	0,281	-	-	dvokolosječna, elektrificirana
M 402	Sava rasputnica – Zagreb Ranžirni kolodvor – Zagreb Klara	3,154 (2x1,577km)			dvokolosječna, elektrificirana
M 407	Sava rasputnica – Velika Gorica	5,967	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
M 408	Zagreb Ranžirni kolodvor (Otpremna skupina) – Mičevac rasputnica	1,701			jednokolosječna, elektrificirana
M 410	Zagreb Ranžirni kolodvor (Otpremna skupina) – Zagreb Ranžirni kolodvor (Prijamna skupina)	0,586	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
M 502-1	Zagreb Gk – Velika Gorica	3,442	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
Ostale željezničke pruge za međunarodni promet					
M 502-2	Velika Gorica – Sisak - Novska	11,518	-	-	jednokolosječna, elektrificirana
Željeznička pruga za regionalni promet					
R 201	Zaprešić - Čakovec	-	16,192	-	jednokolosječna, neelektrificirana
Željeznička pruga za lokalni promet					
L 102	S. Marof – Kumrovec - DG	-	-	13,173	jednokolosječna, neelektrificirana
L 203	Križevci – Bjelovar - Kloštar	-	-	1,121	jednokolosječna, neelektrificirana
L 214	Gradec – Sveti Ivan Žabno	-	-	8,695	jednokolosječna, elektrificirana
Ukupno		141,248	16,192	22,989	

Tablica 41: Duljine postojećih željezničkih pruga na području Zagrebačke županije;

Izvor: HŽ Infrastruktura, Uredba o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 84/21).

U proteklom razdoblju donesena je Strategija razvoja željezničkog sustava Republike Hrvatske do 2023. godine („Narodne novine“, broj 130/22) te Nacionalni plan razvoja željezničke infrastrukture za razdoblje do 2030. godine („Narodne novine“ broj 156/22). Za područje Zagrebačke županije navedeni su projekti od nacionalnog značaja u željezničkom prometu:

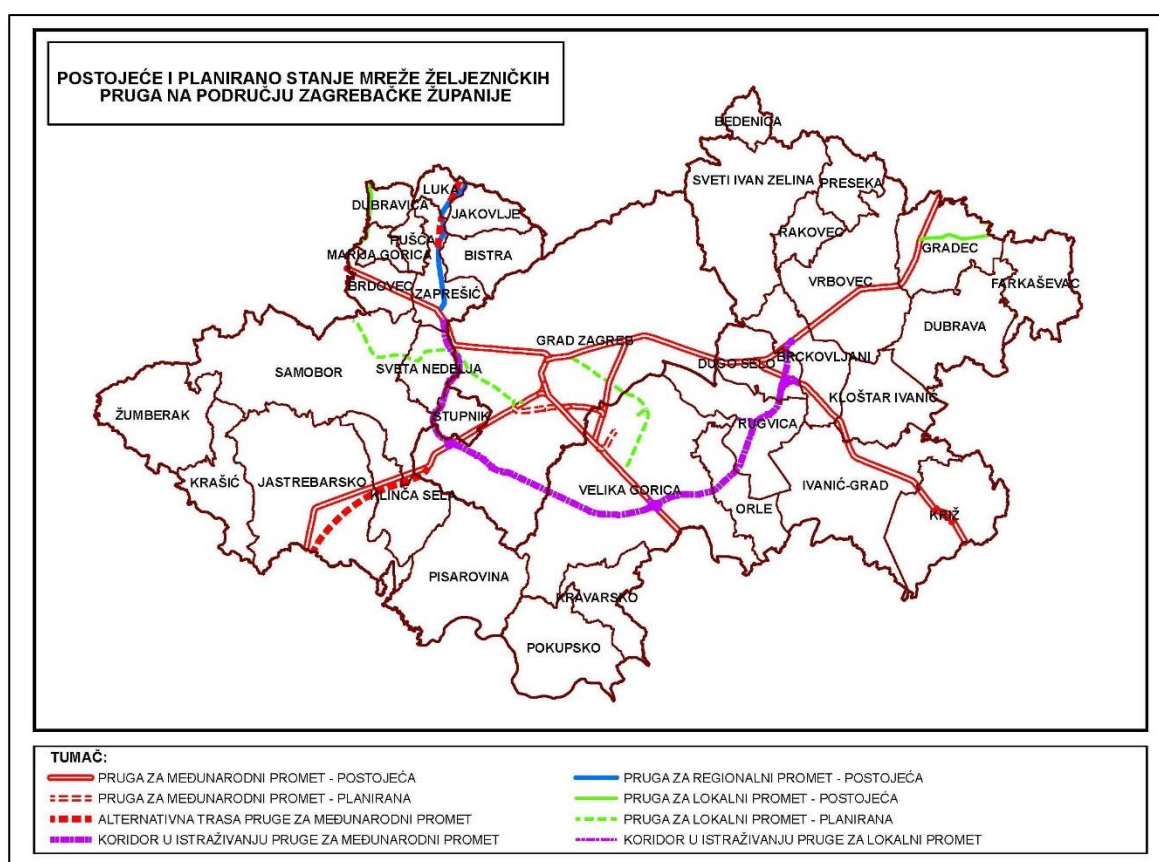
- Zagreb – DG Slovenija prema Ljubljani sa planiranim razdobljem provedbe projekta 2020. – 2030.,
- Zagreb – Dugo Selo sa planiranim razdobljem provedbe projekta 2020. – 2030.,
- Dugo Selo – DG Mađarska sa planiranim razdobljem provedbe projekta 2016. – 2023.,
- Zagreb – Karlovac sa planiranim razdobljem provedbe projekta 2022. – 2028.,
- željeznička mreža čvora Zagreb sa planiranim razdobljem provedbe projekta 2020. – 2030.,
- željeznička infrastruktura u svrhu pristupa Zračnoj luci Franjo Tuđman smještenom na području Grada Velike Gorice.

Također su Nacionalnim planom za područje Zagrebačke županije navedeni projekti strateškog značaja za razvoj željezničke infrastrukture:

- Unaprjeđenje, obnova, izgradnja drugog kolosijeka te izgradnja nove dvokolosiječne pruge na dionicama željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Novska sa planiranim razdobljem provedbe projekta 2023. – 2028.
- Rekonstrukcija i elektrifikacija željezničke pruge na dionici Zaprešić – Zabok sa planiranim razdobljem provedbe projekta 2018. – 2022.
- Rekonstrukcija i izgradnja 2. kolosijeka dionice Hrvatski Leskovac – Karlovac sa planiranim razdobljem provedbe projekta 2022. – 2025.

Kao najznačajniji planirani željeznički projekt na području Zagrebačke županije, prostornoplanskom dokumentacijom planirana je trasa Obilazne teretne pruge Zaprešić – Horvati – Rugvica – Brckovljani, smještene na području Zagrebačke županije i Grada Zagreba.

Razvoj željezničke infrastrukture je jedan od najvažnijih ciljeva Europske komisije i Vlade RH u provedbi zacrtanog plana EU-a o smanjenju stakleničkih plinova za 55% do 2030. godine i o potpunoj klimatskoj neutralnosti do 2050. godine.



Slika 35: Postojeće i planirano stanje mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije;

Izvor: Uredba o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 84/21), dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

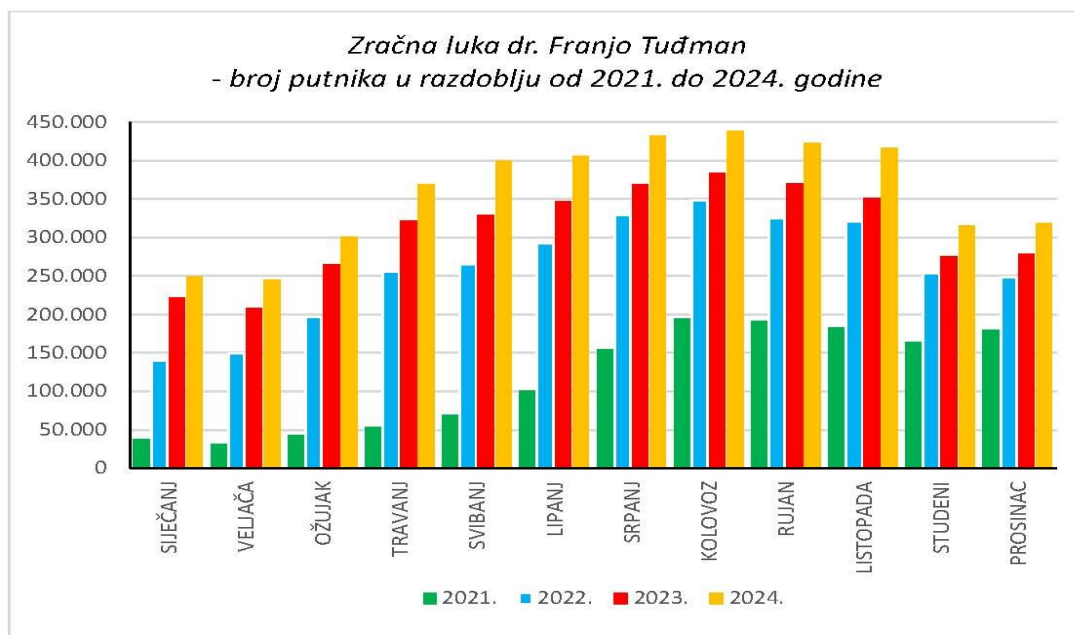
Od brojnih stručnih studija, studija utjecaja na okoliš, projektne dokumentacije i aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji u proteklom razdoblju za područje Zagrebačke županije, izdvajamo one koji se odnose na željeznički promet od važnosti za Državu i Županiju:

- za projekt „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici Hrvatski Leskovac – Karlovac“, ukupne duljine 44 kilometara, tijekom 2022. godine potpisani su ugovori za izvođenje radova. Predmetna dionica Hrvatski Leskovac – Karlovac pripada dijelu željezničke pruge M202 Zagreb Glavni kolodvor – Rijeka na Mediteranskom TEN-1 koridoru na relaciji Rijeka – Zagreb – Budimpešta. Rekonstrukcija i nadogradnja drugog kolosijeka unaprijediti će ne samo prigradski promet grada Zagreba i Karlovca već će u konačnici utjecati na konkurentnost Luke Rijeka poboljšanjem njezine povezanosti s tržištima srednje Europe. U okviru projekta predviđena je rekonstrukcija kolodvora: Hrvatski Leskovac, Jastrebarsko i Karlovac dok će se kolodvori Horvati, Zdenčina i Draganići prenamijeniti u stajališta, a postojeća stajališta Mavračići, Desinec, Domagovići

- i Lazina će se rekonstruirati. Najveća dopuštena brzina predviđena je 160 km/sat osima na području Jastrebarskog gdje će vozna brzina vlaka iznositi 120 – 140 km/h,
- obnova cjelokupne dionice Źeljezničke pruge Savski Marof – Zagreb Zapadni kolodvor sa obnovom zgrada kolodvora u Zaprešiću, ukupne duljine 17,8 km. Obnovom pruge povećana je brzina prometovanja s 55 km/h na brzinu 100 – 120 km/h te je povećana razina ukupne sigurnosti prometa,
 - u tijeku je provedba projekta „Unaprjeđenje, obnova, izgradnja drugog kolosijeka te izgradnja nove dvokolosječne pruge Dugo Selo – Novska, ukupne duljine 83 km. Projekt je podijeljen na ukupno četiri dionice: Dugo Selo – Ivanić-Grad, Ivanić-Grad – Popovača, Popovača – Kutina i Kutina – Novska. U sklopu projekta biti će izvedena i rekonstrukcija kolodvora i stajališta, bit će ukinuta većina Źeljezničko-cestovnih prijelaza izvođenjem denivelacija, ugradnja sustava elektrifikacije čime će biti omogućena brzina putničkih vlakova do 160 km/h i teretnih vlakova do 120 km/h.
 - remont Źeljezničke pruge Sava – Velika Gorica (M407),
 - priprema aktivnosti za revitalizaciju pruge za lokalni promet Savski Marof – Kumrovec – Imeno). Pruga je zadnjih 24 godine izvan funkcije a većim dijelom smještena je na teritoriju Hrvatske ali na više mjesta prelazi državnu granicu Hrvatske i Slovenije.

ZRAČNI PROMET

Na području Zagrebačke Źupanije smještena je Zračna luka kojoj je Odlukom Vlade Republike Hrvatske 2016. godine, naziv Zračne luke Zagreb promijenjen u naziv Zračna luka Franjo Tuđman. Zračna luka Franjo Tuđman najveća je zračna luka Republike Hrvatske i ima status međunarodne zračne luke prvog slijetanja, svrstana u razred i skupinu 4E (prema ICAO).



Grafikon 26: Zračna luka dr. Franjo Tuđman – broj putnika u razdoblju od 2021.-2024.;

Izvor: www.zagreb-airport.hr, 2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke Źupanije, 2024.

Pokazatelji zračnog prometa		
Zračni promet	broj	Prosječna površina (km ²)
Zračna luka	1	
Franjo Tuđman (Zagreb)		3,28
Aerodrom	2	
Zvekovac		0,05
Zagreb - Bratina		0,76

Tablica 42: Pokazatelji zračnog prometa na području Zagrebačke Źupanije;

Izvor: Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, 2024.

BICIKLISTIČKI PROMET

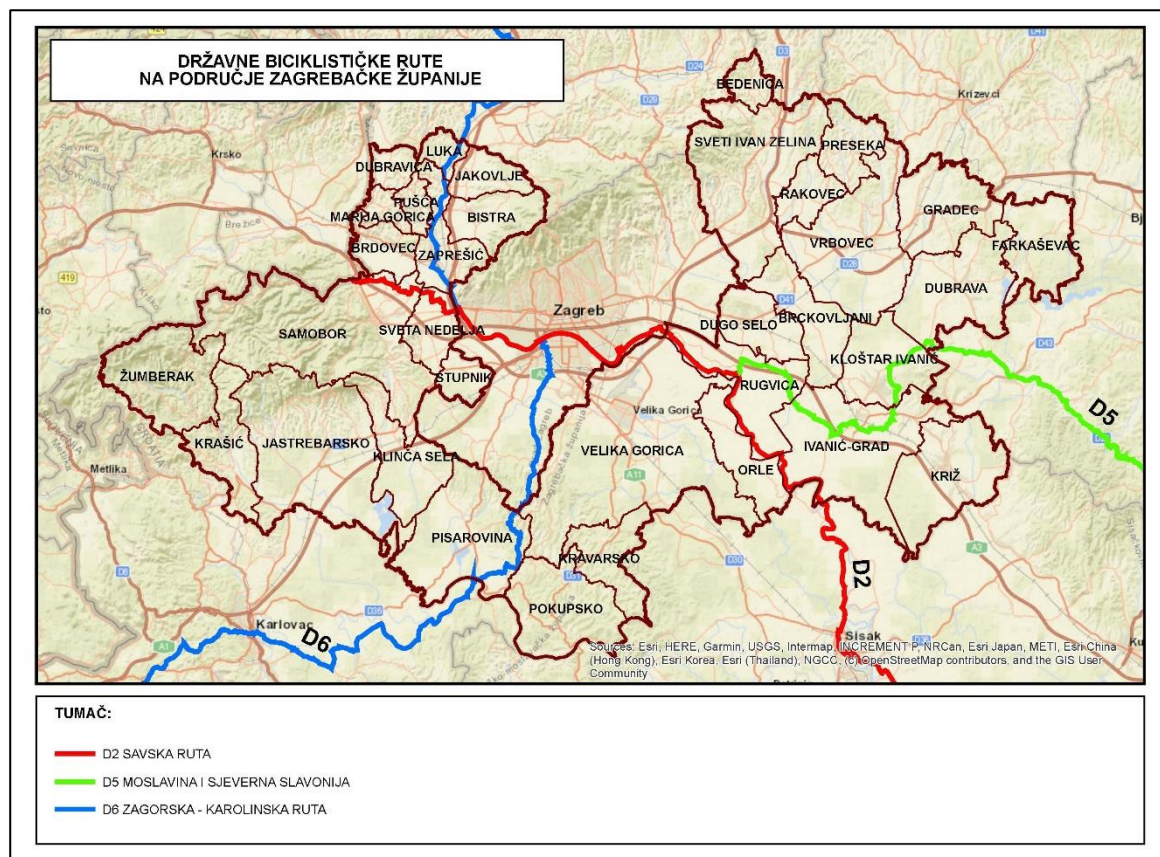
Operativni plan razvoja cikloturizma Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 45/17) osnovni je dokument na temelju kojeg bi se trebao razvijati cikloturizam u Zagrebačkoj Županiji i ostalim županijama kontinentalnog dijela Hrvatske.

Osnovnu mrežu biciklističkih ruta Republike Hrvatske čine državne glavne biciklističke rute koje su u nadležnosti Hrvatskih cesta. Pravilnikom o funkcionalnim kategorijama za određivanje mreže biciklističkih ruta („Narodne novine“, broj 91/13 i 114/17) za područje Zagrebačke županije određene su državne biciklističke rute:

DRŽAVNE GLAVNE BICIKLISTIČKE RUTE		
Oznaka rute	Smjer	Dionica međunarodne rute
DG2	Gr. Slovenije (Bregana Naselje) – Zagreb – Sisak – Jasenovac – Slavonski Brod – Županja – Gunja – gr. BiH (Greenway)	Ruta Sava
DG5	Zagreb – Čazma – Daruvar – Voćin – Belišće – Beli Manastir – Batina – gr. Srbije	
DG6	Gr. Slovenije – Mursko Središće – Varaždin – Krapina – Zagreb – Karlovac – Vrbovsko – Rijeka – gr. Slovenije (Rupa)	

Tablica 43: Državne biciklističke rute na području Zagrebačke županije;

Izvor: Pravilnik o funkcionalnim kategorijama za određivanje mreže biciklističkih ruta („Narodne novine“, broj 91/13 i 114/17)



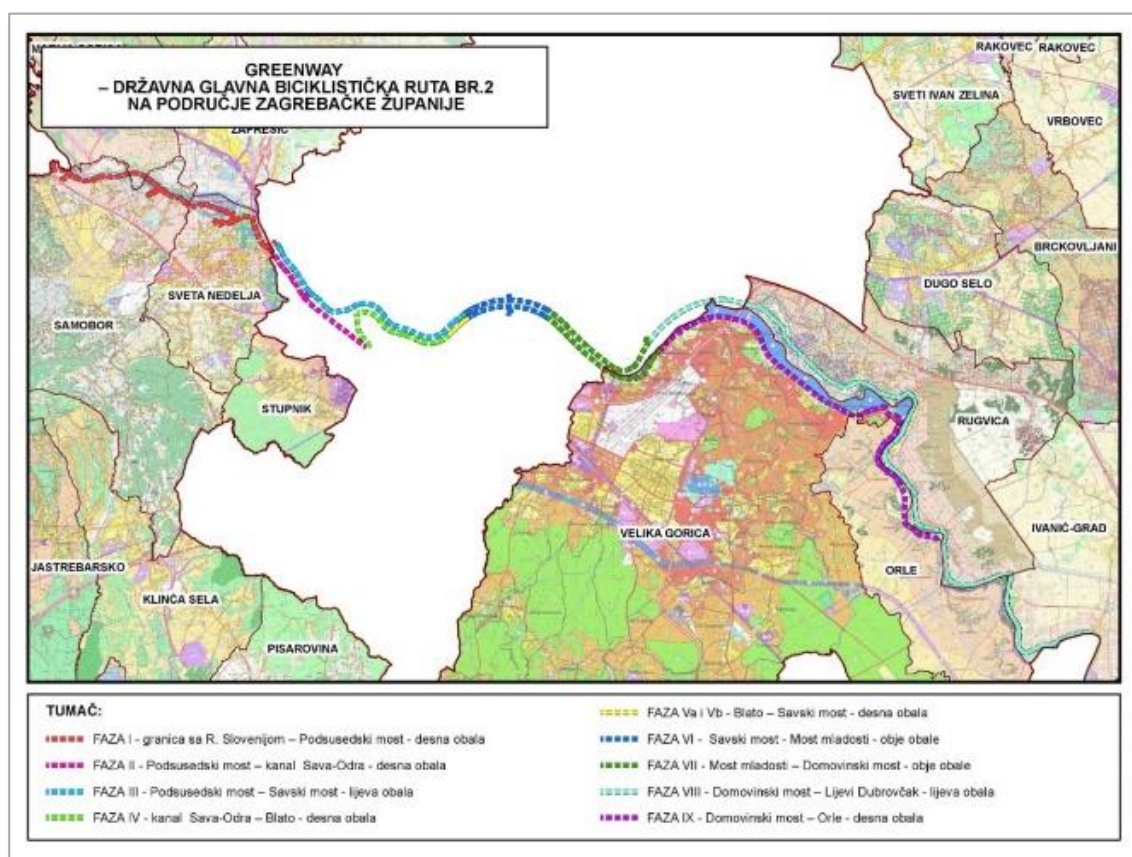
Slika 36: Državne biciklističke rute na području Zagrebačke županije; Izvor: Cikloturizam.hr;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Greenway (DG2) je biciklistička prometnica koja prati tok rijeke Save većim dijelom smještena na kruni savskog nasipa u ukupnoj duljini od 121,6 km, od Slovenije, kroz Zagreb i Zagrebačku županiju sve do Lijevoog Dubrovčaka. Biciklistička ruta prolazi područjem gradova Samobora, Svete Nedelje i Velike Gorice te općina Brdovec, Rugvica i Orle. Sama izgradnja biciklističke rute br. 2 podijeljena je u 9 faza.

Tijekom 2024. godine započe su aktivnosti na izgradnji biciklističke prometnice na području Grada Zagreba tj. dionica koja obuhvaća najgušće naseljena gradska područja Trnja, Novog Zagreba – istok i Novog Zagreba – zapad. U sklopu projekta uređuje se nasip na obje obale Save od pješačko-biciklističkog Savskog mosta do Mosta mladosti, u duljini od 10 kilometara.

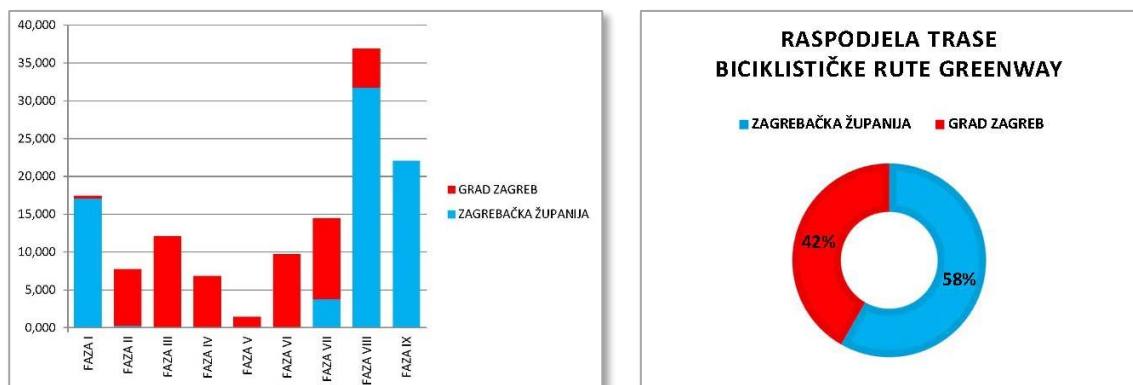
Za izgradnju staze predviđen je tzv. eko asfalt. Staze će biti osvijetljene javnom rasvjetom. Osim izgradnje biciklističke prometnice, u sklopu projekta se planira uređenje prilaza mostovima kao i uređenje prilaza i spojeva na postojeću biciklističku i cestovnu infrastrukturu te ugradnja dodatne opreme koja uključuje: rasvjetu, punjače za e-bicikle, odmorišta (na području Zagrebačke ųupanije odmorišta u Otoku i u Strmcu), parkirališta, info oznake te brojače prometa. Financijski je projekt vrijedan 123 milijuna kuna uz 85% pokrivenosti iz fondova Europske unije, dok se preostali dio financira iz proračuna Grada Zagreba i Zagrebačke ųupanije.



Slika 37: Greenway – državna glavna biciklistička ruta br. 2 - elementi trase (smješta, dužina i faze);

Izvor: Idejni projekt (Mobilita evolva d.o.o., 2019.)

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke ųupanije, 2024.



Grafikon 27: Greenway – državna glavna biciklistička ruta br. 2 - smješta, dužina i faze izgradnje, raspodjela trase;

Izvor: Idejni projekt (Mobilita evolva d.o.o., 2019.)

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke ųupanije, 2024.

Tijekom 2021. godine izgrađena je nova biciklistička staza između naselja Strmec, Orešje, Bestovje na području Grada Sveta Nedelje, ukupne duljine 3.360 m s dodatnom opremom koja uključuje javnu rasvjetu, oborinsku odvodnju i odmorišta. Staza je širine 2.5 m od čega je 2.0 m za dvosmjerni biciklistički promet te 0.5m kao zaštitni pojas.

Na području Zagrebačke županije brojne su postojeće biciklističke rute, a od najznačajnijih navodimo:

- Cikloturistička ruta Zagrebačke županije u dužini od 207 km povezuje gradove, mjesta i općine Županije umrežujući postojeće biciklističke rute i staze kao gotove turističke proizvode.
- Biciklistička ruta na području Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje u dužini od 311,5 km.

RIJEČNI PROMET

Planiranje razvoja prometnog sustava na unutarnjim vodama provodi se u skladu sa Strategijom razvitka riječnog prometa u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. – 2032. godine („Narodne novine“, br. 87/22) i Srednjoročnim planom razvitka vodnih putova, luka i pristaništa Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. – 2031. godine („Narodne novine“, br. 99/22) te provedbenim Akcijskim planom 2022. – 2024. Vezano na riječni promet planirana je izrada studijske dokumentacije kojom će se odabrati optimalno rješenje za osiguranje plovidbe rijekom Savom na području Grada Zagreba. Naime, iako su detektirani ograničavajući faktori plovidbe, postoje veliki potencijali iskorištavanja rijeke Save u turističke svrhe. U okviru projekta „Zelena plovidba“ na Savi u Zagrebu, tijekom 2023. godine izrađeno je konceptijsko rješenje za regulaciju korita rijeke Save na području Grada Zagreba kako bi se postigla plovnost I. klase. Navedeni projekt „Zelena plovidba“ je prema Rješenju nadležnog Ministarstva prihvatljiv za ekološku mrežu.

Na području Zagrebačke županije komercijalni riječni promet, osim skelarenja, za sada ne postoji. Sava kao najveći riječni plovni put trenutno je plovna tek nizvodno od Siska. Također na području Zagrebačke županije nema postojećih riječnih luka i pristaništa.

Rijeka	Dionica (rkm)	Duljina dionice (rkm)	Klasa	duljina
Sava	631+900	662+000	II.	30,1 km
Sava	662+000	715+000	I.	53,0 km
Kupa	69+500	102+400	I.	32,9 km
Kupa	153+400	158+900	I.	5,5 km

Tablica 44: Pokazatelji riječnog prometa na području Zagrebačke županije;
Izvor: Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, 2020.



Slika 38: Unutarnji plovni putovi;

Izvor: Strategija razvitka riječnog prometa u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2032. godine („Narodne novine“, broj 87/22)

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

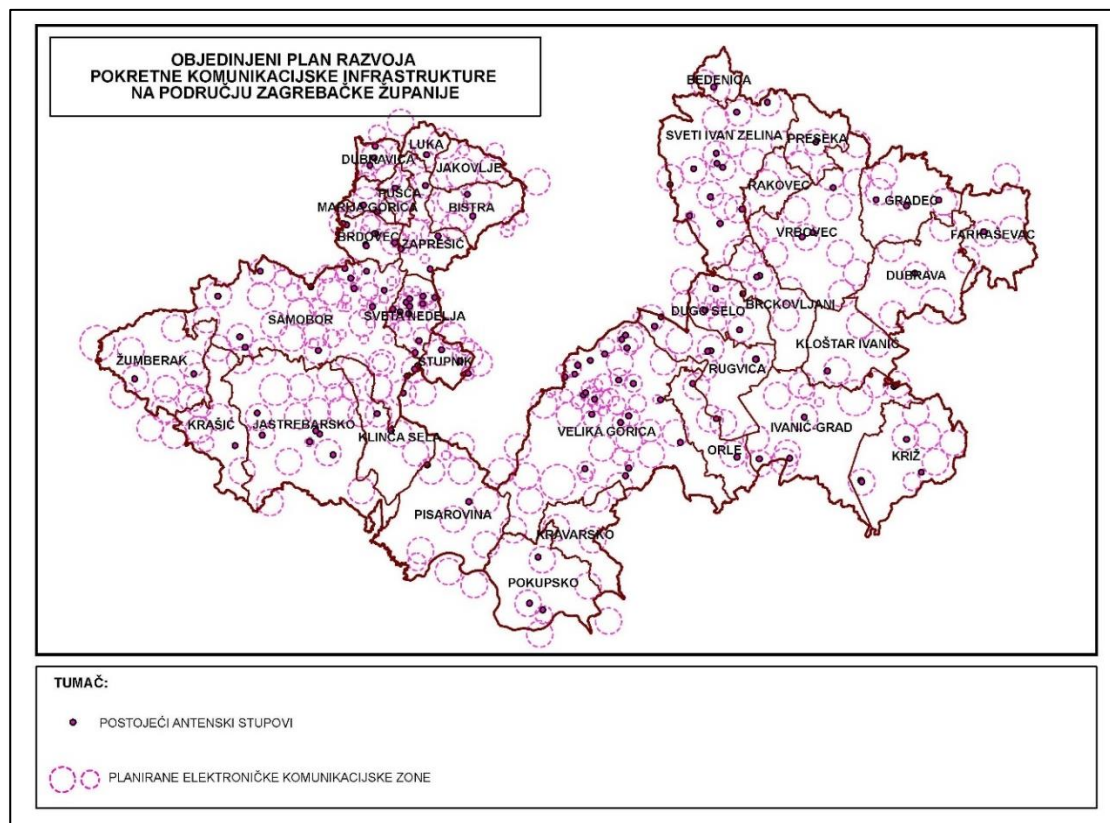
Poštanski i telekomunikacijski promet osiguran je na području Zagrebačke županije kroz četiri osnovna segmenta: javne komunikacije u nepokretnoj mreži, javne komunikacije u pokretnoj mreži, sustavi radiokomunikacija i sustavi poštanskog prometa.

U nastavku se daje tabelarni prikaz o broju postojećih baznih stanica za razdoblje 2021. – 2024. godine prema podacima Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM):

Stanje na dan	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2023.	
Broj baznih stanica	415	425	399	424	
Broj lokacija *	335	340	311	329	
Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora **	131	133	134	145	
Broj antenskih stupova ostalih infrastrukturnih operatora	14	13	13	15	
Broj antenskih prihvata na postojećim objektima	88	94	92	92	
Broj unutarnjih antenskih sustava u zatvorenom prostoru	102	100	72	77	
* Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uzevši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatera mogu biti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu					
* Broj antenskih stupova i samostojećih nosača u vlasništvu operatora komunikacijskih mreža, pokretnih komunikacija (A1, HT i Tele2)					

Tablica 45: Broj postojećih baznih stanica i antenskih stupova na području Zagrebačke županije;
Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), 2024.

Uredbom o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/12, 92/15 i 10/21) su za područje cijele Države utvrđena mjerila razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, što obuhvaća mjerila za izradu te uvjete i način planiranja u dokumentima prostornog uređenja. Sastavni dio Uredbe je Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture i Plan razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture u radiodifuzijskim mrežama.



Slika 39: Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture na području Zagrebačke županije („Narodne novine“, broj 131/12, 92/15 i 10/21)

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

2.4.2. Energetska infrastruktura

ELEKTROENERGETSKI SUSTAV

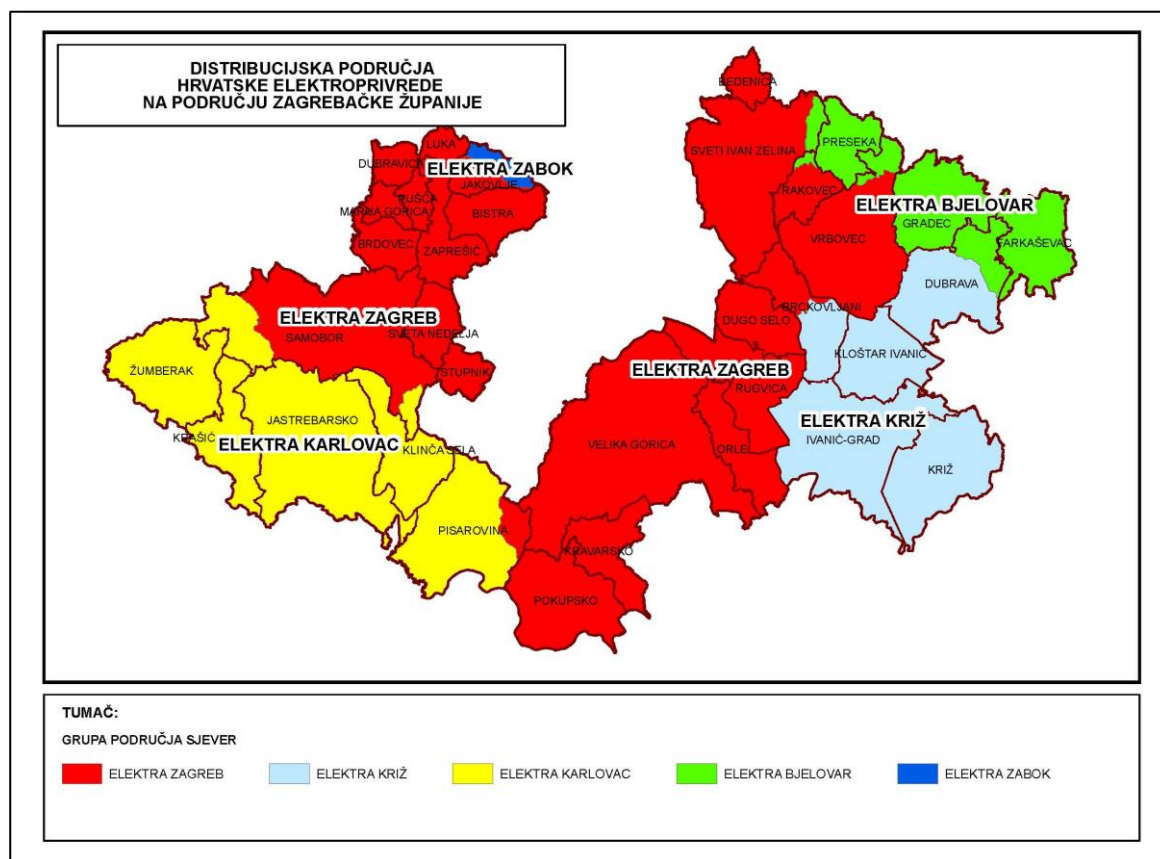
Područje Zagrebačke županije opskrbljuje se električnom energijom iz pet izvora:

- dvije termoelektrane smještene na području Grada Zagreba (TE-TO Zagreb i EL-TO Zagreb),
- transformatorske stanice:
 - 400 kV TS Tumbri i 400 kV TS Žerjavinec smještene na području Grada Zagreba,
 - 220 kV TS Mraclin smještena području Zagrebačke županije
 - 110 kV: TS Zaprešić, TS Samobor, TS Rakitje, TS Rimac Campus, TS Zdenčina, TS Velika Gorica, TS Ivanić-Grad, TS Dugo Selo.

Visokonaponska elektroenergetska mreža obuhvaća dalekovode naponske razine 400 kV, 220 kV i 110 kV u nadležnosti HOPS – Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.

U proteklom razdoblju donesen je „Desetogodišnji plan razvoja hrvatske prijenosne mreže 2023. – 2032. (HOPS d.o.o., 2022.) u kojem se za područje Zagrebačke županije navodi provedba priključenja postrojenja kupca (Rimac Automobili d.o.o.) na prijenosnu mrežu, snage 20 MW, na lokaciji Sveta Nedelja te priključak postrojenja na TS 110/20 kV Rimac kabelski spojem ulaz/izlaz na DV 110 kV Rakitje (Zaprešić) – Tumbri 3. Također se navodi potreba izgradnje još jedne veze između TS Tumbri i TS Botinec uz izvedbu kabelskog uvoda/izvoda DV 2x110 kV Rakitje – Botinec te planirana izgradnja DV 2x400 kV Tumbri – Veleševac i DV 110 kV Tumbri – Botinec 2. Za planirani dalekovod 2x400 kV Tumbri – Žerjavinec/Ernestinovo, dionica Tumbri – Veleševac proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš (2021. god.).

Distribucija električne energije na području Zagrebačke županije putem distributivne mreže nižih naponskih nivoa (35 kV, 20 kV, 10 kV i 0,4 kV) u nadležnosti je HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. sa pogonima – Elektra Zagreb, Elektra Križ, Elektra Karlovac, Elektra Bjelovar i Elektra Zabok.



Slika 40: Distribucijska područja Hrvatske elektroprivrede na području Zagrebačke županije;
Izvor: dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Distribucijsko područje Elektra Zagreb (terenska jedinica: Zagreb, Sveta Klara, Sveti Ivan Zelina, Dugo Selo, Velika Gorica, Samobor i Zaprešić) pokriva 80% područja Zagrebačke županije. Preostale rubne dijelove županije pokrivaju dijelovi distribucijskih područja Elektre Križ (terenska jedinica Križ), Elektre Bjelovar (terenska jedinica Križevci), Elektre Karlovac (terenska jedinica Ozalj i Jastrebarsko) i Elektre Zabok (terenska jedinica Donja Stubica).

Za potrebe izrade ovoga Izvješća dobiveni su podaci o duljini srednjenaponske i niskonaponske elektroopskrbe mreže od strane distribucijskih područja na način da se odnose na cjelokupna područja pogona koji zahvaćaju određena područja Zagrebačke županije. S obzirom da se granice navedenih pogona ne poklapaju s granicom Županije, podaci nisu relevantni za prikaz točne duljine srednjenaponske i niskonaponske elektroopskrbe mreže na području Županije, već mogu poslužiti kao približni pokazatelji. Stoga predstavljeni podaci u tablici, u nastavku, prikazuju duljine elektroopskrbe mreže navedenih pogona distribucijskih područja koje svojim dijelovima obuhvaćaju i prostor Zagrebačke županije.

Prema dostavljenim podacima HEP ODS – ELEKTRA ZAGREB za proteklo razdoblje stanje izvedenosti je kako slijedi:

Terenska jedinica Dugo Selo je područje s najviše izgrađenih i zatraženih individualnih priključaka te je započela izgradnja poduzetničke zone Rugvica s planiranim priključenjem 0,82 MW i nekoliko kupaca ukupne snage 1MW. Završila je 1. etapa rekonstrukcije TS 110 kV Dugo Selo čime je povećana instalirana snaga.

Za izgradnju nove 110 kV TS Vrbovec osigurano je zemljište te je u tijeku otkup zemljišta. Predmetna TS Vrbovec je važna za povećanje priključne snage PIK Vrbovec na ukupno 7,65 MW.

Za područje Dugo Selo zamijenjena je većina nesklopivih 10 kV transformatora u transformatorskim stanicama te je izvršeno polaganje srednjonaponskih i niskonaponskih kabela, sve u skladu s programom prijelaza srednjonaponske mreže s 10 kV na 20 kV naponsku mrežu. Predviđeno je priključenje sunčanih elektrana SE

Dugo Selo 1 (9999 kW), SE Dugo Selo 2 (8000 kW), SE Dugo Selo 3 (4999 kW) i SE Dugo Selo 4 (4999 kW) zbog čega je potrebno pripremiti sve za prelazak na 20 kV i ukidanje 30 kV naponske razine.

Na području Terenske jedinice Sveti Ivan Zelina u tijeku je završetak 1. etape SN mreže za prijelaz na 20 kV napon.

Za Terensku jedinicu Samobor intenzivna je izgradnja u zoni uz staru Betonsku cestu. Na području Bobovice planirana je izgradnja distributivno-logističkog centra (1,1 MW) te planirano je priključenje distributivno-logističkog centra Lučko.

Na području Terenske jedinice Zaprešić osigurane su pouzdane opskrbe cijelog područja do sada priključenih i novih kupaca (Shopping City Zagreb) uz uvjet ugradnje trećeg transformatora u 4TS 101 Zaprešića i konačnog rješenja koje će omogućiti priključenje novih kupaca tj. izgradnja nove TS 110/20 kV Zaprešić 2 (lokacija uz zonu Shopping City Zagreb) koja je u konačnici planirana s priključnom snagom od 30 MW. Međutim zemljište za TS još nije imovinsko riješeno, a planira se i alternativno rješenje TS 110/20 kV Bistra unutar gospodarske zone Bistra, što ovisi o realizaciji sadržaja zone.

Za Terensku jedinicu Velika Gorica planirana je izgradnja poslovnih objekata sa sunčanom elektranom SE 1,62 MW u gospodarskoj zoni Vukovina.

Na području Terenske jedinice Sveta Klara, odnosno na području Općine Stupnik, uslijed izgradnje poslovnih objekata povećavaju se priključne snage.

Nastavljaju se radovi na izgradnji i pripremi izgradnje novih objekata naponske razine 110 kV (uz suradnju i zajedničko vlasništvo HEP-ODS i HOPS-a):

- 4 TS 116 110/30 kV Dugo Selo – rekonstrukcija 4TS i izgradnja SN mreže i prijelaz na 20 kV;
- TS 110/20 kV Mraclin – pripreme radnje te izrada projektne dokumentacije;
- potreba za izgradnjom novih 110/10(20) kV TS Vrbovec, TS Bistra/TS Zaprešić 2).

U proteklom razdoblju prisutan je veliki broj zahtjeva za priključenje malih distribuiranih obnovljivih izvora električne energije, posebno sunčanih elektrana za vlastite potrebe te kućanstva s vlastitom proizvodnjom.

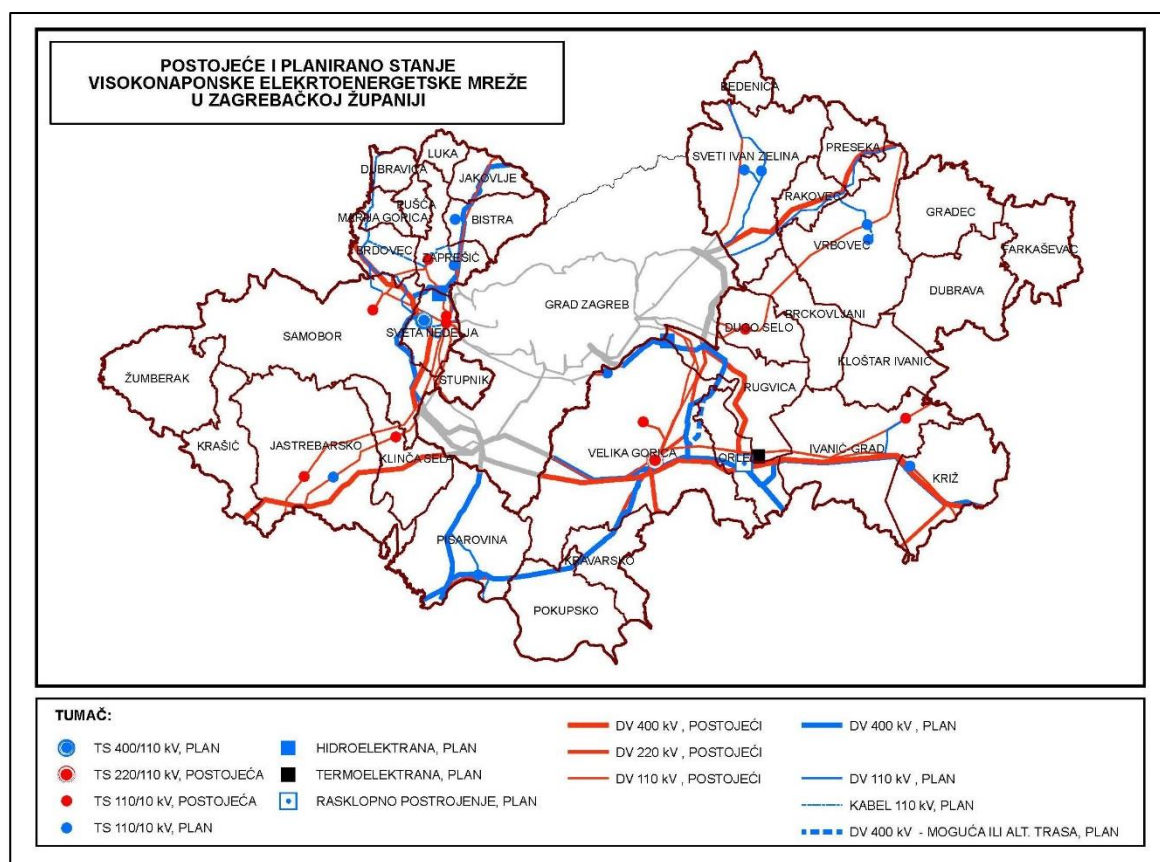
Na području Zagrebačke županije priključena je elektrana na krutu biomasu BE-TO Mraclin priključne snage 1 MW, sunčana elektrana KFK, Rugvica priključne snage 1. faza 1,7 MW, Gebruder Weiss (400 kW), Eurospin Velika Gorica (499 kW). Za izgradnju sunčane elektrane SE Dugo Selo snage 15 MW te elektranu M-SAN

Rugvica snage 2 MW izdani su Elaborati optimalnog tehničkog rješenja priključenja (EOTRP). Na području Grada Vrbovca planirana je izgradnja elektrane snage 1 MW.

Na području Velike Gorice planirana je izgradnja sunčane elektrane HP sortirnica priključne snage 1 MW te sunčane elektrane LOG EXPERT DC4 priključne snage 2,2 MW. Na područja Zaprešića planirana je elektrana na biomasu DYNAMIS priključne snage 5 MW i sunčana elektrana PLIVA priključne snage 6 MW. Na području Svete Nedelje odrađeni su pripremne aktivnosti vezano na priključenje sunčane elektrane Poslovni park priključne snage 2,4 MW.

Od ostalih programa i radova značajnih za elektrodistribucijsku mrežu istaknuti su slijedeći zadaci:

- stalno praćenje rasta i razvoja postojećeg konzuma i zahtjeva za priključenje novih kupaca, što je podloga za planiranje razvoja elektrodistribucijskih mreža svih naponskih razina, optimiziranje i planiranje izgradnje,
- stalna briga o kvaliteti isporučene električne energije kroz praćenje stanja u niskonaponskoj mreži i slijedom toga kroz sanaciju naponskih prilika te interpolaciju novih TS 10(20)/0,4 kV uz rekonstrukciju NNM,
- kontinuirano traženje lokacija i nabava zemljišta za neophodne interpolacije novih TS 10(20)/0,4 kV u svim dijelovima distribucijskog područja, gdje su uočeni problemi s opterećenjem i/ili naponskim prilikama u NN mreži,
- daljnji razvoj i ugradnja sustava daljinskog vođenja u SN mreži,
- osiguranje lokacija i nabava zemljišta za sve nove TS 110/10(20) kV koje su predviđene studijskim radovima i temeljem tih rješenja uvrštene u prostorne planove na području Zagrebačke županije i sve ostale prostorne dokumente.



Slika 41: Postojeće i planirano stanje visokonaponske elektroenergetske mreže u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: HOPS d.o.o. i dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

		Duljina (km)	Udio prema vrsti (%)
Visokonaponska prijenosna mreža VN (400 kV, 220 kV, 110 kV)		503,5	5,5
HOPS d.o.o.	400 kV	139,2	
	220 kV	59,2	
	110 kV	305,1	
Distributivna srednjenaponska mreža SN (35 kV, 20 kV, 10 kV)		3.581,8	39,8
ELEKTRA ZAGREB		2.835,1	
Pogon DUGO SELO		477,3	
Pogon SAMOBOR		376,9	
Pogon SVETA KLARA		314,5	
Pogon SVETI IVAN ZELINA		637,5	
Pogon VELIKA GORICA		515,5	
Pogon ZAPREŠIĆ		513,4	
ELEKTRA KRIŽ		367,9	
Dubrava		52,9	
Brckovljani		15,9	
Križ		97,5	
Kloštar Ivanić		45,1	
Ivanić Grad		156,5	
ELEKTRA KARLOVAC		263,0	
Jastrebarsko, Samobor (dio), Pisarovina, Klinča Sela, Krašić, Žumberak			
ELEKTRA BJELOVAR		108,5	
Sv. Ivan Zelina (dio)		2,5	
Vrbovec (dio)		7,9	
Preseka (dio)		22,9	
Gradec		42,5	
Dubrava (dio)		7,5	
Farkaševac (dio)		25,2	
ELEKTRA ZABOK		7,3	
Jakovlje (dio – naselje Igrišće i Kraljev Vrh)			
Distributivna niskonaponska mreža NN (0,4 kV)		4.924,0	54,7
ELEKTRA ZAGREB		4.046,20	
Pogon DUGO SELO		699,0	
Pogon SAMOBOR		639,0	
Pogon SVETA KLARA		504,3	
Pogon SVETI IVAN ZELINA		575,7	
Pogon VELIKA GORICA		955,2	
Pogon ZAPREŠIĆ		673,0	
ELEKTRA KRIŽ			
Dubrava			
Brckovljani		**	
Križ			
Kloštar Ivanić			
Ivanić Grad			
ELEKTRA KARLOVAC		543,0	
Jastrebarsko, Samobor, Pisarovina, Klinča Sela, Krašić, Žumberak			
ELEKTRA BJELOVAR		308,5	
Sv. Ivan Zelina (dio)		48,0	
Vrbovec (dio)		20,5	
Preseka (dio)		70,0	
Rakovec (dio)		4,3	
Gradec		96,2	
Dubrava (dio)		21,5	
Farkaševac (dio)		48,0	
ELEKTRA ZABOK		26,3	
Jakovlje (dio – naselje Igrišće i Kraljev Vrh)			
SVUKUPNO		9.009,4	100

Tablica 46: Duljina visokonaponske prijenosne mreže te distributivne srednjenaponske i niskonaponske mreže;
Izvor: HOPS d.o.o., HEP distribucijska područja, 2024., (oznaka** - podaci nisu iskazani)

CJEVOVODNI SUSTAV

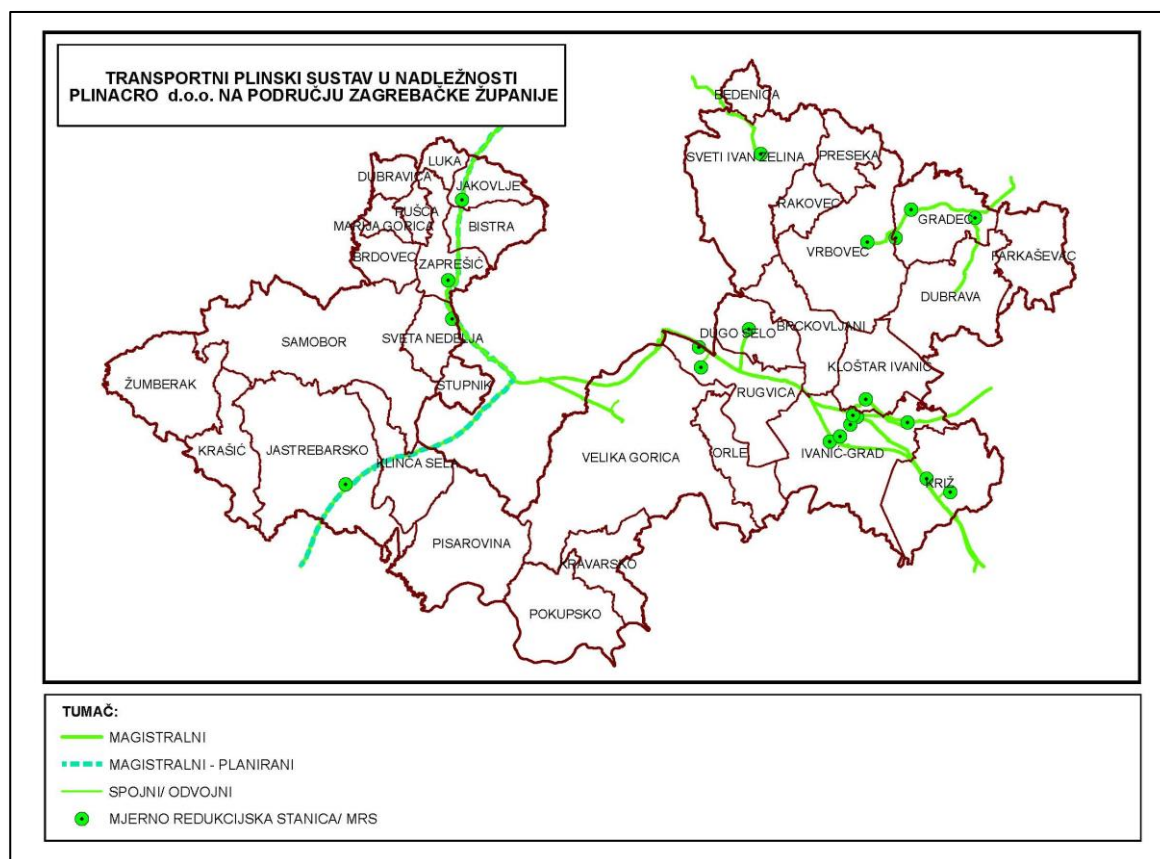
Plinski sustav

Transportni plinski sustav u nadležnosti Plinacro d.o.o. sastoji se od mreže visokotlačnih magistralnih plinovoda i plinovoda ukupne duljine 239,6 km na području Zagrebačke županije. Distribuciju i izgradnju distribucijskog sustava te priključenje korisnika na plin na području Zagrebačke županije obavlja 8 distribucijska poduzeća.

Prema podacima Plinacro, planira se u skladu s Desetogodišnjim planom razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske 2021.-2030. godine izgradnja visokotlačnog, magistralnog plinovoda Zabok-Lučko DN 700/75 u koridoru postojećih magistralnih plinovoda: Podsused-PC Ivanja Reka DN 500/50 i Zabok-Zaprešić DN 500/50. Za navedeni plinovod ishođena je pravomoćna građevinska dozvola, a planirani početak izgradnje je rujan 2024. Također je planirana izgradnja visokotlačnog, magistralnog plinovoda Karlovac-Lučko DN 500/75 u koridoru postojećeg magistralnog plinovoda Zagreb-Karlovac DN 700/75 za što je ishođena lokacijska dozvola.

Na području Etana predviđena je rekonstrukcija plinskog čvora Ivanić Grad u svrhu optimizacije upravljanja i održavanja sustava te tehnološkog i imovinskopravnog razdvajanja INA i Plinacro za što je ishođena građevinska dozvola s klauzulom pravomoćnosti.

Ostala ulaganja usmjerena su na održavanje i modernizaciju transportnog sustava u cilju ostvarenja sigurnog i pouzdanog transporta plina.



Slika 42: Postojeće i planirano stanje transportnog plinskog sustava u Zagrebačkoj županiji;
Izvor: Plinacro d.o.o. i dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Za potrebe izrade Izvješća dobiveni su podaci o magistralnim plinovodima kojima upravlja Plinacro d.o.o. na području Zagrebačke županije kako slijedi:

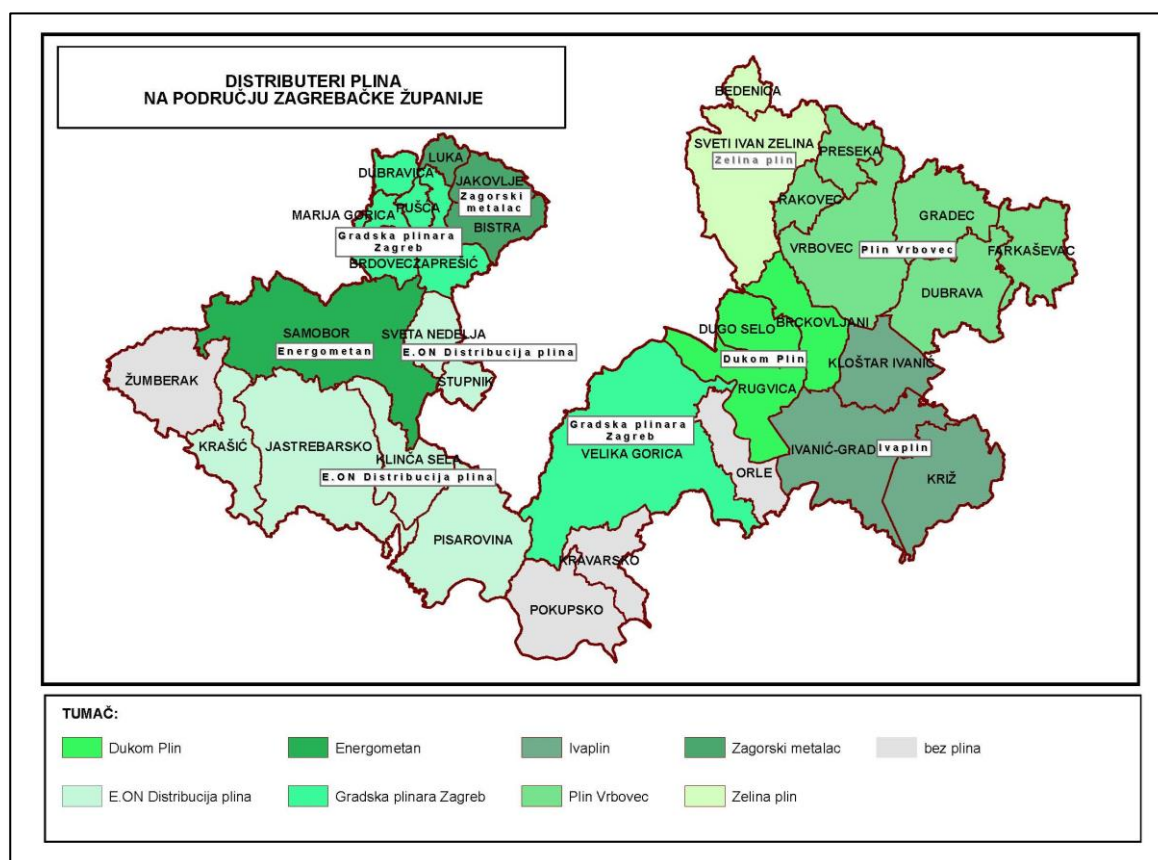
Plinovod (opis trase)	Promjer	tlak	Duljina na području Zagrebačke županije (m)	Ukupna duljina (m)
Magistralni plinovod Zagreb - Karlovac	700	75	14.797	32.953
Magistralni plinovod Lučko - Ivanja Reka	700	75	9.654	20.082
Magistralni plinovod Zagreb istok - Kutina	600	75	34.829	67.422
Magistralni plinovod Podsused-Ivanja Reka	500	50	10.558	30.366
Magistralni plinovod Zabok - Zaprešić	500	50	15.314	22.308
Magistralni plinovod Zaprešić - Podsused	500	50	3.839	3.839
Magistralni plinovod Ivanić - Zagreb	500	50	17.062	23.603
Magistralni plinovod Ivanić - Kutina	500	50	16.470	42.580
Magistralni plinovod Zagreb jug - Velika Gorica (koristi GPZ)	400	50	3.034	8.875
Magistralni plinovod Ivanić - Kutina	350	50	16.366	42.222
Magistralni plinovod Budrovac - Ivanić	300	50	10.403	71.736
Zagreb jug - Velika Gorica (koristi GPZ)	300	50	2.072	2.072
Magistralni plinovod Ivanić – Zagreb (nije u funkciji)	250	50	17.700	23.908
Magistralni plinovod Zagreb jug - Velika Gorica (koristi GPZ)	250	50	973	973
Magistralni plinovod Zagreb jug - Velika Gorica (koristi GPZ)	200	50	19	19
Magistralni plinovod Konjščina – Sveti Ivan Zelina	200	50	7.569	13.507
Spojni plinovod za MRS Čabdin	150	75	353	353
Magistralni plinovod Žabno – Vrbovec – Dubrava	150	50	26.766	31.547
Spojni plinovod za MRS Zaprešić	150	75	810	810
Spojni plinovod Priključak za MRS Ivanić Grad II (nije u funkciji)	150	50	738	738
Magistralni plinovod za MRS Ivanić I (nije u funkciji)	150	50	1.109	1.109
Spojni plinovod za MRS Ivanić Grad III	150	50	57	57
Magistralni plinovod Zagreb jug - Velika Gorica (koristi GPZ)	100	50	41	41
Magistralni plinovod Autoput (MRČ Dugo Selo) - MRS Dugo Selo	150	50	4.955	4.955
Spojni plinovod MRS Križ	100	50	219	219
Magistralni plinovod Zagreb jug - Velika Gorica (koristi GPZ)	100	50	25	25
Spojni plinovod za MRS Dugo Selo II	100	50	289	289
Spojni plinovod za MRS Novoselec	80	50	2.125	2.125
Odvojni plinovod za MRS Trstenik	80	50	1.965	1.965
Magistralni plinovod Ivanić Grad - MRS Caginec (nije u funkciji)	80	50	8.060	8.060
Spojni plinovod za MRS Posavski Bregi	80	50	462	462
Magistralni plinovod Ivanić Grad – Kloštar Ivanić	80	50	2.780	2.780
Magistralni plinovod Ivanić Grad – Posavski Bregi (PČ Donji Šarampov – Priključak za MRS Ivanić Grad)	150	50	4.747	4.747
Magistralni plinovod MRS Kloštar Ivanić – MRS Caginec	80	50	3.435	3.435
Sveukupno (km)			239.6 km	

Tablica 47: Duljina magistralnih plinovoda na području Zagrebačke županije;
Izvor: Plinacro d.o.o., 2024.

U nastavku su podaci duljina plinovoda nadležnih distribucijskih poduzeća na području Zagrebačke županije dostavljeni za potrebe izrade Izvešća o stanju u prostoru Zagrebačke županije:

Nadležnost	Područje	Duljina (km)
Dukom Plin d.o.o.	Dugo Selo,	114,1
	Rugvica,	88,1
	Brckovljani	72,3
E.ON Distribucija plina d.o.o.	Sveta Nedelja, Jastrebarsko, Stupnik Krašić, Jastrebarsko, Klinča Sela, Pisarovina	202,2
Ivaplin d.o.o.	Ivanić-Grad,	182,0
	Kloštar Ivanić,	56,5
	Križ	94,0
Zelina plin d.o.o.	Sveti Ivan Zelina, Bedenica	270,0
Zagorski metalac d.o.o.	Jakovlje,	53,1
	Luka,	44,2
	Bistra	59,7
Gradska plinara Zagreb d.o.o.	Brdovec, Dubravica, Marija Gorica, Pušća, Velika Gorica, Zaprešić	788,0
Energometan	Samobor	200,0
Plin Vrbovec d.o.o.	Vrbovec	199,9
	Gradec	65,4
	Dubrava	65,8
	Rakovec	11,3
	Farkaševac	25,8
	Preseka	2,2
Lokalni plinovodi sveukupno (km)		2.594,6

Tablica 48: Duljina lokalnih plinovoda na području Zagrebačke županije;
Izvor: lokalni distributeri, 2024.



Slika 43: Distributeri plina na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Vrsta plinovoda	Duljina (km)	Udio prema vrsti (%)
Magistralni plinovod	239,6	8,5
Lokalni plinovod	2.594,6	91,5
Sveukupno (km)	2.834,2	100,0

Tablica 49: Duljina magistralnih i lokalnih plinovoda na području Zagrebačke županije;
Izvor: Plinacro d.o.o. i lokalni distributeri, 2024.

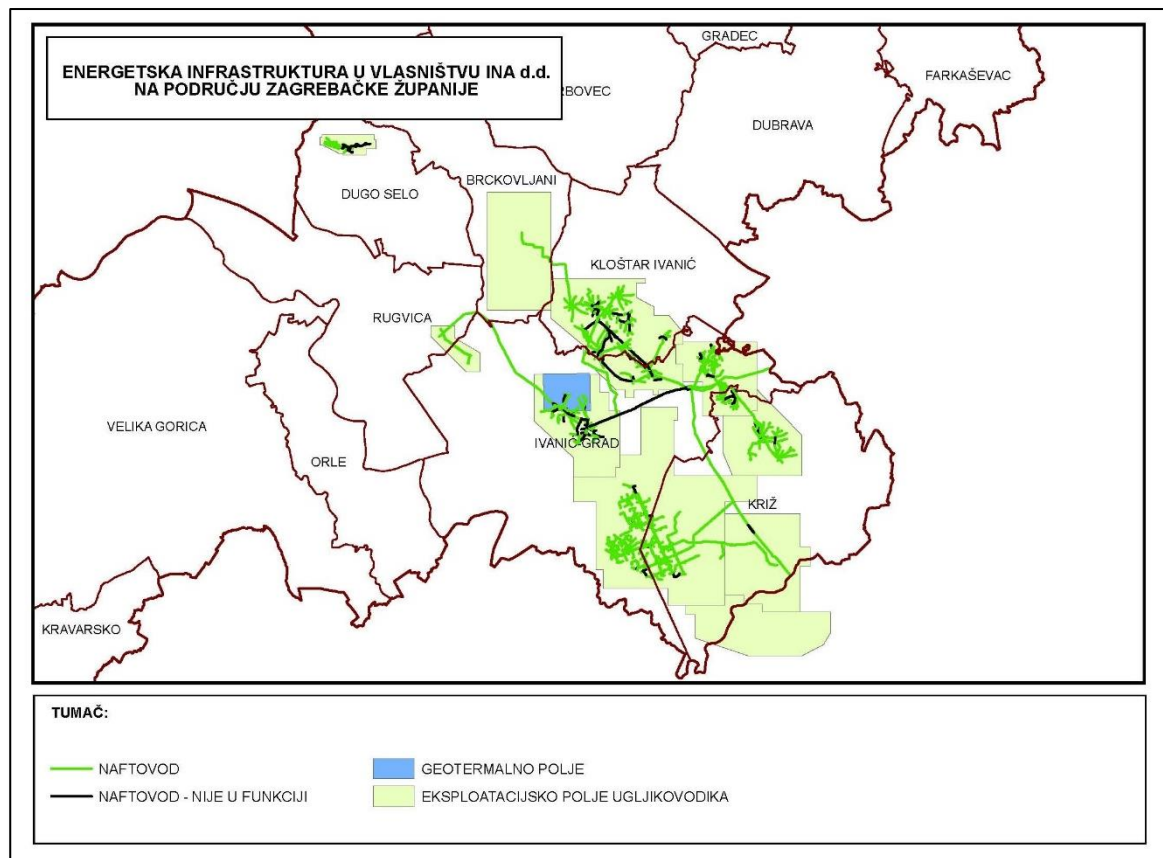
Obilježje plinskog distributivnog sustava na području Zagrebačke županije je nepovezanost većeg broja distribucijskih mreža, odnosno prstena oko većih naselja. Stupanj prosječne opskrbljenosti plinom povećao se u odnosu na proteklo razdoblje, s obzirom da su uložena znatna sredstva u plinifikaciju naselja. Općine Kravarsko, Orle, Pokupsko i Žumberak nisu plinificirane. Detaljan prikaz stanja izgrađenosti lokalne plinovodne mreže daju općine i gradovi u svojim dokumentima prostornog uređenja i izvješćima o stanju u prostoru.

Naftni sustav

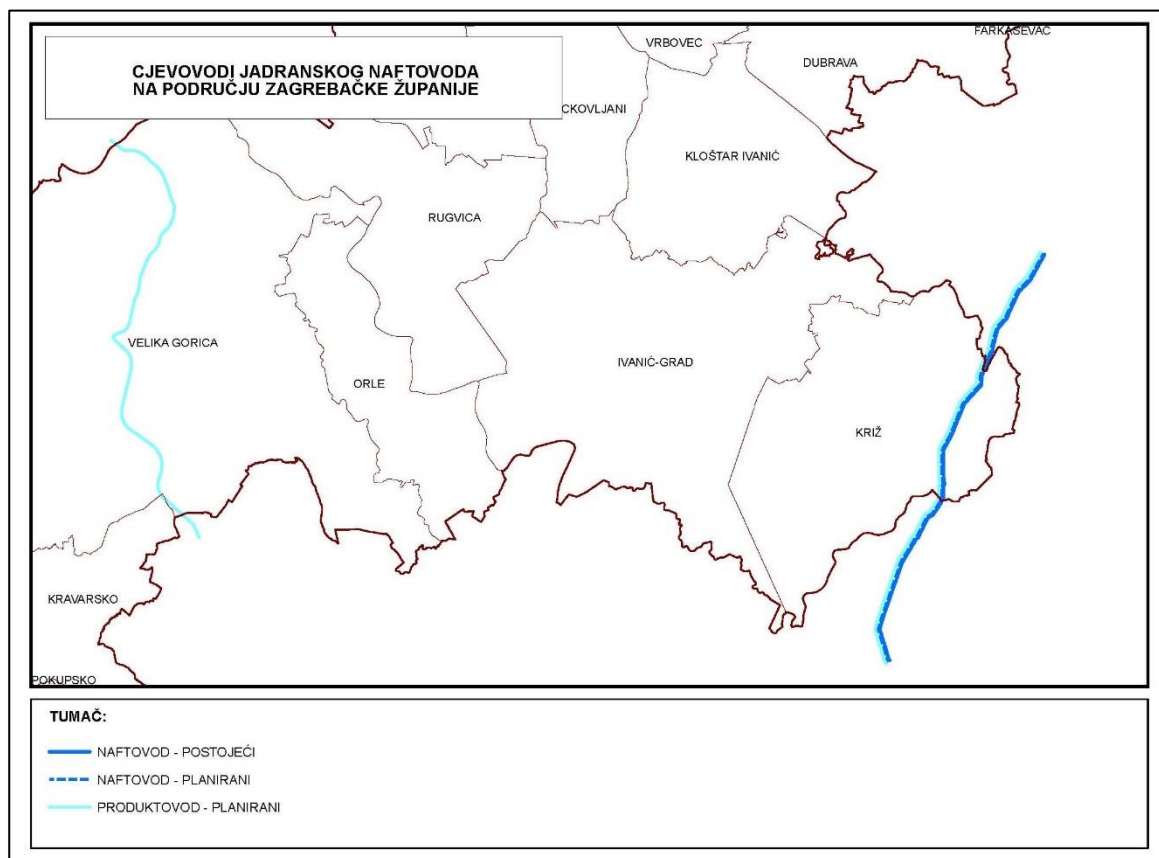
Transportni sustav za naftu obuhvaća naftovode (priklučne, sabirne, magistralne naftovode i naftovode za međunarodni transport). Prema podacima INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. ukupna duljina naftovoda na području Zagrebačke županije iznosi 495,9 km, a smješteni su na području Rugvice, Dugog Sela, Brckovljana, Kloštar Ivanića, Ivanić-Grada i Križa.

Prema podacima nadležnog poduzeća JADRANSKI NAFTOVOD d.d. jugoistočnim dijelom Zagrebačke županije na području Općine Križ prolazi sjeverni ogranak Jadranskog naftovoda (JANAF-a) za međunarodni transport nafte u duljini 6,6 km. Razvojnim planovima JANAF-a planira se na području Grada Velika Gorica izgradnja novog produktovoda u svrhu proširenja kapaciteta u duljini cca. 20,5 km.

Na području Zagrebačke županije nalazi se 10 naftnih i naftno – plinskih polja (Dugo Selo, Lupoglav, Kloštar, Šumečani, Bunjani, Ježevo, Ivanić, Žutica Vežišće i Okoli). Nafta dobivena iz eksploatacijskih polja vodi se sabirnim naftovodima do otpremne stanice OS Graberje, odakle se dalje magistralnim naftovodima otprema preko otpremne stanice OS Stručac do rafinerije Sisak na daljnju preradu.



Slika 44: Energetska infrastruktura u vlasništvu Ina d.d. na području Zagrebačke županije;
Izvor: INA d.d. i dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 45: Cjevovodi Jadranskog naftovoda na području Zagrebačke županije; Izvor: Janaf d.d.
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske (REGEA) nadležna za područje Zagrebačke, Karlovačke i Krapinsko-zagorske županije te Grada Zagreba, provodi aktivnosti na promicanju i poticanju regionalnog održivog razvoja u provedbi energetske projekata kroz korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti.

Tijekom 2022. godine, Zagrebačka županija usvojila je Akcijski plan energetske učinkovitosti za razdoblje 2022. – 2024. godine kojeg je izradila Regea. Ovim planom planiraju se investicije u mjere energetske učinkovitosti. Investicije se odnose na integralne energetske obnove škola, domova zdravlja u Samoboru, Ivanič-Gradu i Velikoj Gorici, ugradnju fotonaponskih sunčevih modula na Distributivni centar za voće i povrće, domove zdravlja i obrazovne ustanove Zagrebačke županije te kupnju električnih automobila.

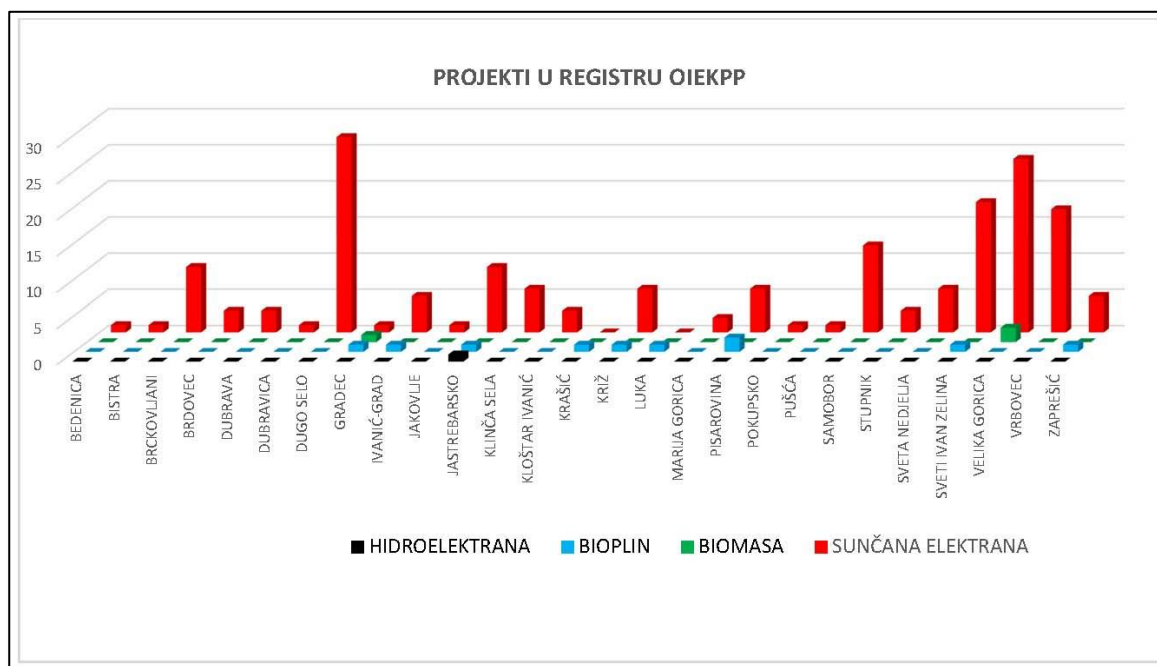
Tijekom 2023. godine farmaceutska tvrtka Pliva Hrvatska i E.ON su na proizvodnoj lokaciji u Općini Brdovec u naselju Savski Marof, izgradili i pustili u rad sunčanu elektranu instalirane snage 9.71 MWp koja će zadovoljiti oko 30% potreba za električnom energijom Plivinih proizvodnih pogona na toj lokaciji. Ova sunčana elektrana ima najveću snagu instaliranih panela do sad na hrvatskom tržištu za vlastitu potrošnju. Elektranu se prostire na 60 tisuća kvadratnih metara, po čemu nije najveća u Hrvatskoj, ali je trenutno najjača po instaliranoj snazi u više od 17,8 tisuća solarnih panela.

Za planiranu sunčanu elektranu na području Grada Dugo Selo (Dugo Selo 1, 2, 3 i 4) tijekom 2021. godine započele su pripremne aktivnosti (izrađen je Elaborat zaštite okoliša za ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš). Predmetna sunčana elektrana Dugo Selo planirana je na površini oko 27,3 ha priključne snage do 16 MW. Sunčana elektrana Dugo Selo podijeljena je u segmente koji obuhvaćaju izgradnju sunčane elektrane Dugo Selo 1 priključne snage 9.999 kW, Sunčane elektrane Dugo Selo 2 priključne snage 8.000 kW, Sunčane elektrane Dugo Selo 3 priključne snage 4.999 kW i Sunčane elektrane Dugo Selo 4 priključne snage 2.000 kW.



Slika 46: Sunčana elektrana Pliva Hrvatska, Izvor: www.pliva.hr, 2024.

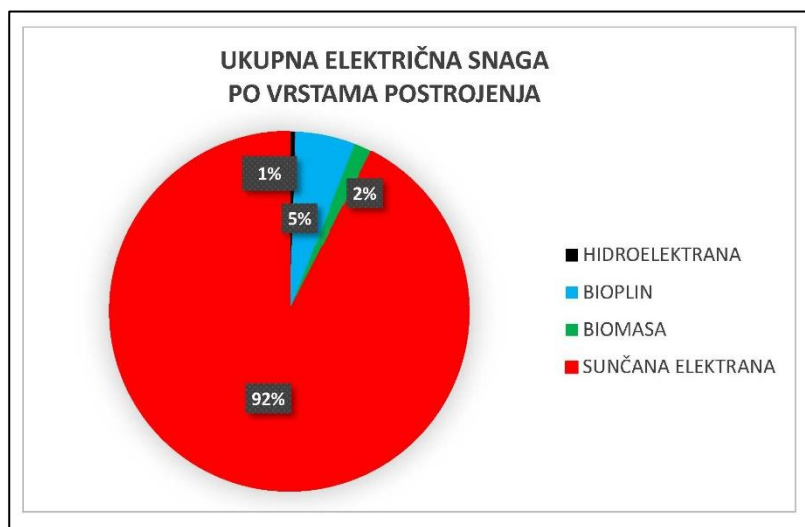
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva kontinuirano vodi Registar obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača (Registar OIEKPP). Registar je jedinstvena evidencija projekata obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije, proizvodnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, odnosno visokoučinkovitih kogeneracijskih postrojenja te povlaštenih proizvođača na području Republike Hrvatske. Pregled podataka iz Registra OIEKPP-a javno je dostupan putem mrežnih stranica Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.



Grafikon 28: Projekti upisani u Registar OIEKPP na području Zagrebačke županije na dan 31.12.2024.;

Izvor: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva;

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Grafikon 29: Ukupna električna snaga po vrstama postrojenja.;

Izvor: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva;

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

U nastavku navodimo aktivnosti i projekte vezano na postrojenja, značajne za Zagrebačku županiju, koja koriste obnovljive izvore energije (OIE) u proteklom razdoblju:

- u sklopu projekta „Velika Gorica Solarni grad – odbrojavanje“ planirano je postavljanje sunčanih elektrana na javne zgrade (škole, vrtići i drugi društveni objekti). Sunčane elektrane koje se postavljaju (ukupno na 22 zgrade u širem području grada), proizvodit će više od 600 MWh zelene električne energije na godinu. Proizvedena električna energija koristit će se za pokrivanje vlastite potrošnje na lokacijama samih objekata, dok će se viškovi proizvedene energije prodavati.
- Studija procjene geotermalnog potencijala na prostoru Grada Dugo Selo kojom je obrazložena ekonomsko-financijska ocjena rentabilnosti pridobivanja geotermalne vode u slijedećih dvadeset godina (nije kraj proizvodnje) i izrađena je na temelju tri varijante godišnje proizvodnje geotermalne vode (2022. godine),
- Elaborat zaštite okoliša za ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš za sunčanu elektranu Ekosolar na području Grada Velika Gorica (2022. godina). Elektranu čini 6 270 fotonaponskih modula pojedinačne snage 405 Wp tj. ukupne nazivne snage 2 539 kWp postavljenih na tipsku fiksnu nosivu konstrukciju, zatim 40 izmjenjivača i dva transformator snage 2 000 kVA. Ukupna priključna snaga elektrane iznosi 2 000 kW,
- Elaborat zaštite okoliša za ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš za sunčanu elektranu na području Grada Ivanić-Grad u sklopu poduzetničke zone Ivanić Grad Jug – Zona 3. (2022. godina) a predviđena instalirana DC snaga sunčane elektrane „Ivanić Grad“ je 3,56 MWp,
- Elaborat zaštite okoliša za ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš za sunčanu elektranu Pisarovina postavljena na montažnu konstrukciju na tlu, smještena na području Općine Pisarovina i instalirane snage 499 kW (2021. godina),
- Elaborat zaštite okoliša za ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš za sunčanu elektranu Mlinoprom2 smještena na području Općine Dubrava sa godišnjom proizvodnjom oko 404 MWh. (2021. godina).

2.4.3. Vodoopskrba i odvodnja

Uredbom o uslužnim područjima („Narodne novine“, broj 70/23), područje Zagrebačke županije smješteno je unutar sljedećih uslužnih područja:

- Uslužno područje 9 obuhvaća općinu Jakovlje,
- Uslužno područje 10 obuhvaća Grad Zaprešić i općine Bistra, Brdovec, Dubravica, Luka, Marija Gorica i Pušća,
- Uslužno područje 11 obuhvaća gradove Jastrebarsko, Samobor i Svetu Nedelju te općine Stupnik, Klinča Sela i Žumberak,
- Uslužno područje 12 obuhvaća Grad Veliku Goricu te općine Kravarsko, Orle, Pisarovinu i Pokupsko,
- Uslužno područje 13 obuhvaća gradove Dugo Selo, Ivanić-Grad, Sveti Ivan Zelina i Vrbovec te općine Bedenica, Brckovljani, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Kloštar Ivanić, Križ, Preseka, Rakovec i Rugvica,
- Uslužno područje 14 obuhvaća Općinu Krašić.

Temeljem Zakona o vodama djelatnost javne vodoopskrbe i javne odvodnje obavljaju javni isporučitelji vodne usluge. Isporučitelji vodnih usluga djelatnost vodoopskrbe obavljaju na vodoopskrbnom području (vodoopskrbne zone), a djelatnost odvodnje otpadnih voda na području aglomeracije. Područje koje obuhvaća jedno ili više vodoopskrbnih područja i aglomeracija zove se uslužno područje. Tijekom 2021. godine donesen je Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina do 2030. godine. kao jedan od najznačajnijih planskih dokumenata upravljanja vodama, a istovremeno predstavlja akt strateškog planiranja povezan s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine.

Na području Zagrebačke županije vodne usluge vodoopskrbe i odvodnje pruža 12 javnih isporučitelja vodnih usluga.

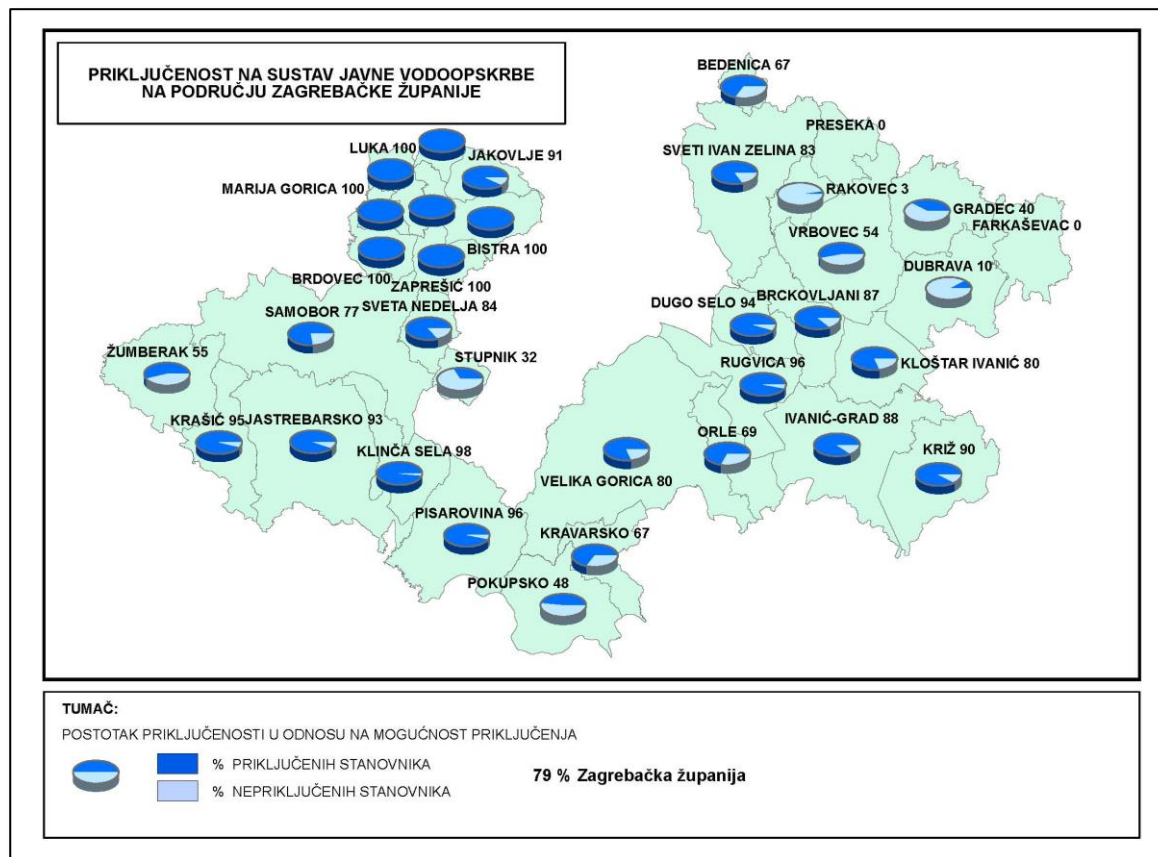
Javni isporučitelj vodnih usluga	vodoopskrba	odvodnja	vodoopskrba i odvodnja
Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj			+
Odvodnja Samobor d.o.o., Samobor		+	
Vode Žumberak d.o.o., Kostanjevac	+		
Vode Jastrebarsko d.o.o., Jastrebarsko			+
Vode Krašić d.o.o., Krašić			+
Vode Pisarovina d.o.o., Pisarovina			+
Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb			+
Vodoopskrba i odvodnja Zaprešić d.o.o., Zaprešić			+
Vodovod Klinča Sela d.o.o., Donja Zdenčina			+
Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb			+
VG Vodoopskrba d.o.o., Velika Gorica			+
Zagorski vodovod d.o.o., Zabok			+

Tablica 50: Isporučitelji vodnih usluga u Zagrebačkoj županiji

Izvor: Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina, Hrvatske vode, 2024.

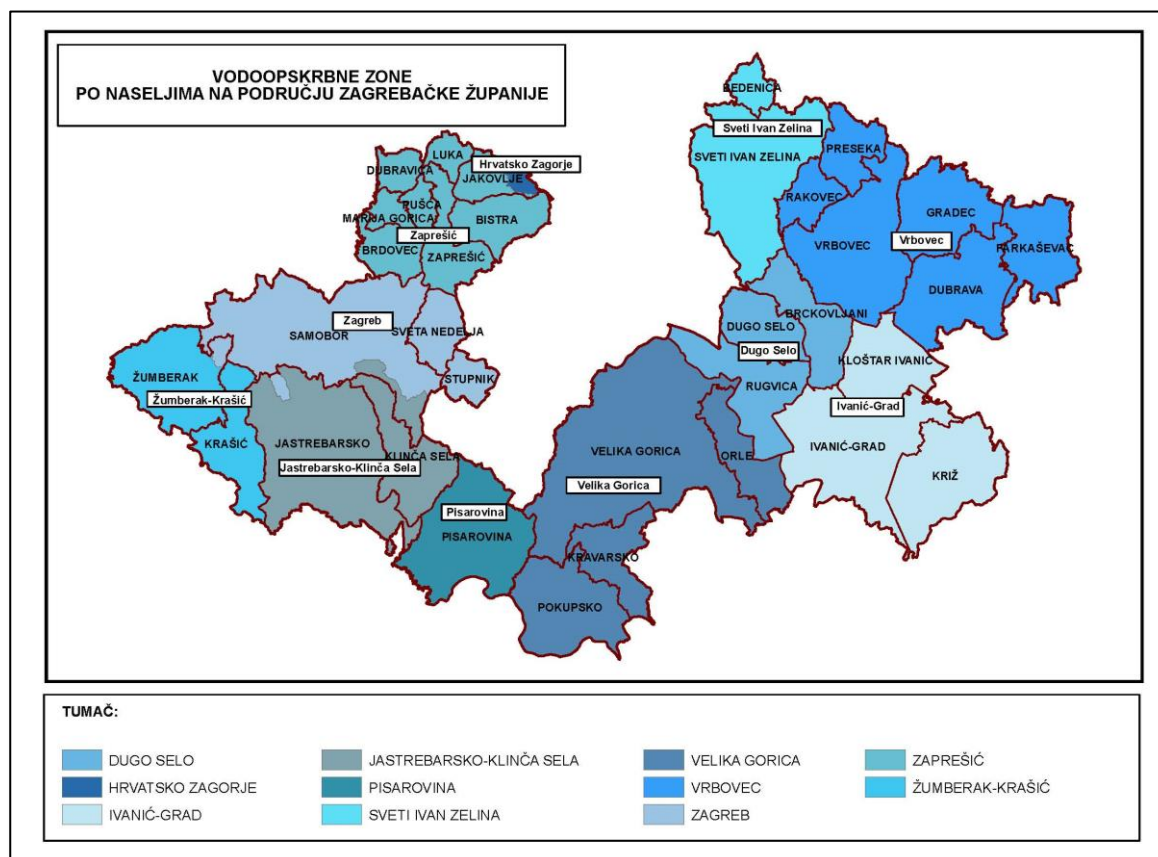
SUSTAV JAVNE VODOOPSKRBE

Prema podacima Hrvatskih voda u 2023. godini za područje Zagrebačke županije utvrđeno je da je cca 79% stanovništva Zagrebačke županije priključeno na sustave javne vodoopskrbe, dok se preostalih 21% stanovništva još uvijek opskrbljuje vodom uz korištenje individualnih zahvata ili manjih lokalnih vodovoda.



Slika 47: Priključenost na sustav javne vodoopskrbe u Zagrebačkoj županiji u 2024. godini;

Izvor: Hrvatske vode, 2024.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.



Slika 48: Vodoopskrbne zone po naseljima na području Zagrebačke županije;
Izvor: Hrvatske vode; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Vodoopskrba na području Zagrebačke županije obavlja se putem nekoliko većih javnih sustava vodoopskrbe čime je obuhvaćen prostor uz središnje gradske aglomeracije (vodoopskrbne zone Zagreb, Zaprešić, Žumberak – Krašić, Jastrebarsko – Klinča Sela, Pisarovina, Velika Gorica, Dugo Selo, Ivanić-Grad, Vrbovec, Sveti Ivan Zelina i dio područja Hrvatsko Zagorje).

Grad/Općina	Postotak priključenih stanovnika po godinama (%)		
	2021	2022	2023
Bedenica	36	67	67
Bistra	93	100	100
Brckovljani	37	87	87
Brdovec	100	100	100
Dubrava	6	10	10
Dubravica	100	100	100
Dugo Selo	94	94	94
Farkaševac	0	0	0
Gradec	35	40	40
Ivanić-Grad	81	88	88
Jakovlje	83	89	91
Jastrebarsko	93	93	93
Klinča Sela	94	98	98
Kloštar Ivanić	84	80	80
Krašić	89	94	95
Kravarско	45	66	67
Križ	67	90	90
Luka	100	100	100
Marija Gorica	100	100	100
Orle	63	67	69
Pisarovina	98	95	96
Pokupsko	34	46	48
Preseka	0	0	0

Izvešće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2021. - 2024.

Pušća	100	100	100
Rakovec	3	3	3
Rugvica	88	96	96
Samobor	76	77	77
Stupnik	32	32	32
Sveta Nedelja	83	84	84
Sveti Ivan Zelina	72	83	83
Velika Gorica	71	78	80
Vrbovec	16	54	54
Zaprešić	100	100	100
Žumberak	42	55	55
UKUPNO Zagrebačka županija	74	79	79

Tablica 51: Priključenost stanovništva putem javne vodoopskrbe u Zagrebačkoj županiji u 2021., 2022.i 2023. godini
Izvor: Hrvatske vode, 2024.

Vodoopskrbna zona	Općina/ Grad
Dugo Selo	Dugo Selo, Brckovljani, Rugvica
Hrvatsko Zagorje	Jakovlje-dio
Ivanić-Grad	Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić, Križ
Jastrebarsko-Klinča Sela	Jastrebarsko-dio, Samobor-dio, Klinča Sela
Pisarovina	Pisarovina
Sv. Ivan Zelina	Sveti Ivan Zelina, Bedenica
Velika Gorica	Velika Gorica, Kravarsko, Orle, Pokupsko
Vrbovec	Vrbovec, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka, Rakovec
Zagreb	Jastrebarsko-dio, Samobor-dio, Sveta Nedelja, Stupnik, Žumberak-dio
Zaprešić	Zaprešić, Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje-dio, Luka, Marija Gorica, Pušća
Žumberak-Krašić	Krašić, Žumberak-dio

Tablica 52: Vodoopskrbne zone po naseljima na području Zagrebačke županije;
Izvor: Hrvatske vode, 2024.

Na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije postoji danas veći broj komunalnih poduzeća čija je djelatnost obavljanje javne vodoopskrbe. U nastavku su iskazani podaci nadležnih komunalnih poduzeća na području Zagrebačke županije dostavljeni za potrebe izrade Izvešća o stanju u prostoru Zagrebačke županije.

Komunalno poduzeće	Područje nadležnosti Općina / Grad	Duljina javne vodoop. mreže	Potrošnja pitke vode	Napomena
Komunalno Ozalj d.o.o.	Krašić-dio (naselja Krašić, Krupače, Brlenić, Kučer, Pribić, Pribić Crkveni, Strmac Pribički, Kostal Pribički, Dol, Puškarov Jarak, Okrug, Svrževo, Medven Draga i Čunkova Draga)	15,9 km	14.550 m ³ (2020.g.) 21.958 m ³ (2021.g.) 15.501 m ³ (2022.g.) 16.907 m ³ (2023.g.)	17.229 m ³ /god (prosjeak)
Vode Žumberak d.o.o.	Žumberak	190 km	65.698 m ³ (2021.g.) 65.698 m ³ (2022.g.) 46.770 m ³ (2023.g.)	59.389 m ³ /god (prosjeak)
VG Vodoopskrba d.o.o.	Velika Gorica, Kravarsko, Orle, Pokupsko	774 km	2.765.555 m ³ (2020.g.) 2.808.593 m ³ (2021.g.) 2.744.512 m ³ (2022.g.) 2.775.309 m ³ (2023.g.)	2.773.492 m ³ /god (prosjeak)
Vode Jastrebarsko d.o.o.	Jastrebarsko	311 km	1.024.713 m ³ (2021.g.) 1.005.125 m ³ (2022.g.) 999.182 m ³ (2023.g.)	1.009.673 m ³ /god (prosjeak)
Vode Krašić d.o.o.	Krašić-dio	44 km	89.415 m ³ (2021.g.) 84.313 m ³ (2022.g.) 87.048 m ³ (2023.g.) 87.000 m ³ (2024.g.)	86.944 m ³ /god (prosjeak)
Vode Pisarovina d.o.o.	Pisarovina	136,6 km	167.846 m ³ (2021.g.) 175.972 m ³ (2022.g.) 193.021 m ³ (2023.g.)	178.946 m ³ /god (prosjeak)
Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije	Dugo Selo, Brckovljani, Rugvica Vrbovec, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka, Rakovec Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić, Križ, Sveti Ivan Zelina, Bedenica	1.084,0 km		3.835.962 m ³ /god (prosjeak)
Vodoopskrba i odvodnja Zaprešić d.o.o.	Zaprešić, Brdovec, Bistra, Dubravica, Luka, Marija Gorica, Pušća	619 km	2.539.233 m ³	2.539.233 m ³ /god (prosjeak)

Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2021. - 2024.

Vodovod Klinča Sela d.o.o.	Klinča Sela	87 km	228.408 m ³	228.408 m ³ /god (prosjeak)
Zagorski vodovod d.o.o.	Jakovlje, Luka-dio (naselje Luka, Vadina, Žejinci), Zaprešić-dio (naselje Kupljenovo)	76 km	385.306 m ³	385.306 m ³ /god (prosjeak)
Vodoopskrba i odvodnja Zagreb	Samobor, Sv. Nedelja, Stupnik, dio cjevovoda na području Bistre, Brckovljana, Dugog Sela, Klinča Sela, Jastrebarsko, Rugvica, Sv. Ivan Zelina i Velika Gorica	588,3 km		6.552.333 m ³ / god (prosjeak)
Sveukupno:		3.925,8 km		

Tablica 53: Duljina javne vodoopskrbne mreže i potrošnja pitke vode na području Zagrebačke županije; () podaci nisu dostavljeni; Izvor: Komunalna poduzeća nadležna za sustav vodoopskrbe na području Zagrebačke županije, 2024.*

Ukupna duljina postojećih vodoopskrbnih cjevovoda na području Zagrebačke županije iznosi 2841,8 km. Detaljan prikaz lokalne vodoopskrbne mreže prikazuju općine i gradovi u svojim dokumentima prostornog uređenja te izvješćima o stanju u prostoru.

Regionalni vodoopskrbni sustav (RVS) Zagrebačke županije – Zagreb istok

U proteklom razdoblju provodili su se radovi na izgradnji i rekonstrukciji strateškog projekta vodoopskrbe Zagrebačke županije tzv. projekt „Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb istok“ (RVS) za područje gradova Dugog Sela, Ivanić-Grada, Svetog Ivana Zeline, Vrbovca te općina Brckovljani, Rugvica, Kloštar Ivanić, Križ, Bedenica, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Rakovec i Preseka. Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb istok obuhvaća izgradnju vodocrpilišta Kosnica te izgradnju magistralnih cjevovoda Sessvetski Kraljevec – Ivanić Grad, Sessvetski Kraljevec – Božjakovina, Cerje – Vukovje – Sveta Helena te Kosnica – Cerje i izgradnja precrpne stanice Ivanić Grad. Predviđena je izgradnja 316,2 km novih cjevovoda i 8.934 kućna priključka te će se rekonstruirati 108,1 km cjevovoda.

Tijekom 2024. godine pušteno je u rad vodocrpilište Kosnica kapaciteta 450 lit/sek, koje će opskrbljivati cca 105.000 stanovnika na istočnom dijelu Zagrebačke županije. Izgradnja vodocrpilišta Kosnica započela je 2020. godine. Vodocrpilište Kosnica je glavno crpilište Regionalnog vodoopskrbnog sustava, a za potrebe spajanja crpilišta sa sustavom izvršeni su i radovi na mikrotuneliranju tj. bušenju tunela ispod rijeke Save u duljini 680m. Vodocrpilište se sastoji od glavne upravljačke zgrade, tri zdenca s pripadajućim komorama, klor stanice, vanjske i unutarnje transformatorske stanice te ostale prateće infrastrukture (vanjska i interna odvodnja, interna vodoopskrba i hidrantska mreža, interne prometnice, niskonaponska mreža, vanjska rasvjeta i elektronička komunikacijska infrastruktura).

U sklopu izgradnje RVS je u Hagnju (općina Gradec) tijekom 2024. godine izgrađen i pušten u rad peti tj. zadnji vodotoranj zapremine 200 m³. Također je tijekom 2023. godine pušten u rad vodotoranj Dubrava zapremine 350 m³. Pored navedenih vodotoranjeva izgrađeni su i pušteni u rad vodotoranjevi u Preseki (2022. godina), Vrbovcu (2022. godina) i Farkaševcu.

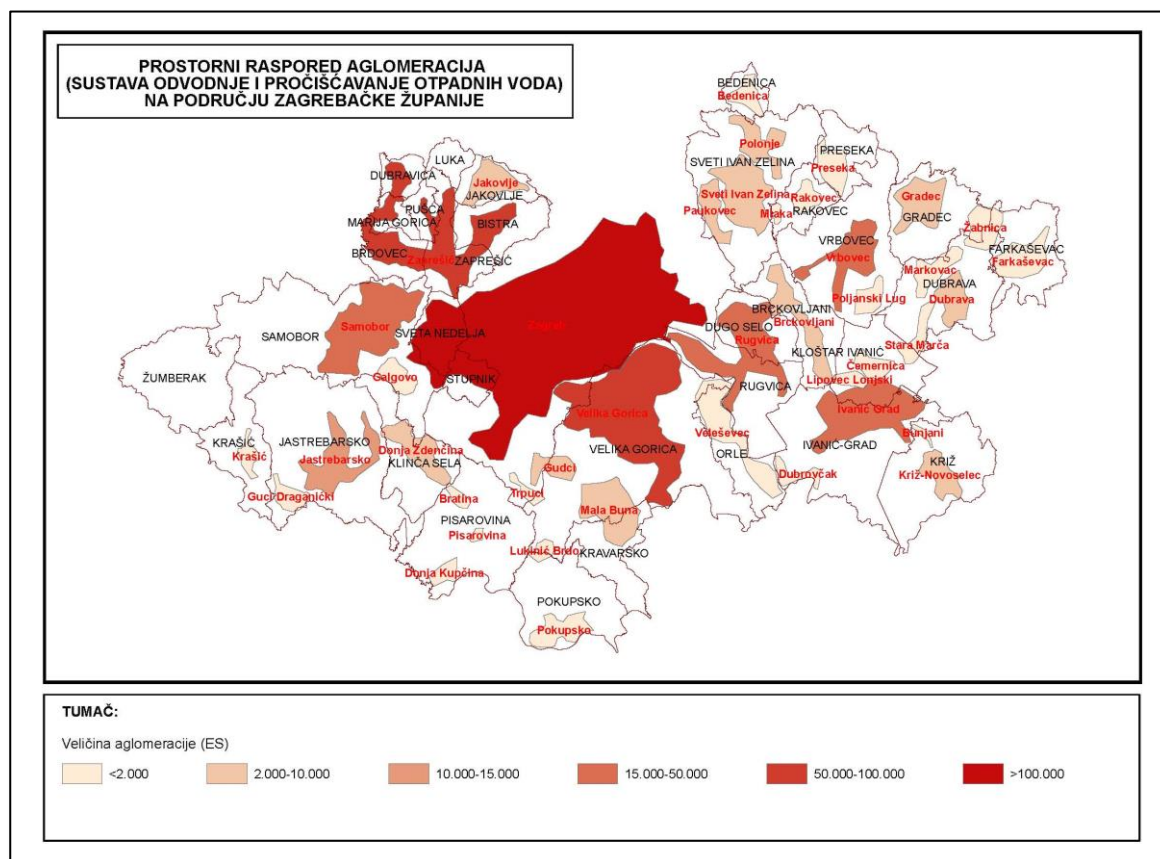
Gubici vode na regionalnom sustavu smanjit će se s 29,2% na 18,6 %, dok će se priključenost stanovništva na javnu vodovodnu mrežu na području obuhvata povećati sa postojećih 62,95% na 90,75%. U punoj komercijalnoj upotrebi sustav bi trebao biti tijekom 2025. godine.

U nastavku navodimo aktivnosti i projekte vezano na vodoopskrbu, značajne za Zagrebačku županiju u proteklom razdoblju:

- radovi na izgradnji i rekonstrukciji sustava javne vodoopskrbe na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije (gradovi Samobor i Sveta Nedelja te općina Stupnik),
- dogradnja sustava vodoopskrbe na području gradova Ivanić-Grad i Vrbovec te općine Kloštar Ivanić,
- dogradnja vodoopskrbnog sustava Klinča Sela,
- rekonstrukcija i dogradnja sustava javne vodoopskrbe Grada Jastrebarsko,
- dogradnja sustava vodoopskrbe na području Krašića i dr.

SUSTAV JAVNE ODVODNJE

Na području Zagrebačke županije je potpuno ili djelomično izgrađen sustav javne odvodnje određenog opsega (osim na području općine Žumberak). Općenito, svi postojeći sustavi odvodnje uglavnom pokrivaju središnje dijelove naselja i gradova, te imaju više pojedinačnih ispusta u vodotoke. Kod većine manjih naselja odvodnja otpadnih voda je riješena putem sabirnih jama ili individualnih septičkih jama uz ispušt otpadnih voda u obližnje vodotoke. U nastavku se daje prostorni raspored aglomeracija na području Zagrebačke županije.



Slika 49: Prostorni raspored prema veličini opterećenja u ES na području Zagrebačke županije;

Izvor: Hrvatske vode - Registar aglomeracija 2024, GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije

Višegodišnjim programom građenja komunalnih vodnih građevina predviđa se prilagodba i proširenje obuhvata aglomeracija u skladu promjenama u prostornim uvjetima, broju stanovništva, ekonomskim trendovima i financijskim kapacitetima. Aglomeracija je područje na kojem su stanovništvo i gospodarske djelatnosti dovoljno koncentrirani da se komunalne otpadne vode mogu prikupljati i odvoditi do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda ili do krajnje točke ispuštanja u prijemnik. Republika Hrvatska je odabrala koncept koji podrazumijeva da se područje jedne aglomeracije opslužuje jednim sustavom za prikupljanje i jednim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda.

Naziv aglomeracije	Ukupno postojeće opterećenje aglomeracije (ES)	Vodnogospodarski odjel	Isporučitelj vodnih usluga
Zagreb	894.908	VGO za gornju Savu	VODOOPSKRBA I ODVODNJA d.o.o.
Velika Gorica	62.241	VGO za gornju Savu	VG VODOOPSKRBA d.o.o.
Zaprešić	55.784	VGO za gornju Savu	VODOOPSKRBA I ODVODNJA ZAPREŠIĆ
Samobor	32.180	VGO za gornju Savu	ODVODNJA SAMOBOR d.o.o.
Rugvica	23.199	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Vrbovec	15.642	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Ivanić Grad	15.521	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Jastrebarsko	12.248	VGO za srednju i donju Savu	VODE JASTREBARSKO d.o.o.
Sveti Ivan Zelina	7.497	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Brckovljani	5.590	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Donja Zdenčina	3.947	VGO za srednju i donju Savu	VODOVOD KLINČA SELA d.o.o.
Jakovlje	3.797	VGO za gornju Savu	ZAGORSKI VODOVOD d.o.o.
Križ-Novoselec	3.667	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Mala Buna	3.276	VGO za gornju Savu	VG VODOOPSKRBA d.o.o.
Polonje	2.776	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Paukovec	2.620	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Dubrava	2.375	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Gudci	2.099	VGO za gornju Savu	VODOOPSKRBA I ODVODNJA d.o.o.
Gradec	2.074	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.

Lipovec Lonjski	1.859	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Galgovo	1.761	VGO za gornju Savu	ODVODNJA SAMOBOR d.o.o.
Veleševac	1.730	VGO za gornju Savu	VG VODOOPSKRBA d.o.o.
Krašić	1.514	VGO za srednju i donju Savu	VODE KRAŠIĆ d.o.o.
Pisarovina	1.119	VGO za srednju i donju Savu	VODE PISAROVINA d.o.o.
Bedenica	1.086	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Čemernica	1.043	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Guci Draganički	1.009	VGO za srednju i donju Savu	VODE JASTREBARSKO d.o.o.
Farkaševac	974	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Žabnica	950	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Donja Kupčina	881	VGO za srednju i donju Savu	VODE PISAROVINA d.o.o.
Stara Marča	757	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Markovac	717	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Bratina	677	VGO za srednju i donju Savu	VODE PISAROVINA d.o.o.
Rakovec	640	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Poljanski Lug	635	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Preseka	603	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Dubrovčak	595	VGO za srednju i donju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Bunjani	581	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Pokupsko	567	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
Trpuci	441	VGO za gornju Savu	VODOOPSKRBA I ODVODNJA d.o.o.
Lukinić Brdo	415	VGO za gornju Savu	VG VODOOPSKRBA d.o.o.
Mlaka	272	VGO za gornju Savu	ViO ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.

Tablica 54: Podaci o ukupnom postojećem opterećenju (ES) aglomeracija na području Zagrebačke županije;
Izvor: Hrvatske vode, 2024.

Na području Zagrebačke županije postoji danas veći broj komunalnih poduzeća čija je djelatnost obavljanje javne odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda. U nastavku su podaci od nadležnih komunalnih poduzeća dostavljeni za potrebe izrade Izvešća o stanju u prostoru:

Javni isporučitelj vodnih usluga	Područje nadležnosti Općina/Grad	Duljina javne odvodnje (km)	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda broj (kom.) Kapacitet uređaja za pročišćavanje (ES)
Komunalno Ozalj d.o.o.	Krašić	-	-
Vode Žumberak d.o.o.	Žumberak	-	-
VG Vodoopskrba d.o.o.	Velika Gorica, Kravarsko, Orle, Pokupsko	211,0	1 35.000 ES
Vode Jastrebarsko d.o.o.	Jastrebarsko	120,0	1 14.965 ES
Vode Krašić d.o.o.	Krašić	-	-
Vode Pisarovina d.o.o.	Pisarovina (naselje Pisarovina, dio Topolovac Pisarovinski i Gospodarska zona Pisarovina)	14,5	1 1.000 ES
Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije	Dugo Selo, Ivanić-Grad, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Bedenica, Brckovljani, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Kloštar Ivanić, Križ, Preseka, Rakovec, Rugvica	323	2 35.000 ES
Vodoopskrba i odvodnja Zaprešić d.o.o.	Zaprešić, Brdovec, Dubravica, Luka, Marija Gorica, Pušća	294,0	1 60.000 ES
Vodovod Klinča Sela d.o.o.	Klinča Sela	17,0	-
Zagorski vodovod d.o.o.	Jakovlje (dio)	-	-
Vodoopskrba i odvodnja Zagreb	Sveta Nedelja, Stupnik	108,0	-
Odvodnja Samobor	Samobor	231,0	1 (nije u funkciji) 20.000 ES
Sveukupno:		1.318,5	110.965 ES

Tablica 55: Duljina javne odvodnje te broj i kapacitet uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na području Zagrebačke županije;

(*) podaci nisu dostavljeni

Izvor: Isporučitelji vodnih usluga nadležna za javnu odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda na području Zagrebačke županije, 2024.

Od brojnih aktivnosti i projekata u proteklom razdoblju na izradi projektne dokumentacije i izgradnji sustava javne odvodnje za Zagrebačku županiju, prema podacima Hrvatskih voda, isporučitelja vodnih usluga i javno dostupnim podacima, izdvajamo slijedeće:

- planirani su radovi na proširenju sustava odvodnje otpadnih voda na području Pisarovine odnosno na području naselja Pisarovina i Jamnice Pisarovinske te Donja Kupčina – 1. faza. Postojeći uređaj za pročišćavanje otpadnih voda smješten je uz Gospodarsku zonu, ukupnog je kapaciteta 4.500 ES dok se trenutno koristi kapacitet 1.000 ES uz drugi (II.) stupanj pročišćavanja. Ostale dvije projektirane faze uređaja za pročišćavanje na kapacitet od 1.750 ES ne rade zbog manjka priključenosti na sustav javne odvodnje;
- tijekom 2023. godine ugovorena je izrada studijske i projektne dokumentacije za razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Samobor,
- u tijeku su radovi na projektu aglomeracije Velika Gorica koji obuhvaćaju izgradnju 145 km novih kolektora odvodnje, crpnih stanica te planiranu rekonstrukciju i dogradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na lokaciji neposredno uz postojeći uređaj Velika Gorica. Planirana je, umjesto dosadašnjeg UPOV Velika Gorica sa drugim (II.) stupnjem pročišćavanja i kapaciteta 35.000 ES izgradnja novog konvencionalnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Velika Gorica s trećim (III.) stupnjem pročišćavanja i kapaciteta 74.000 ES. Planirana veličina uređaja određuje se kao rezultat projekcije analiza potreba korisnika usluge odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za 2043. godinu. Projekt je sufinanciran sredstvima EU i to 69% od ukupne investicije. Aglomeracija Velika Gorica obuhvaća područje Velike Gorice, Veleševca i Male Bune. Razdoblje provedbe projekta predviđeno je u razdoblju 2018. - 2027. godine.,
- u tijeku su aktivnosti na izgradnji sustava odvodnje otpadnih i pročišćavanju otpadnih voda aglomeracije Ivanić-Grad koji će se sufinancirati sredstvima EU. Projekt obuhvaća izgradnju 66,1 km gravitacijskih cjevovoda, 4,8 km tlačnih kolektora, izgradnja 19 crpnih stanica te izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 21.400 ES s III. stupnjem na lokaciji postojećeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s ispustom u rijeku Lonju. Aglomeracija Ivanić-Grad obuhvaća područje Grada Ivanić-Grad i Općine Kloštar Ivanić. Realizacijom projekta povećati će se priključenost na mrežu javne odvodnje s 55% na 95%.
- započeli su radovi na izgradnji mreže na vodnokomunalnoj infrastrukturi aglomeracije Zaprešić a obuhvaćen je Grad Zaprešić i općine Bistra, Brdovec, Pušća, Marija Gorica, Dubravica i Luka. Također je projektom obuhvaćena dogradnja postojećeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na treći (III.) stupanj pročišćavanja otpadnih voda uz povećanje kapaciteta sa sadašnjih 55.000 ES na 70.000 ES. Projekt također obuhvaća izgradnju novih kolektora odvodnje duljine cca 130 km i izgradnju 34 crpnih stanica te rekonstrukciju postojećeg sustava odvodnje. Projekt se sufinancira sredstvima EU. Dovršetak radova preko 92% zaprešićkog kraja, odnosno 95% samog Zaprešića će se priključiti na sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda,
- u tijeku su radovi na izgradnji mreže u okviru izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području aglomeracije Vrbovec koji se sufinancira sredstvima EU a obuhvaća gradove Vrbovec i Ivanić-Grad te općine Kloštar Ivanić i Križ. Projekt uključuje izgradnju novih gravitacijskih kolektora duljine 45,9 km i tlačnih cjevovoda 11 km, izgradnju 18 novih crpnih stanica, izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda sa trećim (III.) stupnjem pročišćavanja i kapaciteta 12.200 ES te izgradnja objekta za solarno sušenje mulja. Predviđeno je povećanje stupnja priključenosti stanovništva sa 37,6% na 83,3% dok će gospodarski objekti biti 100% pokriveni,
- provodile su se aktivnosti na izgradnji sustava javne odvodnje te izgradnji UPOV Jastrebarsko u okviru projekta Razvoj vodno komunalne infrastrukture aglomeracije Jastrebarsko koji se sufinancira sredstvima EU. Tijekom projekta je izgrađeno više od 40 km kanala, kolektora, crpnih stanica, vodosprema i retencijskih bazena. UPOV Jastrebarsko planiran je sa trećim (III.) stupnjem pročišćavanja primjenom tehnologije sekvencijalnog šaržnog reaktora (SBR) za biološko pročišćavanje i aerobne stabilizacije mulja, kapaciteta 14.965 ES,
- u tijeku je izrada dokumentacije za Projekt odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području grada Sveti Ivan Zelina (s općinom Bedenica) i aglomeracije Brckovljani te je donesena Odluka o odvodnji otpadnih voda na području aglomeracije Sv. Ivan Zelina – Bedenica (2023. godina),
- započele su aktivnosti na pripremi dokumentacije na dogradnji sustava odvodnje na području aglomeracije općine Krašić,
- u pripremi su projekti vezani na sanaciju i rekonstrukciju sustava javne odvodnje aglomeracije Samobor te izgradnju sustava javne odvodnje na području općine Luka i dr.

2.5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.5.1. Zaštita prirode

Tijekom 2023. godine Hrvatski sabor donio je izmjene i dopune Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23). Zakonom je određeno da se u svrhu propisivanja mjera, odnosno smjernica za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti u prostornim planovima, u postupku njihove izrade utvrđuju od strane mjerodavnog Ministarstva zahtjevi zaštite prirode. Zahtjevi sadrže uvjete zaštite prirode, pregled zaštićenih dijelova prirode te područja ekološke mreže Natura 2000 s pripadajućim kartografskim prikazom.

ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE

Prema zakonu, zaštićeni dijelovi prirode su:

1. zaštićena područja državnog značaja: strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat i park prirode
2. zaštićena područja lokalnog značaja: regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture.,
3. zaštićene vrste – strogo zaštićena divlja vrsta,
4. zaštićeni minerali i fosili.

Na području Zagrebačke županije nalaze se 31 zaštićeno područje, od toga 12 posebnih rezervata, 2 parka prirode, 3 spomenika prirode, 3 značajna krajobraza, 3 park-šume i 8 spomenika parkovne arhitekture:

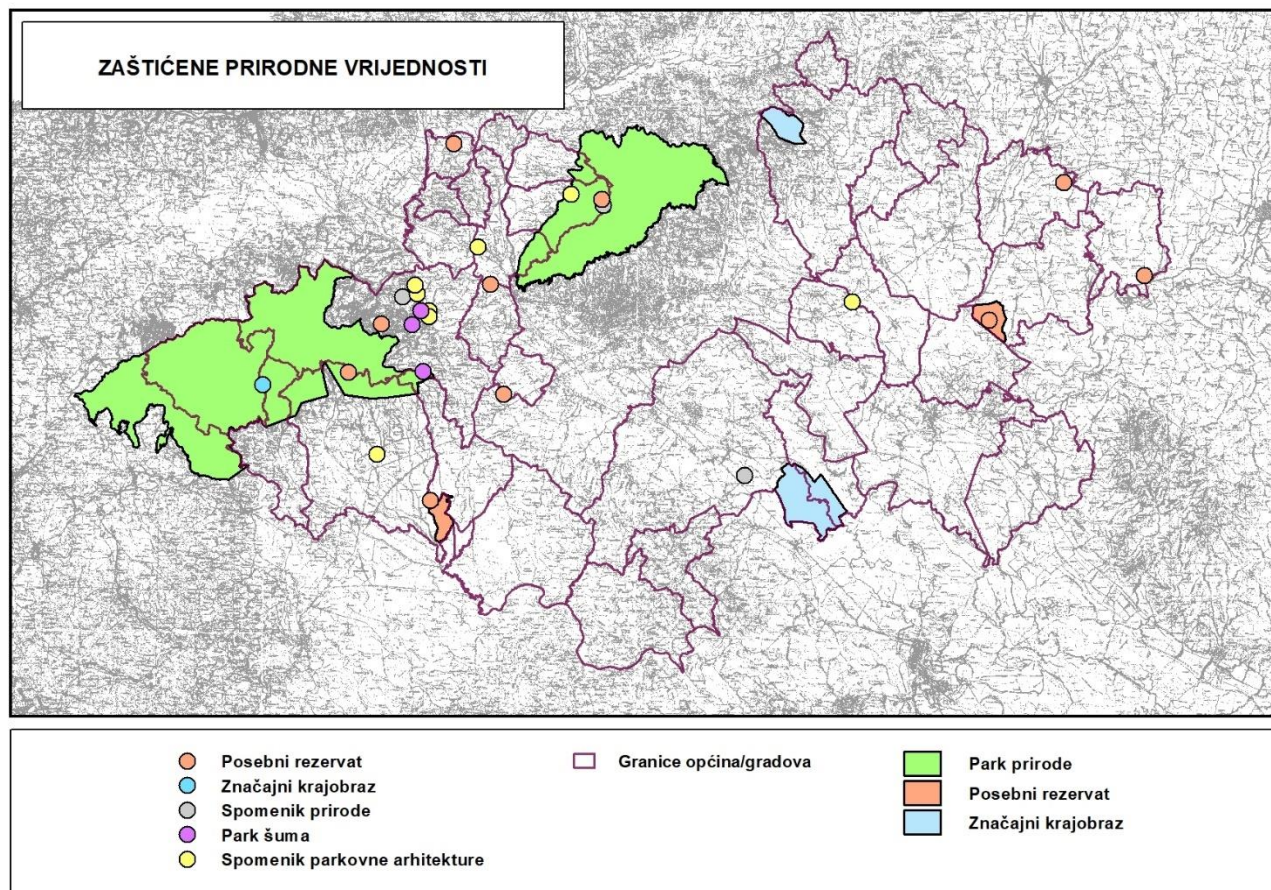
ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE				
br.	naziv područja	kategorija zaštite	godina proglašenja	područje grada / općine
1.	Zapadni dio Medvednice	park prirode – upravlja JU Park prirode Medvednica	1981.	Jakovlje, Bistra, Zaprešić
2.	Žumberak- Samoborsko gorje	park prirode – upravlja JU Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje	1999.	Samobor, Jastrebarsko, Žumberak, Krašić, Klinča Sela
3.	Brežuljak kod Smerovišća	posebni botanički rezervat	1963.	Samobor
4.	Cret Dubravica	posebni botanički rezervat	1966.	Dubravica
5.	Jastrebarski lugovi	posebni ornitološki rezervat	1967.	Klinča Sela
6.	Sava-Strmec	posebni ornitološki rezervat	1970.	Sveta Nedelja, Samobor
7.	Crna Mlaka	posebni ornitološki rezervat	1980.	Jastrebarsko
8.	Varoški lug	posebni zoološki rezervat	1982.	Dubrava
9.	Markovčak – Bistra	posebni rezervat šumske vegetacije	1963.	Bistra
10.	Stupnički lug	posebni rezervat šumske vegetacije	1964.	Stupnik
11.	Japetić	posebni rezervat šumske vegetacije	1975.	Jastrebarsko
12.	Varoški lug	posebni rezervat šumske vegetacije	1988.	Dubrava
13.	Česma	posebni rezervat šumske vegetacije	1982.	Farkaševac
14.	Novakuša	posebni rezervat šumske vegetacije	1982.	Gradec
15.	Tepec – Palačnik	park šuma	1970.	Samobor
16.	Stražnik	park šuma	1970.	Samobor
17.	Okić-grad	park šuma	1970.	Samobor
18.	Slapnica	značajni krajobraz	1964.	Žumberak
19.	Zelinska glava	značajni krajobraz	1991.	Sveti Ivan Zelina
20.	Turopoljski lug	značajni krajobraz	2003.	Velika Gorica
21.	Grgosova spilja	spomenik prirode geomorfološki	1974.	Samobor
22.	Tisa u Šupljaku	spomenik prirode – rijetki primjerak drveća	1964.	Bistra
23.	Hrast u Rakitovcu	spomenik prirode – rijetki primjerak drveća	2001.	Velika Gorica
24.	Park u Langovoj 39	spomenik parkovne arhitekture	1962.	Samobor
25.	Lug Samoborski - park oko dvorca	spomenik parkovne arhitekture	1948.	Samobor
26.	Park Bistrac	spomenik parkovne arhitekture	1969.	Samobor
27.	Tisa	spomenik parkovne arhitekture	1963.	Samobor
28.	Jastrebarsko - park uz dvorac	spomenik parkovne arhitekture	1961.	Jastrebarsko
29.	Božjakovina - park oko dvorca	spomenik parkovne arhitekture	1965.	Brckovljani
30.	Gornja Bistra - park oko dvorca	spomenik parkovne arhitekture	1971.	Bistra
31.	Park oko dvorca Lužnica	spomenik parkovne arhitekture	2020.	Zaprešić

Tablica 56: Zaštićeni dijelovi prirode na području Zagrebačke županije; Izvor: Ministarstvo gospodarstva, Upisnik zaštićenih područja, <https://bioportal.hr/gis/>, 2024.

Županijska skupština Zagrebačke županije na 16. sjednici održanoj 1. listopada 2024. godine donijela je Odluku o prestanku zaštite spomenika parkovne arhitekture – „Park Mojmir“ u Samoboru. Na osnovu članka 128. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23),

Zagrebačka županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Odsjek za zaštitu okoliša, ishodio je suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije Republike Hrvatske na prijedlog Odluke o prestanku zaštite spomenika parkovne arhitekture „Park Mojmir“ u Samoboru, KLASA: 352-02124-04/4, URBROJ: 517-10-2-1-24-4, od 19. lipnja 2024. godine.

Parkovima prirode i ostalim zaštićenim područjima na njihovom području upravljaju javne ustanove u nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, dok preostalim zaštićenim područjima na području Županije upravlja javna ustanova Zeleni prsten Zagrebačke županije u nadležnosti Zagrebačke županije. Ustanova obavlja i djelatnosti očuvanja područja ekološke mreže na području Zagrebačke županije.



Slika 50: Zaštićene prirodne vrijednosti na području Zagrebačke županije;

Izvor: Izvešće o stanju zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Zagrebačke županije 2021.-2024. godine, JU Zeleni prsten Zagrebačke županije, 2024., GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

Prema podacima JU Zeleni prsten Zagrebačke županije, stanje zaštićenog i utjecajnog područja prema kategoriji zaštite za razdoblje od 2021. do 2024. godine je sljedeće:

Posebni botanički rezervat

- **Cret Dubravica** - Zbog rijetкости, izdvojenosti i male površine, cretovi spadaju među kritično ugrožena staništa Hrvatske (površina zaštićenog područja iznosi 8,49 ha). Jedno od posljednjih nalazišta okrugolisne rosike u Hrvatskoj je cret Dubravica. Osnovni problem čini manjak vode zbog presušivanja obližnjeg potoka u većem dijelu godine. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode na području Zagrebačke županije „Zeleni prsten“, izradila je Plan upravljanja Posebnim botaničkim rezervatom Cret Dubravica i pridruženim područjem ekološke mreže (PU 083) za razdoblje 2023.-2032. godine.
- **Brežuljak kod Smerovišća** - Zaštićeno područje sadrži stanište samoborske gromotulje, te male sapunike koja je tercijski relikv i pripada južnoeuropskom florinom elementu (ukupne površine 3,04 ha). Radi adekvatne zaštite čišćenje lokacije izvršeno je 2018, 2019 g. od trojnih sklopova. Potrebno je postavljanje zaštitne ograde kako bi se spriječilo moguće uništavanje mjesta nalaza te postavljanje info ploče kako bi se djelatnici kamenoloma upoznali sa samim nalazom i time pridonijelo sprječavanju mogućih novih devastacija u rezervatu.

Posebni ornitološki rezervat

- **Crna Mlaka** - Zaštićeno područje obraslo je gustom šumom i sadrži veće površine ribnjaka sa izrazito bogatom ornitofaunom (površina područja iznosi cca 640 ha). Za šire područje Crne Mlake koje obuhvaća i područja ekološke mreže pokupskog bazena izrađen je Plan upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže Pokupskog bazena (PU 6045-1, nositelj izrade Plana upravljanja: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode na području Zagrebačke županije „Zeleni prsten“) za razdoblje 2024. – 2033. Posljednjih godina na području Rezervata održano je obilježavanje Svjetskog dana močvarnih staništa.
- **Jastrebarski lugovi** - Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi te se izvršava redovni nadzor područja (površina područja iznosi 62,5 ha). Ustanova je izradila dio Nacrta Plana upravljanja za Natura 2000 područje.
- **Sava - Strmec** - Zaštićeno područje predstavlja ornitološki rezervat, jedinstveno stanište brojnih vrsta ptica (ukupne površine 269,92 ha). Unatoč tome što su se zadnjih desetljeća promijenili hidrografski uvjeti na području rezervata, zadržao je svojstva zbog kojih je zaštićen. Upravo je vrijednost ovog rezervata što se promjena hidrografskih uvjeta dogodila nizvodno uz rijeku Savu, a od kojih su mnoga meliorirana i urbanizirana (npr. Jarun, Bundek) te su rezervati postali utočišta za brojne ptice gnjezdarice, selice, zimovalice i preletnice. U ovo područje treba uložiti dodatne napore poboljšanjem stanja. Osim što su rezervati i njihovo utjecajno područje važna staništa za ptice na području Zagrebačke županije, predstavljaju važna prirodna retencijska područja.

Posebni zoološki rezervat

- **Varoški lug** – Posebni rezervat šumske vegetacije i posebni zoološki rezervat na ukupnoj površini od cca 897 ha predstavlja područje na kojem obitavaju brojni predstavnici srednjoeuropske faune (orao, crna roda, jelen, srna ...) a Planom upravljanja posebnim rezervatima i područjem ekološke mreže Varoški lug (PU 049) za razdoblje 2023.-2032. (nositelj izrade Plana upravljanja: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode na području Zagrebačke županije „Zeleni prsten“), određeni su ciljevi i aktivnosti za navedeno razdoblje provedbe.

Posebni rezervat šumske vegetacije

- **Stupnički lug** - Zaštićeno područje sadrži značajne površine (ukupne površine 16,27 ha) autohtone šume hrasta lužnjaka. Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi te se izvršava redovni nadzor područja.
- **Varoški lug** - Zaštićeno područje posebnog rezervata šumske vegetacije zauzima površinu od 62,49 ha. Uvjeti upravljanja te aktivnosti i ciljevi na ovom području određeni su kao i za posebni zoološki rezervat Varoški lug, Planom upravljanja posebnim rezervatima i područjem ekološke mreže Varoški lug (PU 049) za razdoblje 2023.-2032. (nositelj izrade Plana upravljanja: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode na području Zagrebačke županije „Zeleni prsten“).
- **Česma** - Zaštićeno područje sadrži stoljetne dobro očuvane šumske zajednice hrasta lužnjaka, običnog graba te johe (površine 50,84 ha). Područje je pokriveno Planom upravljanja ekološke mreže Ribnjaci uz Česmu, Česma – šume, Ribnjak Dubrava, Ribnjaci Siščani i Blatnica, Ribnjaci Narta i Rijeka Česma te Posebnim rezervatom Česma (PU 047) (nositelji izrade: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Bjelovarsko – bilogorske županije i Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode na području Zagrebačke županije „Zeleni prsten“).
- **Novakuša** - Zaštićeno područje sadrži koje sadrži šumu hrasta lužnjaka i običnog graba unutar koje se mogu naći biljke iz porodice orhideja (ukupne površine 1,95 ha). Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi te se izvršavaju terenski obilasci sa predstavnicima Šumarije Vrbovec.

Park-šuma

- **Tepec- Palačnik** - Zaštićeno područje predstavljaju šume bukve hrasta i četinjača na ukupnoj površini od 308 ha. Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi.
- **Stražnik** - Zaštićeno područje predstavlja šumu crnog bora, smreke, ariša, jele i običnog bora na ukupnoj površini od 23,31 ha. Uvjete i mjere zaštite prirode iz šumskogospodarske osnove nadležna šumarija uredno provodi.

Značajni krajobraz

- **Zelinska glava** - Zaštićeno područje obuhvaća velike površine (ukupne površine cca 1000 ha) brdskih livada, voćnjaka i vinograda. Unutar zaštićenog područja nalaze se zidine srednjovjekovnog Zelingrada.
- **Turopoljski lug i vlažne livade uz Odru** - Zaštićeno područje sadrži kompleks poplavnih šuma hrasta lužnjaka te vlažne livade uz rijeku Odru (ukupne površine cca 3400 ha) kao i veliko bogatstvo biljnih i životinjskih vrsta.

Spomenik prirode

- **Geomorfološki - Grgosova spilja** - Zaštićeni spomenik prirode obilježava bogatstvo špiljskih ukrasa (stalagmita, stalaktiti, sige).
- **Rijetki primjerak drveća - Hrast u Rakitovcu** - Zaštićeni spomenik prirode predstavlja hrast lužnjak starosti oko 110 godina.

Spomenik parkovne arhitekture

- **Park u Samoboru, Langova 39** - Spomenik parkovne arhitekture predstavlja mali pejzažni perivoj s vrijednim i skladnim skupinama drveća ukupne površine 0,61 ha.
- **Lug Samoborski - park oko dvorca** - Zaštićeno područje predstavlja najveći perivoj uz dvorac na samoborskom području ukupne površine 6,46 ha.
- **Park Bistrac** - Zaštićeno područje predstavlja park oblikovan u slobodnom stilu ukupne površine 2,13 ha.
- **Jastrebarsko - park uz dvorac** - Zaštićeno područje predstavlja park krajobrazno oblikovan u engleskom pejzažnom stilu na površini od 10,1 ha.
- **Božjakovina - park oko dvorca** - Zaštićeno područje predstavlja park oko dvorca koji je pripadao obitelji Frankopan. Park se odlikuje ušćuvanih primjeraka drveća (mamutovac, platane, smreka ...) na ukupnoj površini 7,39 ha.
- **Tisa (Samobor)** - Predstavlja stoljetni primjerak stabla tise.
- **Park oko dvorca Lužnica** - Zaštićeno područje predstavlja perivoj izveden u engleskom stilu ukupne površine 11,65 ha.
- **Gornja Bistra - park oko dvorca** - Zaštićeno područje predstavlja perivoj s obilježjima pejzažne koncepcije s baroknim elementima ukupne površine 7,55 ha.

U promatranom razdoblju, JU Zeleni prsten Zagrebačke županije provela je niz projekata i investicijskih programa:

- 2021. g. Projekt „Upoznajmo šumu“ – arhitektonsko krajobrazno uređenje poučne staze te uspostava odmorišta, promatračnice, informativnih ploča i komunalnih jedinica,
- 2021. g. Radionica „Mladi čuvari prirode zagrebačke županije“,
- 2022. g. Hidrološka studija ribnjaka Crna Mlaka,
- 2023. g. Projekt „Spas za barske – stop za invazivne kornjače“,
- 2023. g. Projekt zbrinjavanja invazivnih vrsta kornjača,
- 2023. g. Istraživanje Natura 2000 vrsta i drugih ekološko značajnih vrsta leptira,
- 2024. g. Idejni projekt restauracije Cret Dubravica,
- 2024. g. Izrada protokola monitoringa ptica u područjima značajnim za ptice na području Zagrebačke županije,
- 2024. g. Plan upravljanja posebnim rezervatom brežuljak kod Smerovišća.

Do 2024. godine doneseni su planovi upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže:

- PU003 - Sava nizvodno od Hrušćice,
- PU040 – Žutica,
- PU042 - Odransko polje Turopolje,
- PU047 - Česma i ribnjaci,
- PU049 - Varoški lug,
- PU081 – Sutla,
- PU083 - Cret Dubravica,
- PU6045-1 - Pokupski bazen,
- PU6046 - Klinca Sela,
- PU6047 - Gornji Hruševac - potok Kravarščica,
- PU6048 - Odra kod Jagodna,
- PU7013 - Sava kod Hrušćice sa šljunčarom Rakitje,
- PU8014 - Vugrinova spilja.

DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠTITU

Osim dijelova prirode zaštićenih temeljem Zakona, Prostornim planom Zagrebačke županije predloženo je za zaštitu temeljem Zakona još 31 područje; 1 posebni ornitološki rezervat, 3 park-šume, 11 značajnih krajobraz, 6 spomenika prirode i 10 spomenika parkovne arhitekture.

EVIDENTIRANI DIJELOVI PRIRODE PREDLOŽENI ZA ZAŠTITU PROSTORNIM PLANOM ZAGREBAČKE ŽUPANIJE			
Br.	KATEGORIJA ZAŠTITE	NAZIV	PODRUČJE GRADA / OPĆINE
1.	Posebni rezervat - ornitološki	Črnec Rugvički	Rugvica
2.	Park-šuma	Hrastova šuma kod Hrastja	Sv. Ivan Zelina
3.	Park-šuma	Starka	Dugo Selo
4.	Park-šuma	Pleso-Hrastov šumarak uz zračnu luku	V. Gorica
5.	Značajni krajobraz	Dolina rijeke Kupe	Krašić, Pisarovina, Pokupsko
6.	Značajni krajobraz	Krajolik dvorca Slavetić s dolinom potoka Radilovac	Jastrebarsko
7.	Značajni krajobraz	Dolina rijeke Kupčine	Krašić
8.	Značajni krajobraz	Dolina potoka Črnec i krajolik uz potok Lužnicu	Zaprešić
9.	Značajni krajobraz	Ribnjak Vukšinac	Dubrava, Farkaševac
10.	Značajni krajobraz	Zelinska glava s njenom okolicom	Sv. Ivan Zelina
11.	Značajni krajobraz	Livade uz vodotok Vuna	Preseka
12.	Značajni krajobraz	Ribnjak Fuka	Gradec
13.	Značajni krajobraz	Vukomeričke gorice, Predio Bukovčak-Sv. Kata	V. Gorica
14.	Značajni krajobraz	Dolina Rečice i Kravarščice	V. Gorica, Kravarsko i Pokupsko
15.	Značajni krajobraz	Izvorishno područje rijeke Odre	V. Gorica, Orle
16.	Spomenik prirode	Skupina hrasta kitnjaka na raskrižju putova za Vidalin	Klinča Sela
17.	Spomenik prirode	Sopotski slap	Žumberak
18.	Spomenik prirode	Stoljetni hrast u Stupničkom lugu	Stupnik
19.	Spomenik prirode	Skupina starih hrastova u Turopoljskom lugu	V. Gorica
20.	Spomenik prirode	Bukevje-hrast lužnjak uz pokos savskog nasipa	Orle
21.	Spomenik prirode	Hrast lužnjak u Donjem Hruševcu	Kravarско
22.	Spomenik parkovne arhitekture	Park u Laduču	Brdovec
23.	Spomenik parkovne arhitekture	Novi Dvori	Zaprešić
24.	Spomenik parkovne arhitekture	Park u Donjoj Zelini	Sv. Ivan Zelina
25.	Spomenik parkovne arhitekture	Donja Topličica	Sv. Ivan Zelina
26.	Spomenik parkovne arhitekture	Stari jasen u Dugom Selu - Mihanovićeva ul. 1	Dugo Selo
27.	Spomenik parkovne arhitekture	Park u Dugom Selu	Dugo Selo
28.	Spomenik parkovne arhitekture	Park u središtu Vrbovca	Vrbovec
29.	Spomenik parkovne arhitekture	Kurija Modić-Bedeković u D. Lomnici	V. Gorica
30.	Spomenik parkovne arhitekture	Lipa kod kurije Josipović u Kurilovcu (V. Gorica)	V. Gorica
31.	Spomenik parkovne arhitekture	Stablo taksodija-Veleševac	Orle

Tablica 57: Evidentirani dijelovi prirode predloženi za zaštitu Prostornim planom Zagrebačke županije;
Izvor: Prostorni plan Zagrebačke županije

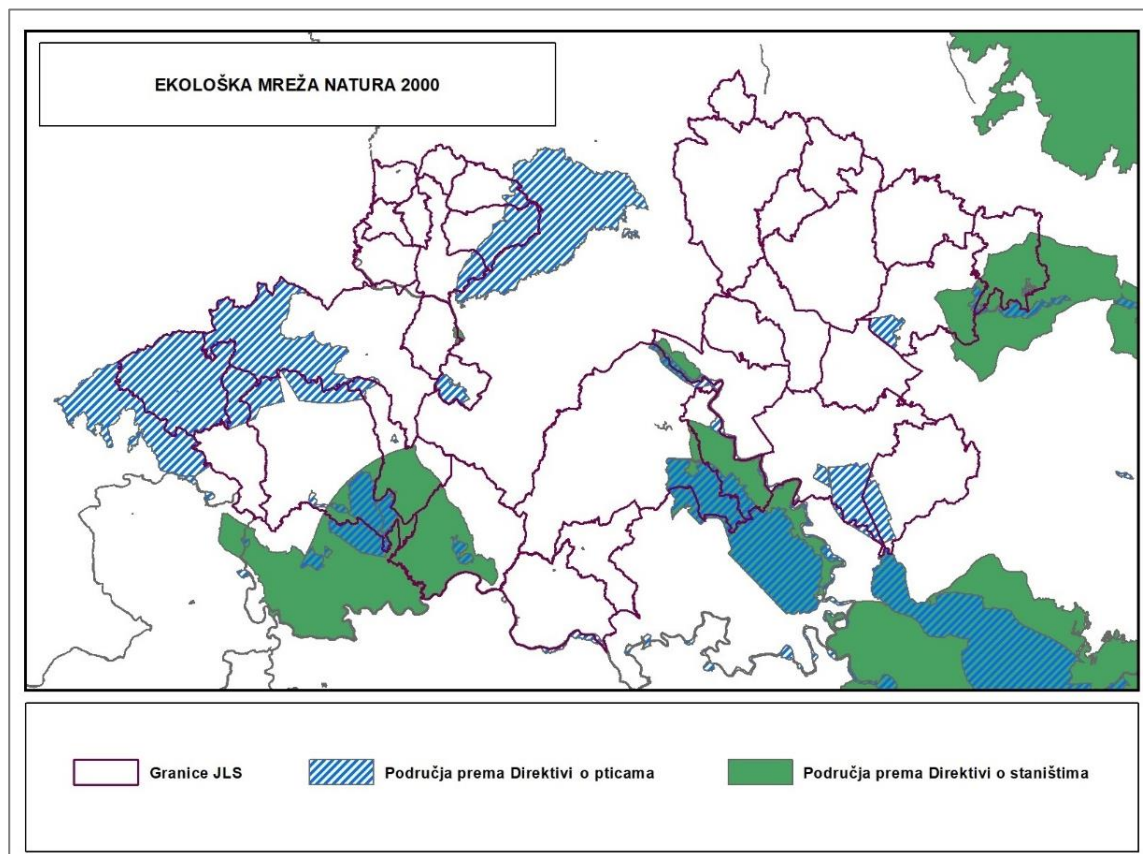
EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000

U promatranom razdoblju, izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23) izmijenjen je pravni okvir za područja ekološke mreže i donesena je Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“ broj 80/19 i 119/23). Temeljem novih propisa revidirana su područja ekološke mreže Republike Hrvatske utvrđena temeljem prethodno važeće Uredbe o ekološkoj mreži („Narodne Novine“, broj 124/13 i 105/15). Tako se na području Zagrebačke županije nalaze 4 područja odnosno dijelovi područja ekološke mreže očuvanja značajna za ptice (POP) i 22 područja odnosno dijelovi područja ekološke mreže očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS).

EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000 NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE		
KOD	NAZIV PODRUČJA	PODRUČJE GRADA / OPĆINE
Područja očuvanja značajna za ptice - POP (Područja posebne zaštite – SPA)		
HR1000001	Pokupski bazen	Jastrebarsko, Klinča Sela, Pisarovina
HR1000002	Sava kod Hrušćice sa šljunčarom Rakitje	Velika Gorica, Rugvica, Sveta Nedelja
HR1000003	Turopolje	Velika Gorica, Orle
HR1000009	Ribnjaci uz Česmu	Dubrava, Farkaševac
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (Područja od značaja za Zajednicu)		
HR2000670	Cret Dubravica	Dubravica
HR2001070	Sutla	Brdovec
HR2001506	Sava uzvodno od Zagreba	Brdovec, Zaprešić, Samobor, Sv. Nedelja
HR2001178	Vugrinova špilja	Samobor
HR2000583	Medvednica	Jakovlje, Bistra, Zaprešić
HR2000589	Stupnički lug	Stupnik
HR2000586	Žumberak - Samoborsko gorje	Žumberak, Krašić, Samobor, Jastrebarsko, Klinča Sela
HR2000780	Klinča Sela	Klinča Sela
HR2001335	Jastrebarski lugovi	Jastrebarsko, Klinča Sela
HR2000449	Ribnjaci Crna Mlaka	Jastrebarsko, Klinča Sela
HR2000642	Kupa	Krašić, Pisarovina, Pokupsko
HR2000451	Ribnjaci Pisarovina	Pisarovina
HR2001383	Klasnići	Pokupsko
HR2000799	Gornji Hruševac – potok Kravaršćica	Kravarško
HR2001311	Sava nizvodno od Hrušćice	Velika Gorica, Orle, Rugvica, Ivanić-Grad
HR2001031	Odra kod Jagodna	Velika Gorica
HR2000415	Odransko polje	Velika Gorica, Orle
HR2000444	Varoški Lug	Dubrava
HR2001327	Ribnjak Dubrava	Dubrava
HR2000440	Ribnjaci Siščani i Blatnica	Farkaševac
HR2001323	Česma - šume	Farkaševac
HR2000465	Žutica	Ivanić-Grad, Križ

Tablica 58: Ekološka mreža NATURA 2000 na području Zagrebačke županije;

Izvor: Ekološka mreža NATURA 2000, Državni zavod za zaštitu prirode (WMS/WFS servisi), stanje rujan 2024.;



Slika 51: Ekološka mreža, Natura 2000 na području Zagrebačke županije;
Izvor: Bioportal Republike Hrvatske, <https://services.bioportal.hr/wfs>, 2024. godine,

2.5.2. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara

MJERE ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNE BAŠTINE U PROSTORNIM PLANOVIMA

Mjere zaštite i očuvanja kulturne baštine kontinuirano se ažuriraju i ugrađuju u prostorno-plansku dokumentaciju. Prostorni planovi, temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine”, 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21 i 114/22) te od prosinca 2024. godine novog Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara broj („Narodne novine”, broj 145/24), obavezno sadrže podatke iz konzervatorskih podloga sa sustavom mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana čija je obveza izrade utvrđena i Prostornim planom Zagrebačke županije. Konzervatorsku podlogu izrađuje nadležno tijelo – Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zagrebu za područje Zagrebačke županije. Konzervatorski odjel u Zagrebu sudjeluje u postupku izrade i donošenja prostornih planova izradom konzervatorskih podloga, sustavom mjera zaštite te izdavanjem mišljenja i suglasnosti.

U okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. godine, provedbom investicije C2.2. R3- 11 Uspostava digitalne infrastrukture i usluga javne uprave izradom sustava konzervatorskih podloga, Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske započelo je krajem 2023. godine izradu nove generacije konzervatorskih podloga za sve zaštićene kulturno povijesne cjeline upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Metodologija izrade nove generacije konzervatorskih podloga definirana je dokumentom Standardi i kriteriji za izradu konzervatorskih podloga za kulturno povijesne cjeline gradskih obilježja koji je Ministarstvo kulture i medija izradilo u ožujku 2022. godine. U okviru ulaganja razvijen je i uspostavljen novi modul Informacijskog sustava kulturne baštine (ISKB) koji će osigurati javnu dostupnost konzervatorskih podloga putem Geoportala kulturnih dobara RH te putem e-usluge povezane s postojećim e-uslugama (e-Građani, ISPU).

S ciljem praćenja izrade konzervatorskih podloga Ministarstvo kulture i medija je oformilo stručna povjerenstva za praćenje izrade i usvajanje konzervatorskih podloga. Tijekom 2024. godine predstavnik Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije kontinuirano je prisustvovao sjednicama Povjerenstva kao njezin član. Povjerenstvo je s radom započelo 20. prosinca 2023. godine. Sukladno opisanoj metodologiji za područje Zagrebačke županije u izradi su konzervatorske podloge za kulturno povijesne cjeline Sv. Ivana Zelene,

Jastrebarskog i Samobora. Usvajanje konačnih prijedloga kozervatorskih podloga očekuje se u prvoj polovici 2025. godine.

Prema podacima Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske (<https://registar.kulturnadobra.hr/#/>) na području Zagrebačke županije krajem 2024. godine nalazila su se sljedeća zaštićena kulturna dobra prema vrsti:

- Arheologija: 5 (nalazišta i zone)
- Kulturni krajolik: 1 (Žumberak – Samoborsko gorje – Plešivičko prigorje)
- Kulturnopovijesna cjelina: 19 (gradska i seoska)
- Nematerijalna: 29 (tradicijiski obrti, govori i dr.)
- Nepokretna pojedinačna: 255 (crkve, kapele, kurije, dvorci, stari gradovi, zgrade i dr.)

2.5.3. Zaštita i očuvanje okoliša

Zaštita i očuvanje okoliša na području Zagrebačke županije u djelokrugu je rada Odsjeka za zaštitu okoliša Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije.

PROVEDBA ZAKONA O ZAŠTITI OKOLIŠA

Temeljem Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj, 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) u ožujku 2022. godine izrađen je Program zaštite okoliša Zagrebačke županije za period 2022. – 2025. Program sadrži osobito:

- uvjete i mjere zaštite okoliša, prioritetne mjere zaštite okoliša po sastavnicama okoliša i pojedinim prostornim cjelinama područja za koji se Program donosi,
- subjekte koji su dužni provoditi mjere utvrđene Programom i ovlaštenja u svezi s provedbom utvrđenih mjera zaštite okoliša, – praćenje stanja okoliša i ocjenu potrebe uspostave mreže za dodatno praćenje stanja okoliša u području za koje se Program donosi,
- način provedbe interventnih mjera u iznenadnim slučajevima onečišćivanja okoliša u području za koji se Program donosi, – rokove za poduzimanje pojedinih utvrđenih mjera,
- izvore financiranja za provedbu utvrđenih mjera i procjenu potrebnih sredstava.

U izvještajnom razdoblju na snazi je bilo Izvješće o stanju okoliša Zagrebačke županije 2017. – 2021. godine izrađeno u prosincu 2021. godine, a objavljeno u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 8/22 od 24. veljače 2022. godine. Novo četverogodišnje Izvješće o stanju okoliša Zagrebačke županije za razdoblje 2021. – 2024. godine bit će izrađeno tijekom 2025. godine.

Također, temeljem Zakona o zaštiti okoliša i Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“ broj, 127/19 i 57/22), a u svezi sa Programom zaštite zraka za područje Zagrebačke županije za period 2022. - 2025. (donesen je na Županijskoj skupštini Zagrebačke županije dana 2. ožujka 2023. godine) donesen je Program mjerenja razine onečišćenosti u lokalnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka za područje Zagrebačke županije. Mjerna mjesta za praćenje onečišćenih tvari u zraku i lokacije mjernih postaja u lokalnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka u Zagrebačkoj županiji određena su na područjima gradova Samobora, Zaprešića, Svete Nedelje i Dugog Sela.

Podaci o zaštiti zraka – prijavljene godišnje emisije onečišćujućih tvari u zrak dostupni su putem Preglednika registra onečišćenja okoliša te su prikazani u sljedećoj tablici:

Onečišćujuće tvari – emisije u zrak (Ugljikov dioksid (CO ₂), Čestice (PM ₁₀), Oksidi dušika izraženi kao dušikov dioksid (NO ₂), Oksidi sumpora izraženi kao sumporov dioksid (SO ₂), Ugljikov monoksid (CO).	
Godina nastajanja: 2021.	2.348.094,57 kg
Godina nastajanja: 2022.	2.336.273,83 kg

Tablica 59: Prijavljene godišnje emisije onečišćujućih tvari u zrak;
Izvor: Registar onečišćenja okoliša (<https://roo.azo.hr/>); stanje rujan 2024.;

2.6. Obvezni prostorni pokazatelji

U skladu s Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15), tablični prikazi pod nazivom Obvezni prostorni pokazatelji obvezan su sadržaj ovog Izvješća. Pravilnikom je određeno koje podatke trebaju sadržavati tablični prikazi, razina obrade i izvor podataka. U nastavku se daje pregled osnovnih prostornih podataka za područje Zagrebačke županije. Detaljniji pokazatelji za gradove i općine nalaze se u prethodnim poglavljima.

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 1/4							
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj		Vrijednost	Način prikaza	Izvor podataka
1.	OPĆI POKAZATELJI RAZVOJA KRETANJA						
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmješčaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika (2021.)	299.985	broj	DZS
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika 2021./2011.	94.5	broj	
			3.	Prirodni prirast stanovništva	-980	broj	
		B. Razmješčaj i struktura kućanstava	1.	Broj kućanstava	99.181	broj	DZS
			2.	Indeks rasta broja kućanstava	97.89	broj	
			3.	Prosječna veličina kućanstva	2,99	broj	
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	108.27	broj	MRRFEU
			2.	Stupanj razvijenosti	IV.	broj	
2.	STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA						
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmješčaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	694	broj	DZS
			2.	Gustoća naselja	226,7	broj naselja /1.000 km²	
			3.	Gustoća naseljenosti	97.98	broj stan. /km²	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina naselja (GP+IGP)	42.731,0	ha	PPŽ, PPUG/O
		B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP naselja – ukupno planirana	33.340,0	ha	DPPR, PPPPO, PPŽ, PPGZ, PPUG/O, GUP, UPU
			2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu	10,8	%	
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu	7,6	%	
			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	3,2	%	
			5.	Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	--	%	
			6.	Broj stanovnika / ukupna površina GP	9	st./ha	
			7.	Broj stanovnika / izgrađena površina GP	--	st./ha	
			8.	Broj stanovnika / uređena površina GP	--	st./ha	
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	uk. 9.880,9 0,03	ha, ha/st.	PPŽ, PPUG/O
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:			
			2.a.	Ugostiteljsko-turistička namjena	343,5 3,5	ha %	
			2.b.	Gospodarska namjena - ukupna	5.688,2 57,6	ha %	
			2.c.	Sport i rekreacija	3.050,6 30,9	ha %	
			2.d.	Područja posebne namjene	496,2 5,0	ha %	
			2.e.	Površina groblja	302,4 3,0	ha %	
			3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	8.960	broj postelja	
			4.	Broj turističkih postelja po km' obalne crte	--	broj/km'	

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2/4							
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj		Vrijednost	Način prikaza	Izvor podataka
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST						
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama:	uk. 2.583,73	km	HAC, HC, ŽUC, UO za promet
				- autoceste	131,50	km	
				- državne ceste	362,85	km	
				- županijske ceste	632,30	km	
				- lokalne ceste	571,04	km	
				- ceste u velikim gradovima	886,04	km	
		2.	Udio pojedinih vrsta cesta:	5,09	%		
			- autoceste	14,04	%		
			- državne ceste	24,47	%		
			- županijske ceste	22,10	%		
			- lokalne ceste	34,29	%		
			- ceste u velikim gradovima				
3.	Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja)		km/km²				
	- autoceste	0,04	km/km²				
	- državne ceste	0,12	km/km²				
	- županijske ceste	0,21	km/km²				
	- lokalne ceste	0,19	km/km²				
	- ceste u velikim gradovima	0,29	km/km²				
B. Željeznički promet	1.	Duljina pruge prema vrsti:	uk. 180,43	km	HŽ		
		- dvokolosječne	34,80	km			
		- jednokolosječne	145,63	km			
		- (elektrificirane)	(149,94)	km			
		2.	Udio pojedinih vrsta pruga:	19,29		%	
			- dvokolosječne	80,71		%	
- jednokolosječne	(83,10)		%				
3.	Gustoća željezničkih pruga (duljina / površina područja):		km/km²				
	- dvokolosječne	0,011	km/km²				
	- jednokolosječne	0,048	km/km²				
C. Zračni promet	1.	Broj zračnih luka prema vrstama	1	broj	MMPI		
		2.	Površina zračnih luka	330		ha	
D. Pomorski promet		-	--	--	MMPI		
E. Riječni promet	1.	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	--	broj	MMPI		
		2.	Klasa i duljina plovnih putova:	uk. 117,5		km	
			- I. klasa	87,4		km	
		- II. klasa	30,1	km			
F. Elektroničke komunikacije		Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	424 0,14	broj broj/100 st.	HAKOM		
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1.	Duljina elektroopskrbnih vodova	uk. 9.009,4	km	HEP
				- visokonaponski	503,5	km	
				- srednjenaponski	3.581,8	km	
				- niskonaponski	4.924,0	km	
		2.	Udio elektroopskrbnih vodova prema vrsti				
			- visokonaponski	5,5	%		
			- srednjenaponski	39,8	%		
	- niskonaponski	54,7	%				
B. Opskrba plinom	1.	Duljina plinovoda	uk. 2.834,2	km	PLINACRO, lokalni distributer		
		- magistralni plinovod	239,6	km			
		- lokalni plinovod	2.594,6	km			
2.	Udio prema vrsti plinovoda						
	- magistralni plinovod	8,5	%				
	- lokalni plinovod	91,5	%				
C. Opskrba naftom		Duljina naftovoda	495,94	km	JANAF, INA		

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 3/4								
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj		Vrijednost	Način prikaza	Izvor podataka	
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Duljina javne vodoopskrbne mreže	uk. 3.925,80	km	HRV. VODE, lokalni distributer	
			2.	Potrošnja pitke vode	*	l / st.		
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.	Duljina kanalizacijske mreže	1.318,50	km	HRV. VODE, lokalni distributer	
			2.	Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	5 110.965	broj, ES		
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1.	Broj i površina odlagališta prema vrsti: - za komunalni i inertni otpad	5 / 38,7	broj / ha	AZO PPUG/O	
			2.	Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	uk. 9 / 55,8	broj / ha		
- sanirano	4 / 17,1	broj / ha						
- sanacija u tijeku	5 / 38,7	broj / ha						
			- sanacija u pripremi	-- / --	broj / ha			
4.	KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA							
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	142.976,3	ha	PPŽ, PPGZ, PPUO/G, GUP, UPU	
			2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	46,7	%		
			3.	Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,47	ha/ stanovniku		
		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta	114.349,3	ha		
			2.	Udio šumskog zemljišta	37,3	%		
			3.	Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0,38	ha/ stanovniku		
		C. Vode	1.	Površine površinskih voda prema vrsti (rijeke, jezera, ribnjaci, umjetni bazeni...)	10.263,0	ha		
			2.	Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu županije	3,4	%		
			3.	Duljina vodotoka	cca. 1.600	km		
		D. Morska obala		--	--	--		
		E. Mineralne sirovine			Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina:			
					građevinski pijesak i šljunak	8		broj
						--		ha
					ciglarska i keramička glina	2		broj
						--		ha
					arhitektonsko-građevni i tehničko-građevni kamen	5		broj
						--		ha
					ugljikovodici (nafta i plin)	11		broj
			--	ha				
		geotermalne i mineralne vode	2	broj				
			--	ha				
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih područja	31 **37.346,1	broj ha	MZOZT	
			2.	Područja ekološke mreže, ukupno	26 **70.126,1	broj ha		
			2.a	Područja očuvanja značajna za ptice	4 32.119,5	broj ha		
			2.b	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove	22 46.927,5	broj ha		
4.3.	KULturna DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	273	broj	MKM	
			2.	Broj i udio obnovljenih kulturnih dobara	-- --	broj %		
			3.	Broj i udio ugroženih kulturnih dobara	-- --	broj %		
4.4.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća		***	***	***	***	

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 4/4								
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj		Vrijednost	Način prikaza	Izvor podataka	
5.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA							
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1.	Broj donesenih PP na snazi	uk. 189	broj	ZPU	
				- PPŽŽ	1	broj		
				- PPPPO	**** 2	broj		
			2.	- PPUO/G	34	broj		
				- GUP	3	broj		
				- UPU	110	broj		
				- DPU	39	broj		
				3.	Broj donesenih izmjena i dopuna PP na snazi	uk. 321		broj
					- PPŽŽ	6		broj
- PPPPO	--	broj						
- PPUO/G	184	broj						
- GUP	16	broj						
- UPU	76	broj						
- DPU	45	broj						
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA			Broj PP u izradi	uk. 28	broj	UO za prostorno uređenje Zagrebačke županije	
				- PPŽŽ	1	broj		
				- PPPPO	--	broj		
				- PPUO/G	6	broj		
				- GUP	1	broj		
				- UPU	21	broj		
				- DPU	--	broj		
					Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama (2021.-2024.):	uk. 32.973		broj
					upravni akti	12.670		broj
neupravni akti	20.303	broj						
5.3.	URBANA PREOBRAZBA			Broj PP	1	broj	ZPU	
				Površina	31,8	ha		
5.4.	URBANA SANACIJA		1.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju:	--	broj	-	
			2.	Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	--	broj		

* Opisano u tekstualnom dijelu ovog Izvješća prema distributerima

** Iz zbirne površine su izuzeta preklapanja površina pojedinih zaštićenih područja

*** Opisano u tekstualnom dijelu ovog Izvješća

**** Na području Zagrebačke županije nalazi se dio važećih PPPPO, PP Medvednica i PP Žumberak – Samoborsko gorje

-- nema pojave ili podaci nisu dostupni

Tablica 60: Pregled osnovnih prostornih podataka za područje Zagrebačke županije

Izvori: navedeni u tablici, obrada podataka: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

3.1. Izrada prostornih planova

Prostorni planovi izrađuju se i donose u postupcima određenima Zakonom o prostornom uređenju. Zakonom se određuje izrada prostornih planova nove generacije, kao i mogućnost izrade i donošenja, u skladu s člankom 198. Zakona, izmjena i dopuna odnosno stavljanja izvan snage dokumenata prostornog uređenja donesenih na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12). Sadržaj prostornih planova propisan je novim Pravilnikom o prostornim planovima („Narodne novine“, broj 152/23, u daljnjem tekstu - Pravilnik).

U promatranom izvještajnom razdoblju, sukladno Zakonu i Pravilniku, započela je izrada Državnog plana prostornog razvoja kao krovnog prostornog plana donošenjem Odluke o izradi u ožujku 2024. godine. Detaljnije o ovom planu navedeno je u poglavlju 3.1.3. Prostorni planovi u postupku izrade i donošenja.

Nova generacija prostornih planova svih razina izrađuje se i donosi u elektroničkom obliku u sustavu koji je razvilo Ministarstvo. Sustav u kojem se izrađuju, prezentiraju i iz kojeg se izravno provode prostorni planovi je Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU). Struktura, sadržaj, način rada, oblik i elektronički standard ISPU-a, propisani su Uredbom o informacijskom sustavu prostornog uređenja („Narodne novine“ broj 115/15). Jedna od novina posljednje izmjene i dopune Zakona je i transformacija prostornih planova koja je definirana kao: „proces prelaska iz analognog u digitalni oblik važećih prostornih planova sa svojstvima i sadržajima pridruženih sukladno novom Pravilniku“.

3.1.1. Nadležnost Zagrebačke županije, velikih gradova, gradova i općina

Sukladno članku 81. Zakona o prostornom uređenju, stručne poslove u vezi s izradom nacrtu prijedloga i nacrtu konačnih prijedloga prostornih planova, osim same izrade tih nacrtu, te administrativne poslove u vezi s izradom i donošenjem prostornih planova obavljaju nositelji izrade prostornih planova.

OBVEZE I NADLEŽNOSTI ZAGREBAČKE ŽUPANIJE U PROCESU IZRADE I DONOŠENJA PROSTORNIH PLANOVA

Nositelj izrade prostornih planova županijske razine jest Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije sa ustrojenim Odsjekom za prostorno uređenje i gradnju.

Temeljem članka 60. stavka 3. Zakona, prostorni planovi županijske razine su:

- prostorni plan županije (PPŽ),
- urbanistički plan uređenja županijskog značaja (UPUŽ) koji se donosi za izdvojeno građevinsko područje izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu županijskog značaja.

Prostorni plan županije (PPŽ)

Prostorni plan županije donosi se obvezno za područje županije. Prostornim planom županije propisuju se uvjeti provedbe zahvata područnog (regionalnog) značaja, uvjeti provedbe zahvata u prostoru područnog (regionalnog) značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem, te se daju smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja područnog (regionalnog) značaja. Prostorni plan županije donosi županijska skupština po pribavljenoj suglasnosti Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine o usklađenosti plana sa Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona. S obzirom da tijekom izrade VII. izmjena i dopuna Prostornog plana županije nije stupio na snagu Državni plan prostornog razvoja, a zbog potreba provođenja zahvata u prostoru državnog značaja, VII. izmjenama su utvrđene odredbe za neposrednu provedbu sljedećih zahvata u prostoru od državnog značaja: Hotelsko-poslovni kompleks „Zagreb airport City“, logističko-poslovni kompleks „Zagreb airport multi modal Cargo-city“, Zrakoplovna tehnička škola Rudolfa Perešina, sve unutar prostora za razvoj Zračne luke Franjo Tuđman, Projekt zaštite od poplava u slivu rijeke Kupe, istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina, ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe. Također, VIII. izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije čija izrada je u tijeku, zbog potreba provođenja zahvata u prostoru državnog značaja, utvrđene su odredbe za neposrednu provedbu sljedećih zahvata u prostoru od državnog značaja: sunčane elektrane (SE) instalirane snage 20 MW i veće smještene na površinama koje su određene PPŽ-om, hidroelektrane instalirane snage 10 MW i veće, izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih linijskih infrastrukturnih građevina.

Urbanistički plan uređenja županijskog značaja (UPUŽ)

Urbanistički plan uređenja županijskog značaja je urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu koja je od županijskog značaja, kojim se propisuju uvjeti provedbe svih zahvata u prostoru unutar svog obuhvata i uvjeti provedbe infrastrukture izvan područja za koje se donosi urbanistički plan uređenja za potrebe tog područja. Urbanistički plan uređenja županijskog značaja donosi se obvezno za područje određeno prostornim planom županije, a donosi ga županijska skupština.

OBVEZE I NADLEŽNOSTI VELIKIH GRADOVA, GRADOVA I OPĆINA U POSTUPKU IZRADE I DONOŠENJA PROSTORNIH PLANOVA

Nositelj izrade prostornih planova lokalne razine jest stručno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave. U pogledu obavljanja navedenih poslova jedinice lokalne samouprave na području Zagrebačke županije ustrojene su na sljedeći način: Općine imaju ustrojene jedinstvene upravne odjele od kojih neke imaju zaseban odsjek ili referenta zaduženog za poslove prostornog uređenja. Gradovi imaju ustrojene zasebne upravne odjele zadužene za obavljanje poslova prostornog uređenja.

Temeljem članka 60. stavka 4. Zakona, prostorni planovi lokalne razine su:

- prostorni plan uređenja grada, odnosno općine (PPUG/O),
- generalni urbanistički plan (GUP),
- urbanistički plan uređenja (UPU) koji nije državne i regionalne (područne) razine.

Prostorni plan uređenja grada i općine (PPUG/O)

Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine donosi se obvezno za područje grada, odnosno općine. Prostorni plan uređenja propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru izvan građevinskog područja, osim zahvata državnog i županijskog značaja, uvjete provedbe svih zahvata u prostoru u dijelu građevinskog područja naselja i dijelu izdvojenog građevinskog područja izvan naselja kojeg određuje grad, odnosno općina, a za koje se prema Zakonu ne donosi generalni urbanistički plan ili urbanistički plan uređenja, te u izdvojenom dijelu građevinskog područja naselja, te propisuje smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja koji se prema Zakonu donose u građevinskom području naselja i izdvojenom građevinskom području izvan naselja, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan. Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine može za dijelove građevinskog područja, za koje se prema ovom Zakonu obvezno donosi urbanistički plan uređenja, propisivati uvjete provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja. Prostorni plan uređenja donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće, a prije donošenja prostornog plana uređenja grada, odnosno općine mora se pribaviti mišljenje zavoda za prostorno uređenje županije u pogledu usklađenosti tog plana s prostornim planom županije, Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona.

Generalni urbanistički plan (GUP)

Generalni urbanistički plan donosi se obvezno za građevinsko područje naselja i izdvojeno građevinsko područje izvan naselja središnjeg naselja velikog grada. Generalni urbanistički plan propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru unutar dijela svog obuhvata za koji se ne donosi urbanistički plan uređenja i smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja čiji je obuhvat određen generalnim urbanističkim planom. Generalni urbanistički plan može za dijelove građevinskog područja za koje se prema Zakonu obvezno donosi urbanistički plan uređenja propisivati uvjete provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja. Generalni urbanistički plan donosi gradsko vijeće velikog grada, a prije donošenja generalnog urbanističkog plana mora se pribaviti mišljenje zavoda za prostorno uređenje županije u pogledu usklađenosti tog plana s prostornim planom županije, Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona.

Urbanistički plan uređenja (UPU)

Urbanistički plan uređenja donosi se obvezno za neuređene dijelove građevinskog područja i za izgrađene dijelove tih područja planiranih za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju. Donošenje urbanističkog plana uređenja nije obvezno za prethodno navedena područja ukoliko su prostornim planom uređenja, odnosno generalnim urbanističkim planom propisani uvjeti provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja. Urbanistički plan uređenja propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru unutar svog obuhvata. Navedeni plan donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće, a prije donošenja mora se pribaviti mišljenje zavoda za prostorno uređenje županije u pogledu usklađenosti tog plana s prostornim planom županije, Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona.

(Detaljni plan uređenja - DPU)

Prema članku 77. Zakona o prostornom uređenju i gradnji, koji je prethodio sada važećem Zakonu, postojala je obaveza izrade detaljnih planova uređenja (DPU). Po donošenju Zakona o prostornom uređenju koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. godine detaljni planovi uređenja smatraju se urbanističkim planovima uređenja u smislu tog Zakona. Detaljni planovi uređenja donosili su se obvezno za dijelove naselja na kojima

je bilo određeno provoditi urbanu komasaciju odnosno temeljem posebnih propisa o grobljima, donosili su se za područja novih groblja ili proširenja postojećih groblja.

3.1.2. Važeći prostorni planovi

VAŽEĆI DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA I PROSTORNI PLANOVI DRŽAVNE RAZINE

Na razini Države primjenjuju se sljedeći dokumenti prostornog uređenja:

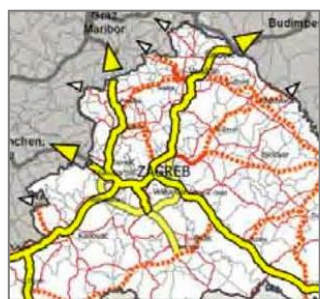
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske i
- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Na području Zagrebačke županije primjenjuju se sljedeći prostorni planovi državne razine:

- 1) Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje,
- 2) Prostorni plan Parka prirode Medvednica,
- 3) Urbanistički plan uređenja državnog značaja Skijaški kompleks, Medvednica i
- 4) Urbanistički plan uređenja državnog značaja Vršna zona, Medvednica.

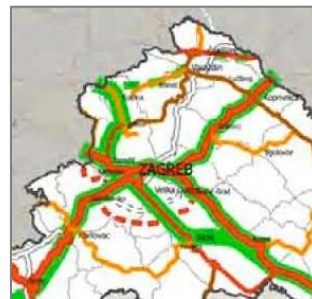
DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA DRŽAVNE RAZINE

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske („Narodne novine”, broj 106/17) donesena je 13. listopada 2017. godine na 13. sjednici Hrvatskog sabora. Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske temeljni je državni dokument za usmjerenje razvoja u prostoru koji, na osnovu ciljeva prostornog razvoja utvrđenih u Zakonu iz područja prostornog uređenja i u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem, te u vezi s drugim temeljnim državnim razvojnim i strateškim dokumentima, određuje dugoročne zadaće prostornog razvoja, strateška usmjerenja razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mjera u prostoru.



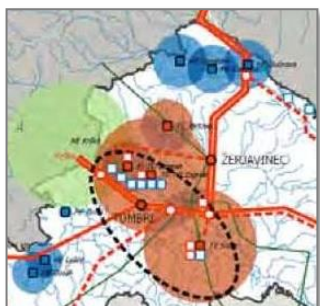
— Autoceste-
postojeće — Autoceste-
planirane

Slika 52: Strategija prostornog razvoja RH, Izvadak iz prikaza 4.5.: Cestovni promet



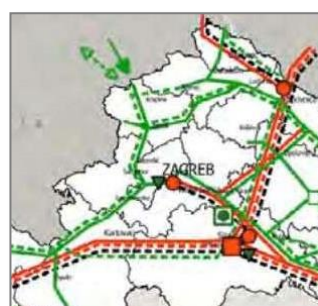
— Glavne
(koridorske) pruge - - - Ostale planirane

Slika 53: Strategija prostornog razvoja RH, Izvadak iz prikaza 4.6.: Željeznički promet



□ Potencijalne
lokacije za nove
termoelektrane - - - - Područja za
□ Potencijalne
lokacije za nove
hidroelektrane prioritetni smještaj
novih energetske
građevina

Slika 54: Strategija prostornog razvoja RH, Izvadak iz prikaza 4.9.: Osnovni elementi elektroenergetskog sustava



— Postojeći glavni
plinovodi — Naftovodi - postojeći
— Planirani glavni - - - Naftovodi - planirani
plinovodi - - - Produktovodi -
planirani

Slika 54: Strategija prostornog razvoja RH, Izvadak iz prikaza 4.10.: Transport ugljikovodika

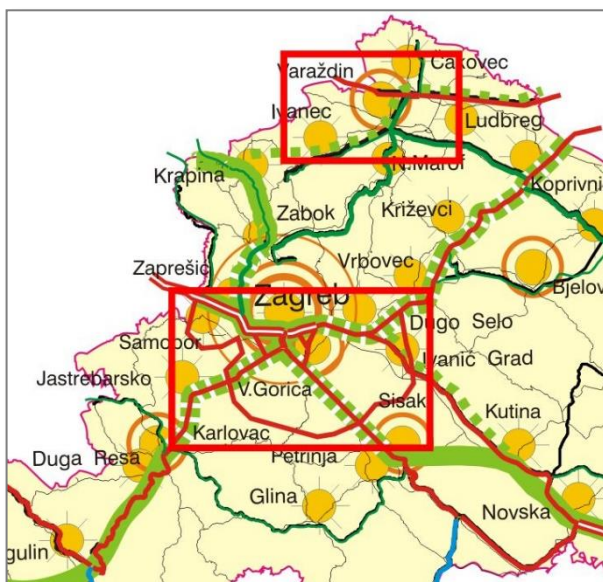
Program prostornog uređenja Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 50/99 i 76/13) donesen je u Zastupničkom domu Sabora Republike Hrvatske dana 7. svibnja 1999. godine, a njegove Izmjene i dopune donijela je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 26. lipnja 2013. godine. Program prostornog uređenja Republike Hrvatske je utvrdio mjere i aktivnosti za provođenje Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske i odredio, u skladu sa Strategijom, temeljna pravila, kriterije i uvjete prostornog uređenja na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini. Izmjene i dopune Programa su se odnosile na prometne sustave: cestovni, željeznički, pomorski i telekomunikacijski sustav, na proizvodne i prijenosne energetske sustave, te na mjere i prioritete za ostvarivanje ciljeva prostornog uređenja.



Međunarodni prometni pravci od interesa za Hrvatsku

- — — Utvrđeni koridori autocesta
- — — potencijalni

Slika 56: Izmjene i dopune Programa prostornog uređenja RH, Izvadak iz kartografskog prikaza 6: Cestovni promet



Prijedlog dugoročnog razvitka pruga u RH

- - čvor Zagreb (buduće stanje)
- čvor Rijeka (buduće stanje)
- čvor Split (buduće stanje)
- čvor Osijek (buduće stanje)
- čvor Varaždin (buduće stanje)

Planska godina 2020.

Slika 57: Izmjene i dopune Programa prostornog uređenja RH, Izvadak iz kartografskog prikaza 7: Željeznički promet

PROSTORNI PLANOWI DRŽAVNE RAZINE

Na području Zagrebačke županije izrađena su i na snazi su dva prostorna plana područja posebnih obilježja državne razine; Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje i Prostorni plan Parka prirode Medvednica. Unutar područja Prostornog plana Parka prirode Medvednica izrađena su dva urbanistička plana uređenja državnog značaja koji obuhvatom zalaze djelomično na područje Zagrebačke županije, a djelomično i na područje Grada Zagreba.

1) Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje

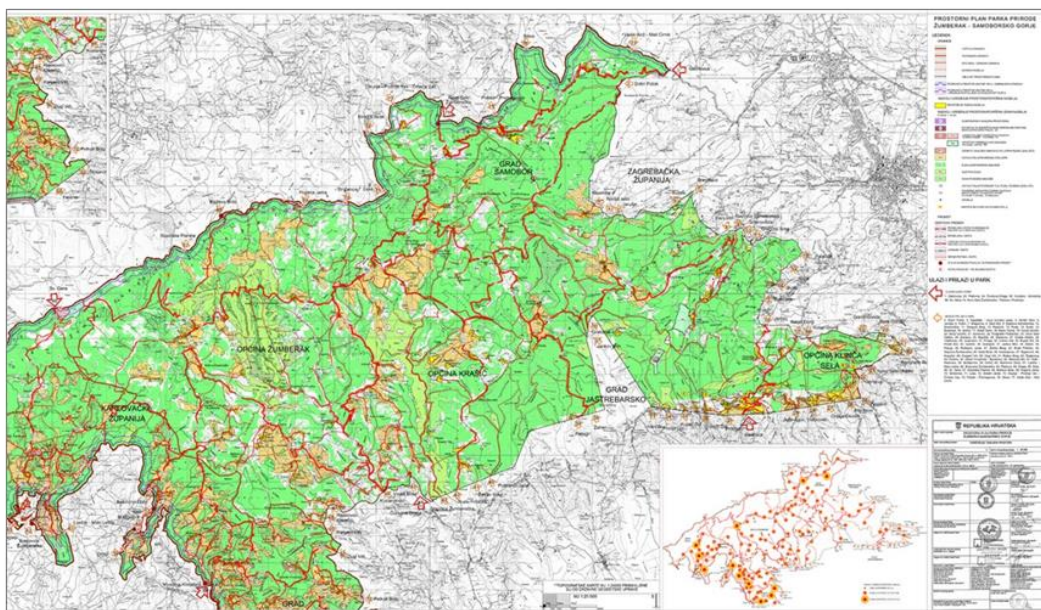
Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje („Narodne novine“, broj 125/14 i 5/15 - ispravak) donesen je 17. listopada 2014. godine na 14. sjednici Hrvatskog sabora. Obveza izrade Plana utvrđena je sadašnjim i prethodno važećim zakonima iz područja prostornog uređenja te posebnim propisima iz područja zaštite prirode.

Nositelj izrade ovog Plana bilo je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, koordinatorski izrade Plana Hrvatski zavod za prostorni razvoj, a stručni izrađivači Plana Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije i Urbanistički zavod grada Zagreba d.o.o.

Prostornim planom Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, na temelju Zakona o proglašenju Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje („Narodne novine“, broj 58/99), uz uvažavanje društveno-gospodarskih, prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, te međunarodnih konvencija i strategija, razrađena su načela prostornog uređenja i utvrđeni ciljevi prostornog razvoja te organizacija, zaštita, korištenje i namjena prostora Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje.

Prostornim planom Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje obrađene su sljedeće tematske cjeline te su određena usmjerenja za daljnji razvoj prostora:

1. razgraničenje prostora prema korištenju i namjeni (poljoprivredno tlo, šume, prostori za razvoj naselja, gospodarska namjena, ugostiteljsko-turistička, sportsko-rekreacijska),
2. komunalna infrastruktura (promet, vodnogospodarski sustav, energetski sustav, sustav pošte i elektroničkih komunikacija),
3. zaštita nepokretnih kulturnih dobara i područja zaštite prirode,
4. područja posebnih ograničenja u korištenju i primjene posebnih mjera uređenja i zaštite,
5. sustav posjećivanja i ulazi u Park prirode,
6. razgraničenje prostora prema stupnju zaštite:
 - zona stroge zaštite (uvrštena iznimno vrijedna zaštićena područja) - područje u kojem je zabranjena intervencija u prostoru,
 - zona aktivne zaštite (uvrštena značajne prirodne i kulturne cjeline) – područje u kojem su dopuštene različite aktivnosti uz nadzor Javne ustanove „Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje“,
 - zona korištenja (naselja, postojeća infrastruktura, postojeći kamenolom) - područje u kojem je dozvoljeno održivo korištenje prostora.



Slika 58: Prostorni plan Parka prirode Žumberak - Samoborsko gorje, Izvadak iz kartografskog prikaza 1. „Korištenje i namjena prostora“ za područje Zagrebačke županije

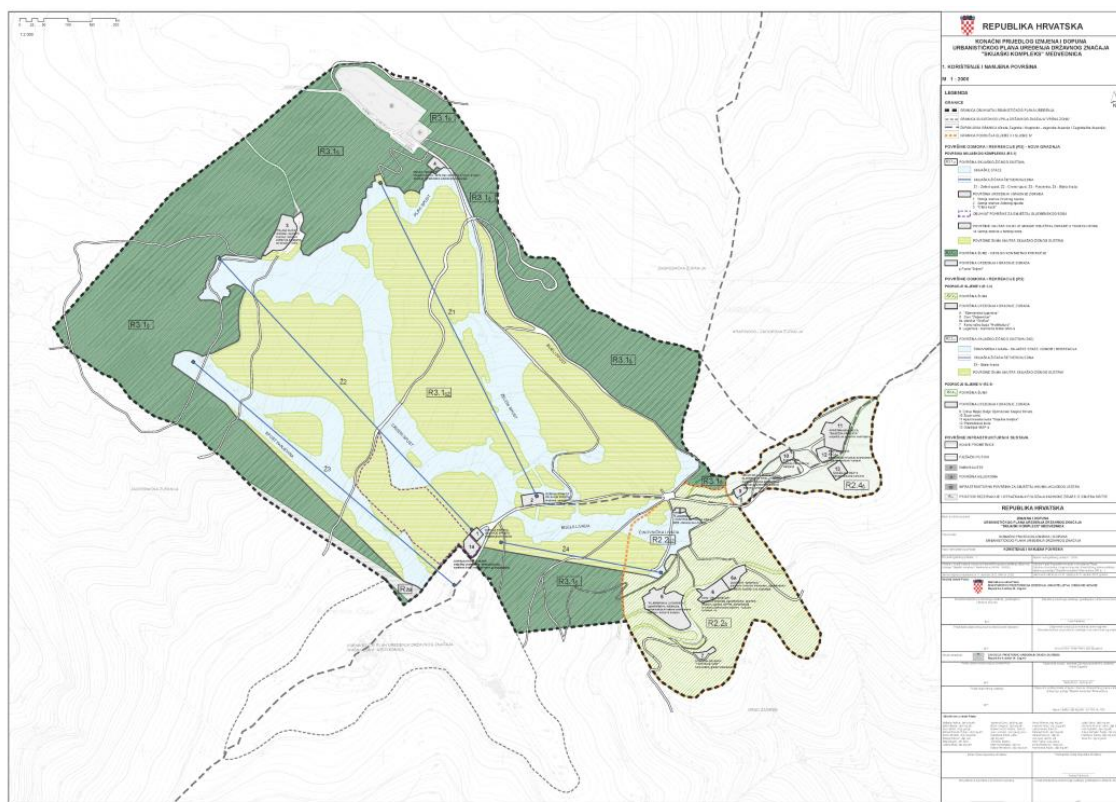
Sve izmjene i dopune prostornih planova nižih razina i užih područja donesenih nakon stupanja na snagu Prostornog plana Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje usklađene su s njim. To su: 7. izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene 2020. godine, 4. izmjene i dopune PPUO Krašić donesene 2015. godine, 7. izmjene i dopune PPUO Klinča Sela donesene 2015. godine, 8. izmjene i dopune PPUG Jastrebarsko donesene 2016. godine i 4. izmjene i dopune PPUO Žumberak donesene 2017. godine.

2) Prostorni plan Parka prirode Medvednica

Prostorni plan Parka prirode Medvednica („Narodne novine“, broj 89/14) donesen je na sjednici Hrvatskog sabora održanoj 15. srpnja 2014. godine. Obveza izrade Plana također je utvrđena sadašnjim i prethodno važećim zakonima iz područja prostornog uređenja te posebnim propisima iz područja zaštite prirode.

Nositelj izrade ovog Plana bilo je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, koordinator izrade Plana Hrvatski zavod za prostorni razvoj, a stručni izrađivač Plana Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba. Zavodi za prostorno uređenje Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije, na čijem se području također prostire Park prirode Medvednica, sudjelovali su u izradi Plana kao vanjski suradnici i konzultanti.

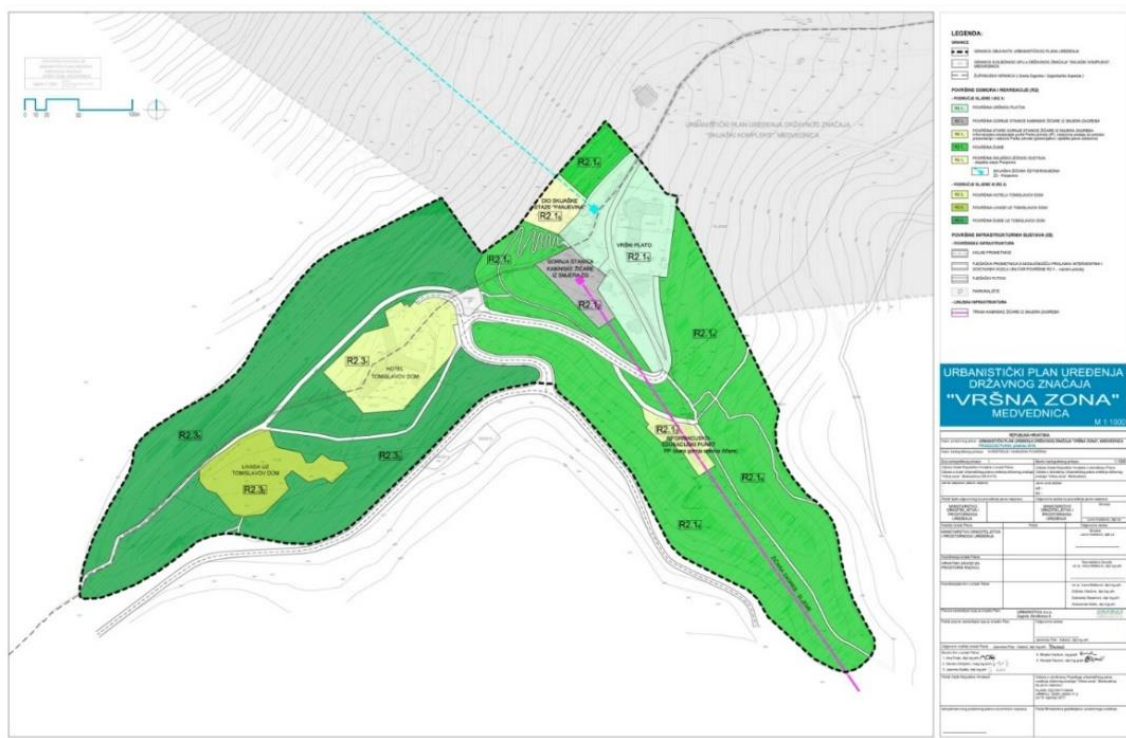
Prostornim planom Parka prirode Medvednica, na temelju Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode („Narodne novine“, broj 24/81) te Zakona o izmjenama Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode („Narodne novine“, broj 25/09) kojim je izmijenjena granica i smanjena ukupna površina Parka prirode, dugoročno se određuju smjernice zaštite i poseban režim uređivanja i održivog korištenja prostora na području Parka prirode Medvednica.



Slika 60: Izmjene i dopune UPU državnog značaja Skijaški kompleks, Medvednica, Izvadak iz kartografskog prikaza 1.: „Korištenje i namjena prostora“

4) Urbanistički plan uređenja državnog značaja Vršna zona, Medvednica

UPU Vršna zona (“Narodne novine”, broj 103/17) donijela je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 18. listopada 2017. godine. UPU Vršna zona temelji se na smjernicama i ciljevima utvrđenim Prostornim planom Parka prirode Medvednica, a izrađuje se s ciljem utvrđivanja opterećenja prostora vršnog područja te sagledavanja načina korištenja, uređenja i zaštite prostora kroz međutjecaj s okolnim sadržajima. Manji dio UPU-a obuhvaća prostor Zagrebačke županije odnosno Općine Bistra.



Slika 61: UPU državnog značaja Skijaški kompleks, Medvednica, Izvadak iz kartografskog prikaza 1.: „Korištenje i namjena prostora“

VAŽEĆI PROSTORNI PLANOVI ŽUPANIJSKE RAZINE

Prostorni plan Zagrebačke županije (PPŽŽ)

Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 6/02-ispravak, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12-pročišćeni tekst, 27/15 i 31/15-pročišćeni tekst, 43/20, 46/20-ispravak 2/21-pročišćeni tekst) temeljni je dokument prostornog uređenja regionalne razine, koji razrađuje načela prostornog uređenja i utvrđuje ciljeve prostornog razvoja, te organizaciju, zaštitu, korištenje i namjenu cjelokupnog županijskog prostora. Izrađen je na temelju Zakona o prostornom uređenju te na osnovama Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske. U skladu s ovim Planom izrađuje se i donose prostorni planovi niže razine i užeg područja, a to su prostorni planovi uređenja velikih gradova, gradova i općina, generalni urbanistički planovi i urbanistički planovi uređenja.

Prostorni plan Zagrebačke županije donesen je na 7. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije, održanoj 18. veljače 2002. godine. Odluka o donošenju Plana objavljena je u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 3/02 od 19. veljače 2002. godine.

Prve Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 37. sjednici Županijske skupštine održanoj 5. travnja 2005. godine i objavljene su u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 8/05, od 6. travnja 2005. godine. Riječ je o izmjeni manjeg obuhvata, koja se odnosila na izmjene i dopune Odredbi za provođenje u dijelu kojim se određuju uvjeti planiranja izgradnje građevina za uzgoj životinja.

Druge Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 12. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 26. travnja 2007. godine i objavljene u „Glasniku Zagrebačke županije“ broj 8/07. Druge izmjene i dopune Plana odnosile su se na izmještanje dijela trase autoceste Zagreb-Sisak, promjenu statusa obilaznice Velike Gorice, promjenu uvjeta smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru i izmjenju dijela Odredbi za provođenje.

Treće Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 5. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 23. veljače 2010. godine i objavljene u „Glasniku Zagrebačke županije“ broj 4/10. Trećim izmjenama i dopunama Plana osigurani su prostorno planski preduvjeti za gradnju mreže građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture, odnosno daljnji razvoj ove djelatnosti, sukladno zahtjevu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Četvrte Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 12. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 5. travnja 2011. godine. Četvrte Izmjene i dopune Plana odnosile su se na sljedeće tematske cjeline: političko-teritorijalni ustroj Županije, stanje i projekcija broja stanovništva po gradovima i općinama, eksploatacija mineralnih sirovina, ugostiteljsko-turistička namjena, sportsko-rekreacijska namjena, gospodarska namjena, posebna namjena, infrastrukturni sustavi, područje potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec i Zračne luke Zagreb, građevinska područja, zaštita prirodnih vrijednosti, zaštita kulturnih dobara, zaštita voda i gospodarenje otpadom.

Pete Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije, čiji je postupak započeo u travnju 2011. godine, bile su ciljane i odnosile su se na određivanje trase autoceste – Druge zagrebačke obilaznice Bistra – Samobor – Horvati – Mraclin – Ivanić-Grad – Sv. Ivan Zelina i trase obilazne željezničke pruge od značaja za međunarodni promet Zaprešić - Horvati - Rugvica – Brckovljani s priključnom prugom do riječne luke Rugvica.

Daljnja dinamika izrade i donošenja Izmjena i dopuna Plana ovisila je o usuglašavanju nadležnih državnih tijela, o izradi i donošenju izmjena i dopuna Prostornog plana Grada Zagreba, kao i o donošenju novih propisa i strateških razvojnih dokumenata na razini Države. S obzirom da se navedeni preduvjeti nisu ispunili u mjeri koja bi omogućavala nastavak izrade i donošenja Izmjena i dopuna Plana, postupak izrade i donošenja nije nastavljen. Dana 1. siječnja 2016. godine prestala je važiti Odluka o izradi te je postupak izrade i donošenja petih izmjena i dopuna Plana obustavljen.

Šeste Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije, donesene su na 13. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 24. rujna 2015. godine i objavljene u „Glasniku Zagrebačke županije“ broj 27/15., odnosile su se na utvrđivanje lokacija za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest na području Zagrebačke županije. Lokacije za smještaj kazeta za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest utvrđene su na postojećim lokacijama aktivnih službenih odlagališta komunalnog otpada u Zagrebačkoj županiji koje su posebnom stručnom podlogom predložene kao najpovoljnije za navedenu namjenu: Beljavine (Grad Vrbovec), Novi Dvori (Grad Zaprešić) i Mraclinska Dubrava (Grad Velika Gorica).

Sedme Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 22. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 10. prosinca 2020. godine. Sedme Izmjene i dopune Plana odnosile su se na sljedeće tematske cjeline: cestovni, željeznički i zračni promet, površine za razvoj i uređenje naselja, površine za razvoj i uređenje izvan naselja, istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina, ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe, javne telekomunikacije, proizvodnja i cijevni transport nafte i plina, elektroenergetika, vodno gospodarstvo, prirodna i kulturna baština, ekološka mreža, zaštita okoliša i gospodarenje otpadom.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, od prihvatanja prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2016. – 2020. godine do početka izrade ovog Izvješća, započet je postupak izrade i donošenja VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije. U prosincu 2024. godine utvrđen je Prijedlog prostornog plana za javnu raspravu.

VAŽEĆI PROSTORNI PLANOVI LOKALNE RAZINE

1) Prostorni planovi uređenja velikih gradova, gradova i općina (PPUG/O)

Pregledom dinamike donošenja izmjena i dopuna prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina, zabilježena je daljnja njihova intenzivna izrada odnosno njihova prilagodba novijim prostornim zahtjevima i novo donesenim propisima. Sveukupno je do kraja 2024. godine doneseno 181 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije, od kojih su 32 donesene u proteklom četverogodišnjem razdoblju (2021.-2024.). U nastavku se daje pregledan prikaz svih prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina, kao i njihovih izmjena i dopuna, koji su na snazi na području Zagrebačke županije prema podacima iz Registra prostornih planova za područje Zagrebačke županije, koji vodi ovaj Zavod (stanje: 31.12.2024. godine):

JLS	Naziv plana	Objava
Gradovi:		
1.	Dugo Selo	PPUG donesen 2004. godine.
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 6/04
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 13/06
		Ispravak Odluke o donošenju
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 14/06
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 8/10
		3. (Ciljane)* Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 8/12
		4. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 8/13
		Pročišćeni tekst
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 1/14
		Ispravak greške
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 2/15
		5. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 2/15
		Pročišćeni tekst
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 4/15
		6. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 11/20
		Pročišćeni tekst
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 12/20
		Ispravak pročišćenog teksta
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 2/21
		7.(10.) Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 3/21
		Pročišćeni tekst
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 7/21
		8. (11.) Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 3/22
		Pročišćeni tekst
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 7/22
		9. (12.) Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 9/22
		Pročišćeni tekst
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 11/22
		10. (13.) Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 7/23
		Ispravak Odluke
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 8/23
		Pročišćeni tekst
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 8/23
		Ispravak Grafike
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 10/23
		11. (14.) Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 6/24
		Pročišćeni tekst
		Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 9/24

2.	Ivanić-Grad	PPUG donesen 2005. godine.	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 6/05
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 10/09
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 11/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 10/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 1/13
		2. (Ciljane) Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 1/13
		3. (2.) Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 6/14
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 10/14
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 3/15
		4. (3.) Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 3/17
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 5/17
		Ispravak greške	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 7/19
		5. (4.) Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 7/20
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 8/20
		6. (5.) Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 1/24
3.	Jastrebarsko	PPUG donesen 2002. godine	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/02
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 3/04
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 8/08
		3. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/11
		4. (Ciljane) Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 9/11
		5. (Ciljane) Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 8/12
		6. (Ciljane) Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 9/13
		7. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 9/14
		Pročišćeni tekst	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 10/14
		8. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 1/16
		Pročišćeni tekst	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/16
		9. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 1/19
		Pročišćeni tekst	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/19
		10. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 9/23
		Pročišćeni tekst	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 10/23
4.	Samobor	PPUG donesen 2006 godine.	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/06
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/07
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 3/14
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene vijesti Grada Samobora, broj 2/15
		2. (Dopune) Izmjene i dopune PPU Grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 4/21
		3. (1. točkaste) Izmjene i dopune PPU Grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 8/21
		4. (2. ciljane) Izmjene i dopune PPU Grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 2/22
		Pročišćeni tekst	Službene vijesti Grada Samobora, broj 9/22
5.	Sveta Nedelja	PPUG donesen 2004. godine.	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 3/04
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 4/04
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 3/05
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 7/05
		Pročišćeni tekst	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 7/05
		3. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 4/06
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 7/08
		4. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 8/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 8/11
		5. (Ciljane) Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 7/15
		Pročišćeni tekst	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 10/15

		6. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 7/18
		Pročišćeni tekst	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 8/18
		7. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 11/19
		Pročišćeni tekst	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 8/20
		8. izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj 6/24
6.	Sveti Ivan Zelina	PPUG donesen 2004. godine.	Zelinske novine, broj 8/04
		1. (Točkaste) Izmjene i dopune PPUG Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 11/06
		2. (1.) Izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 9/11
		3. (Ciljane) izmjene i dopune PPUG Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 5/13
		4. (2.) Izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 13/15
		Pročišćeni tekst	Zelinske novine, broj 15/15
		5. (3.) Izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 4/17
		Pročišćeni tekst	Zelinske novine, broj 6/17
		6. (4.) Izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 15/24
		Pročišćeni tekst	Zelinske novine, broj 20/24
		Ispravak Odluke o donošenju	Zelinske novine, broj 22/24
7.	Velika Gorica	PPUG donesen 2006. godine.	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 10/06
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Velike Gorice	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 6/08
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Velike Gorice	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 5/14
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 6/14
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 8/14
		3. Izmjene i dopune PPU Grada Velike Gorice	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 2/15
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 3/15
		4. (5. ciljane) Izmjene i dopune PPU Grada Velike Gorice	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 3/23
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 7/23
8.	Vrbovec	PPUG donesen 2003. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/03
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Vrbovca	Glasnik Zagrebačke županije, broj 17/08
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/08
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Vrbovca	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/14
		3. Izmjene i dopune PPU Grada Vrbovca	Grasnik Grada Vrbovca, broj 3/22
		Pročišćeni tekst	Glasnik Grada Vrbovca, broj 4/22
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Grada Vrbovca, broj 18/22
9.	Zaprešić	PPUG donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/05
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 24/05
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/07
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene novine Grada Zaprešića, broj 1/07
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 7/11
		3. (Ciljane) Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/14
		4. Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 7/16
		Pročišćeni tekst	Službene novine Grada Zaprešića, broj 9/16
		5. Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/22
Pročišćeni tekst	Službene novine Grada Zaprešića, broj 4/22		
Općine:			
1.	Bedenica	PPUO donesen 2005. godine	Glasnik Zagrebačke županije, broj 8/05.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/05
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Bedenica	Glasnik Općine Bedenica, broj 4/06
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Bedenica	Glasnik Zagrebačke županije, broj 13/10
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Bedenica	Glasnik Općine Bedenica, broj 7/18
		Pročišćeni tekst	Glasnik Općine Bedenica, broj 8/18

		4. Izmjene i dopune PPU Općine Bedenica	Glasnik Općine Bedenica, broj 3/24
		Pročišćeni tekst	Glasnik Općine Bedenica, broj 4/24
2.	Bistra	PPUO donesen 2005. godine.	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/05
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 1/08
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 7/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 3/10
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/12
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 1/15
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 1/15
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 7/17
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/18
		6. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 10/18
		7. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 6/20
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 8/20
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 8/20
		8. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 1/23
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 7/23
3.	Brckovljani	PPUO donesen 2006. godine	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 12/06
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 2/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 6/09
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 1/13
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 5/14
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 2/15
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 4/15
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 7/15
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 8/15
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 8/16
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 9/16
		6. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 9/18
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 11/18
		7. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 7/23
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 8/23
4.	Brdovec	PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 1/06 i Glasnik Općine Brdovec, broj 9/05
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 3/07
		2. (1. Ciljane) izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 5/08
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 6/10
		4. (2. Ciljane) izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 12/13
		5. (3.) Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 13/15
		6. (4.) Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 5/17
		Pročišćeni tekst	Glasnik Općine Brdovec, broj 6/19
		7. (5.) Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj 9/22
		Pročišćeni tekst	Glasnik Općine Brdovec, broj 16/22
5.	Dubrava	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 8/04
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj 18/05
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/08
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj 20/11
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/14

		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 26/14
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/23
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 18/23
6.	Dubravica	PPUO donesen 2006. godine.	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 1/06
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Dubravica	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 2/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 4/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 2/11
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 3/11
		2. (Ciljane) Izmjene i dopune PPU Općine Dubravica	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 2/13
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Dubravica	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 4/15
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 1/16
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Dubravica	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 2/19
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 3/19
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Dubravica	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 6/24
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj 7/24
7.	Farkaševac	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 20/04
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 23/07
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/11
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/16
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/16
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije, broj 5/23
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 25/23
8.	Gradec	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/04
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/11
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 17/12
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/15
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/16
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 38/17
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/18
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 50/22
9.	Jakovlje	PPUO donesen 2004. godine.	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 3/04
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Jakovlje	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 2/07
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Jakovlje	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 7/09
		Ispravak greške	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 4/15
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Jakovlje	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 4/17
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 7/17
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Jakovlje	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 5/19
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 7/19
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Jakovlje	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 1/21
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 2/21
		6. Izmjene i dopune PPU Općine Jakovlje	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 5/22
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 6/22
10.	Klinča Sela	PPUO donesen 2000. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 8/00
		1. Izmjene i dopune PP (bivše Općine Jastrebarsko za područje današnje) Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj 6/01
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/03
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/05
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/10
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 9/11

		6. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 3/13
		Ispravak greške	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 2/14
		7. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 1/15
		8. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 4/18
		9. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 5/21
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 7/21
		10. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 7/23
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 8/23
11.	Kloštar Ivanić	PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/05
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Službene novine Općine Kloštar Ivanić, broj 1/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene novine Općine Kloštar Ivanić, broj 2/10
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 26/12
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/14
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/15
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 27/16
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 42/16
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 31/23
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 49/23
12.	Krašić	PPUO donesen 2001. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/01
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 25/01
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/03
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 23/05
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 24/08
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/15
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 7/15
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/16
		6. Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 5/22
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/23
13.	Kravarско	PPUO donesen 2006. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 7/06
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Kravarско	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/11
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Kravarско	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/17
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 7/17
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Kravarско	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/21
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 22/21
14.	Križ	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/04
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/06
		2. (Ciljane-točkaste) Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 35/07
		3. (Ciljane) Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 32/12
		4. (Ciljane) Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/13
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 26/16
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 35/16
		6. Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 23/19
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 36/19
		7. Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 29/20
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 35/20
		8. Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/21
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/21
15.	Luka	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/04
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Luka	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/09

		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 1/10
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Luka	Glasnik Zagrebačke županije, broj 34/17
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Luka	Glasnik Zagrebačke županije, broj 20/21
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 24/21
16.	Marija Gorica	PPUO donesen 2003. godine.	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 32/03
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Marija Gorica	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 86/08
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Marija Gorica	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 93/09
		3. (2.) Izmjene i dopune PPU Općine Marija Gorica	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 158/16
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 159/16
		4. (3.) Izmjene i dopune PPU Općine Marija Gorica	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 233/20
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 234/20
17.	Orle	PPUO donesen 2009. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/09
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Orle	Glasnik Zagrebačke županije, broj 28/12
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/14
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Orle	Glasnik Zagrebačke županije, broj 40/15
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/16
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Orle	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/21
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/21
18.	Pisarovina	PPUO donesen 2003. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 6/03
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 1/06
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/06
		Ispravak greške	Glasnik Zagrebačke županije, broj 20/07
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/09
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 27/09
		4. (Ciljane) izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 25/12
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Službene novine Općine Pisarovina, broj 7/15
		Pročišćeni tekst	Službene novine Općine Pisarovina, broj 9/15
		6. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Službene novine Općine Pisarovina, broj 4/17
		Pročišćeni tekst	Službene novine Općine Pisarovina, broj 9/17
		7. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Službene novine Općine Pisarovina, broj 15/18
		Pročišćeni tekst	Službene novine Općine Pisarovina, broj 2/19
		8. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Službene novine Općine Pisarovina, broj 9/22
		Pročišćeni tekst	Službene novine Općine Pisarovina, broj 11/22
19.	Pokupsko	PPUO donesen 2007. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 29/07
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/08
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 25/08
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Pokupsko	Glasnik Zagrebačke županije, broj 24/11
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Pokupsko	Glasnik Zagrebačke županije, broj 34/17
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 36/17
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 41/17
20.	Preseka	PPUO donesen 2005. godine	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/05
21.	Pušća	PPUO donesen 2003. godine.	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 4A/03
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 2/04
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Pušća	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 5/06
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 2/07
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Pušća	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 4/10
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 1/11
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Pušća	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 7/15
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 1/16

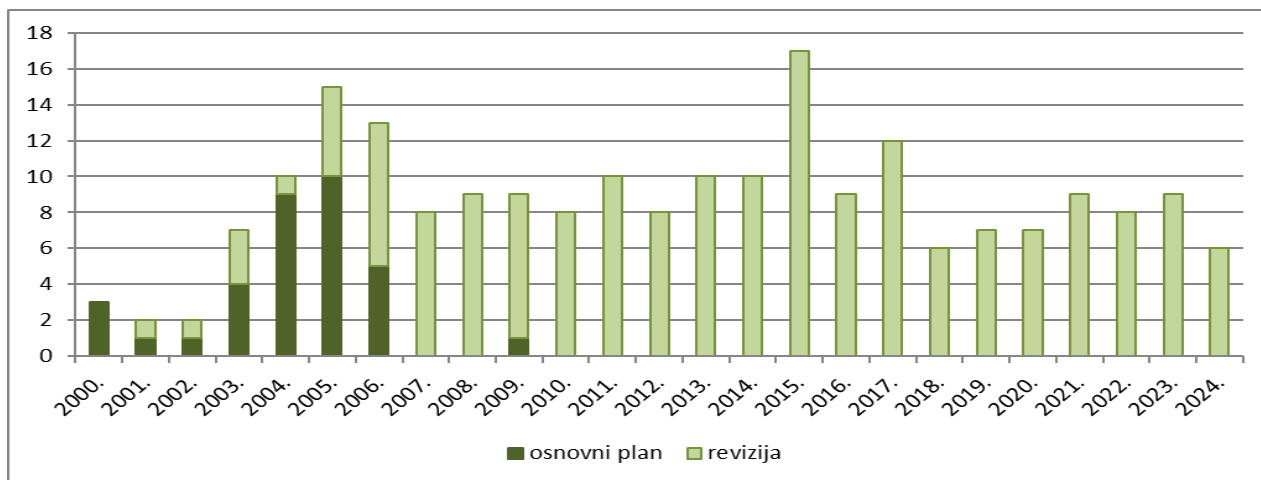
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Pušća	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 6/19
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 7/19
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 5/20
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 6/20
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 7/21
22.	Rakovec	PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/05
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Rakovec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/07
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Rakovec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/07
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Rakovec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/08
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Rakovec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 30/17
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 35/17
23.	Rugvica	PPUO donesen 2005. godine.	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 2/05
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 6/07
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 4/10
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 1/13
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 7/14
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 2/15
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 2/16
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 3/16
		6. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 1/19
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 2/19
		7. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 5/20
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 6/20
		Ispravak tehničke greške	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 2/22
		8. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 4/23
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 5/23
24.	Stupnik	PPUO donesen 2000. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 4/00
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/00
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Stupnik	Glasnik Zagrebačke županije, broj 21/02
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/03
		Ispravak greške	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/03
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Stupnik	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/15
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 30/15
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Stupnik	Glasnik Zagrebačke županije, broj 1/17
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/17
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Stupnik	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/19
25.	Žumberak	PPUO donesen 2000. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 11/00
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 9/03
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Žumberak	Glasnik Zagrebačke županije, broj 17/03
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Žumberak	Glasnik Zagrebačke županije, broj 23/07
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Žumberak	Glasnik Zagrebačke županije, broj 28/15
		4. Izmjene i dopune PPU Općine Žumberak	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/17
		Pročišćeni tekst	Glasnik Zagrebačke županije, broj 25/17

Tablica 61: Pregled važećih prostornih planova uređenja gradova i općina na području Zagrebačke županije

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, 31.12.2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2025.

DINAMIKA DONOŠENJA PPUG/O U RAZDOBLJU 2000. - 2024.



Grafikon 30: Dinamika donošenja PPUG/O u razdoblju 2000. - 2024. na području Zagrebačke županije;

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, 31.12.2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2025.

DINAMIKA DONOŠENJA PROSTORNIH PLANOVA UREĐENJA GRADOVA I OPĆINA PO JLS																											
Red. broj	PPUG/O	RAZDOBLJE (PO GODINAMA OD 2000.-2024.)																									
		00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
1.	BEDENICA						1.	1.			2.								3.							4.	
2.	BISTRA								1.	2.			3.			4.			5.	6.	7.				8.		
3.	BRCKOVLJANI										1.				2.	3.	4.	5.	6.						7.		
4.	BRDOVEC							1.	2.		3.			4.		5.		6.					7.				
5.	DUBRAVA						1.			2.			3.			4.								5.			
6.	DUBRAVICA										1.				2.		3.				4.					5.	
7.	DUGO SELO							1.				2.		3.	4.		5.					6.	7.	8.	10.	11.	
8.	FARKAŠEVAC								1.				2.					3.							4.		
9.	GRADEC												1.	2.			3.		4.					5.			
10.	IVANIĆ-GRAD											1.				2.	3.			4.		5.				6.	
11.	JAKOVLJE								1.		2.								3.		4.		5.	6.			
12.	JASTREBARSKO					1.				2.			3.	4.	5.	6.	7.		8.		9.				10.		
13.	KLINČA SELA		1.		2.		3.					4.	5.		6.		7.			8.			9.		10.		
14.	KLOŠTAR IVANIĆ											1.		2.		3.		4.							5.		
15.	KRAŠIĆ				1.		2.			3.							4.	5.						6.			
16.	KRAVARSKO												1.						2.				3.				
17.	KRIŽ							1.	2.					3.	4.			5.			6.	7.	8.				
18.	LUKA											1.							2.				3.				
19.	MARIJA GORICA									1.	2.							3.				4.					
20.	ORLE													1.			2.						3.				
21.	PISAROVINA							1.	2.		3.			4.			5.		6.	7.				8.			
22.	POKUPSKO												1.						2.								
23.	PRESEKA																										
24.	PUŠČA							1.				2.					3.				4.						
25.	RAKOVEC								1.	2.	3.								4.								
26.	RUGVICA								1.			2.			3.	4.		5.			6.	7.			8.		
27.	SAMOBOR															1.							2.	3.	4.		
28.	STUPNIK			1.														2.		3.		4.					
29.	SVETA NEDELJA						1.	2.	3.			4.					5.			6.		7.				8.	
30.	SV. IVAN ZELINA							1.					2.		3.		4.		5.							6.	
31.	VELIKA GORICA									1.							2.	3.							4.		
32.	VRBOVEC									1.							2.							3.			
33.	ZAPREŠIĆ								1.			2.					3.		4.					5.			
34.	ŽUMBERAK				1.				2.									3.		4.							

Tumač: donesen osnovni plan donesene izmjene i dopune (s prikazom rednog broja revizije)

Grafikon 31.: Dinamika donošenja Prostornih planova uređenja gradova i općina po jedinicama lokalne samouprave

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, 31.12.2024.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2025.

Od ukupno 184 izmjena i dopuna (revizija) prostornih planova uređenja, koliko je doneseno do kraja 2024. godine, najveći broj donesen je za gradove Dugo Selo (11) i Jastrebarsko (10) te Općinu Klinča Sela (10), zatim za Grad Svetu Nedelju i općine Bistra, Križ, Pisarovina i Rugvica (po 8), dok je najmanji broj donesen za Općinu Pokupsko (2), a Općina Preseka nije imala izmjena i dopuna. U izvještajnom razdoblju doneseno je 35 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja od čega pet za Grad Dugo Selo, tri za Grad Samobor te po dvije za općine Jakovlje i Klinča Sela.

Sukladno članku 113. Zakona o prostornom uređenju, kojim se određuje obveza objavljivanja pročišćenog teksta odredbi za provođenje prostornog plana i grafičkog dijela prostornog plana nakon svake izmjene i/ili dopune prostornog plana, u izvještajnom razdoblju objavljeno je 35 pročišćenih tekstova odnosno elaborata pročišćenih tekstova odredbi za provođenje i grafičkih dijelova prostornih planova uređenja.

2) Ostali važeći prostorni planovi lokalne razine (GUP, UPU)

Prema Zakonu o prostornom uređenju („Narodne novine”, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) ova razina planiranja obuhvaća:

- generalni urbanistički plan (GUP) za velike gradove i
- urbanistički plan uređenja (UPU).

Također, detaljni planovi uređenja doneseni na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju 1.1.2014. godine smatraju se urbanističkim planom uređenja u smislu tog Zakona.

U nastavku se daje pregled navedenih prostornih planova i njihovih izmjena i dopuna prema podacima iz Registra prostornih planova za područje Zagrebačke županije, koji vodi ovaj Zavod.

Važeći generalni urbanistički planovi (GUP)

Krajem 2024. godine na snazi su bila 3 generalna urbanistička plana za koja je sveukupno doneseno 16 izmjena i dopuna. U izvještajnom razdoblju donesene su po jedne izmjene i dopune sva tri GUP-a te su nakon svakih objavljeni pročišćeni tekstovi odredbi za provođenje i grafičkih dijelova planova.

U nastavku se daje pregledan prikaz generalnih urbanističkih planova, kao i njihovih izmjena i dopuna, koji su na snazi na području Zagrebačke županije prema podacima iz Registra prostornih planova za područje Zagrebačke županije, koji vodi ovaj Zavod:

Broj	Grad	Naziv plana	Objava
1.	Jastrebarsko	Generalni urbanistički plan grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 6/92
		1. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 3/96
		2. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 7/98
		3. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 1/01
		4. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 4/03
		5. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 5/10
		6. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 1/16
		Pročišćeni tekst	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/16
		7. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 7/19
		Pročišćeni tekst	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/20
		8. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 9/23
		Pročišćeni tekst	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 10/23
2.	Samobor	Generalni urbanistički plan grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 1/07
		1. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 6/11
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene vijesti Grada Samobora, broj 8/11
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene vijesti Grada Samobora, broj 1/12
		2. (Ciljane) Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 2/17
		3. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/20

		Ispravak Odluke o donošenju	Službene vijesti Grada Samobora, broj 9/20
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene vijesti Grada Samobora, broj 1/22
		Pročišćeni tekst	Službene vijesti Grada Samobora, broj 9/22
		4. (Točkaste) Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 6/24
3.	Zaprešić	Generalni urbanistički plan Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 5/08 i 6/09 - ispravak
		1. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 6/12
		2. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 7/16
		Pročišćeni tekst	Službene novine Grada Zaprešića, broj 9/16
		3. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 7/18
		Pročišćeni tekst	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/20
		4. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/22
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene novine Grada Zaprešića, broj 4/22
		Pročišćeni tekst	Službene novine Grada Zaprešića, broj 4/22

Tablica 62: Pregled generalnih urbanističkih planova i njihovih izmjena i dopuna;
Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, 31.12.2024.
Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

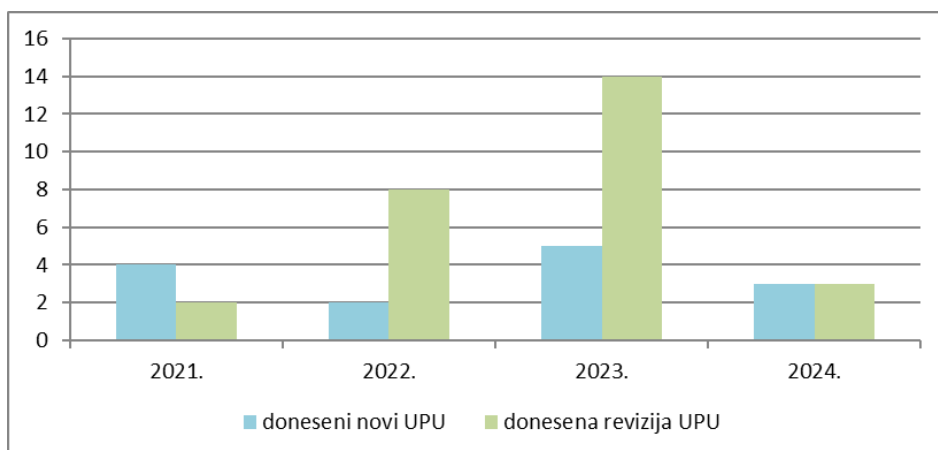
Važeći urbanistički planovi uređenja (UPU)

Prema Registru prostornih planova za područje Zagrebačke županije, do kraja 2024. godine na snazi su bila sveukupno 123 urbanistička plana uređenja i 77 izmjena i dopuna. U izvještajnom razdoblju doneseno je 14 novih urbanističkih planova uređenja i 27 izmjena i dopuna važećih.

Broj	Grad/Općina	Naziv plana	Objava
1.	Bistra	UPU gospodarske zone Bistra - I. ID	Službeni glasnik Općine Bistra broj 1/23
2.	Bistra	UPU za područje između ulice Vladimira Nazora i ulice Ante Kovačića	Službeni glasnik Općine Bistra broj 1/24
3.	Brckovljani	UPU poslovne zone Božjakovina K-5	Službeni glasnik Općine Brckovljani broj 7/21
4.	Brckovljani	UPU zone gospodarske namjene - 3 Božjakovina - II. ID	Službeni glasnik Općine Brckovljani broj 3/21 i 7/21-pročišćeni tekst
5.	Brckovljani	UPU zone gospodarske namjene - 3 Božjakovina - III. ID	Službeni glasnik Općine Brckovljani broj 6/24 i 8/24-pročišćeni tekst
6.	Brdovec	UPU za dio naselja Prigorje Brdovečko I - I. ID	Glasnik Općine Brdovec broj 7/23
7.	Dubrava	UPU zone gospodarske namjene "Berek" - I. ID	Glasnik Zagrebačke županije broj 19/22 i 30/22- pročišćeni tekst
8.	Dugo Selo	UPU Dugo Selo - zapad	Službeni glasnik Grada Dugog Sela broj 5/21
9.	Dugo Selo	UPU za područje Martin Brega - II. ID	Službeni glasnik Grada Dugog Sela broj 13/23 i 1/24-pročišćeni tekst
10.	Dugo Selo	UPU "Osnovna škola Dugo Selo - Zorićeva" - I. ID	Službeni glasnik Grada Dugog Sela broj 10/23 i 12/23-pročišćeni tekst
11.	Dugo Selo	UPU Krčevina	Službeni glasnik Grada Dugog Sela broj 10/23
12.	Dugo Selo	UPU Školska	Službeni glasnik Grada Dugog Sela broj 6/24
13.	Dugo Selo	UPU Dugo Selo zapad - I. ID	Službeni glasnik Grada Dugog Sela broj 7/24 i 9/24-pročišćeni tekst
14.	Farkaševac	UPU turističke zone Kabal - I. ID	Glasnik Zagrebačke županije broj 24/23 i 35/23- pročišćeni tekst
15.	Farkaševac	UPU gospodarske zone Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije broj 24/23
16.	Gradec	UPU Poduzetničke zone Grabrić - I. ID	Glasnik Zagrebačke županije broj 50/22 i 2/23- pročišćeni tekst
17.	Ivanić-Grad	UPU za područja Ivanić-Grad, Šarampov Donji i Jalševac Breški (UPU 4) - VI. ID	Službeni glasnik Grada Ivanić Grada broj 2/21 i 3/21-pročišćeni tekst
18.	Ivanić-Grad	UPU zone gospodarske namjene na području Ivanić- Grada (UPU 3) - II. ID	Službeni glasnik Grada Ivanić Grada broj 6/22
19.	Ivanić-Grad	UPU za područje Graberje Ivaničko (UPU 9)	Službeni glasnik Grada Ivanić Grada broj 4/23
20.	Klinča Sela	UPU dijela naselja Klinča Sela 1 - I. ID	Službeni glasnik Općine Klinča Sela broj 7/23 i 8/23-pročišćeni tekst
21.	Klinča Sela	UPU zone gospodarsko-proizvodne i/ili poslovne namjene Gornja Zdenčina (UPU 11) - I. ID	Službeni glasnik Općine Klinča Sela broj 7/23 i 8/23-pročišćeni tekst
22.	Luka	UPU gospodarske zone Luka II - I. ID	Glasnik Zagrebačke županije broj 50/22 i 5/23- pročišćeni tekst
23.	Rugvica	UPU poduzetničke zone Rugvica - Sjever (UPU 7) - II. ID	Službeni glasnik Općine Rugvica broj 4/22 i 6/22-pročišćeni tekst

24.	Rugvica	UPU poduzetničke zone Rugvica - sjever (UPU 7) - III. ID	Službeni glasnik Općine Rugvica broj 7/23 i 1/24-pročišćeni tekst
25.	Samobor	UPU gospodarske zone Bobovica	Službene vijesti Grada Samobora broj 8/21
26.	Samobor	UPU Stražnik - Samobor - II. ID	Službene vijesti Grada Samobora broj 6/23 i 5/24-pročišćeni tekst
27.	Samobor	UPU Sitnice I - I. ID	Službene vijesti Grada Samobora broj 6/23
28.	Samobor	UPU dijela naselja Lug u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora broj 4/23
29.	Samobor	UPU Sv. Helena II. u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora broj 11/24
30.	Samobor	UPU radne zone Celine u Samoboru - I.ID	Službene vijesti Grada Samobora broj 11/24 i 14/24-pročišćeni tekst
31.	Stupnik	UPU Centar - Stupnik	Glasnik Zagrebačke županije broj 17/21
32.	Sveta Nedelja	UPU Novaki u Svetoj Nedelji - I. ID	Glasnik Grada Svete Nedelje broj 14/22 i 3/23-pročišćeni tekst
33.	Sveta Nedelja	UPU Brezje-Sveta Nedelja - I. ID	Glasnik Grada Svete Nedelje broj 5/23
34.	Sv. Ivan Zelina	UPU proširenja groblja u Donjoj Zelini	Zelinske novine broj 45/22
35.	Sv. Ivan Zelina	UPU zone gospodarske namjene Obrež Zelinski	Zelinske novine broj 45/22
36.	Velika Gorica	UPU naselja Velika Gorica - I. ID	Službeni glasnik Grada Velike Gorice broj 3/23
37.	Velika Gorica	UPU naselja Velika Gorica - II. ID	Službeni glasnik Grada Velike Gorice broj 3/23 i 7/23-pročišćeni tekst
38.	Vrbovec	UPU proizvodno-poslovne zone Luka - Jug I - I. ID	Glasnik Grada Vrbovca broj 3/22 i 4/22-pročišćeni tekst
39.	Vrbovec	UPU Grada Vrbovca - V. ID	Glasnik Grada Vrbovca broj 10/22 i 12/22-pročišćeni tekst
40.	Vrbovec	UPU proizvodno-poslovne zone Dijaneš	Glasnik Grada Vrbovca broj 7/23
41.	Vrbovec	UPU Grada Vrbovca - VI. ID	Glasnik Grada Vrbovca broj 13/23 i 16/23-pročišćeni tekst

Tablica 63: Pregled donesenih novih urbanističkih planova uređenja i njihovih izmjena i dopuna u proteklom četverogodišnjem razdoblju; Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, 31.12.2024. Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

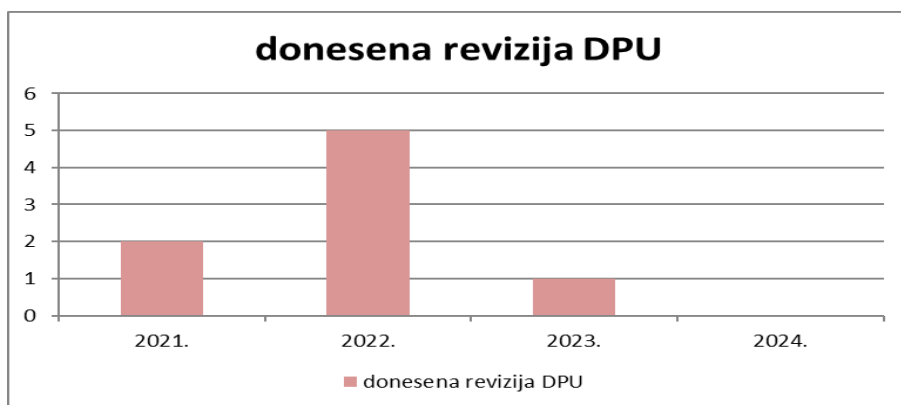


Grafikon 32: Dinamika donošenja urbanističkih planova uređenja, izmjena i dopuna i stavljanja izvan snage u razdoblju 2021.-2024.; Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, 31.12.2024.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

U proteklom četverogodišnjem razdoblju tijekom 2023. godine doneseno je najviše urbanističkih planova uređenja (5) te čak 14 izmjena i dopuna. U izvještajnom razdoblju, najveća dinamika donošenja novih UPU-ova, kao i izmjena i dopuna važećih bila je zabilježena za područje gradova Samobora, Vrbovca i Dugog Sela.

Detaljni planovi uređenja (DPU) doneseni na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu Zakona smatraju se urbanističkim planom uređenja u smislu Zakona. Stoga, u proteklom četverogodišnjem razdoblju nije donesen niti jedan novi detaljni plan uređenja, već je do kraja 2024. godine, doneseno 8 izmjena i dopuna detaljnih planova uređenja od čega 5 na području Grada Dugog Sela, a 3 na području Grada Jastrebarskog.

U navedenim podacima su svi doneseni prostorni planovi koje su veliki gradovi, gradovi i općine dostavili Zavodu, sukladno članku 112. Zakona o prostornom uređenju, do kraja 2024. godine. Zavod je sve dostavljene prostorne planove uveo u Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, o čemu detaljnije u poglavljima koja slijede.



Grafikon 33: Dinamika donošenja izmjena i dopuna detaljnih planova uređenja u razdoblju 2021. - 2024.;

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, 31.12.2024.;

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2024.

3.1.3. Prostorni planovi u postupku izrade i donošenja

STANJE IZRADE DRŽAVNOG PLANA PROSTORNOG RAZVOJA

U travnju 2018. godine, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o izradi Državnog plana prostornog razvoja („Narodne novine“, broj 39/18), čime je započeo postupak izrade i donošenja istog. Nastavno na navedenu Odluku, u ožujku 2024. godine donesena je Odluka o izradi Državnog plana prostornog razvoja („Narodne novine“, broj 48/24) kojom je određena izrada plana u segmentu infrastrukturnih sustava državnog značaja; cestovni, željeznički i zračni promet te proizvodnja i cijevni transport nafte i plina, proizvodnja i prijenos električne energije i obnovljivi izvori energije na kopnu. U lipnju 2024. godine započeo je postupak strateške procjene utjecaja plana na okoliš.

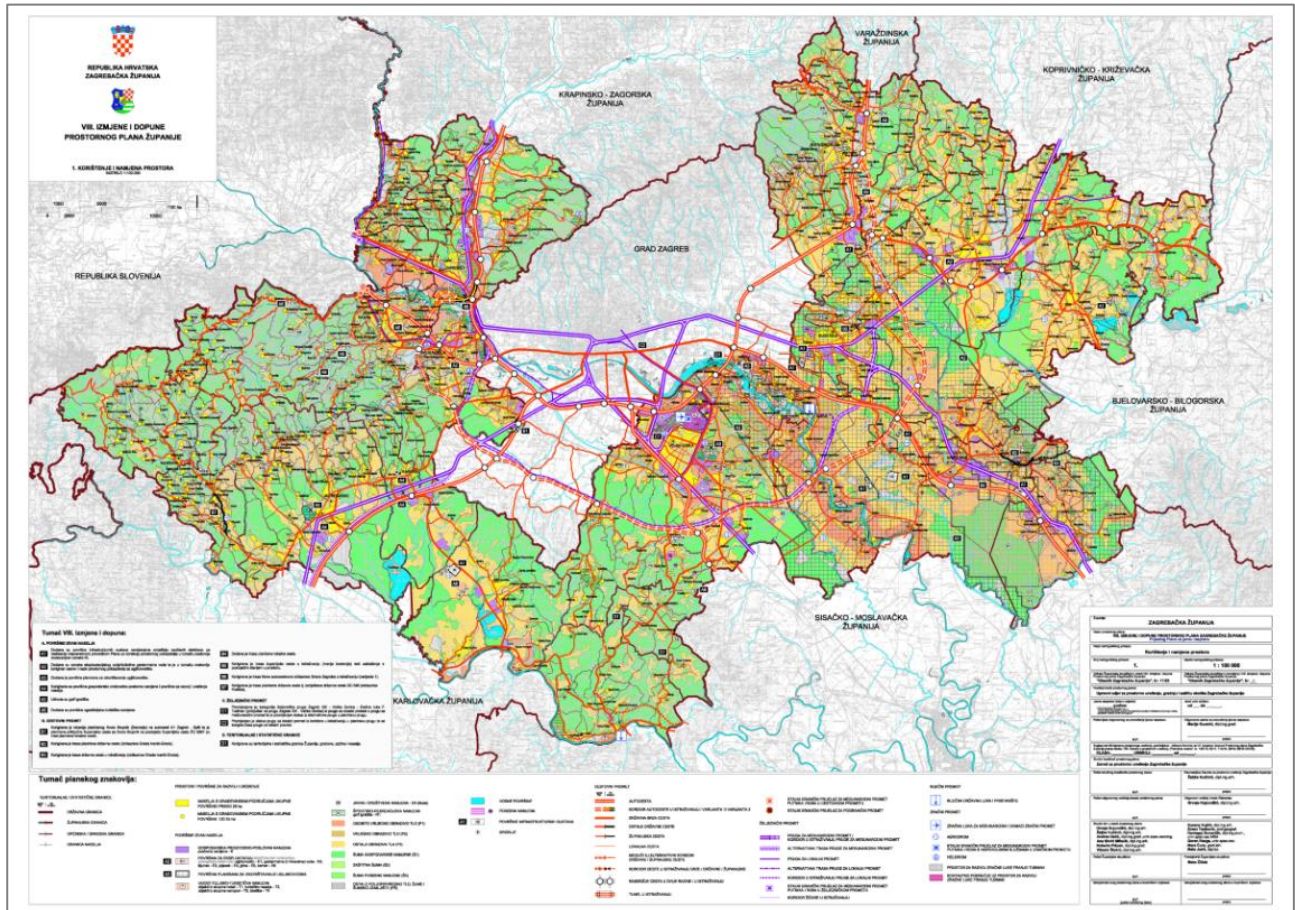
Slijedom poziva, nositelja izrade državnog plana, na dostavu zahtjeva za izradu istog, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije dostavio je u kolovozu 2024. godine navedene zahtjeve odnosno podatke za izradu. Za potrebe izrade državnog plana Zavod je, u skladu s Uredbom o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja („Narodne novine“, broj 37/14 i 154/14) i Pravilnikom o Državnom planu prostornog razvoja („Narodne novine“, broj 122/15), izradio popis infrastrukturnih građevina i površina državnog značaja odnosno planskih rješenja obrađenih; važećim Prostornim planom Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 6/02 - ispravak, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12 - pročišćeni tekst, 27/15 i 31/15 - pročišćeni tekst, 43/20, 46/20 i 2/21 - pročišćeni tekst), Nacrtom prijedloga VIII. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije te prostornim planovima uređenja gradova i općina. Podatke iz važećeg Županijskog plana te iz prostornih planova uređenja Zavod je već bio dostavio Ministarstvu u okviru Sporazuma o poslovanju obrade i ažuriranja podataka prostornih planova Zagrebačke županije zaključno sa 2023. godinom.

STANJE IZRADE VIII. IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

U razdoblju od donošenja posljednjih izmjena ovog Plana, koje su donesene u prosincu 2020., usvojeni su novi propisi i izrađene stručne podloge iz područja energetike, energetske učinkovitosti i prilagodbe klimatskim promjenama. Tijekom 2022. godine Zagrebačka županija zaprimila je devet inicijalnih zahtjeva za pokretanjem novih izmjena i dopuna Prostornog plana Županije, od toga: jedan zahtjev za usklađenjem Plana s novim izmjenama Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika, pet zahtjeva investitora za planiranjem solarnih elektrana velikih površina i snaga na području Zagrebačke županije, dva zahtjeva za planiranjem novih turističkih kapaciteta i jedan zahtjev za određivanjem nove gospodarske zone županijskog značaja. Slijedom navedenog, glavni cilj ovih VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Županije je utvrđivanje novih lokacija za korištenje energetskih mineralnih sirovina i obnovljivih izvora energije, kao i povećanje turističkih kapaciteta uz određivanje novih lokacija turističke namjene na području Zagrebačke županije.

Postupak izrade VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije (u daljnjem tekstu: Izmjene i dopune Plana) započeo je donošenjem Odluke o izradi po Županijskoj skupštini Zagrebačke županije, 16. ožujka 2023. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 11/23). Nositelj izrade Izmjena i dopuna Plana je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije, a stručni izrađivač je Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije (u daljnjem tekstu: Zavod). Postupak izrade i donošenja provodi se u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), kao i u skladu s još uvijek važećim Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“, broj 106/98, 39/04, 45/04 i 163/04).

U samom postupku izrade Nacrta prijedloga Plana, tijekom 2023. i djelomično 2024. godine, prihvaćeni su i drugi zahtjevi za izmjenom ili dopunom planskih rješenja, sukladno novim propisima i razvojnim potrebama gradova i općina. Usporedo s postupkom izrade i donošenja VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije provodi se i postupak Strateške procjene utjecaja prostornog plana na okoliš. Nakon dovršene izrade Strateške studije održane su dvije sjednice Savjetodavnog stručnog povjerenstva za stratešku procjenu utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna Plana. Prijedlog prostornog plana i Studija u istom postupku upućeni su krajem prosinca 2024. godine u Javnu raspravu.



Slika 62: Prijedlog VIII. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije, Karta 1. Korištenje i namjena prostora; Izrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, prosinac 2024.

STANJE IZRADE NOVOG PROSTORNOG PLANA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Nakon niza aktivnosti u prethodnom razdoblju (elaborati iz područja upravljanja rizicima od poplava, analize izgrađenosti, sustava središnjih naselja, primjene Nacrta Pravilnika o prostornim planovima ...) Zavod je i u proteklom četverogodišnjem razdoblju nastavio s pripremnim aktivnostima na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije u okviru kojih su izrađene i posebne stručne podloge:

1. Usporedna analiza Uredbe o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 131/12, 92/15 i 10/21) te VII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije (Zavod, rujan 2021.). U Analizi su u grafičkom dijelu prikazane lokacije planiranih zona Elektroničke komunikacijske infrastrukture (EKI) za smještaj antenskih stupova, lokacije postojećih antenskih stupova te postojeće i planirane lokacije za smještaj antenskih stupova radiodifuzijske mreže prema novodonesenim izmjenama Uredbe EKI (NN 10/21) na području Zagrebačke županije i susjednih županija. U grafičkim prikazima vidljive su promjene u odnosu na važeći Prostorni plan Zagrebačke županije u odnosu na izmjene Uredbe donesene 2015. godine.
2. Analiza opasnosti od poplava prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. i Planu upravljanja vodnim područjima 2022.-2027. (Zavod, veljača 2022.). Plan upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027. izrađuje se na temelju Zakona o vodama i odredbi iz Pravilnika o sadržaju plana upravljanja vodnim područjima. Sastavni dio Plana upravljanja vodnim područjima su Karte opasnosti od poplave koje prikazuju zone male, srednje i velike vjerojatnosti pojavljivanja opasnosti od poplava na području Zagrebačke županije.
3. Implementacija Prostornog plana Zagrebačke županije u GIS sustav (Zavod, ožujak 2022.),

4. Stručna podloga cestovnog prometa na području Zagrebačke županije (Promet projekt d.o.o., listopad 2024.) Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, na upit Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine županijskim zavodima o izradi projekata/studija/stručnih podloga potrebnih u postupcima izrade prostornih planova za pojedinu županiju, a koji se odnose na provedbu Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, odabrao je izradu stručne podloge cestovnog prometa. U stručnoj podlozi, koju su tijekom 2024. godine izradili vanjski stručni izrađivači – Promet projekt d.o.o. iz Zagreba a koordinirao ovaj Zavod, naglasak je stavljen na razmatranju postojećih i planiranju novih cestovnih obilaznica središnjih naselja gradova i općina na području Zagrebačke županije, za čime se ukazala potreba pri izradi prostorno planske dokumentacije. Preispitane su dosadašnje planirane trase, predloženo njihovo zadržavanje ili korekcija te manji novi zahvati u prostoru. U listopadu 2024. dovršena je izrada stručne podloge te je započela izrada izvještajnog elaborata i priprema prezentacije. Po dovršetku izrade planirane vizualizacije u GIS-u iduće godine, Zavod će stručnu podlogu prezentirati nadležnim tijelima u Zagrebačkoj županiji i široj javnosti, a predložena rješenja dodatno provjeriti kroz izradu budućeg novog Prostornog plana Zagrebačke županije.

U studenom 2024. godine između Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, te Zagrebačke županije i Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije potpisan je Sporazum o sufinanciranju izrade Prostornog plana Zagrebačke županije nove generacije. Sukladno članku 4. Sporazuma Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije kao nositelj izrade Županijskog plana nove generacije dužan je do 30. lipnja 2025. godine započeti postupak izrade kroz modul ISPU-a ePlanovi. Slijedom navedenog, Zavod će odmah po donošenju VIII. Izmjena i dopuna Županijskog plana započeti s izradom novog Prostornog plana Zagrebačke županije koji će se izrađivati u novom sustavu ePlanovi.

STANJE IZRADE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNIH PLANOVA UREĐENJA VELIKIH GRADOVA, GRADOVA I OPĆINA

Kao što je navedeno u prethodnim poglavljima, svi veliki gradovi, gradovi i općine u Zagrebačkoj županiji donijeli su svoje prostorne planove uređenja. Prema registru prostornih planova Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije u izradi su, krajem 2024. godine bile izmjene i dopune prostornih planova uređenja sljedećih gradova i općina:

1. Grad Dugo Selo – XII. izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
2. Grad Jastrebarsko – XI. izmjene i dopune,
3. Grad Samobor – IV. Izmjene i dopune,
4. Grad Sveta Nedelja – IX. Izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi)
5. Grad Velika Gorica – V. izmjene i dopune,
6. Grad Velika Gorica – VI. izmjene i dopune,
7. Grad Vrbovec – IV. izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
8. Općina Bistra – IX. Izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
9. Općina Brdovec – VIII. izmjene i dopune
10. Općina Brdovec – IX. izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
11. Općina Dubrava – VI. izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
12. Općina Dubravica – VI. izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
13. Općina Farkaševac – V. Izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
14. Općina Klinča Sela – XI. Izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
15. Općina Kloštar Ivanić – VI. izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
16. Općina Kravarsko – IV. Izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
17. Općina Križ – IX. Izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
18. Općina Luka – IV. Izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
19. Općina Pokupsko – III. izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
20. Općina Rugvica – IX. izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi),
21. Općina Stupnik – V. Izmjene i dopune,
22. Općina Stupnik – VI. Izmjene i dopune (u sustavu ePlanovi).

Sukladno odredbama članka 59. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju, „Narodne novine“, broj 67/23 postupci izrade i donošenja prostornih planova započeti nakon 31. prosinca 2023. godine obvezno se provode u sustavu ePlanovi. Stoga je od ukupno 22 gore navedenih postupaka, njih 16 tijekom 2024. godine pokrenuto u sustavu ePlanovi.

STANJE IZRADE GENERALNIH URBANISTIČKIH PLANOVA, URBANISTIČKIH PLANOVA UREĐENJA I DETALJNIH PLANOVA UREĐENJA

Krajem 2024. godine u izradi su bile dvije izmjene i dopune generalnog urbanističkog plana (GUP):

1. GUP Grada Jastrebarsko; Grad Jastrebarsko (u sustavu ePlanovi),
2. V. izmjene i dopune GUP-a grada Zaprešića; Grad Zaprešić.

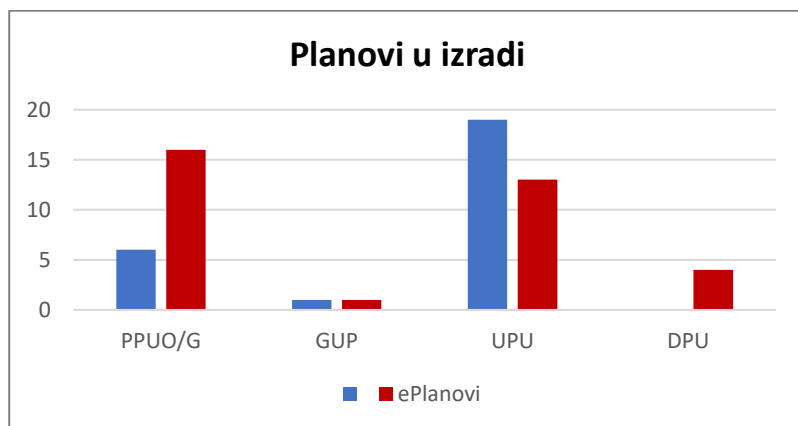
Krajem 2024. godine u izradi su bili sljedeći urbanistički planovi uređenja i njihove izmjene i dopune (UPU):

1. UPU poslovne zone Božjakovina K 1-2; Općina Brckovljani
2. UPU „Novo groblje“; Grad Dugo Selo,
3. UPU „Krapinska“; Grad Dugo Selo,
4. UPU „2A – Voćnjak“; Grad Dugo Selo (u sustavu ePlanovi),
5. UPU „2A - Voćnjak 1“; Grad Dugo Selo (u sustavu ePlanovi),
6. UPU „2 - Područje gospodarske djelatnosti Voćnjak“; Grad Dugo Selo (u sustavu ePlanovi),
7. UPU „Hrvatskog preporoda“; Grad Dugo Selo (u sustavu ePlanovi),
8. UPU gospodarske zone Farkaševac; Općina Farkaševac (u sustavu ePlanovi),
9. UPU za područja Ivanić-Grad, Šarampov Donji i Jalševac Breški (UPU 4) - VII. izmjene i dopune; Grad Ivanić-Grad,
10. UPU radnog područja Sjever 2; Općina Jakovlje (u sustavu ePlanovi),
11. UPU gospodarske zone Jalševac - VI. izmjene i dopune; Grad Jastrebarsko,
12. UPU Zona zapad; Grad Jastrebarsko,
13. UPU zone gospodarsko-proizvodne i/ ili poslovne namjene Klinča Sela 5 (UPU 8) - II. Izmjene i dopune; Općina Klinča Sela (u sustavu ePlanovi),
14. UPU "Gospodarska zona I i K - Čret Posavski"; Općina Orle (u sustavu ePlanovi),
15. UPU gospodarske zone Bratina - Kraš I i II; Općina Pisarovina,
16. UPU mješovite zone Ekopark Bratina; Općina Pisarovina,
17. UPU poduzetničke zone Rugvica - sjever (UPU 7); Općina Rugvica (u sustavu ePlanovi),
18. UPU Križnice; Grad Samobor,
19. UPU Hrastina 2; Grad Samobor,
20. UPU 26; Grad Samobor,
21. UPU 32; Grad Samobor,
22. UPU Gajeva - sjever; Grad Samobor,
23. UPU Stražnik - Samobor - III. izmjene i dopune; Grad Samobor,
24. UPU „SRC Pavučnjak 2“; Grad Samobor (u sustavu ePlanovi),
25. PU „Centar“ - I. izmjene i dopune; Općina Stupnik (u sustavu ePlanovi),
26. UPU naselja Sveti Ivan Zelina i Biškupec Zelinski, Grad Sveti Ivan Zelina,
27. UPU gospodarske zone Kušanec – istok - I. izmjene i dopune; Grad Velika Gorica,
28. UPU naselja Lukavec - I. izmjene i dopune; Grad Velika Gorica.
29. UPU „Športsko-rekreacijski centar jezera Novo Čiče“ - I. izmjene i dopune; Grad Velika Gorica.
30. UPU „Gospodarska zona Rakitovec“; Grad Velika Gorica (u sustavu ePlanovi),
31. UPU Grada Vrbovca - VII. izmjene i dopune; Grad Vrbovec (u sustavu ePlanovi),
32. UPU poslovne zone Falečnjak“; Grad Zaprešić

Od ukupno 32 gore navedena postupka, njih 13 tijekom 2024. godine pokrenuto je u sustavu ePlanovi.

Krajem 2024. godine u sustavu ePlanovi pokrenute su sljedeće izrade izmjena i dopuna detaljnih planova uređenja (DPU):

1. DPU zone Centar naselja Dugo Selo - XIV. izmjene i dopune; Grad Dugo Selo (u sustavu ePlanovi),
2. DPU Sjevernog dijela centra Jastrebarskog; Grad Jastrebarsko (u sustavu ePlanovi),
3. DPU groblja Kušanec; Grad Velika Gorica (u sustavu ePlanovi),
4. DPU proširenja groblja Dubranec; Grad Velika Gorica (u sustavu ePlanovi).



Grafikon 34: Stanje izrade prostornih planova lokalne razine.;

Izvor: Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije, 31.12.2024.;

3.1.4. Vođenje Informacijskog sustava prostornog uređenja Zagrebačke županije

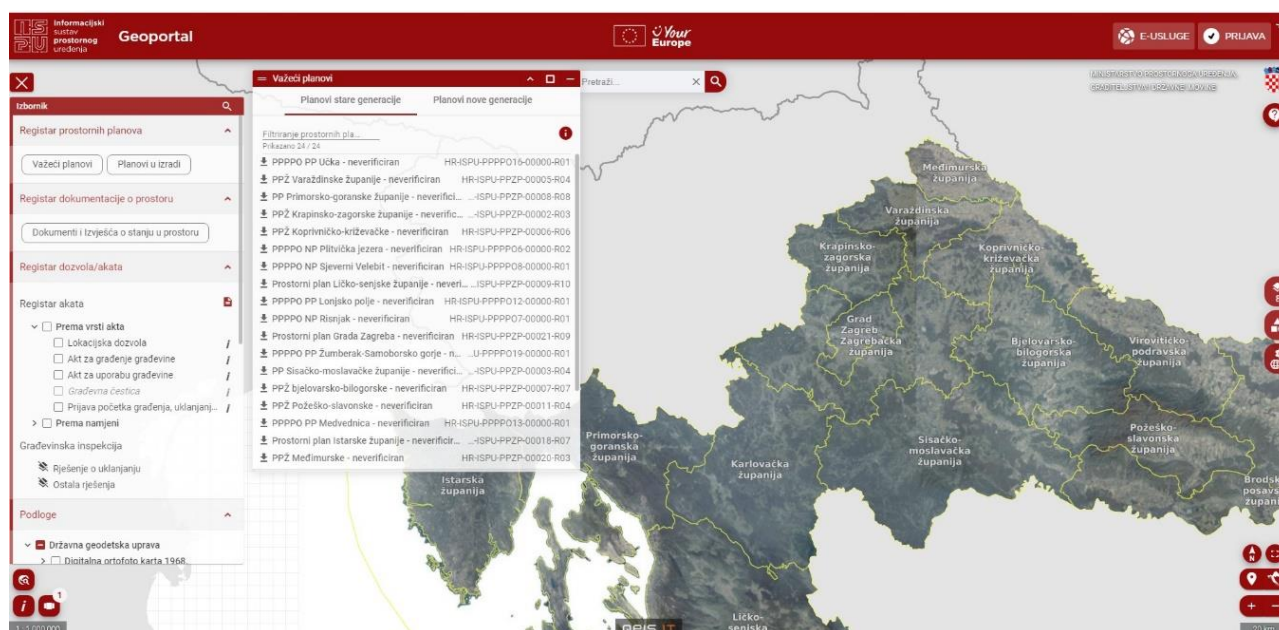
Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, sukladno Zakonu o prostornom uređenju, uspostavlja, vodi i održava Informacijski sustav prostornog uređenja za područje Zagrebačke županije. Temeljni cilj vođenja Informacijskog sustava prostornog uređenja je izrada cjelovite baze prostornih podataka Zagrebačke županije, obradom postojećih podataka - prostornih planova, dokumenata praćenja stanja u prostoru, topografskih i katastarskih podloga i dr., a sa svrhom cjelovitog upravljanja namjenom i zaštitom prostora te s ciljem stvaranja uvjeta za izradu složenih prostornih analiza.

Zavod je u proteklom razdoblju nastavio s aktivnostima na uspostavi, vođenju i održavanju Informacijskog sustava prostornog uređenja za područje Zagrebačke županije, kroz sljedeće aktivnosti:

- Obradom prostornih planova za ISPU Republike Hrvatske,
- Obradom prostornih planova za Registar prostornih planova Zagrebačke županije,
- Objavom podataka na WEB GIS pregledniku prostornih planova Zagrebačke županije,
- Implementacijom prostornih planova iz AutoCADa u GIS sustav,
- Ažuriranjem WEB GIS aplikacije stanja u prostoru Zagrebačke županije,
- Implementacijom prostornih planova u GIS za izradu Državnog plana prostornog razvoja,
- Unaprjeđenjem WEB GIS preglednika prostornih planova Zagrebačke županije na službenim internetskim stranicama Zavoda www.zpuzz.hr

OBRADA PROSTORNIH PLANOVA ZA ISPU REPUBLIKE HRVATSKE

Zavod je u proteklom razdoblju kontinuirano provodio obradu prostornih planova s područja Zagrebačke županije za geoportal prostornih planova, objavljen u okviru Informacijskog sustava prostornog uređenja Republike Hrvatske (ISPU RH) na stranicama Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine. Ova aktivnost započela je 2013. godine na zahtjev Ministarstva, a provodi se kontinuirano kroz svaku sljedeću godinu. Prostorni planovi obrađuju se iz AutoCad-a u kojem su izrađeni u georeferencirani rasterski oblik (TIFF format, HTRS96/TM koordinatni sustav), u kojem se objavljuju na internetskim stranicama Ministarstva. Detaljni podaci o prostornim planovima (metapodaci) objavljuju se u posebnom eKatalogu informacija o prostornim planovima unutar ISPU-a. Osim unosa metapodataka i georeferenciranih rasterskih karata obrezanih po granicama obuhvata, učitavaju se i obuhvati prostornih planova u vektorskom obliku, a kao prilozi metapodacima učitavaju se i digitalni elaborati planova. Zavod je od puštanja u produkciju eKataloga unio podatke i rastere za sve zadnje važeće izmjene i dopune svih razina prostornih planova.

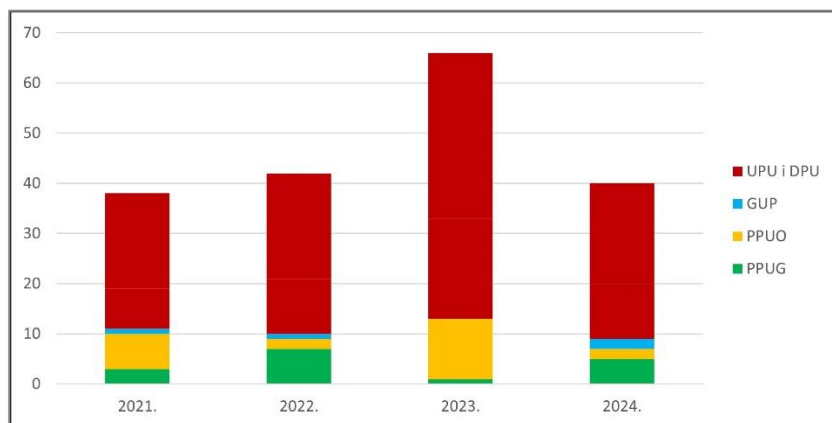


Slika 63: Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) Republike Hrvatske; obrada prostornih planova za područje Zagrebačke županije: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013.-2024. (<https://ispu.mgipu.hr/#/>)

Zavod je u proteklom razdoblju dostavio Ministarstvu obrađene sve razine prostornih planova s područja Zagrebačke županije, te su objavljeni: Prostorni plan Županije, prostorni planovi područja posebnih obilježja, prostorni planovi uređenja gradova i općina, generalni urbanistički planovi i urbanistički planovi uređenja. Metapodaci o prostornim planovima objavljeni su za sve razine planova i oni se u Zavodu redovito dopunjuju i verificiraju. Dostavljeni podaci koriste se u modulima ePlanovi, eDozvola, eNekretnine, eKatalog i dr., koji su sastavni dio Informacijskog sustava prostornog uređenja Republike Hrvatske. U proteklom razdoblju Zavod je obradio i dostavio Ministarstvu 93 prostornih planova (osnovni planovi te izmjene i dopune planova) sa područja Zagrebačke županije i to: prostorne planove uređenja gradova i općina, generalne urbanističke planove i urbanističke planove uređenja. Također se kontinuirano unose metapodaci za sve razine prostornih planova te je u proteklom razdoblju uneseno, dopunjeno i verificirano preko 123 metapodatka za sve razine planova. Preostali metapodaci koji nisu javno vidljivi su podaci o prostornim planovima čija je izrada u tijeku ili planovi kojima je obustavljena izrada. U ISPU su uneseni i podaci o 143 izvješća o stanju u prostoru i 14 ostalih dokumenata (studije, analize, stručne podloge i dr)

	2021.	2022.	2023.	2024.	
PPUG	3	7	1	5	16
PPUO	7	2	12	2	23
GUP	1	1	0	2	4
UPU i DPU	8	11	20	11	50
UKUPNO	19	21	33	20	93

Tablica 64: Prikaz dostavljenih prostornih planova za Geoportal prostornih planova, objavljen u okviru ISPU RH u razdoblju 2021.-2024.

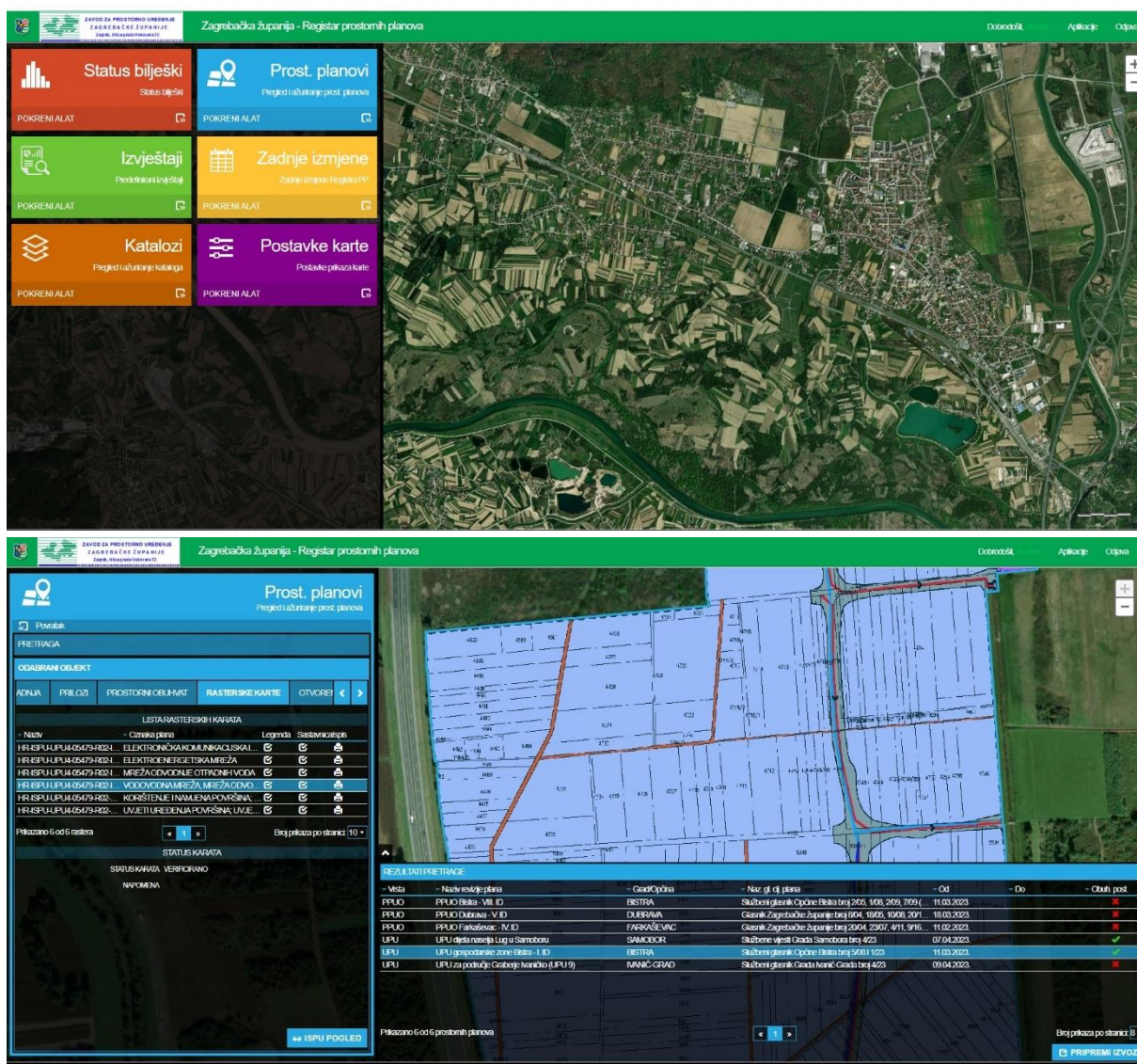


Grafikon 35: Prikaz dostavljenih prostornih planova za Geoportal prostornih planova, objavljen u okviru ISPU RH u razdoblju 2021.-2024.

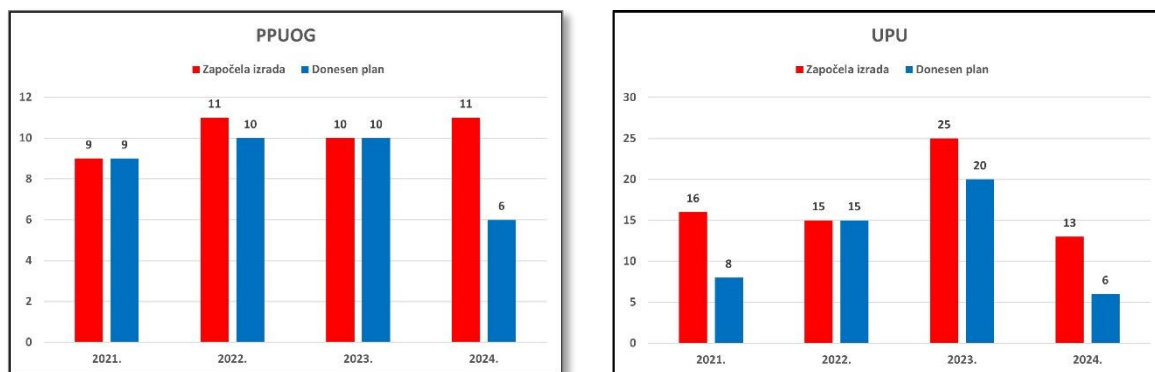
VOĐENJE REGISTRA PROSTORNIH PLANOVA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Od 2014. godine Zavod kontinuirano vodi Registar svih razina prostornih planova na području Zagrebačke županije. Cilj vođenja Registra je detaljnije strukturiranje postojećih i budućih raznorodnih podataka o dokumentaciji prostora kojima raspolaže Zavod, te je ujedno i podloga za objavu odabranih podataka na službenim internetskim stranicama Zavoda. Registar sadrži sve razine prostornih planova na području Županije; sve njihove kartografske prikaze, njihove tekstualne dijelove, odluke o izradi, odluke o donošenju, mišljenja Zavoda na njihove konačne prijedloge, analize provedene u okviru stručne suradnje, glasnike u kojima su planovi objavljeni, katastarske i topografske podloge i dr. Podatke iz Registra moguće je izvoziti u posebne tablice te izrađivati izvještaje i usporedne analize.

Do kraja 2024. godine u Registar je uneseno više od 700 važećih prostornih planova, planova u izradi i planova van snage. Od toga, u proteklom razdoblju Zavod je unio podatke za preko 105 prostornih planova. Uneseni su podaci o prostornim planovima svih razina s područja Zagrebačke županije i to: Prostorni planovi područja posebnih obilježja (PPPPPO), izrađeni za parkove prirode Medvednica i Žumberak – Samoborsko gorje, kao i za područje Črnkovec – Zračna luka Zagreb, zatim Prostorni plan Zagrebačke županije (PPZŽ), prostorni planovi uređenja općina i gradova (PPUO/G), generalni urbanistički planovi (GUP), urbanistički planovi uređenja (UPU) i detaljni planovi uređenja (DPU).



Slika 64: Registar prostornih planova Zagrebačke županije – baza podataka koja sadrži više od 700 prostornih planova: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2014. – 2024.



Grafikon 36: Broj donesenih i započetih izrada prostornih planova uređenja gradova/ općina i urbanističkih planova uređenja po godinama: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2021. – 2024.

Zavod na svojim stranicama (www.zpuzz.hr) objavljuje detaljne prikaze tijeka izrade i donošenja Prostornog plana Zagrebačke županije i njegovih izmjena i dopuna, prostornih planova područja posebnih obilježja, prostorne planove uređenja općina i gradova, ostale planove lokalne izrade (GUP, UPU, DPU) te prostorne planove lokalne razine koji su u izradi. Detaljni prikazi ažuriraju se i objavljuju tablično jednom tjedno.

 PRIKAZ TIJEKA IZRADE PLANOVA LOKALNE RAZINE (PPUO/G, GUP, UPU I DPU) NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE					
Vrsta plana	Grad/općina	Status plana	Naziv elaborata	Naziv revizije plana	Napomena
PPUO	BRDOVEC	U IZRADI	VI. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Brdovec	PPUO Brdovec - VIII. ID (službeno VI. ID)	Odluka o izradi (Glasnik Općine Brdovec broj 17/23)
UPU	DUGO SELO	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja Novo groblje	UPU Novo groblje	Odluka o izradi (Službeni glasnik Grada Dugog Sela broj 2/23)
UPU	DUGO SELO	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja Krapinska	UPU Krapinska	Odluka o izradi (Službeni glasnik Grada Dugog Sela broj 10/23)
UPU	IVANIČ-GRAD	U IZRADI	VII. Izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja UPU-4 za područje Ivanič-Grada, Donji Šarapovci i Jaiševac Breški	UPU za područje Ivanič-Grada, Šarapovci Donji i Jaiševac Breški (UPU 4) - VII. ID	Odluka o izradi (Službeni glasnik Grada Ivanič-Grada broj 5/23)
PPUG	JASTREBARSKO	U IZRADI	XI. Izmjene i dopune PPU Grada	PPUG Jastrebarsko - XI. ID	Odluka o izradi (Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko broj 10/23)
UPU	JASTREBARSKO	U IZRADI	VI. Izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja Gospodarske zone Jaiševac	UPU gospodarske zone Jaiševac - VI. ID	Odluka o izradi (Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko broj 10/23)
UPU	JASTREBARSKO	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja Zone zapad	UPU Zona zapad	Odluka o izradi (Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko broj 10/23). Odluka o izmjeni Odluke o izradi (Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko broj 02/24)
UPU	PISAROVINA	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Bratina - kraš I i II	UPU gospodarske zone Bratina - Kraš I i II	Odluka o izradi (Službene novine Općine Pissarovina broj 17/23)
UPU	PISAROVINA	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja mješovite zone Ekopark Bratina	UPU mješovite zone Ekopark Bratina	Odluka o izradi (Službene novine Općine Pissarovina broj 17/23)
PPUG	SAMOBOR	U IZRADI	IV. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Samobora	PPUG Samobor - V. ID (službeno IV. ID)	Odluka o izradi (Službene vijesti Grada Samobora broj 4/23)
UPU	SAMOBOR	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja Križnice - Samobor	UPU Križnice - Samobor	Odluka o izradi (Službene vijesti Grada Samobora broj 1/12) - obustava izrade. Nova Odluka o izradi (Službene vijesti Grada Samobora broj 13/23)
UPU	SAMOBOR	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja Hrastina 2	UPU Hrastina 2	Odluka o izradi plana (Službene vijesti Grada Samobora br. 13/23)
UPU	SAMOBOR	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja 26	UPU 26	Odluka o izradi plana (Službene vijesti Grada Samobora br. 13/23)
UPU	SAMOBOR	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja 32	UPU 32	Odluka o izradi plana (Službene vijesti Grada Samobora br. 13/23)
UPU	SAMOBOR	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja Gajeva-sjever	UPU Gajeva-sjever	Odluka o izradi plana (Službene vijesti Grada Samobora br. 13/23)
UPU	SAMOBOR	U IZRADI	III. Izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja Stražnik	UPU Stražnik - Samobor - III. ID	Odluka o izradi plana (Službene vijesti Grada Samobora br. 13/23)
PPUO	STUPNIK	U IZRADI	V. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Stupnik	PPUO Stupnik - V. ID	Odluka o izradi (Glasnik Zagrebačke županije broj 5/23)
UPU	SVETI IVAN ZELINA	U IZRADI	Urbanistički plan uređenja naselja Sv. Ivan Zelina i Biškupec Zelinski	UPU naselja Sv. Ivan Zelina i Biškupec Zelinski	Odluka o izradi (Zelinske novine broj 9/11); Nova Odluka o izradi (Zelinske novine broj 5/17)
PPUG	VELIKA GORICA	U IZRADI	IV. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Velike Gorice	PPUG Velika Gorica - V. ID (službeno IV. ID)	Odluka o izradi (Službeni glasnik Grada Velike Gorice broj 5/19)
PPUG	VELIKA GORICA	U IZRADI	VI. cilijane izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Velike Gorice	PPUG Velika Gorica - VI. ID (službeno VI. cilijane ID)	Odluka o izradi (Službeni glasnik Grada Velike Gorice broj 8/23)
UPU	VELIKA GORICA	U IZRADI	I. izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja Gospodarske zone „Kušanec“	UPU gospodarske zone Kušanec-Istok - I. ID	Odluka o izradi (Službeni glasnik Grada Velike Gorice broj 9/19)
UPU	VELIKA GORICA	U IZRADI	I. izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja naselja Lukavec	UPU naselja Lukavec - I. ID	Odluka o izradi (Službeni glasnik Grada Velike Gorice broj 9/19)
UPU	VELIKA GORICA	U IZRADI	I. izmjene i dopune Urbanističkog plana uređenja Športsko-rekreacijskog centra jezera Novo Čiče	UPU Športsko-rekreacijskog centra jezera Novo Čiče - I. ID	Odluka o izradi (Službeni glasnik Grada Velike Gorice br. 6/21). Odluka o izradi (Službeni glasnik Grada Velike Gorice br. 7/21)
GUP	ZAPREŠIĆ	U IZRADI	V. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Grada Zaprešića	GUP Grada Zaprešića - V. ID	Odluka o izradi (Službene novine Grada Zaprešića broj 8/23)

Tablica 65: Detaljan prikaz tijeka izrade i donošenja PPUO/G, Zavod javno objavljuje na svojim službenim internetskim stranicama (www.zpuzz.hr)

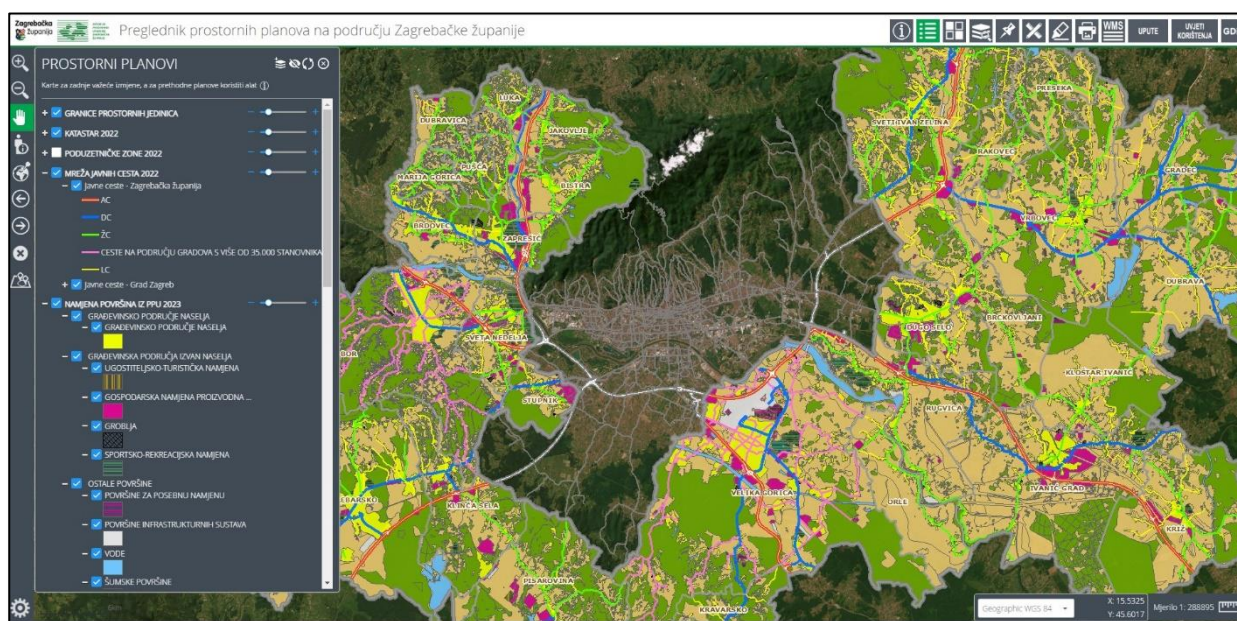
Od 1. siječnja 2024. godine, stupanjem na snagu Pravilnika o prostornim planovima (Narodne novine, br. 152/23), svi se novi planovi kao i izmjene i dopune prostornih planova izrađuju kroz modul ePlanovi Informacijskog sustava za prostorno uređenje. Registar prostornih planova nadograđen je opcijom unosa podataka za ePlanove, te je u Registar uneseno: 1 ePPUG, 13 ePPUO-a, 1 eGUP, 12 eUPU-a i 4 eDPU-a čija je izrada započela u novom sustavu.

OBJAVA PROSTORNIH PLANOVA NA WEB GIS PREGLEDNIKU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Odabrane i posebno pripremljene podatke iz Registra prostornih planova Zagrebačke županije Zavod javno objavljuje na svojim službenim internetskim stranicama www.zpuzz.hr na portalu pod nazivom „WEB GIS preglednik prostornih planova na području Zagrebačke županije“. Objavljeni su svi važeći prostorni planovi koji su do danas doneseni za područje Zagrebačke županije, i to: Prostorni plan Zagrebačke županije, Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, Prostorni plan Parka prirode Medvednica, Prostorni plan Crnkovec – Zračna luka Zagreb, prostorni planovi uređenja, generalni urbanistički planovi, urbanistički planovi uređenja i detaljni planovi uređenja. Objavom grafičkih i tekstualnih dijelova prostornih planova (karte se objavljuju za posljednje donesene izmjene i dopune) javnosti su dostupni podaci o cjelovitom sustavu prostornog uređenja na području Zagrebačke županije.

Početkom listopada 2022. godine dovršen je novi WEB GIS preglednik prostornih planova na području Zagrebačke županije. Nakon desetak godina korištenja postojeća aplikacija, na kojoj su objavljeni svi prostorni planovi s područja Zagrebačke županije, dobila je novi dizajn i nove korisne funkcije. U aplikaciju su uneseni podaci (odluke o izradi i donošenju) za više od 700 prostornih planova, a više od 1000 kartografskih prikaza može se pregledavati za 195 posljednjih važećih izmjena i dopuna, koje se redovito ažuriraju. Preglednik je dopunjen novim katastrom i rasterskim kartama spojenih namjena iz PPUO/G te su ažurirani vektorski podaci poduzetničkih zona i mreža javnih cesta, a novost je i da se istodobno može pregledavati veći broj prostornih planova istih ili različitih razina, u različitim gradovima i općinama. Od 2023. godine WEB GIS preglednik dopunjen je novim vektorskim slojem Namjena površina. Riječ je o slojevima iz prostornih planova uređenja gradova i općina koje je Zavod objedinio po grupama namjena površina. Pristup ovim podacima omogućen je i putem WMS servisa.

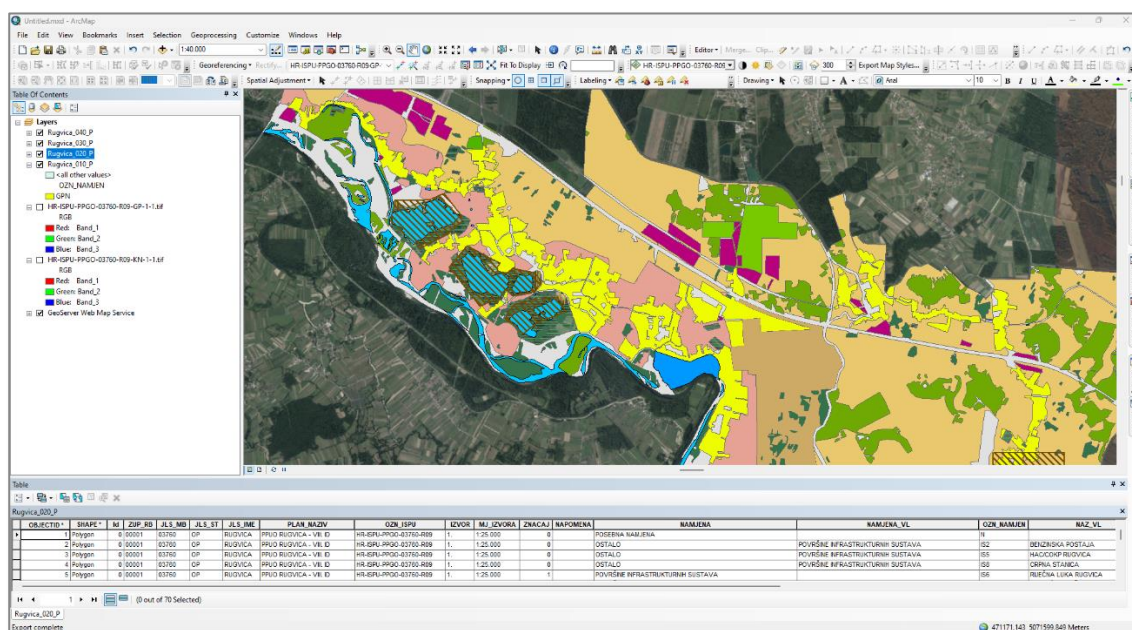
U proteklom razdoblju Zavod je dopunio WEB GIS preglednik novim planovima odnosno novijim izmjenama i dopunama već unesenih planova (35 izmjena i dopuna PPUO/G, 3 izmjena i dopuna GUP-a, 14 novih UPU-a i 27 izmjena i dopuna UPU-a i 8 izmjena i dopuna DPU-a).



Slika 65: Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) Zagrebačke županije – pripremljeni podaci za objavu na Internetu; WEB GIS preglednik prostornih planova: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije i GDi d.o.o., 2014. – 2024. (www.pzuzz.hr)

IMPLEMENTACIJA PLANOVA U GIS SUSTAV ZA IZRADU DRŽAVNOG PLANA PROSTORNOG RAZVOJA

Na temelju zahtjeva Zavoda za prostorni razvoj i nadležnog Ministarstva, Zavod je u posljednjem izvještajnom razdoblju nastavio s obradom podataka iz prostornih planova s područja Zagrebačke županije u GIS, za potrebe izrade Državnog plana prostornog razvoja (DPPR). Ova aktivnost započela je 2015. godine, kad su obrađeni podaci iz Prostornog plana Zagrebačke županije te iz sva 34 prostorna plana uređenja. Aktivnost se nastavila i sljedećih godina, kad su u GIS uneseni podaci iz novo donesenih izmjena i dopuna prostornih planova. Podaci se, iz formata u kojem su izrađeni (AutoCad), implementiraju u GIS sustav, uz popunu zadanih atributnih tablica i drugih podataka potrebnih za izradu prostornog plana državne razine. Sukladno dosadašnjim Sporazumima, sklopljenim između Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja i ovog Zavoda, u GIS su, prema Specifikaciji radova Ver.3, implementirani sljedeći podaci iz prostornih planova: sve vrste građevinskih područja, šumske, poljoprivredne i vodne površine te sustav gospodarenja otpadom.



Slika 66: Implementacija podataka iz VII. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Rugvica u GIS sustav za potrebe izrade Državnog plana prostornog razvoja (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, rujna 2023.).

U ožujku 2018. godine Ministarstvo i Zavod za prostorni razvoj zatražili su od županijskih zavoda, osim ažuriranja dosadašnjih podataka prema novo donesenim izmjenama prostornih planova, još i dodatnu obradu podataka, prema Specifikaciji radova Ver. 4, koji obuhvaćaju sve zahvate od državnog značaja, a odnose se na namjenu prostora, zaštitu prostora i infrastrukturne sustave. Navedeni podaci poslužiti će Hrvatskom zavodu kao analitička osnova pri izradi Državnog plana prostornog razvoja.

U posljednje četiri godine Zavod je implementirao u GIS sustav podatke prema Specifikaciji radova Ver.3 32 prostorna plana. Prema specifikaciji radova Ver.4, obrađena su također 32 prostorna plana.

IZRADA WEB GIS PORTALA „STANJE U PROSTORU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE“

U okviru unaprjeđenja Informacijskog sustava prostornog uređenja u 2018. godini Zavod je, u suradnji s tvrtkom GDI d.o.o. iz Zagreba, izradio novi WEB GIS portal „Stanje u prostoru Zagrebačke županije“. Otvaranjem portala na internetskim stranicama Zavoda i Zagrebačke županije građani mogu, na brz i jednostavan način, pristupiti podacima o postojećem stanju u prostoru naše Županije. Podaci se temelje na posljednjem usvojenom Izvješću o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2016.-2020. („Glasnik Zagrebačke županije“, 8/21), a ažurirani su i novijim službenim podacima. Zbog lakše preglednosti, portal je podijeljen na osam glavnih tema: Demografska obilježja, Gospodarski pokazatelji, Namjena površina, Prometna infrastruktura, Vodnogospodarski sustav, Energetika, Kulturna baština i Prirodne vrijednosti. Odabirom svake teme otvaraju se interaktivne karte na kojima se jednostavno mogu pregledavati podaci za svaku općinu, grad ili cijelu Županiju.

U okviru unaprjeđenja Informacijskog sustava prostornog uređenja u 2021. godini Zavod je, u suradnji s tvrtkom GDI d.o.o. ažurirao teme „Prometna infrastruktura“, „Kulturna baština“ i „Prirodne vrijednosti“, a 2023. godine ažurirane je tema "Demografska obilježja" novim podacima prema Popisu stanovništva 2021. godine, "Stanje izrade planova" sa stanjem 2023. godine te tema "Namjena površina" prema podacima iz prostornih planova sa stanjem 2023. godine.



Slika 67: WEB GIS portal „Stanje u prostoru Zagrebačke županije“ –naslovna stranica, tematski prikazi Demografska obilježja i Namjena površina. (www.zpuzz.hr, 2024.)

3.2. Provedba prostornih planova

3.2.1. Izdavanje akata za provedbu prostornih planova

U skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i Zakonom o gradnji („Narodne novine“, broj 153/13, 20/17, 39/19, 125/19 i 67/23) prostorni planovi se provode izdavanjem akata za svaki zahvat u prostoru. Akti za provedbu prostornih planova su: lokacijska dozvola, dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenje o utvrđivanju građevne čestice, potvrda parcelacijskog elaborata, potvrda glavnog projekta, građevinska i uporabna dozvola.

Sustav namijenjen izdavanju akata za gradnju tj. vođenju postupaka, implementiran u upravnim tijelima koja obavljaju poslove izdavanja akata za građenje provodi se putem sustava „eDozvola“. Navedenim centraliziranim sustavom, koji je u upotrebi zadnjih 9 godina, podignuta je razina kvalitete usluga vođenja upravnih i neupravnih postupaka kroz jednostavan i brz postupak. Funkcionalnosti sustava osiguravaju ujednačen postupak dobivanja dokumenata za područje cijele Države, referentima omogućuju bržu obradu predmeta i efikasnije administracijske postupke, ali i digitalnu arhivu svih priloga vezanih za zahtjev. Zahvaljujući sustavu, na jednom mjestu dostupan je podatak o svim građevinskim zahvatima u Državi, bilo da su za njih izdana odobrenja ili su postupci izdavanja u tijeku. Podaci iz eDozvole objavljuju se na geoportalu Informacijskog sustava prostornog uređenja Republike Hrvatske (ISPU), čime je učinjen veliki napredak u stvaranju jedinstvenog sustava podataka na području čitave Države. Sustav eDozvola nalazi se u sustavu e-Građani, te je omogućeno digitalno potpisivanje, elektronička konferencija i online plaćanje pristojbi, dakle potpuno elektroničko poslovanje. Time je omogućeno krajnjim korisnicima da na jednom mjestu predaju zahtjev za bilo koju lokaciju u Državi (eDozvola), da iz bilo kojeg ureda postoje ažurna izvješća u sustavu eDozvole te da se sve izdane dozvole na dnevnoj bazi ažurno prikazuju na jednom mjestu i na jedinstven način u ISPU.

U ovisnosti o značaju zahvata u prostoru, području obuhvata i razini prostornih planova, nadležnost nad izdavanjem akata za provedbu prostornih planova imaju te upravna tijela županija, Grada Zagreba i velikih gradova.

IZDAVANJE AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA NA DRŽAVNOJ RAZINI

Državno upravno tijelo nadležno za izdavanje akata za provedbu prostornih planova jest Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine. Uprava za prostorno uređenje i dozvole državnog značaja navedenog Ministarstva izdaje akte za provedbu prostornih planova za zahvate u prostoru planirane prostornim planovima državne razine, osim u parku prirode, za zahvate u prostoru planirane prostornim planovima područne (regionalne) razine koji se nalaze na području dviju ili više županija, odnosno Grada Zagreba i za zahvate u prostoru državnog značaja propisane Uredbom o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja („Narodne novine“, broj 37/14 i 154/14). Građevine i površine državnog značaja te zahvati u prostoru i površine državnog značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem, a koji se planiraju prostornim planovima određeni su navedenom Uredbom.

IZDAVANJE AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA NA ŽUPANIJSKOJ I LOKALNOJ RAZINI

Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Odsjek za prostorno uređenje i gradnju izdaje akte za prostorno uređenje i gradnju za područje Zagrebačke županije u skladu s nadležnošću prema važećim propisima, a za područja dvaju velikih gradova, Samobora i Velike Gorice, takve akte izdaju nadležne službe navedenih gradova. Odsjek za prostorno uređenje i gradnju organiziran je u 8 ispostava (pododsjeka) koji rade u gradovima Zagrebačke županije (Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić) te u sjedištu u Zagrebu. Ispostave izdaju akte za prostorno uređenje i gradnju za zahvate u prostoru na područjima općina i gradova u njihovoj nadležnosti, a sjedište za zahvate u prostoru koji se nalaze na dvije ili više jedinica lokalne samouprave u Zagrebačkoj županiji i one zahvate koje ministarstvo nadležno za poslove prostornog uređenja i graditeljstva prenese u nadležnost ovom Odsjeku u skladu s propisima. Ispostave Odsjeka za prostorno uređenje i gradnju nadležne su za sljedeća područja:

1. Ispostava Dugo Selo – za područje Grada Dugog Sela, te općina Brckovljani i Rugvica
2. Ispostava Ivanić-Grad – za područje Grada Ivanić-Grada, te općina Kloštar Ivanić i Križ
3. Ispostava Jastrebarsko – za područje Grada Jastrebarsko, te općina Klinča Sela, Krašić, Pisarovina i Žumberak
4. Ispostava Sveta Nedelja – za područje Grada Sveta Nedelja, te općine Stupnik
5. Ispostava Sveti Ivan Zelina – za područje Grada Svetog Ivana Zeline, te općine Bedenica
6. Ispostava Velika Gorica – za područje općina Kravarsko, Orle i Pokupsko

7. Ispostava Vrbovec – za područje Grada Vrbovca, te općina Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka i Rakovec
8. Ispostava Zaprešić – za područje Grada Zaprešića, te općina Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Luka, Marija Gorica i Pušća

Na području Zagrebačke županije nalaze se dva velika grada, Grad Velika Gorica i Grad Samobor. U skladu sa svojim ovlastima, svaki od njih ima ustrojen upravni odjel za provođenje dokumenata prostornog uređenja koji izdaju akte za zahvate u prostoru na području svoje jedinice lokalne samouprave.

Broj izdanih upravnih i neupravnih akata iz područja gradnje i prostornog uređenja za promatrano razdoblje s projekcijom za cijelu 2024. godine po ispostavama daje se u sljedećoj tablici:

razdoblje	vrsta akta	BROJ IZDANIH AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE									ukupno
		Odsjek za prostorno uređenje i gradnju nadležnog Upravnog odjela									
		sjedište	Ispostave								
Dugo Selo	Ivanić-Grad		Jastrebarsko	Sveta Nedelja	Sv. Ivan Zelina	Velika Gorica	Vrbovec	Zaprešić			
2021.	upravni	50	480	371	430	381	300	52	259	636	2.959
	neupravni	209	1.001	543	773	847	344	231	307	1.379	5.634
	ukupno	259	1.481	914	1.203	1.228	644	283	566	2.015	3.987
2022.	upravni	35	490	524	485	218	293	119	305	556	3.025
	neupravni	144	1.027	623	830	844	451	292	438	1.517	6.166
	ukupno	179	1.517	1.147	1.315	1.062	744	411	743	2.073	9.191
2023.	upravni	19	473	427	530	369	373	126	325	628	3.270
	neupravni	55	1.084	552	906	1.073	552	416	531	1.424	6.593
	ukupno	74	1.557	979	1.436	1.442	925	542	856	2.052	9.863
Do 31.3.2024.	upravni	3	130	129	154	85	110	18	89	136	854
	neupravni	17	268	166	230	231	146	79	125	367	1.629
	ukupno	20	398	295	384	316	256	97	214	503	2.483
Projekcija za 2024.	upravni	12	520	516	616	340	440	72	356	544	3.416
	neupravni	68	1.072	664	920	924	584	316	500	1.468	6.516
	ukupno	80	1.592	1.180	1.536	1.264	1.024	388	856	2.012	9.932
Godišnji prosjek	upravni	29	491	460	515	327	352	92	311	591	3.168
	neupravni	119	1.046	596	857	922	483	314	444	1447	6.227
	ukupno	148	1.537	1.055	1.373	1.249	834	406	755	2.038	9.395

Tablica 66: Broj izdanih akata za provedbu prostornih planova na području Zagrebačke županije u razdoblju 1.1.2021.-31.3.2024.;

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Odsjek za prostorno uređenje i gradnju Zagrebačke županije, lipanj 2024.

Posebno se vode postupci po zahtjevima pokrenutim po Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, broj 86/12, 143/13 i 65/17) koji su zaprimljeni do prekluzivnih rokova - prvi puta do 30.6.2013. (46.330) i drugi puta do 30.6.2018. godine (3.200 zahtjeva). Zaprimljeno je ukupno 59.530 zahtjeva. Još je ostalo za riješiti oko 4.950 zahtjeva, a dinamika rješavanja ovisi o broju angažiranih djelatnika. U promatranom razdoblju izvještavanja u Odsjeku je riješeno oko 1.000 zahtjeva. Napominje se da nadležne službe velikih gradova Samobora i Velike Gorice zasebno rješavaju zahtjeve za područja svojih nadležnosti.

Osvrt na Izvršenje

Iako broj zahtjeva značajno raste iz godine u godinu, od izdanih akata koji se odnose na postupke provedbe prostornih planova u skladu s nadležnostima iz propisa, Upravni odjel zaprimi i riješi prosječno godišnje oko 1.150 građevinskih i oko 300 uporabnih dozvola, što ukupno čini 17% svih riješenih predmeta. Broj građevinskih dozvola uključuje zahtjeve za građevinske dozvole i njihove izmjene i dopune, osim onih koje se odnose samo na promjenu imena/naziva investitora. Uočen je postupan trend rasta gradnje kroz broj izdanih odobrenja za gradnju koji se u prosjeku povećava za 100 predmeta godišnje. Od ukupnog broja, 12% građevinskih dozvola odnosi se na rekonstrukcije, a ostatak na nove građevine i izmjene. Prema analizi Odsjeka u strukturi građevinskih dozvola za oko 65% zahtjeva investitori su fizičke osobe za građevine

stambene ili stambeno-poslovne namjene za vlastite potrebe, za oko 10% investitori su općine i gradovi, korisnici proračuna i pružatelji javnih usluga (većim dijelom za infrastrukturu), a za 25% investitori su pravne osobe (najčešće gospodarski subjekti) za građevine svih vrsta poslovne namjene i gradnju nekretnina za tržište. Broj uporabnih dozvola iznosi 34% broja izdanih građevinskih dozvola što je povećanje za 5% u odnosu na prethodno promatrano razdoblje (2016. – 2020. godine), ali što i dalje ukazuje na činjenicu da ima puno građevina bez uporabne dozvole, naročito obiteljskih stambenih zgrada. Od svih uporabnih dozvola, samo oko 40% odnosi se na zgrade fizičkih osoba, oko 35% za građevine čiji su investitori općine i gradovi, korisnici proračuna i pružatelji javnih usluga (najčešće za infrastrukturu), a za oko 25% investitori su pravne osobe, gospodarski subjekti. Izdaju se još i uporabne dozvole za posebne građevine: za građevine izgrađene do 15.2.1968. i za građevine izgrađene na temelju akta za građenje izdanog do 1.10.2007. godine, kojih je oko 1.180 godišnje. Iz sustava se ne mogu automatski izdvojiti podaci o izdanim aktima vezani za prostorne jedinice i za vrijednosti građevina, koji bi mogli biti zanimljivi pokazatelji aktivnosti u prostoru

3.2.2. Provedba prostornih planova državne razine

Prostor Zagrebačke županije djelomično obuhvaćaju dva prostorna plana državne razine; Prostorni plan Parka prirode Medvednica („Narodne novine“, broj 89/14) i Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje („Narodne novine“, broj 125/14, 5/15-ispravak). Prostorni plan Parka prirode Medvednica zahvaća dio područja Grada Zaprešića te općina Bistra i Jakovlje, a Prostorni plan Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje cjelokupno područje Općine Žumberak, dijelove gradova Jastrebarsko i Samobor te općina Krašić i Klinča Sela. Na područjima ovih jedinica lokalne samouprave, postupak izdavanja akata za zahvate u prostoru je složeniji, s obzirom da se osim Prostornog plana Zagrebačke županije i prostornih planova lokalne razine provode navedeni prostorni planovi državne razine s kojima ovi prethodni moraju biti usklađeni.

Osim prostornih planova parkova prirode na snazi su dva urbanistička plana uređenja državnog značaja, oba unutar Prostornog plana Parka prirode Medvednica, UPU Skijaški kompleks („Narodne novine“, broj 103/17) i UPU Vršna zona („Narodne novine“, broj 103/17).

Prvi UPU većim, a drugi UPU manjim dijelom obuhvaća prostor Zagrebačke županije odnosno Općine Bistra. Ovim prostornim planovima neposredno se provode zahvati u prostoru od državnog značaja.

3.2.3. Provedba prostornih planova županijske razine

PROSTORNI PLAN ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Prostorni plan Zagrebačke županije pokriva cjelokupno područje Zagrebačke županije. Provodi se, neposredno izdavanjem akata za zahvate u prostoru državnog (do donošenja Državnog plana prostornog razvoja) i županijskog značaja i posredno izdavanjem akata na temelju prostornih planova lokalne razine (PPUG/O, GUP, UPU, DPU).

Posrednom ili neposrednom provedbom županijskog plana, omogućena je realizacija značajnih gospodarskih, infrastrukturnih, stambenih i društvenih investicija. Donošenjem VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije omogućit će se neposredna provedba sljedećih zahvata od državnog značaja: linijske infrastrukturne građevine, eksploatacija i istraživanje ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe te izgradnja sunčanih elektrana instalirane snage veće od 10 MW.

3.2.4. Provedba prostornih planova lokalne razine

PROSTORNI PLANovi UREĐENJA

U promatranom razdoblju (2021. do kraja 2024.) predstavnička tijela 28 jedinica lokalne samouprave (82,4%) donijela su ukupno 35 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja. Izmjene su se najviše odnosile na prenamjenu u građevinsko zemljište bilo za potrebe proširenja naselja ili za planiranje novih ili proširenje postojećih gospodarskih zona, turističkih i športsko-rekreacijskih sadržaja, zatim na promjenu uvjeta i načina gradnje, te na usklađenja sa novoizrađenom tehničkom i prostornom dokumentacijom, stručnim podlogama i studijama posebno u svezi novih rješenja prometne i komunalne infrastrukture.

Posebno treba izdvojiti izmjenu prostornih planova uređenja zbog usklađenja s rješenjima iz VII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije kao što su planirana Nova autocestovna obilaznica Zagreba i obilazna teretna željeznička pruga.

Također, pred kraj izvještajnog razdoblja, nekoliko jedinica lokalne samouprave je u paralelnom postupku s izradom i donošenjem VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Županije pokrenulo izmjene svojih prostornih planova uređenja u cilju realizacije prostorno planskih rješenja iz županijskog Plana.

U cilju unapređenja sustava prostornog uređenja kroz digitalizaciju Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, u drugoj je polovici 2024. godine, dodjelilo bespovratna sredstva općinama i gradovima za izradu prostornih planova nove generacije putem elektroničkog sustava „ePlanovi“. Tako se pred kraj izvještajnog razdoblja intenzivirala izrada digitaliziranih izmjena i dopuna te transformacija prostornih planova uređenja u skladu s novim pravilnikom o prostornim planovima.

GENERALNI URBANISTIČKI PLANOW I URBANISTIČKI PLANOW UREĐENJA

Neposredna provedba prostornih planova uređenja gradova i općina provodi se putem Generalnih urbanističkih planova i urbanistički planova uređenja koji detaljnije dijele područje na prostorne cjeline s obzirom na njihovu namjenu te detaljnije propisuju uvjete korištenja i uređenja prostora. Sukladno Zakonu o prostornom uređenju, pod urbanističke planove uređenja ubrajaju se i važeći detaljni planovi uređenja izrađeni temeljem prijašnjeg zakona.

Prema podacima Registra prostornih planova kojeg vodi Zavod, krajem 2024. godine na području Zagrebačke županije na snazi su bila 3 generalna urbanistička plana i 149 urbanističkih planova uređenja od čega se 39 odnosi na detaljne planove uređenja.

Pravodobnom izradom tih planova zajedno sa njihovim izmjenama i dopunama, može se konstatirati da su gradovi i općine omogućili neposrednu provedbu svojih prostornih planova uređenja na većini neuređenih dijelova građevinskih područja. U svrhu realizacije ostalih takvih područja kao i područja za koje je potrebno provesti urbanu sanaciju i preobrazbu, te sanaciju zatvorenih eksploatacijskih polja, a u ovisnosti o prioritetima, bit će potrebna izrada novih urbanističkih planova uređenja.

3.3. Prostorni planovi u odnosu na druge dokumente koji utječu na prostor

3.3.1. Dokumentacija relevantna za prostor Zagrebačke županije izrađena u proteklom razdoblju

U proteklom četverogodišnjem razdoblju izrađeni su brojni strateški, razvojni i programski dokumenti od važnosti za Županiju, od kojih, kronološkim redom, izdvajamo:

- Plan gospodarenja otpadom u RH za razdoblje 2023-2028. godine („Narodne novine“, broj 84/23),
- Usporedna analiza Uredbe o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/12, 92/15 i 10/21) te VII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, rujan 2021.),
- Analiza opasnosti od poplava prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. i Planu upravljanja vodnim područjima 2022. – 2027. godinu (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, veljača 2022.),
- Implementacija Prostornog plana Zagrebačke županije (Elaborat pročišćenog teksta odredbi z provođenje i grafičkog dijela Plana u GIS sustav (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2022.),
- Plan razvoja Zagrebačke županije za period 2021.-2027. g. („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 10/22),
- Registar prostornih planova za područje Zagrebačke županije (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2014. - 2024.),
- Stručna podloga cestovnog prometa na području Zagrebačke županije – provedba Strategije prostornog razvoja RH (Promel projekt d.o.o., listopad 2024.).

Navedeni dokumenti koristit će se kod izrade novog Prostornog plana Zagrebačke županije, koji će se izrađivati sukladno Zakonu o prostornom uređenju i Pravilniku o prostornim planovima kroz sustav ePlanovi. Zavod za prostorno uređenje sudjelovao je u izradi mnogih od gore navedenih dokumenata na način da je vodio izradu ili je sudjelovao u županijskim radnim skupinama za izradu istih.

3.3.2. Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području Zagrebačke županije izrađene u proteklom razdoblju

U proteklom četverogodišnjem razdoblju izrađen je i značajan broj studija o utjecaju na okoliš na području Zagrebačke županije. U postupku same izrade, razmatranja i prihvaćanja većine navedenih studija često su sudjelovali i predstavnici Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, koji su ove dokumente razmatrali najviše u kontekstu planiranih rješenja u dokumentima prostornog uređenja. Od brojnih izdvajamo studije o utjecaju na okoliš izrađenih u proteklom razdoblju za sljedeće zahvate:

- Studija o utjecaju na okoliš Izmještanja dijela DC36 Gradec Pokupski – Lijevo Sredičko, (IPZ d.d. Zagreb i Ires ekologija d.o.o., Zagreb, 2021.),
- Studija o utjecaju na okoliš Državne ceste čvor Bobovica (A3) – Prigorje Brdovečko (DC225) (Dvokut-Ecro d.o.o. Zagreb, 2022.),
- Studija o utjecaju na okoliš Spojne ceste od obilaznice Vrbovca (D28) do Ivanić Grada (D43) (Oikon d.o.o., 2023.),
- Studija o utjecaju na okoliš Županijske ceste „Bestovje – most na Savi – Zaprešić“ od stacionaže 0+000,00 do 7+776,31 km“ (Ires ekologija d.o.o., Zagreb, 2024.),
- Studija o utjecaju na okoliš Spojna cesta od čvora državne ceste DC 1 do planirane ceste: čvor Zdenčina – Lasinja, duljine 4,1 km (Institut IGH, 2024).

3.3.3. Strateška studija o utjecaju VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije na okoliš

U skladu s odredbom članka 48. stavka 6. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja donijelo je Rješenje da je za planirane VIII. izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije obavezna provedba glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Također, sukladno članku 66. stavku 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), a temeljem zahtjeva nositelja izrade Plana, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja dalo je mišljenje o potrebi provođenja postupka strateške procjene.

U skladu s odredbom članka 5. stavka 3. i 5. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 3/17), Župan Zagrebačke županije donio je dana 28. veljače 2023. godine Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije. Postupak strateške procjene utjecaja na okoliš vodio se u jedinstvenom postupku izrade i donošenja VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije. Stratešku studiju izradio je ovlaštenik Eko Invest d.o.o.

Savjetodavno stručno povjerenstvo za stratešku procjenu utjecaja VIII. Izmjena i dopuna Plana na okoliš razmatralo je, u dva navrata, Nacrt prijedloga VIII. Izmjena i dopuna Plana i Stratešku studiju te je 9. prosinca 2024. godine donijelo Mišljenje da je Strateška studija utjecaja VIII. Izmjena i dopuna Plana na okoliš cjelovita i stručno utemeljena. U Prijedlog Plana za javnu raspravu ugrađene su mjere zaštite okoliša i ublažavanja utjecaja na ekološku mrežu propisane Studijom. Krajem 2024. godine Studija je zajedno s Prijedlogom prostornog plana upućena u javnu raspravu.

3.4. Provedba zaključaka, smjernica, prijedloga za unapređenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2013. - 2016. godine

3.4.1. Pregled usvojenih izvješća o stanju u prostoru za područje Zagrebačke županije i jedinica lokalne samouprave

ŽUPANIJSKA RAZINA

Za područje Zagrebačke županije do sada je doneseno sedam dokumenata praćenja stanja u prostoru u neprekinutom nizu od 1999. do 2021. godine:

1. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Zagrebačke županije ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 4/99) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98),
2. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 1999.-2002. godine i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2002.-2004. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 8/02) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02),
3. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2002.-2004. godine i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004.-2006. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 12/04) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04),
4. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004.-2006. godine i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006.-2010. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 09/06) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04),
5. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008.-2012. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 22/13) - temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12),
6. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2013.-2016. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 5/17) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13),
7. Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2016.-2020. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 8/21) - temeljem Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19).

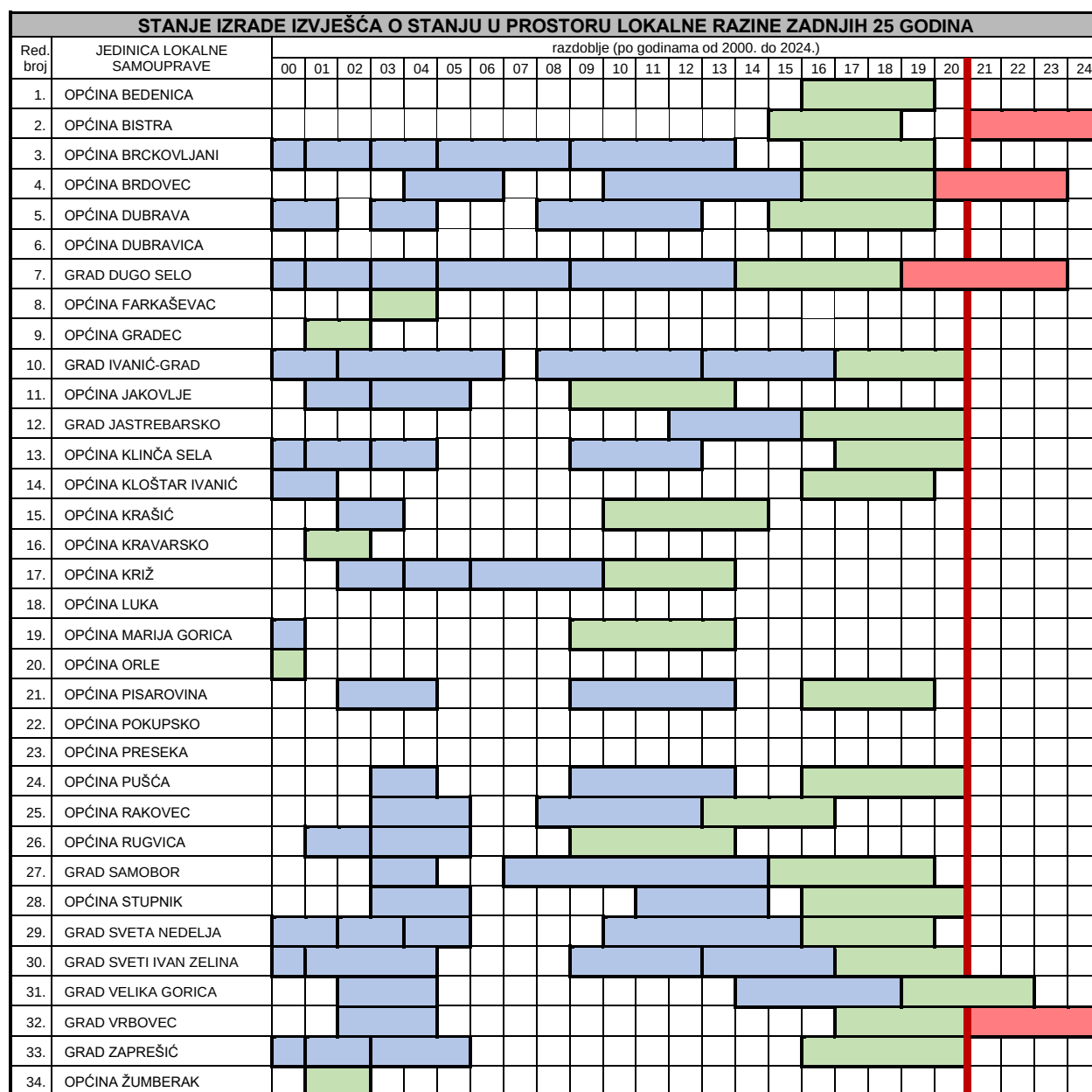
LOKALNA RAZINA

Prema podacima kojima raspolaže Zavod u proteklom četverogodišnjem razdoblju općine i gradovi na području Zagrebačke županije donijeli (objavili) su izvješća o stanju u prostoru za svoje područje kako slijedi:

1. Općina Bedenica: Izvješće o stanju u prostoru Općine Brckovljani za razdoblje 2016.-2020. godine („Glasnik Općine Brckovljani“, broj 3/21),
2. Općina Brdovec: Izvješće o stanju u prostoru Općine Brdovec za razdoblje 2016.-2019. godine („Službeni glasnik Općine Brdovec“, broj 1/21),
3. Grad Ivanić-Grad: Izvješće o stanju u prostoru Grada Ivanić-Grada za razdoblje 2017.-2020. godine („Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada“, broj 8/21),
4. Grad Jastrebarsko: Izvješće o stanju u prostoru Grada Jastrebarskog za razdoblje 2016.-2020. g. („Službeni vjesnik Grada Jastrebarskog“, broj 2/21),
5. Općina Klinča Sela: Izvješće o stanju u prostoru Općine Klinča Sela za razdoblje 2016.-2020. godine („Glasnik Općine Klinča Sela“, broj 3/21),
6. Općina Kloštar Ivanić: Izvješće o stanju u prostoru Općine Kloštar Ivanić za razdoblje 2016.-2019. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 33/21),
7. Općina Stupnik: Izvješće o stanju u prostoru Općine Stupnik za razdoblje 2016.-2020. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 5/21),
8. Grad Sveti Ivan Zelina: Izvješće o stanju u prostoru Grada Sveti Ivan Zelina za razdoblje 2017.-2020. g. („Zelinske novine“, broj 35/21),
9. Grad Vrbovec: Izvješće o stanju u prostoru Grada Vrbovca za razdoblje 2021.-2024. godine („Glasnik Grada Vrbovca“, broj 15/24).

U promatranom četverogodišnjem razdoblju objavljeno je 9 izvješća o stanju u prostoru od čega njih 8 u 2021. godini i jedno u 2024. godini. Jedino Grad Dugo Selo ima neprekinuti kontinuitet izrade izvješća u zadnjih 25 godina. 19 jedinica lokalne samouprave izradilo je do promatranog četverogodišnjeg razdoblja recentna izvješća. Potrebno je napomenuti da 9 općina nije izradilo izvješće u zadnjih 20 godina. U promatranom

izvještajnom razdoblju sa izradom izvješća započeli su gradovi Dugo Selo i Vrbovec, te općine Bistra i Brdovec. Izradi novog izvješća, svakako treba pristupiti 29 jedinica lokalne samouprave.



Grafikon 37: Stanje izrade izvješća o stanju u prostoru lokalne razine zadnjih 25 godina; Izvor: Jedinice lokalne samouprave Zagrebačke županije, lipanj-listopad 2024., službena glasila; Obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2025.

3.4.2. Realizacija predviđene izrade i donošenja prostornih planova

U nastavku se daje pregled realizacije mjera utvrđenih posljednjim Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2016.-2020. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 8/21).

IZRADA I DONOŠENJE IZMJENA I DOPUNA VAŽEĆIH PROSTORNIH PLANOVA:

Mjera 1: Izmjene i dopune važećih prostornih planova područne (regionalne) razine

VIII. izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije

Nastavno na aktivnosti iz prethodnog četverogodišnjeg razdoblja, u promatranom je razdoblju započela izrada VIII. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije. Do kraja 2024. godine izrađen je Prijedlog plana i upućen u Javnu raspravu. Slijedom navedenog ova mjera je izvršena u većem dijelu, a donošenjem VIII. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije u narednom razdoblju bit će provedena u cijelosti.

Mjera 2: Izmjene i dopune važećih prostornih planova lokalne razine

Kako se i pretpostavilo u prethodnom Izvješću o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2016.-2020., u proteklom četverogodišnjem razdoblju intenzivno su se provodili postupci izmjena i dopuna prostornih planova uređenja s ciljem usklađenja s novijim propisima, novoizrađenom tehničkom i prostornom dokumentacijom, zahtjevima javnopravnih tijela, građana i pravnih osoba te novonastalim stanjem na terenu. U proteklom razdoblju donesen je značajan broj izmjena i dopuna prostornih planova uređenja gradova i općina, generalnih urbanističkih planova, te urbanističkih planova uređenja o čemu se opširnije izvješćuje u poglavlju 3.1.2. ovog Izvješća. Sukladno navedenom, može se smatrati da je ova mjera provedena cijelosti.

IZRADA I DONOŠENJA PROSTORNIH PLANOVA NOVE GENERACIJE:**Mjera 3: Izrada novog Prostornog plana Zagrebačke županije**

Zavod je u proteklom četverogodišnjem razdoblju nastavio s pripremnim aktivnostima na izradi novog Prostornog plana Zagrebačke županije u okviru kojih su izrađene posebne stručne podloge o čemu se opširnije izvješćuje u poglavlju 3.1.3. ovog Izvješća.

U studenom 2024. godine između Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, te Zagrebačke županije i Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije potpisan je Sporazum o sufinanciranju izrade Prostornog plana Zagrebačke županije nove generacije. Sukladno članku 4. Sporazuma Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije kao nositelj izrade Županijskog plana nove generacije dužan je do 30. lipnja 2025. godine započeti postupak izrade kroz modul ISPU-a ePlanovi. Završetak postupka izrade i donošenja novog Županijskog plana predviđen je do 30. lipnja 2027. godine.

Sukladno navedenom može se smatrati da je ova mjera provedena u svojem manjem dijelu, a da će u cijelosti biti provedena u sljedećem izvještajnom razdoblju.

Mjera 4: Izrada urbanističkih planova uređenja županijskog značaja

Sukladno odredbama članka 74. Zakona o prostornom uređenju urbanistički planovi uređenja županijskog značaja donose se obvezno za područje određeno prostornim planom županije. Obuhvat tih planova bit će određen novim prostornim planom Županije iz mjere 3. S obzirom da, u promatranom razdoblju, nije izrađen Prostorni plan Zagrebačke županije nove generacije, a da i važećim Prostornim planom Zagrebačke županije nije određena takva obveza, nije proveden niti jedan postupak izrade i donošenja urbanističkog plana uređenja županijskog značaja, pa ova mjera nije provedena.

Mjera 5: Izrada prostornih planova lokalne razine

Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2016.-2020. godine za proteklo razdoblje utvrđena je potreba za razmatranjem mogućnosti izrade novih prostornih planova uređenja, osobito u onim jedinicama lokalne samouprave koje su do sada izradile i donijele nekoliko sveobuhvatnih izmjena i dopuna ovih planova. Pred kraj promatranog razdoblja započela je tek izrada izmjena i dopuna prostornih planova uređenja ili njihova transformacija kroz ISPU sustav ePlanovi, što je predkorak u izradi planova nove generacije. Izradu novih prostornih planova lokalne razine u sustavu ePlanovi može se očekivati tek u sljedećem izvještajnom razdoblju. Sukladno navedenom ova mjera nije provedena.

3.4.3. Realizacija vođenja informacijskog sustava te predviđene izrade studija i stručnih podloga

Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2016.-2020. godine za proteklo je razdoblje bio predviđen nastavak vođenja informacijskog sustava prostornog uređenja Zagrebačke županije te izrada Krajobrazne Zagrebačke županije za razinu gradova i općina, kao i drugih studija i stručnih podloga, potrebnih za izradu prostornih planova u nadležnosti Županije koje su opisane u poglavlju 3.3.1.

Mjera 6: Vođenje informacijskog sustava prostornog uređenja Zagrebačke županije

Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, sukladno Zakonu o prostornom uređenju, uspostavlja, vodi i održava Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) za područje Zagrebačke županije. U proteklom četverogodišnjem razdoblju Zavod je nastavio s aktivnostima na unaprjeđenju Informacijskog sustava prostornog uređenja, kroz sljedeće aktivnosti: obradom prostornih planova za ISPU Republike Hrvatske, obradom prostornih planova za Registar prostornih planova Zagrebačke županije, objavom podataka na WEB GIS pregledniku prostornih planova Zagrebačke županije, implementacijom prostornih planova iz AutoCADa u GIS sustav, ažuriranjem WEB GIS aplikacije stanja u prostoru Zagrebačke županije, implementacijom

prostornih planova u GIS za izradu Državnog plana prostornog razvoja te unaprjeđenjem WEB GIS preglednika prostornih planova Zagrebačke županije na službenim internetskim stranicama Zavoda www.zpuzz.hr. Detaljnije o ovoj aktivnosti navodi se u poglavlju 3.1.4. Time je ova mjera provedena u cijelosti.

Mjera 7: Izrada Krajobrazne studije Zagrebačke županije za razinu gradova i općina

Krajobraznom studijom Zagrebačke županije za razinu obrade općih krajobraznih tipova / područja (Oikon d.o.o. i Arhikon d.o.o., prosinac 2013.) preporučena je izrada Krajobrazne studije na nižim razinama karakterizacije koja bi u okviru detaljnije obrade na razini krajobraznih tipova/područja, odnosno podtipova dala podrobnije podatke i smjernice za održavanje, korištenje, zaštitu i razvitak krajolika. Temeljem toga je bilo planirana njezina izrada u promatranom razdoblju. No, preduvjet za izradu ove studije je izrada Krajobraznog atlasa / Krajobrazne osnove Republike Hrvatske (KORH) koja nije izrađena, pa stoga nije bila izrađena niti navedena studija. Zavod je tijekom 2023. i 2024. godine surađivao u izradi Analitičke podloge za izradu KORH-a davanjem podataka i pregledom dostavljenih mu radnih materijala te sudjelovanjem na radionicama u organizaciji Zavoda za prostorni razvoj pri Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Mjera 8: Izrada Programa mjera za obnovu zgrada oštećenih potresom

Odlukama Vlade Republike Hrvatske u više navrata su u izvještajnom razdoblju donoseni Programi mjera za obnovu zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije („Narodne novine“, broj 119/20, 17/21, 99/21, 137/21, 88/22 i 28/23) od kojih je posljednji donesen u prosincu 2024. godine („Narodne novine“, broj 154/24). Programima se u skladu s odredbama članaka 13. i 14. Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom („Narodne novine“, broj 21/23), utvrđuju mjere obnove zgrada javne namjene, višestambenih zgrada, poslovnih zgrada, stambeno-poslovnih zgrada i obiteljskih kuća te stambeno zbrinjavanje. Zavod je aktivno surađivao u procesu pripreme izrade Programa te se ova mjera smatra provedenom.

Mjera 9: Izrada izvješća o stanju u prostoru na županijskoj i lokalnoj razini

U promatranom četverogodišnjem razdoblju doneseno je, na lokalnoj razini, 9 Izvješća, a pokrenuta je izrada 4 izvješća. Detaljnije o izvješćima u poglavlju 3.4.1. Krajem promatranog četverogodišnjeg razdoblja Zavod je pokrenuo izradu ovog Izvješća, čime je ova mjera provedena u cijelosti.

3.4.4. Provođenje mjera kojima se utvrđuju obveze Zavoda u procesu praćenja stanja u prostoru

Obveze Zavoda utvrđene su Zakonom o prostornom uređenju, te u skladu s tim i godišnjim programima rada. U prethodnim poglavljima daje se pregled aktivnosti Zavoda u izradi prostorno planske dokumentacije županijskog značaja te vođenje Informacijskog sustava prostornog uređenja za Zagrebačku županiju. U nastavku se daje pregled aktivnosti Zavoda u proteklom razdoblju koje su izravno doprinijele realizaciji mjera utvrđenih prethodnim Izvješćem o stanju u prostoru Zagrebačke županije, a odnose se na suradnju s gradovima i općinama Zagrebačke županije.

PRUŽANJE STRUČNE SAVJETODAVNE POMOĆI U IZRADI PROSTORNIH PLANOVA LOKALNE RAZINE

U okviru stručne savjetodavne pomoći Zavod je izvršio u promatranom razdoblju 30 analiza nacрта prijedloga, prijedloga i nacрта konačnih prijedloga prostornih planova lokalne razine kako bi se nositeljima izrade planova i stručnim izrađivačima ukazalo na moguće neusklađenosti s Prostornim planom Županije. Slijedom izmjena Zakona o prostornom uređenju, tijekom 2023. i 2024. godine Zavod je, osim analize prostornih planova uređenja izvršio i analizu jednog GUP-a, dva UPU-a te DPU-a. Potrebno je istaknuti da je krajem 2024. izvršena po prvi puta analiza jednog prostornog plana čije su izmjene i dopune pokrenute u sustavu ePlanovi (DPU Sjeverni dio centra Jastrebarskog).

Pregled izvršenih analiza tijekom postupaka izrade i donošenja prostornih planova lokalne razine			
razdoblje	faza izrade plana	naziv izmjena i dopuna prostornog plana	datum završetka izrade analize
2021. godina	Prijedlog plana	PPUO Jakovlje - V. ID	25.01.2021.
	Prijedlog plana	PPUO Orle - III. ID	25.02.2021.
	Prijedlog plana	PPUG Dugo Selo – VII. ID	26.02.2021.
	Prijedlog plana	PPUG Vrbovec - III. ID	30.07.2021.
2022. godina	Prijedlog plana	PPUO Brdovec - VII. ID	14.01.2022.
	Nacrt konačnog prijedloga	PPUG Samobor – IV. ID	09.03.2022.
	Nacrt prijedloga plana	PPUO Kloštar Ivanić - V. ID	14.03.2022.
			24.06.2022.

	Prijedlog plana	PPUG Dugo Selo - XII. ID	04.07.2022.
	Nacrt prijedloga plana	PPUO Jakovlje - VI. ID	09.08.2022.
	Prijedlog plana	PPUO Gradec - V. ID	31.08.2022.
	Prijedlog plana	PPUO Farkaševac - IV. ID	27.09.2022.
	Prijedlog plana	PPUO Dubrava - V. ID	17.10.2022.
	Nacrt prijedloga plana	PPUO Rugvica - VIII. ID	15.11.2022.
2023. godina	Nacrt prijedloga plana	PPUO Bistra - VIII. ID	13.01.2023.
	Prijedlog plana	PPUG Dugo Selo - XIII. ID	15.04.2023.
	Prijedlog plana	PPUG Velika Gorica - IV. ID	24.04.2023.
	Prijedlog plana	GUP grada Jastrebarsko - VIII. ID	28.04.2023.
	Nacrt prijedloga plana	PPUG Sveti Ivan Zelina - VI. ID	26.06.2023. 19.10.2023.
	Nacrt prijedloga plana	PPUG Ivanić-Grad - V. ID	07.08.2023. 15.09.2023.
	Prijedlog plana	UPU Grada Vrbovca - VI. ID	10.11.2023.
	Prijedlog plana	PPUG Ivanić-Grad - V. ID	30.11.2023.
2024. godina	Prijedlog plana	PPUO Dubravica - V. ID	20.02.2024. 26.03.2024.
	Nacrt prijedloga plana	PPUG Sveta Nedelja - VIII. ID	04.03.2024.
	Prijedlog plana	PPUO Dubravica - V. ID	26.03.2024.
	Nacrt prijedloga plana	UPU zone gospodarske namjene - 3 Božjakovina - III. ID	23.04.2024.
	Nacrt prijedloga plana	PPUG Samobor - V. ID	19.08.2024.
	Nacrt prijedloga transformacije plana	eDPU Sjeverni dio centra Jastrebarsko - transformacija	26.11.2024.

Tablica 67: Pregled izvršenih analiza tijekom postupaka izrade i donošenja prostornih planova lokalne razine

Izvor: Registar prostornih planova Zagrebačke županije, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2025.

Osim toga, Zavod je u promatranom razdoblju također sudjelovao u pripremim radnjama za pokretanje postupaka izrade i donošenja izmjena i dopuna prostornih planova lokalne razine izradom stručnih analiza prijedloga Odluka o izradi planova ili prijedloga pojedinih planskih rješenja kao inicijalnih zahtjeva za izradu planova u pogledu njihove usklađenosti s Prostornim planom Županije.

Pregled pripremljenih polazišta za izradu prostornih planova lokalne razine	
razdoblje	naziv izmjena i dopuna prostornog plana
2021. godina	PPUO Brckovljani – VII. ID
	PPUO Pisarovina – VIII. ID
	PPUG Samobor – IV. ID
	PPUO Stupnik – V. ID
	PPUG Sveta Nedelja – VIII. ID
	PPUO Jakovlje – VI. ID
	UPU gospodarske zone Luka II. – I. ID
2022. godina	PPUO Jakovlje – VI. ID
	PPUO Orle – IV. ID
	PPUO Pokupsko – III. ID
	PPUG Samobor – IV. ID
2023. godina	PPUO Orle – IV. ID
	PPUO Luka – IV. ID
	PPUO Pokupsko – III. ID
	PPUG Samobor – IV. ID
2024. godina	PPUG Velika Gorica - VI. ID
	PPUG Ivanić-Grad - VI. ID
	PPUO Pisarovina – IX. ID
	PPUO Dubravica – VI. ID
	PPUO Kravarsko – IV. ID
	UPU gospodarske zone Pisarovina – IV. ID

Tablica 68: Pregled pripremljenih polazišta za izradu prostornih planova

Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije

IZDAVANJE MIŠLJENJA NA KONAČNE PRIJEDLOGE PROSTORNIH PLANOVA LOKALNE RAZINE

U skladu s člankom 107. Zakona o prostornom uređenju Zavod, prije donošenja prostornih planova lokalne razine, daje mišljenje u pogledu usklađenosti konačnih prijedloga tih prostornih planova s Prostornim planom Županije, Zakonom o prostornom uređenju i propisima donesenim na temelju tog Zakona.

U proteklom razdoblju Zavod je, nakon prethodno izvršenih stručnih analiza i usuglašavanja, izdao ukupno 32 (pozitivna) mišljenja o usklađenosti konačnih prijedloga izmjena i dopuna prostornih planova lokalne razine.

Pregled izdanih mišljenja na konačne prijedloge prostornih planova		
razdoblje	naziv konačnog prijedloga izmjena i dopuna prostornog plana	datum izdavanja mišljenja
2021. godina	PPUO Jakovlje – V. ID	11.02.2021.
	PPUO Orle – III. ID	08.03.2021.
	PPUG Dugo Selo – VII. ID	09.03.2021.
	PPUG Dugo Selo – XIV. ID	15.03.2021.
	PPUO Klinča Sela – IX. ID	31.03.2021.
	PPUG Samobor – II. ID	13.08.2021.
	PPUG Samobor – III. ID	16.12.2021.
2022. godina	PPUG Dugo Selo – VIII. ID	17.01.2022.
	PPUG Vrbovec – III. ID	24.01.2022.
	PPUG Samobor – IV. ID	21.03.2022.
	PPUO Brdovec – VII. ID	10.05.2022.
	PPUG Dugo Selo – IX. ID	07.07.2022.
	PPUO Jakovlje – VI. ID	03.10.2022.
	PPUO Gradec – V. ID	21.11.2022.
	PPUO Farkaševac – IV. ID	19.12.2022.
2023. godina	PPUO Dubrava – V. ID	23.02.2023.
	PPUO Bistra – VIII. ID	24.02.2023.
	PPUG Velika Gorica – IV. ID	09.05.2023.
	PPUG Dugo Selo – X. ID	11.05.2023.
	PPUO Kloštar Ivanić – V. ID	18.05.2023.
	PPUO Rugvica – VIII. ID	13.07.2023.
	PPUO Klinča Sela – X. ID	30.10.2023.
	GUP grada Jastrebarsko – VIII. ID	22.11.2023.
	UPU grada Vrbovca – VI. ID	29.11.2023.
	DPU Sjeverni dio centra Jastrebarsko – VIII. ID	06.12.2023.
	PPUG Ivanić-Grad – VI. ID	24.01.2024.
2024. godina	PPUG Sveti Ivan Zelina – VI. ID	27.03.2024.
	GUP Samobora – IV. ID	03.05.2024.
	PPUO Bedenica – IV. ID	28.05.2024.
	PPUG Sveta Nedelja – VIII. ID	13.06.2024.
	PPUG Dugo Selo – XI. ID	09.09.2024.
	PPUO Dubravica – V. ID	13.09.2024.

Tablica 69: Pregled izdanih mišljenja na konačne prijedloge prostornih planova lokalne razine

Izvor: Registar prostornih planova Zagrebačke županije, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, siječanj 2025.

IZRADA PROSTORNIH PLANOVA LOKALNE RAZINE

U proteklom razdoblju Zavod je, sukladno Zakonu o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), a nakon provedenog postupka nabave, izradio sljedeće prostorne planove čije je donošenje u nadležnosti gradova i općina:

- 1) III. izmjene i dopune PPUO Kravarsko, („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 19/21),
- 2) VIII. izmjene i dopune PPUO Križ, („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 12/21),
- 3) III. izmjene i dopune PPUO Luka, („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 20/21),
- 4) VI. izmjene i dopune PPUO Krašić, („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 52/22),
- 5) VIII. izmjene i dopune PPUO Pisarovina, („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 9/22),
- 6) IV. izmjene i dopune GUP Zaprešića („Službene novine Grada Zaprešića“, broj 2/22),
- 7) VII. izmjene i dopune PPUO Brckovljani, („Službeni glasnik Općine Brckovljani“, broj 7/23) i
- 8) X. izmjene i dopune PPUG Jastrebarsko, („Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko“, broj 9/23).

Krajem 2024. godine u postupku izrade nacrtu prijedloga bili su sljedeći prostorni planovi:

- 1) V. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Zaprešića,
- 2) XI. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada jastrebarsko i
- 3) III. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Pokupsko (u sustavu ePlanovi).

VOĐENJE DOKUMENTACIJE PROSTORA

Po donošenju prostornih planova lokalne razine, gradovi i općine dužni su u skladu sa člankom 112. Zakona o prostornom uređenju, dostaviti Zavodu primjerak svakog donesenog prostornog plana u analognom i elektroničkom obliku te objavljenu Odluku o njegovom donošenju. Time se provodi još jedna važna zadaća Zavoda, a to je vođenje dokumentacije prostora za područje Zagrebačke županije. Ono obuhvaća, osim zbirke navedenih prostornih planova, još i dokumentaciju praćenja stanja u prostoru, studije, stručne podloge i drugu prostorno plansku dokumentaciju relevantnu za prostor Zagrebačke županije. Tijekom promatranog razdoblja Zavod je upotrebio dokumentaciju prostora sa više od 89 elaborata prostornih planova. Dokumentacija prostora sadrži i dokumentaciju o korištenju zemljišta (rješenja o uvjetima građenja, lokacijske i građevinske dozvole, rješenja o izvedenom stanju i dr.)

SUDJELOVANJE ZAVODA U PREGLEDU POTRESOM OŠTEĆENIH GRAĐEVINA

Nakon potresa u Zagrebu 22. ožujka 2020., a zatim i razornog potresa s epicentrom u Petrinji 29. prosinca 2020., velike materijalne štete prijavljene su na području Grada Zagreba, Sisačko-moslavačke, Karlovačke, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije. Prema podacima nadležnog Ministarstva, na području Zagrebačke županije šteta je prijavljena na nekoliko tisuća objekata. Početkom 2021., nakon potresa u Petrinji, proveden je pregled oštećenja i uporabljivosti građevina, u kojem su uz djelatnike Zagrebačke županije sudjelovale i djelatnice građevinske struke iz Zavoda za prostorno uređenje. Općina Kravarsko je, uz gradove Zaprešić i Veliku Goricu te općinu Pokupsko, jedna od najjače stradalih općina na području Zagrebačke županije. Najveća oštećenja u Kravarskom pretrpjela je crkva Uzvišenja Svetog Križa, koju je trebalo u cijelosti srušiti i danas je zamijenjena novom građevinom. Podatke o brzom pregledu zgrada djelatnice su unosile u aplikaciju Collector for ArcGIS, u skladu s pravilima struke i uputama Hrvatskog centra za potresno inženjerstvo pri Građevinskom fakultetu u Zagrebu.

4. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

4.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg prostornog razvoja Zagrebačke županije s obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Pri utvrđivanju temeljnih pretpostavki društvenog i gospodarskog razvoja, zaštite okoliša i racionalnog korištenja prirodnih i kulturnih dobara potrebno je ukazati na prednosti i mogućnosti, ali i ograničenja održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije. Sam geoprometni smještaj Zagrebačke županije predstavlja značajnu prednost u prostornom razvoju koji nadilazi županijske okvire. Kao neposredni kontaktni prostor metropole (zagrebački prsten) prostor Zagrebačke županije zajedno s prostorom Grada Zagreba tvori središnji državni prostor u gospodarskom, društvenom i prometnom pogledu. Zbog svega navedenog, održivi razvoj prostora Zagrebačke županije treba sagledavati u širem prostornom kontekstu, pod čim se prvenstveno podrazumijeva prostorna, gospodarska i prometna cjelina koju prostor Zagrebačke županije čini zajedno s prostorom Grada Zagreba.

STANOVNIŠTVO

Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine Zagrebačka županija imala je 299.985 stanovnika. U odnosu na popis iz 2011. godine, kada je broj stanovnika u Zagrebačkoj županiji iznosio 317.606, broj stanovnika se smanjio za 17.621 (-5,55%), odnosno indeks međupopisne promjene broja stanovnika iznosi 94,45 (Zagrebačka županija, nakon Grada Zagreba, izgubila je najmanje stanovnika). Prema broju stanovnika Zagrebačka je županija treća u Republici Hrvatskoj (iza Grada Zagreba i Splitsko-dalmatinske županije). Primjetan trend usporavanja porasta broja stanovnika u županiji (Indeks 1981/71 – 111,42, 1991/81 – 109,08, 2001/1991 – 109,44, 2011/2001 – 102,55), prema Popisu iz 2021. godine u ovom međupopisnom razdoblju doveo je do smanjenja broja stanovnika (indeks – 94,5).

Zbog toga, kao i zbog demografskih pokazatelja na državnoj razini, potrebno je, nakon analize rezultata popisa stanovništva iz 2021. godine preispitati Prostornim planom Županije procijenjeno daljnje znatno povećanje broja stanovnika u Županiji na kojem se temelje prostorno planska rješenja. Ukoliko se sagledavaju detaljniji demografski podaci, oni koji se odnose na pojedina područja, pa čak i na pojedina naselja Zagrebačke županije, uočava se njihova međusobna neujednačenost. Tako zbog pojačane imigracije stanovništva u kontaktnom području uz Grad Zagreb dolazi do širenja naselja, izgradnje poslovnih sadržaja i potrebne prateće javne i komunalne infrastrukture, dok u udaljenijim područjima Županije istovremeno dolazi do trenda praznjenja (emigracije) stanovništva. Stoga će i u sljedećem razdoblju trebati pronaći odgovarajuća prostorno-planska rješenja, prije svega na lokalnoj razini, kako se zbog sve većeg pritiska za navedenom izgradnjom ne bi dogodili neodgovarajući smjerovi širenja naselja.

GOSPODARSTVO

Kako je naprijed izviješteno, Zagrebačka je županija jedna od gospodarski najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj, s indeksom razvijenosti 108,27 je 2. najrazvijenija jedinica područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, odmah iza Grada Zagreba. Brojne mjere poticanja razvoja gospodarstva obilježile su prethodno razdoblje, kao i mjere potpora u poljoprivredi, ruralnom razvoju i šumarstvu, te potpore u turizmu. Prostornim planovima je utvrđen znatan broj planiranih gospodarskih poduzetničkih zona od kojih je njih više od 30 utvrđeno perspektivnim, s obzirom da imaju povoljan prometni položaj te da su u najvećoj mjeri komunalno opremljene. U nadolazećem razdoblju ne očekuje se veće širenje postojećih, niti planiranje novih gospodarskih zona, već se očekuje realizacija perspektivnih zona i uređenje ostalih zona.

PRIRODNI RESURSI

Bogatstvo prirodnih resursa – kvalitetnog poljoprivrednog i šumskog zemljišta, vodnih resursa, prirodnih i krajobraznih te kulturnih vrijednosti, također su važne prednosti, ali i ograničenja kod planiranja razvoja Zagrebačke županije. Sve ove vrijednosti nameću obvezu posebne odgovornosti za njihovu zaštitu pri planiranju korištenja prostora.

INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

S obzirom na svoj povoljan geoprometni položaj i neposrednu blizinu državnog središta, Grada Zagreba, Zagrebačka županija ima značajni udio u razvoju i planiranju infrastrukturnih sustava koji nadilaze županijsku razinu (zračna luka Franjo Tuđman, autoceste, željezničke pruge, planirana riječna luka Rugvica i riječno pristanište Pokupsko, HE Drenje i Zaprešić i dr.). S jedne strane, oni doprinose jačanju razvoja prostora Županije, osobito na glavnim prometnim smjerovima, a s druge strane su i ograničavajući čimbenik, s obzirom da takvi sustavi razbijaju cjelovitost prostora. Budući da se VIII. Izmjenama i dopunama Prostornog plana

Zagrebačke županije, u skladu sa učincima klimatskih promjena i nestabilne situacije na energetskom tržištu upotpunio sustav energetske infrastrukture Zagrebačke županije omogućavanjem neposredne provedbe, zahvata u svrhu eksploatacije ugljikovodika kao i realizacije sunčanih elektrana velike instalirane snage (10 i više MW) u sljedećem razdoblju se ne očekuje značajnije definiranje lokacija novo planiranih infrastrukturnih građevina državnog i županijskog značaja u prostoru Županije.

URBANA PREOBRAZBA

Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske *brownfield* područja utvrđena su kao "napuštena / preskočena" područja, koje čine napuštene nekretnine ili nekretnine koje su se prestale koristiti u svojoj izvornoj namjeni (građevinski objekti i pripadajuće zemljište, uključujući infrastrukturu, neovisno o prethodnoj namjeni) te su slobodna za prenamjenu i ponovnu upotrebu. Posebno se ističu napušteni industrijski, vojni i ugostiteljsko-turistički kompleksi.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine ovlastilo je županijske zavode za prostorno uređenje za unos *brownfield* područja u Registar *brownfield* područja Republike Hrvatske. Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije je tijekom 2021. godine izvršio unos podataka u Registar *brownfield* područja Republike Hrvatske za 25 lokacija s područja Zagrebačke županije. 18 lokacija se odnosi na područja koja su jedinice lokalne samouprave s područja Zagrebačke županije predložile kao projekte u svezi aktiviranja *brownfield* područja u okviru Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreba. Ostalih 7 lokacija jedinice lokalne samouprave su predložile, dodatno, na prijedlog Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije u svrhu upotpunjavanja Registra *brownfield* područja Republike Hrvatske.

Unesene su sljedeće lokacije u Registar *brownfield* područja Republike Hrvatske:

- | | |
|--|--|
| 1) "Stara škola", Poljanica Bistranska, Općina Bistra | 15) "Zgrada stočar", Sveta Nedelja, Grad Sveta Nedelja |
| 2) "Stara škola", Brckovljani, Općina Brckovljani | 16) Dvorac Erdody", Kerestinec, Grad Sveta Nedelja |
| 3) "Farma svinja i tvornica stočne hrane", Dubravica, Općina Dubravica | 17) "Kurija GIOck-Hafner", Brezje, Grad Sveta Nedelja |
| 4) "Vojarna Pukovnik Milivoj Halar", Dugo Selo, Grad Dugo Selo | 18) "Kurija TOrok", Rakitje, Grad Sveta Nedelja |
| 5) "Stara škola", Kraljev Vrh, Općina Jakovlje | 19) "Turističko -sportsko-rekreacijski centar", Sveti Ivan Zelina, Grada Sveti Ivan Zelina |
| 6) "Društveni dom", Kraljev Vrh, Općina Jakovlje | 20) "Muzej 153. brigade", Velika Buna, Grad Velika Gorica |
| 7) Dvorac Erdödy", Jastrebarsko, Grad Jastrebarsko | 21) "Stari radar", Velika Gorica, Grad Velika Gorica |
| 8) "Bivša vojarna", Jastrebarsko, Grad Jastrebarsko | 22) „Škola u prirodi", Šiljakovina, Grad Velika Gorica |
| 9) "Stara škola", Kravarsko, Općina Kravarsko | 23) "Kompleks Novi dvori", Zaprešić, Grad Zaprešić |
| 10) „Stara bolnica", Pokupsko, Općina Pokupsko | 24) "Stara škola", Zaprešić, Grad Zaprešić |
| 11) "Bivša poljoprivredna zadruga", Pokupsko, Općina Pokupsko | 25) "Napuštено eksploatacijsko polje Zajarki", Zaprešić, Grad Zaprešić |
| 12) "Kurija Rauch", Gornja Pušća, Općina Pušća | |
| 13) "Zgrada 5", Samobor, Grad Samobor | |
| 14) "Mali tehnopolis - MTS", Samobor, Grad Samobor | |

ZAKLJUČNO – POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA

Kao zaključak ovog poglavlja u kojem se navode potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Županije, treba još jednom naglasiti važnost racionalnog planiranja, uz očuvanje prirodnih resursa kojima obiluje ovaj prostor. Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđen je niz odredbi kojima se štiti prostor od prenamjene i kojima se ograničava širenje građevinskog područja na najvrjednije županijske resurse, a to su, prije svega, kvalitetno poljoprivredno zemljište, šume, vode i osobito vrijedni dijelovi prirode. Također su utvrđene mjere zaštite i očuvanja prostora, prepoznati osobito vrijedni dijelovi prirode, utvrđene krajobrazne cjeline, provedeno bonitetno vrednovanje tla i utvrđena prostorna distribucija tala po bonitetnim klasama. U promatranom četverogorišnjem razdoblju praćenja provođenja Prostornog plana Županije provedene su brojne analize usklađenosti s njegovim smjernicama i odredbama i može se utvrditi da su u tom razdoblju gradovi i općine na području Županije racionalno koristili prostor. To, prije svega, znači da nisu prekoračene površine građevinskih područja u odnosu na površine koje su utvrđene prostornim planovima na dan donošenja Prostornog plana Zagrebačke županije iz 2002. godine, uz dopuštena iznimna povećanja koja se vezuju uz zakonom određeni udio izgrađenog građevinskog područja. Na tim temeljima potrebno je i nadalje planirati održivi razvoj Zagrebačke županije, kroz izradu prostornih planova sljedeće generacije.

4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna važećih prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor na razini Zagrebačke županije

Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) utvrđena je obveza izrade prostornih planova nove generacije. Prioritet izrade prostornih planova nove generacije jest izrada i donošenje Državnog plana prostornog razvoja čiji su sadržaj, prostorni pokazatelji i standard elaborata propisani Pravilnikom o Državnom planu prostornog razvoja („Narodne novine“, broj 122/15). U svrhu njegove izrade Vlada Republike Hrvatske donijela je, u travnju 2018. godine, Odluku o izradi Državnog plana prostornog razvoja („Narodne novine“, broj 39/18), a potom i Odluku o izradi iz 2024. godine („Narodne novine“, broj 48/24) kojom se određuju tematske cjeline i podcjeline infrastrukturnih sustava koje će biti sadržaj izrade samog plana, a to su: Cestovni, željeznički i zračni promet, proizvodnja i cijevni transport nafte i plina te elektroenergetika. Donošenjem Pravilnika o prostornim planovima krajem 2023. godine („Narodne novine“, broj 152/23) kojim je određen sadržaj i standard elaborata prostornih planova omogućena je izrada prostornih planova nove generacije kroz modul ISPU-a ePlanovi.

4.2.1. Potreba izrade i donošenja izmjena i dopuna važećih prostornih planova

MJERA 1:

IZMJENE I DOPUNE VAŽEĆIH PROSTORNIH PLANOVA LOKALNE RAZINE

Dinamika izrade i donošenja izmjena i dopuna prostornih planova lokalne razine, čije je donošenje u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, odredit će se Izvješćima o stanju u prostoru i preporukama za unaprjeđenje održivog razvoja gradova i općina Zagrebačke županije. Riječ je o izmjenama i dopunama sljedećih važećih prostornih planova:

- prostorni planovi uređenja gradova i općina,
- generalni urbanistički planovi,
- urbanistički planovi uređenja (detaljni planovi uređenja).

Do donošenja novog Prostornog plana Zagrebačke županije provoditi će se postupci izmjena i dopuna prostornih planova lokalne razine, naročito prostornih planova uređenja, u cilju usklađenja sa VIII. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije, propisima i novoizrađenom tehničkom i prostornom dokumentacijom te u svrhu realizacije značajnijih zahtjeva korisnika prostora. Njihove izmjene i dopune ili transformacija provodit će se kroz modul ISPU-a ePlanovi.

4.2.2. Potreba izrade i donošenja prostornih planova nove generacije

MJERA 2:

IZRADA NOVOG PROSTORNOG PLANA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

U studenom 2024. godine između Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, te Zagrebačke županije i Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije kao stručnog izrađivača, potpisan je Sporazum o sufinanciranju izrade Prostornog plana Zagrebačke županije nove generacije. Sukladno članku 4. Sporazuma Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije kao nositelj izrade Županijskog plana nove generacije dužan je do 30. lipnja 2025. godine započeti postupak izrade kroz modul ISPU-a ePlanovi. Postupak izrade i donošenja novog Županijskog plana odvijat će se paralelno s postupkom izrade Državnog plana prostornog razvoja u dijelu koji se odnosi na istraživanje, eksploataciju i transport ugljikovodika te državnu prometnu i elektroenergetsku infrastrukturu.

MJERA 3:

IZRADA URBANISTIČKIH PLANOVA UREĐENJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

Izrada urbanističkih planova uređenja županijskog značaja predviđena je, sukladno zakonu, za izdvojena građevinska područja izvan naselja za gospodarsku namjenu županijskog značaja. Obuhvat ovih planova odredit će se novim Prostornim planom Zagrebačke županije. Njihovu izradu kroz modul ISPU-a ePlanovi moguće je, sukladno potrebama, očekivati po donošenju novog Županijskog plana, dakle pred kraj sljedećeg izvještajnog razdoblja.

MJERA 4:

IZRADA NOVIH PROSTORNIH PLANOVA LOKALNE RAZINE

S obzirom da se u sljedećem izvještajnom razdoblju očekuje donošenje novog Županijskog plana, očekuje se pod kraj tog razdoblja početak izrade tek manjeg broja novih prostornih planova uređenja gradova i općina kroz modul ISPU-a ePlanovi. Također, paralelno sa izradom novih prostornih planova uređenja moguće je

očekivati, pred kraj sljedećeg četverogodišnjeg razdoblja, izradu novih generalnih urbanističkih planova velikih gradova (Samobor i Velika Gorica) i urbanističkih planova uređenja lokalne razine radi usklađenja sa novim prostornim planovima više razine i šireg područja te prema potrebama, u ovisnosti o inicijalnim zahtjevima korisnika prostora u svezi uređenja neuređenih dijelova građevinskih područja ili dijelova građevinskih područja predviđenih za urbanu sanaciju i preobrazbu, daljnjeg razvoja informacijskog sustava te izrade drugih dokumenata koji utječu na prostor.

4.2.3. Potreba daljnjeg razvoja informacijskog sustava te izrada stručnih podloga i drugih dokumenata koji utječu na prostor Zagrebačke županije

MJERA 5:

DALJNI RAZVOJ INFORMACIJSKOG SUSTAVA PROSTORNOG UREĐENJA

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije je u prošlom četverogodišnjem razdoblju intenzivno provodio aktivnosti na vođenju i održavanju Informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU) za područje Zagrebačke županije, o čemu je detaljno izvješteno u poglavlju 3.1.4. ovog Izvješća. Navedenu aktivnost potrebno je i nadalje provoditi kroz obradu prostornih planova za ISPU Republike Hrvatske, kroz obradu prostornih planova za Registar prostornih planova Zagrebačke županije i objavu odabranih podataka na WEB GIS pregledniku prostornih planova Zagrebačke županije, kao i kroz implementaciju prostornih planova iz AutoCada u GIS sustav za potrebe izrade Državnog plana prostornog razvoja. I nadalje je potrebno ažurirati WEB GIS portal Stanje u prostoru Zagrebačke županije. Informacijski sustav treba razvijati i unaprjeđivati u suradnji s nadležnim Ministarstvom, nadležnim upravnim tijelima Zagrebačke županije te u suradnji s jedinicama lokalne samouprave.

MJERA 6:

IZRADA KRAJOBRAZNE OSNOVE REPUBLIKE HRVATSKE (KORH) NA MIKROREGIONALNOJ RAZINI

Do kraja 2024. godine Zavod za prostorni razvoj pri Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine izradio je, uz sudjelovanje ostalih mjerodavnih tijela državne uprave i županijskih / gradskih zavoda, Analitičku podlogu za izradu KORH-a. Analitička podloga uključuje Metodološki vodič (Knjiga 2), Krajobrazne atlase (Knjiga 3) te Preporuke i smjernice za provedbu u sektorskim politikama (Knjiga 4). Slijedom navedenog Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije pokrenut će izradu KORH-a odnosno Krajobraznog atlasa na mikroregionalnoj razini uz sudjelovanje javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjima prirode i nadležnog konzervatorskog odjela.

MJERA 7:

IZRADA IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU NA ŽUPANIJSKOJ I LOKALNIM RAZINAMA

Zakonom o prostornom uređenju utvrđena je obveza izrade Izvješća o stanju u prostoru na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini, kontinuirano, svake četiri godine. Izvješće sadrži analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja na temelju obveznih prostornih pokazatelja o stanju u prostoru, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Gradovi i općine na području Zagrebačke županije provode ovu zakonsku obvezu, o čemu je izvješteno u ovom i prethodnim izvješćima. S izradom navedenih izvješća potrebno je nastaviti i u sljedećem četverogodišnjem razdoblju. Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije započet će, krajem sljedećeg četverogodišnjeg razdoblja, s izradom novog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije za sljedeće četverogodišnje razdoblje.

MJERA 8:

NASTAVAK AKTIVNOSTI ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE U PROCESU UNAPRJEĐENJA PROSTORNOG RAZVOJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Značajnu ulogu u provođenju mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja Zagrebačke županije i dalje će imati Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije. Zavod će i nadalje izrađivati prostorne planove županijske razine, prije svega tu je novi Prostorni plan Zagrebačke županije čija se izrada očekuje u sljedećem izvještajnom razdoblju. Nadalje, tu je izrada četverogodišnjih Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije, kao i vođenje Informacijskog sustava prostornog uređenja, odnosno baze svih prostornih podataka za područje Zagrebačke županije. Od ostalih aktivnosti Zavod će i u sljedećem četverogodišnjem razdoblju pratiti provedbu važećeg Prostornog plana Zagrebačke županije s ciljem učinkovitog korištenja, gospodarenja i zaštite prostora Zagrebačke županije te sudjelovati u izradi prostornih planova i izvještajnih dokumenata iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave kroz sljedeće aktivnosti: pružanjem stručne savjetodavne pomoći pri izradi prostornih planova iz nadležnosti gradova i općina, davanjem mišljenja o usklađenosti konačnih prijedloga prostornih planova lokalne razine s Prostornim planom Zagrebačke županije, Zakonom o prostornom uređenju i propisima donesenim temeljem Zakona, kao i kroz samu izradu prostornih planova uređenja te izvješća o stanju u prostoru iz nadležnosti gradova i općina.

4.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Kao rezultat naprijed provedene analize potreba, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije, proizlazi prijedlog aktivnosti za njegovo unaprjeđenje u budućem razdoblju. Temeljna aktivnost za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije svakako je izrada prostorno planske dokumentacije. Kvalitetnom izradom prostornih planova na svim razinama, te njihovim dosljednim i pravodobnim provođenjem, osigurat će se osnovni uvjeti za održiv prostorni i gospodarski razvoj Zagrebačke županije. Prostorno planska rješenja treba temeljiti na imperativu racionalnog korištenja prostora, kojim će se prirodni i kulturni resursi Zagrebačke županije očuvati od nenamjenskog korištenja, kao i svake druge devastacije i neplanske izgradnje.

O potrebi izrade i donošenja prostornih planova izviješteno je u prethodnom poglavlju. U nastavku se daje sažeti pregled mjera i aktivnosti koje je potrebno provesti u postupku izrade i provedbe dokumenata prostornog uređenja u sljedećem razdoblju, s ciljem unaprjeđenja održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije. Aktivnosti su prikazane sažeto, prema tematskim skupinama, a opširnija razrada svake teme prikazana je u prethodnim poglavljima ovog Izvešća.

PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE			
redni broj	naziv mjere / aktivnosti	realizacija	nositelj
Mjera 1.	Potreba izrade izmjena i dopuna važećih prostornih planova lokalne razine na području Zagrebačke županije	2025.-2028.	
Aktivnost 1.1.	Izrada izmjena i dopuna / transformacija prostornih planova uređenja	2025.-2028.	JLS
Aktivnost 1.2.	Izrada izmjena i dopuna / transformacija generalnih urbanističkih planova	2025.-2028.	JLS
Aktivnost 1.3.	Izrada izmjena i dopuna / transformacija urbanističkih planova uređenja	2025.-2028.	JLS
Aktivnost 1.4.	Izrada izmjena i dopuna / transformacija detaljnih planova uređenja	2025.-2028.	JLS
Mjera 2.	Potreba izrade i donošenja novog Prostornog plana Zagrebačke županije	2025.-2028.	
Aktivnost 2.1.	Izrada novog Prostornog plana Zagrebačke županije	2025.-2028.	Zavod
Mjera 3.	Potreba izrade i donošenja urbanističkih planova uređenja županijskog značaja	2028. i dalje	
Aktivnost 3.1.	Izrada urbanističkih planova uređenja županijskog značaja	2028. i dalje	Zavod
Mjera 4.	Potreba izrade i donošenja novih prostornih planova lokalnog značaja	2027. i dalje	
Aktivnost 4.1.	Izrada novih prostornih planova uređenja gradova i općina	2027. i dalje	JLS
Aktivnost 4.2.	Izrada novih generalnih urbanističkih planova	2028. i dalje	veliki gradovi
Aktivnost 4.3.	Izrada novih urbanističkih planova uređenja	2028. i dalje	JLS
Mjera 5:	Potreba vođenja Informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU) Zagrebačke županije	2025.-2028.	
Aktivnost 5.1.	Obrada prostornih planova s područja Zagrebačke županije za Geoportal prostornih planova Republike Hrvatske	2025.-2028.	Zavod
Aktivnost 5.2.	Obrada prostornih planova s područja Zagrebačke županije za Registar prostornih planova Zagrebačke županije	2025.-2028.	Zavod
Aktivnost 5.3.	Objava podataka iz Registra prostornih planova na WEB GIS pregledniku prostornih planova Zagrebačke županije	2025.-2028.	Zavod
Aktivnost 5.4.	Implementacija prostornih planova iz AutoCada u GIS sustav – za izradu prostornih analiza, kao i za potrebe izrade Državnog plana prostornog razvoja, u suradnji sa Zavodom za prostorni razvoj Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine	2025.-2028.	Zavod
Aktivnost 5.5.	Ažuriranje WEB GIS portala „Stanje u prostoru Zagrebačke županije“	2025.-2028.	Zavod
Mjera 6:	Potreba izrade Krajobrazne osnove Republike Hrvatske na mikroregionalnoj razini	2025.-2028.	
Aktivnost 6.1.	Izrada Krajobrazne osnove / Krajobraznog atlasa na mikroregionalnoj razini	2025.-2028.	Zavod
Mjera 7:	Potreba izrade Izvešća o stanju u prostoru na županijskoj i lokalnim razinama	2025.-2028.	
Aktivnost 7.1.	Izrada Izvešća o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2025.- 2028.	2025.-2028.	Zavod
Aktivnost 7.2.	Izrada izvešća o stanju u prostoru gradova i općina na području Zagrebačke županije za sljedeće četverogodišnje razdoblje	2025.-2028.	JLS

Tablica 70: Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja Zagrebačke županije
Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2025.

5. IZVORI PODATAKA

U izradi ovog Izvješća Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije surađivao je s javnopravnim tijelima državne, županijske i lokalne razine. Rezultat je složeni dokument koji pokriva različita područja ljudskog djelovanja, koja na različite načine utječu na buduće planiranje prostora i unaprjeđenje održivog razvoja, a i sama proizlaze iz postojećih prostorno planskih rješenja. Već i sama definicija prostornog planiranja kao interdisciplinarnih djelatnosti određuje neophodnu daljnju suradnju Zavoda i javnopravnih tijela na svim razinama, s ciljem što kvalitetnije realizacije navedenih projekata i provedbi aktivnosti utvrđenih ovim dokumentom. U nastavku se daje popis javnopravnih tijela koja su, na pisani zahtjev, dostavila podatke za izradu ovog Izvješća, sukladno članku 10. Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15). Podaci javnopravnih tijela koja nisu dostavila podatke preuzeti su sa službenih mrežnih stranica te objavljenih ili dostavljenih dokumenata, studija, publikacija i stručnih podloga.

POPIS JAVNOPRAVNIH TIJELA KOJA SU DOSTAVILA PODATKE ZA IZRADU IZVJEŠĆA:

- | | |
|--|--|
| 1. Državni zavod za statistiku, Zagreb, | 29. Grad Samobor, Upravni odjel za provođenje dokumenata prostornog uređenja i gradnju, Samobor, |
| 2. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Zagreb, | 30. Grad Velika Gorica, Upravni odjel za prostorno planiranje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Velika Gorica, |
| 3. Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Zagreb, | 31. Grad Dugo Selo, |
| 4. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Zagreb, | 32. Grad Ivanić-Grad, |
| 5. Ministarstvo gospodarstva, Zagreb, | 33. Grad Sveti Ivan Zelina, |
| 6. Hrvatske autoceste d.o.o., Zagreb, | 34. Grad Sveta Nedelja, |
| 7. Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb, | 35. Grad Zaprešić, |
| 8. HŽ Infrastruktura, Zagreb, | 36. Općina Bistra, |
| 9. Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, Zagreb, | 37. Općina Brckovljani, |
| 10. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Zagreb, | 38. Općina Brdovec, |
| 11. HEP ODS d.o.o., Elektra Bjelovar, Bjelovar, | 39. Općina Dubravica, |
| 12. HEP ODS d.o.o., Elektra Karlovac, Karlovac, | 40. Općina Gradec, |
| 13. HEP ODS d.o.o., Elektra Križ, Križ, | 41. Općina Klinča Sela, |
| 14. HEP ODS d.o.o., Elektra Zabok, Zabok, | 42. Općina Kloštar Ivanić, |
| 15. HEP ODS d.o.o., Elektra Zagreb, Zagreb, | 43. Općina Kravarsko, |
| 16. INA – Industrija nafte d.d., Zagreb, | 44. Općina Orle, |
| 17. Jadranski naftovod d.d., Zagreb, | 45. Općina Pisarovina, |
| 18. Plinacro d.o.o., Zagreb, | 46. Općina Stupnik, |
| 19. Hrvatske vode, VGO za gornju Savu, Zagreb, | 47. Općina Žumberak, |
| 20. Hrvatske vode, VGO za srednju i donju Savu, Slavonski Brod, | 48. Vodoopskrba i odvodnja Zaprešić d.o.o., Zaprešić, |
| 21. Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Podružnica Zagreb, | 49. Vode Jastrebarsko, Jastrebarsko, |
| 22. Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Podružnica Sisak, | 50. Vode Žumberak, Kostanjevac, |
| 23. Zagrebačka županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Zagreb, | 51. Vode Krašić, Krašić, |
| 24. Zagrebačka županija, Upravni odjel za gospodarstvo i fondove Europske unije, Zagreb, | 52. Vode Pisarovina, Pisarovina, |
| 25. Zagrebačka županija, Upravni odjel poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo, Zagreb, | 53. VG Vodoopskrba d.o.o., Velika Gorica, |
| 26. Javna ustanova Zeleni prsten Zagrebačke županije, Zagreb, | 54. Vodovod Klinča Sela, Donja Zdenčina, |
| 27. Grad Samobor, Upravni odjel za opće, pravne i tehničke poslove, Samobor, | 55. Komunalno Ozalj, Ozalj, |
| 28. Grad Samobor, Upravni odjel za komunalnu infrastrukturu i promet, Samobor, | 56. Zagorski vodovod, Zabok, |
| | 57. Komunalno Žumberak, Kostanjevac, |
| | 58. Dukom plin d.o.o., Dugo Selo, |
| | 59. Energo Metan d.o.o., Samobor, |
| | 60. Gradska plinara Zagreb d.o.o., Zagreb, |
| | 61. Ivaplin d.o.o., Ivanić-Grad, |
| | 62. Plin Vrbovec, Vrbovec, |
| | 63. Zelina plin d.o.o., Sveti Ivan Zelina, |
| | 64. Odvodnja Samobor d.o.o., Samobor. |

Također su, pri izradi ovog Izvješća, korišteni brojni dokumenti iz službene dokumentacije Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije koju, osim dokumenata prostornog uređenja, čine i brojne studije i stručne podloge iz različitih područja djelovanja. Dokumenti su navedeni u poglavlju 3.3.1. ovog Izvješća.